

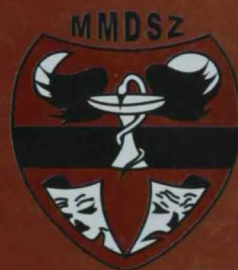
Revista de Medicină și Farmacie
Orvosi és Gyógyszerészeti Szemle

Universitatea de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș
Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem

2005 / 51.
Supliment 1.
1. Különkiadás

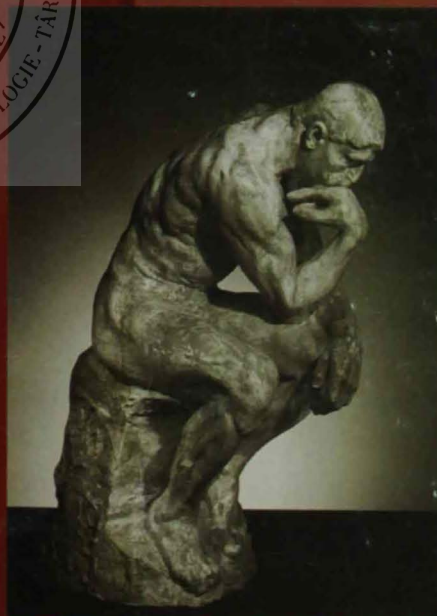
**XII. Tudományos Diákköri
Konferencia**

A XII.-a Sesiune Științifică Studentească

Marosvásárhely
2005. április 21-24.

**Programfüzet,
kivonatok**

Marosvásárhelyi Magyar Diákszövetség
(MMDSZ)

Publicație a

**Universității de Medicină și Farmacie
din Târgu Mureș
University Press**

ISSN 1221-2229

Adresa

Gheorghe Marinescu nr. 38, 540139 Târgu Mureș
Tel. (+40)-265-215551, Fax (+40)-265-210407

CONSILIUL ȘTIINȚIFIC

Prof. dr. Constantin Copotoiu
Rector

Prof. dr. Örs Nagy
Conf. dr. Klara Brânzaniuc
Prorectori

Conf. dr. Virgil Gliga
Prof. dr. Sorin Popșor
Prof. dr. Maria Dogaru
Decani

Prof. dr. Gyöngyi Dudutz
Prof. dr. Galafton Oltean
Prof. dr. Dezső Kovács
Secretari științifici

Prof. dr. Ioan Nicolaescu
Cancelar

COLEGIUL DE REDACȚIE

Prof. dr. Marius Sabău
Redactor șef

Carmen Căldăraru
Secretar de redacție

Prof. dr. Francisc Schneider - Timișoara
Prof. dr. Toru Shimizu - Sendai
Prof. dr. Nicole Berger - Lyon
Prof. dr. Benedek György - Szeged

Angela Borda
Radu Deac
Dan Dobreanu
Grigore Dogaru
Imre Egyed
Ștefan Hobai
Silvia Imre
Monica Monea Pop
Ioan Muntean
Béla Szabo
Tibor Szilágyi
Camil E. Vari
Redactori

**XII. Tudományos Diákköri Konferencia
A XII.-a Sesiune Științifică Studentească**

Marosvásárhely, 2005. április 21-24.

Fővédnök:

Magyar Oktatási Minisztérium

Védnökök:

Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem
Országos Magyar Diákszövetség (OMDSZ)

Szervező:

Marosvásárhelyi Magyar Diákszövetség (MMDSZ)

Elnökség:

Hadnagy László (ÁOK 4), MMDSZ elnök
Czáher Róbert (ÁOK 6), MMDSZ alelnök

A XII. TDK főszervezői:

Kraft Hunor-Norbert (ÁOK 2)
Miklé Tímea (GYK 4)
Szekeres-Csiki Katalin (ÁOK 6)
Szőcs Iringó (ÁOK 3)

Lapterv és tördelés:

Kraft Hunor-Norbert

Marosvásárhely, 2005

JÓ DÖNTÉS AZ ÜGYFELÜNKNEK LENNI

[ISMERKEDJÜNK] [WWW.CLINILAB.RO]

Egyedül a legnagyobb erő sem tehet mindent, mondhatnám, nem tehet sokat:
egyesített erőknek pedig a lehetetlennek látszó is gyakran lehetséges.
Kölcsey Ferenc

STUDIUM ALAPÍTVÁNY

A marosvásárhelyi állami magyar felsőoktatásért.

Marosvásárhely, Trébely 85.

Tel/fax: 0265-250773

office@studium.ro

www.studium.ro

STUDIUM
ALAPÍTVÁNY

TARTALOMJEGYZÉK

A Konferencia részletes programja.....	2
Kirándulás a Gyergyói-medencébe.....	4
Szabályzat	6
ELŐADÁS SZEKCIÓK.....	7
„A” témakör - Morfológia, Patomorfológia	7
„B” témakör - Élettan, Kórélettan, Klinikai farmakológia	11
„C1” témakör - Kardiológia, Angiológia, Hematológia.....	18
„C2” témakör - Általános Belgyógyászat, Gyermekgyógyászat	22
„C3” témakör - Immunológia, Endokrinológia,	27
Gastroenterológia, Neurológia	27
„D” témakör - Műtési Orvostudomány.....	33
„E1” témakör - Megelőző Orvostudomány	39
„E2” témakör - Varia	43
„E3” témakör - Labordiagnosztika, Mikrobiológia	49
„F” témakör - Fogorvostudomány.....	53
„G” témakör - Gyógyszerésztudomány.....	58
POSZTER SZEKCIÓK	64
„A” témakör - Morfológia, Patomorfológia	64
„C” témakör - Konzervatív Orvostudomány	66
„D” témakör - Műtési Orvostudomány.....	71
„E” témakör	76
„F” témakör - Fogorvostudomány.....	82
„G” témakör - Gyógyszerésztudomány	84
PARTNEREINK - TÁMOGATÓINK	87

Kirándulás a Gyergyói-medencébe

Az ez évi TDK kirándulás uticélja a Gyergyói-medence és természeti kincseink közé tartozó Gyilkos-tó és Békási-szoros lesz.

• *Indulás reggel 8:00-kor. Utunk során érintjük a Marosmente néhány nevezetes települését úgy mint:*

Sáromberke: Marosvásárhelytől 14 km-re, a Szászrégen felé vezető úton, a Maros bal partján fekszik. Először Róbert Károly király (1308-1342), 1319. május 13-án kiadott adománylevelében Sáromberg néven említik a falut. A faluban három nyilvántartott műemlék épület van:

1. A barokk stílusban épült református templom, melynek alapkövét 1784. július 28.-án rakták le, Schmidt Pál tervei szerint gróf Teleki Sámuel és felesége, iktári gróf Bethlen Zsuzsa adományából építették 1785-ig 1996-ban a templomkertben a templomépítés emlékére hálából felállították gróf Teleki Sámuel bronzszobrát. A templom helyén Szent Mihály őrangyal tiszteletére épült római katolikus templom állott, amit a hitújítás után a reformátusok használtak. Az új római katolikus templomot 1905-ben építették neoromán stílusban.

2. A Telekiek kastélya a XVIII. Század végén épült. Földszintes épületeit széki gróf Teleki Sámuel (1739-1822) kancellár, a marosvásárhelyi Teleki Téka alapítója építette 1769-1773 között barokkos kiképzéssel, míg az új központi emeletes épületet az Afrika-utazó gróf Teleki Samu (1845-1916) 1912-ben, újbarokk stílusban.

3. A Telekiek kriptája a református temetőben található, amit gróf Teleki Sámuel építtetett 1772-ben.

Gernyeszeg: Marosvásárhelytől 17 km-re északra, Szászrégentől 15 km-re délre fekszik. Neve első ízben 1319-es oklevélben fordul elő Knezeg alakban. A település ez idő tájt a középkori Szécsényi család, 1405-től 1642-ig a somkereki Erdélyiek, 1675-től kezdve pedig a Teleki család birtoka lett.

Itt található a még ma is álló "U" alakra épített kastély az erdélyi barokk kastélyépítészet egyik remeke. 1772-1803 között építette Teleki József. A kastély legfőbb dísz a park volt, ahol több klasszicizáló szobor között áll az építető emlékműve. A kastélyban kórházat rendeztek be és még ma is ezt a célt szolgálja.

A reformátusok által használt templomot a XV. század közepén építették, régi harangjának felirata az 1456-os évszámot örökítette meg. Hozzá tartozik egy kis barokk kori építmény, melynek pincéje kriptaként szolgál. Ide temették el Teleki Mihály kancellárt (1690) és feleségét.

Marosvécs: Első írásos említése 1228-ból származik (Wechen). Már II. Endre király idejében az egyik országkaput biztosító végvár volt. A várat a római castrum köveiből építették fel az 1241-es tatárjárás után. Nevezetes birtokosai voltak, köztük Losonczi István, a Bánffyak, Ongor János, Szobi Mihály, Werbőczy István, Báthori Zsigmond, Mihály vajda, Bocskai István, Bethlen Gábor, I. Rákóczi György, II. Rákóczi György. A hagyomány úgy tartja, hogy Werbőczy itt írta meg nagy művét, a Hármaskönyvet. II. Rákóczi György a vécsi várat öt faluval együtt Kemény Jánosnak, a későbbi fejedelemnek adományozta. Ettől kezdve Marosvécs közel háromszáz évig a Kemény család birtokolta. Kemény János író, a várat az első világháború után örökölte nagybátyjától. A két világháború között a várkastélynak jelentős művelődéstörténeti szerepe volt.

Itt alakult meg 1926-ban és tartotta évi összejöveteleit az Erdélyi Helikon Társaság. Az alapító Kemény János sírja a kastély parkjában a Kós Károly által tervezett Kuncz Aladár emlékasztal szomszédságában van. E sír közelében kapott örök nyugvóhelyet a Wass Albert hamvait tartalmazó urna is, egy Kelemen-havasok adta termésköben. Marosvécs nemcsak várkastélyáról és irodalmi rendezvényeiről nevezetes, hanem az évente tartott cseresznyevásáraitól is.

A Marosmentét elhagyva a Gyergyói-medencébe érünk ahol

• *Első állomásunk Gyergyóditró - 11:00-kor:*

Ditró: Szárhegytől 6 km-re fekvő nagyközség. A település kiválása Szárhegyből vélhetőleg a XV. század végére megtörtént. Első írásos adat a falu létezésére az 1576-os adóösszeírás. A községközpontban két templomot találunk, a régiből annak tornya 1653-ban épült, és az új kéttornyút, amely eklektikus stílusban épült, századunk elején és 1913-ban szentelték fel. Helyzeténél, előnyös fekvésénél fogva a község a XIX. században a Gyergyói-medence legfejlettebb települései közé tartozott.

• *Következő állomásunk Gyergyószárhegy és a Lázár kastély – 12:00-kor:*

Szárhegy: Gyergyószentmiklóstól 6 km távolságra a Szármány hegy déli oldalán fekvő település. Kialakulását XII.-XIII. századra teszik. Nevét valószínűleg a hegyről kapta, azt hívták eredetileg Szár (=tar)-hegynek. A település élete összefonódott a Lázár család történetével.

A Lázár-kastély építése a XV. század végén kezdődött. Végleges formáját 1532-ben vette fel. A kastély Erdély, Moldva és Havasalföld kapcsolatainak fontos helye volt. Itt nevelkedett Bethlen Gábor is, Erdély későbbi fejedelme. Az 1600-as években Szárhegy a Székelyföld egyik fontos katonai és közigazgatási központjának számított. Az erdélyi fejedelmek, ha a Székelyföldre jöttek, többnyire itt szálltak meg. A kastélyt több alkalommal is felégették. Az események krónikája több tűzvészről számol be, legutóbbi 1842-ben döntötte végleg romba. A kastélyt többé-kevésbé restaurálták, a munkákat ma is folynak, végső cél, hogy újra régi szépségében csillogjon, hiszen az erdélyi reneszánsz építészet egyik legjelentősebb építménye.

A kastély szomszédságában levő művésztelepet 1974-ben létesítették. Minden év augusztusában az ország minden tájáról és külföldről érkező képzőművészek alkotó- és találkahelye. Ősszel pedig a népművészek gyűlnék össze az alkotótáborban, valamennyien alkotásaikkal ajándékozzák meg a telepet. A „Szépteremtő kaláka” népművészeti alkotótábor 1978 óta működik, létrehozói a népi munkák bűvárai. Szövők, hímzők, faragó- és kovácsmesterek, keramikusok műhelyévé válik ilyenkor a tábor.

• *13:00-ra Gyergyószentmiklóstra érkezünk*

Gyergyó: a Békény-patak hordalékkúpján, a Gyergyói-medence keleti peremén fekszik. Első írásos előfordulása az 1332-es pápai tizedjegyzék. 1607-ben János Zsigmond fejedelemtől kap városjogot, mely szerint „Lucza szűz és Martyr ünnepén” sokadalmat tarthatnak. A város történetének és társadalomszerkezetének alakulását sajátosan befolyásolta az örmények letelepedése. 1685-ben a Gyergyóban és Csíkban élő örmények saját szertartásaik megőrzésével egyesültek a római katolikus egyházzal. A XVIII. század 50-es éveiben megépült barokk stílusban a római katolikus templom, melyben egy korábbi épület gótikus nyomait lehet megtalálni. 1730-1734 között felépült az örmény katolikus templom, amelyet 1748-ban bástyákkal és várfallal vették körül.

• *15:00-kor indulás a Gyilkostó és Békási-szoros irányába*

Gyilkos-tó: Gyergyótól keletre, 24 km-re fekszik Erdély egyik legszebb torlasztava, amely 1837-ben (más források szerint 1845-ben) keletkezett, miután a Gyiklos-kő oldalából egy hatalmas sziklaomlás gátat emelt a patakok vizének. A Vereskő-patak vasokkeres hordaléka sokszor rozsdavörösré színezte a tó vizét, s innen a tó másik neve a Veres-tó. A tó vizéből ma is kilátszanak az egykori fenyők csutakai, ugyanis a vasoxidos, meszes víz konzerválta őket. Szépségét a fölé hajló mészkősziklák emelik. A tó tengerszint feletti magassága 983 m, kerülete 3 km, legnagyobb mélysége 10 m. Számítások szerint még kb.100 évig él a tó, ezalatt fokozatosan feltöltődik és elmocsarasodik. Azért, hogy ezt megelőzzék már a 60-as években gátakat építettek a Hagymás-patak és Vereskő-patak torkolatánál. A tavat övező hegyek a Gyilkos-hegy 1381m, a Kis-Cohárd 1352m, Nagy-Cohárd 1507m, Likas-csúcs 1676m.

Békási-szoros: A Keleti-Kápatok legszebb és leghosszabb (5 km) szurdoka. A Gyilkos-tó közvetlen folytatásaként a Békás-patak felső szakaszán kialakult kanyon. 200-300 m magas, függőleges sziklafalaival Európa egyik természeti ritkasága s egyben a hegymászók paradicsoma. A mai kép kialakulásához sok millió évnek kellett eltelnie. Csaknem valamennyi szikla függőleges oldalával fordul a Békás-patak medre felé, magas falakat alkotva. A környező hegyek átlagmagassága 1300m. A szoros sziklafalai tele vannak repedésekkel, ismeretlen barlangjáratokkal. Egyetlen ismert nagyobb barlangjárata a Hóvirág-barlang.

A Gyilkos-tó és a Békási-szoros 1996-ban nemzeti park rangra emelkedett. Ez azt jelenti, hogy fokozott védelemre szorul és törvény védi a tájképi ritkaságát, az itt élő növény- és állatvilágot.

• *17:30-kor indulás vissza Marosvásárhelyre*

SZABÁLYZAT

Témakörök:

„A”	Morfológia, Patomorfológia
„B”	Élettan, Kórélettan, Klinikai Farmakológia
„C1”	Kardiológia, Angiológia, Hematológia
„C2”	Általános Belgyógyászat, Gyermekgyógyászat
„C3”	Immunológia, Endokrinológia, Gasztroenterológia, Neurológia
„D”	Műtéti orvostudomány
„E1”	Megelőző orvostudomány
„E2”	Varia
„E3”	Labordiagnosztika, Mikrobiológia
„F”	Fogorvostudomány
„G”	Gyógyszerésztudomány

* Témakörönként előadás és poszter szekciókba lehet jelentkezni.

** A jelentkezők létszámának függvényében a szervezők fenntartják szekciók összevonásának ill. alszekciók indításának jogát. Az egyes szekciók indításának feltétele legkevesebb 6 dolgozat vagy poszter.

Az előadások szabályzata:

- o Az előadások időtartama 7 perc, amit 3 perc vitaidő követ; a bemutató időtartamának legalább 1 perccel való túllépése 1 pont levonását vonja maga után
- o Minden szekciót két ülésvezető irányít
- o Minden szekciónak 4 - 5 oktatóból álló Pontozó Bizottsága van, amelynek munkálatait a Bizottság elnöke vezeti
- o A maximálisan kiosztható pontszám: 20, amely a következőképpen oszlik el:
 - o a dolgozat eredetisége 3p.
 - o a dolgozat tudományos értéke 6p.
 - o előadókészség 3p.
 - o szemléltető eszközök használata 2p.
 - o vitakészség 3p.
 - o tudományos nyelvezet helyessége 3p.
- o A pontozó lapok névre szólóak és az összes dolgozat lepontozása után nyilvánosságra kerülnek. Ezért kérjük őket a szekció ülésvezetőinek beszolgáltatni.
- o A Pontozó Bizottság tagjai azon dolgozatokat, amelynek témavezetői, nem pontozhatják.
- o Szekciókon belül nincsenek megosztott díjak.
- o A határon túli vendégdiákok szekciónként külön elbírálás alá esnek és a legjobb dolgozat különdíjban részesül.
- o A szekciónkénti díjak megosztása a következő:
 - o 6 - 8 dolgozat: 1 - 2. díj
 - o 9 vagy annál több dolgozat: 1 - 2 - 3. díj

ELŐADÁS SEKCIÓK

„A” témakör - Morfológia, Patomorfológia
2005. április 23, szombat, 15:50-17:50, Nagyterem

Pontozó Bizottság:

Dr. Egyed Zs. Imre, egyetemi tanár
Dr. Gogolák Edit, egyetemi előadótanár
Dr. Pávai Zoltán, egyetemi előadótanár
Dr. Lőrinczi Zoltán, egyetemi adjunktus
Dr. Horváth Emőke, egyetemi tanársegéd

1. A HEPATOCELLULARIS CARCINOMA A PATOLÓGIAI INTÉZET MŰTÉTI ANYAGÁBAN

Szerző: Bardócz Lóránt (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Prof. Dr. Jung János, Morfopatológiai Intézet, Marosvásárhely

Célkitűzés: Dolgozatunkban a hepatocellularis carcinomákat vizsgáltuk. **Anyag és módszer:** Hét év (1998-2004) műtéti anyagában (183 daganat) vizsgáltuk a hepatocellularis carcinomákat (43 eset) morfológiai leírásuk alapján. **Eredmények:** A hét év alatt 183 májdaganatot diagnosztizáltak, ebből 61 (33,33%) volt rosszindulatú. A 61 rosszindulatú daganatból 43 (70,50%) volt hepatocellularis carcinoma. Korcsoportok szerint 30-60 év között található a daganatok 46,5%-a, 60 év alatt pedig 53,5%. A férfi/nő arány 1,15/1. Évek szerinti eloszlásukat tekintve 2002-ben volt a legtöbb eset (27,9%), a legkevesebb pedig 1998-ban (4,65%). Szövettanilag pseudoglanduláris típusba sorolható 39,5%, fibrolamelláris 27,9%, anaplastikus és peloid 13,95% valamint világos sejtes 4,65%. **Következtetések:** A hét év alatt diagnosztizált hepatocellularis carcinomák esetében a férfi/nő arány közel azonos, ami ellentmond az irodalmi adatoknak. Ugyanakkor megfigyelhető, hogy leggyakoribb a pseudoglanduláris típus, de igen gyakori a fibrolamelláris (27,9%) típus is, ellentétben az irodalmi adatokkal ahol csak 10%-ként van említve. Megállapítható az is, hogy egyre gyakoribb a hepatocellularis carcinoma a fiatalabb korosztálynál.

2. AZ ÉRETT HUMÁN PLACENTA MAKROCONFIGURÁCIÓJA

Szerzők: Bécsi János, Suciu András (MOGYE, ÁOK 2)

Témavezető tanár: Dr. Gogolák H. Edit, egyetemi előadótanár, MOGYE, Anatómiai és Fejlődéstani Tanszék

Célkitűzés: A magzat születése után, a méhlepény egyperces vizsgálatát kiegészíti a placenta magzati és anyai felszínének részletes morfológiai leírása. Megfigyeltük a lepeny, a köldökzsinór és a magzati függelék variánsait emberi anyagon. **Anyag és módszer:** marosvásárhelyi 1-es számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikán összegyűjtöttünk 16 méhlepényt, rögzítettük 4%-os formalinba, lemértük a placenta átmérőit két egymásra merőleges irányban. Leírtuk a lepeny marginális zónájához viszonyítva a köldökzsinór eredését függőleges síkban. Digitális fényképezőgéppel regisztráltuk a lepeny magzati és anyai felszínét majd az így nyert ábrákat számítástechnikai módszerekkel feldolgoztuk. **Eredmények:** A preparátumok és a virtuális készítmények vizsgálatából nyert megfigyeléseink alapján bizonyítottuk, hogy a lepeny makroconfigurációja nem kör alakú, hanem attól számtalan eltérést mutat, lehet lebenyezett vagy szív alakú. Egy készítmény szabályos méretei ellenére a köldökzsinór aszimmetrikusan vagy kétszeresen rögzül. Vertikális síkban mért adataink alapján a köldökzsinór "origója" eltolódik a placenta peremzónája felé. Egy preparátumon a köldökzsinór rögzülése rendhagyó: fixio velamentosa. Megfigyeltük a virtuális készítmények magzati felszínén az erek lefutását, arborizációját és az anyai felszínen a lebenyek számát, alakját, színét, dimenzióit. **Következtetések:** A lepeny anatómiai variációinak a szülészeti pathológiában van jelentősége.

3. THY-1 (CD 90) EXPRESSZIÓ A MÁJBAN

Szerző: Dezső Katalin (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezetők: Dr. Paku Sándor (MTA SE EKSZ Molekuláris patológiai kutatócsoport, I.sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet), Dr. Nagy Péter, egyetemi docens (I.sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet, SE), Dr. Tímár Ferenc (MTA SE EKSZ Molekuláris patológiai kutatócsoport, I.sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet), Dr. Pávai Zoltán, egyetemi előadótanár (Anatómiai és Fejlődéstani Tanszék, MOGYE)

Bevezető: Az ovális sejtek a máj őssejtjeiből származó progenitor sejtek. Ellentmondó Eredmények születtek arról, hogy a hemopoetikus sejteken jelenlevő Thy-1 antigén kimutatható-e rajtuk. A Thy-1 pozitivitás arra utalna, hogy az ovális sejtek csontvelői sejtekből is származhatnak. **Célkitűzés:** Thy-1 expresszió pontos lokalizálása normál és ovális sejteket tartalmazó patkánymájban konfokális mikroszkóppal. **Anyag és módszer:** Az ovális sejtjes proliferációt az acetaminofluorén/parciális hepatektómia regenerációs és a Solt-Farber hepatokarcinogenezis protokollal idéztük elő. Konfokális mikroszkóppal vizsgáltuk a Thy-1, cytokeratin, laminin, simaizom aktin és dezmin expressziót immunfluoreszcens festés után. **Eredmények:** Normál májban a Thy-1 expresszió elsősorban a periportális régióban figyelhető meg. Az ovális sejteket tartalmazó májakban a Thy-1 szignál többnyire a citokeratin pozitív ovális sejtek által felépített tubulusok körül, de a bazális membránon kívül volt látható, nem kolokalizált a simaizom aktin pozitív myofibroblastokkal és a dezmin pozitív csillag (Ito) sejtekkel sem. **Következtetések:** Az ovál sejtek nem expresszálnak Thy-1-t, ez nem támasztja alá csontvelői eredetüket. A Thy-1 pozitív sejtek pontosabb azonosítása további vizsgálatokat igényel.

4. A MOLEKULÁRIS BIOLÓGIAI MÓDSZEREK SZEREPE A HEMATOPATOLÓGIÁBAN

Szerző: Gagyí Éva (MOGYE, ÁOK 5)

Témavezetők: Prof. Dr. Matolcsy András I. Sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet, SE, Dr. Horváth Emőke egyetemi tanársegéd, Morfopatológia Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: Molekuláris genetikai változások kvantitatív és kvalitatív vizsgálata polimeráz-láncreakcióval (PCR) limfómákban és leukémiákban, ezek szerepe a diagnosztikában, a terápiás hatások felmérésében, a minimális reziduális betegség kimutatásában. **Anyag és módszer:** Munkánk során a budapesti I. Sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet Molekuláris Genetikai Laboratóriumába beérkezett perifériás vérből, csontvelőből, nyirokcsomóból és bőrből izolált DNS és RNS-t vizsgáltunk klasszikus-, illetve real-time PCR-al. A klasszikus PCR esetében poliakrilamid és agaróz gélelektroforézissel minőségi analízist, a real-time RT-PCR esetében pedig mennyiségi meghatározást végeztünk. Specifikus primerek segítségével mutattuk ki a kérdéses géneket és transzlokációkat: IgH gének klonális átrendeződését B sejt Non-Hodgkin limfómákban (NHL), TCR génátrendeződést T sejt NHL esetében, a t(14;18) transzlokációt, ami bcl-2 onkogén átrendeződést jelent folliculáris limfómákban, a t(9;22) reciprok kromoszóma transzlokációt (Philadelphia-kromoszóma), vagyis a BCR-ABL fúziós gén expresszióját krónikus myeloid leukémiában (CML). **Eredmények:** A TCR, IgH génátrendeződések, a t(14;18) transzlokáció klasszikus PCR-al történő meghatározása kiegészíti a hagyományos vizsgálatokat, sok esetben döntő szerepe van a diagnózis felállításában. A real-time RT-PCR-al történő bcl2-IgH, valamint BCR-ABL génexpresszió mennyiségi vizsgálata pedig a diagnózis felállítása mellett a betegség evolúciójának a követésére, illetve kezelés hatásának a felmérésére is alkalmas. **Következtetések:** A PCR eljárások érzékenysége messze felülmúlja a mikroszkópos hisztológiai és citológiai vizsgálatok érzékenységét, alkalmas akár egyetlen tumorsejt kimutatására is egymillió nem tumoros sejt közül.

5. A VASTAGBÉL DAGANATOK PATOLÓGIAI MEGKÖZELÍTÉSE A LEGÚJABB KÓRSZÖVETANI OSZTÁLYOZÁS ALAPJÁN

Szerzők: Imre Ágnes (MOGYE, ÁOK 4), Mátyás Ferenc (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Egyed-Zs. Imre egyetemi tanár, Kórbonctan tanszék, MOGYE

Bevezető: A vastagbél daganatok morfológiai megközelítésének módja állandóan változó, megújuló folyamat. Dolgozatunk célja bemutatni a legújabb megközelítési módszereket és vizsgálni a hatásukat a gyakorlatban. **Anyag és módszer:** A Maros Megyei Sürgősségi Kórház kórszövettani laboratóriumának 2004-es anyagában vizsgáltuk a vastagbél daganatos eseteket. Figyeltük a daganatok típusát, stadialisálását és újabb besorolási módszerek szerinti osztályozását. **Eredmények:** Az év során feldolgozott 41.385 biopsziából 364 esetben találtunk vastagbél daganatot, amelyek gyakorisági sorrendje: adenocarcinoma, adenoma, polypus, adenoid dysplasia, papilloma, lipoma, fibroma, lymphoma, leiomyoma, condyloma acuminatum. A felsorolt daganatok 74,72%-ban rosszindulatúnak, 25,28%-ban jóindulatúnak bizonyultak. A betegek átlagéletkora 63

év, legérzékenyebb korosztály a 60-80 éveseké, de nagy számban jelentkeznek már 50-60 év között is. Férfi:nő arány 1,22:1. A leggyakoribb előfordulási hely a végbél és a sigmoid. A vizsgálati eljárások és morfológiai megközelítés szempontjából legújabb módszer a mikrometasztázisok és elszigetelt daganatsejtek felfedezésén alapul. Következtetések: A nyirokcsomó mikrometasztázisok jelenléte elősegíti a daganatos betegség újrafellangolását, ezért ezekben az esetekben javallt az adjuváns kemoterápia.

6. SÉRÜLT NYAKI GERINCVELŐ INTEGRITÁSÁNAK HELYREÁLLÍTÁSA EMBRYONÁLIS MOTONEURONOK TRANSZPLANTÁCIÓJÁVAL

Szerző: Jászkuti Ákos (SZTE, ÁOK 2)

Témavezető: Dr. Nógrádi Antal, SZTE Szemészeti Klinika Neuromorfológiai Laboratórium, Szeged

Bevezetés: A gerincvelősérülések után gyakran súlyos és maradandó funkcióvesztés következik be. **Anyag és módszer:** Kísérleteinkben Sprague-Dawley patkányokon cervicalis 5 (C5) gerincvelő szegmentumában parciális hemisekciót végeztünk, a C6-os mellső gyökeret kihúztuk és a sértés helyére E13 embryonális gerincvelőt transzplantáltunk, majd a kihúzott mellső gyökeret visszahelyeztük a gerincvelőbe. Kontroll állatokban a sérülés után nem történt transzplantáció, csak a C6-os gyökér visszahelyezése. **Eredmények:** A transzplantált állatokban 357 ± 45 (SEM) neuron járult hozzá a C6-os mellső gyökér reinnervációjához és közöttük jelentős számban voltak transzplantált neuronok is. Kontroll állatokban 144 ± 23 (SEM) motoneuron regenerálódott a viszuáltetett mellső gyökérbe. Funkcionális vizsgálataink szerint a transzplantált állatok jobban használták az operált mellső végtagjukat, mint a kontroll állatok ($52,5 \pm 4,95\%$ [SEM] vs $37,33 \pm 5,53\%$ [SEM]). A graftok különböző mértékben kaptak beidegzezést a leszálló gerincvelői pályákból, ezek elsősorban a graft perifériás részét érték el. **Következtetések:** Eredményeink szerint a sérült gerincvelő integritása jelentős mértékben helyreállítható a nyaki gerincvelő sérüléseket követően.

7. A CAVEOLIN SZEREPE AZ ÖSZTROGÉN RECEPTOR LOKALIZÁCIÓJÁBAN ÉS AZ ÖSZTROGÉN MEDIÁLTA JELÁTVITELI FOLYAMATOKBAN

Szerző: Kovács Enikő (SE, ÁOK 3)

Témavezető: Dr. L. Kiss Anna SE Humánmorfológiai és Fejlődésvizsgáló Intézet

Célkitűzés: Az ösztrogén plazmamembrán-asszociált receptorán keresztül nongenomikus hatást fejt ki. Így aktiválja az Src kináz/ERK foszforilációs kaskádát, amelynek következménye a sejtek osztódása. Egyre valószínűbb, hogy a caveolinnak fontos szerepe van az ösztrogén nongenomikus hatásának szabályozásában, ugyanis az ER a caveolákban képes más jelátviteli molekulákhoz kötődni. Célunk az ER és caveolin kapcsolatának igazolása volt. **Anyag és módszer:** Immuncitokémiai vizsgálatokat végeztünk ivarérett ovariectomizált nőstény patkányok uterusának simaizomsejtjein. Kontrollként az ovariectomizált állatokat használtuk. Kísérleti csoportokban az állatokat ösztrogénnel, ill. ösztrogén antagonistával (ICI) kezeltük. Az eltávolított uterusokból fagyasztott félvékony metszeteket készítettünk, az immuncitokémiai vizsgálatok céljából ER és caveolin-1 ellenes ellenanyaggal jelöltük a sejteket. A jelet biotinált anti nyúl IgG-vel erősítettük és ALEXA 488-cal tettük láthatóvá, a citoskeletont falloidinnel festettük. **Eredmények:** Ösztrogén kezelés hatására a caveolin-1 jel eltűnik a sejtek felszínéről, ER jelet inkább a citoplazmában kaptunk, míg a kontrollban a magban és sejtthártyán láthattunk ER jelölést. ICI kezelés a kontrollhoz hasonló jelet adott a caveolin-1-et és ER esetében is. **Következtetések:** Az ösztrogén csökkenti a caveolák mennyiségét és a caveolin-1 expresszióját, így a caveolin által gátolt jelátviteli molekulák aktiválódnak, és beindul a sejtproliferáció.

8. MORFOPATOLÓGIAI ELVÁLTOZÁSOK SOKSZERVI ELÉGTELENSÉGBEN

Szerzők: Lőrinczi Krisztina, Căpraru Olga (MOGYE, ÁOK 4)

Témavezető: Dr. Jung János egyetemi tanár, MOGYE, Kórbonctani Tanszék, Dr. Kovács Judit egyetemi adjunktus, MOGYE, Szív és Érsébeszeti Klinika

Célkitűzés: A sokszervi elégtelenség napjainkban egyre gyakrabban előforduló szindróma, amely elsősorban a sebészeti beavatkozások bonyolultabbá válásának köszönhető, másrészt az egyre gyakoribb és súlyosabb közúti balesetknél észlelt. A kiterjedt szövetkárosodás miatt kialakuló helyi gyulladásos mediátorok a véráramba kerülve károsítják a különböző szerveket, szervrendszereket. A prognózis súlyosságát az érintett szervek száma, a szervezet immunológiai állapota, a sérülések súlyossága és jellege valamint a fertőzés jelenléte határozza meg. A mortalitás magas, különböző statisztikák szerint elérheti a 98%-t is. A célunk a különböző etiológiájú, sokszervi elégtelenségbe torkolló kórképek klinikai összehasonlítása. **Anyag és módszer:** Az általános és szívsebészeti intenzív osztályon 2004-es év folyamán sokszervi elégtelenségben

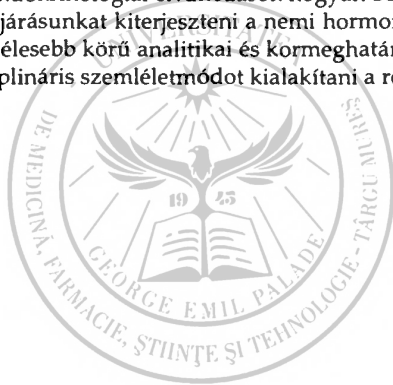
elhunyt páciensek morfológiai anyagát hasonlítottuk össze. **Eredmények:** A leggyakrabban érintett szerv a tüdő és a vese. A gyulladásos folyamatban valamivel ritkábban érintett a máj és a tápcsatorna. Az első 5-7 napon elhunyt páciensek között fertőzésre utaló jeleket ritkán találunk. **Következtetések:** A gyulladásos reakciónak védő és reparatív szerepe van, de súlyos esetben egy komplex folyamat indul be, melynek során a kémiai mediátorok hatására a sérülés helyétől távoli szervek, szövetek sérülnek. A szindróma súlyossága a helyi és távoli szöveti, szervi laesio nagyságától függ, kevésbé a laesio etiológiájától.

9. AZ ANALITIKAI KÉMIA SZEREPE AZ EMBERI CSONTMARADVÁNYOK VIZSGÁLTÁBAN

Szerző: Patonai Zoltán (POTE, ÁOK 2)

Témavezető: Prof. Dr. Bajnóczky István, Igazságügyi Orvostani Intézet, Márk László, Biokémia és Orvosi Kémia Intézet, Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar

Célkitűzés: Olyan módszer kidolgozását tűztük ki célul, amely alkalmas a töredékes csontok nemi hovatartozásának megállapítására. Az emberi csontmaradványok morfológiai vizsgálata – ha a feltárt maradványok viszonylag ép állapotban kerülnek elő – rávilágíthat az elhunyt nemére, elhalálozásának okára és időpontjára. Nehézségekbe ütközünk, ha a csontváz töredékes, vagy morfológiai jegyei nem egyértelműek, kételyre adnak okot. **Anyag és módszer:** A finomra őrölt csontokból savas extrakcióval kivontuk a nemi hormonokat, majd fordított fázisú folyadékkromatográfiás eljárással (RP-HPLC-DAD) elválasztottuk. Eluensként acetonitril és víz keverékét használtuk. Kolonna töltet C18 (ODS) -cal módosított szilikagél; méret 250 mm * 4, 6 mm. **Eredmények:** Az általunk kapott **Eredmények** igazolták, hogy a módszer alkalmas a csontok nemi hormon tartalmának minőségi és mennyiségi meghatározására, azaz az elhunyt nemének meghatározására. Azt még nem tudjuk, hogy különböző endokrinológiai elváltozások hogyan befolyásolják a mérés **Eredményességét**. **Következtetések:** Szeretnénk eljárásunkat kiterjeszteni a nemi hormonok metabolitjainak meghatározására, és lehetőségeink szerint a legszélesebb körű analitikai és kormeghatározási módszereket alkalmazni a régészeti leleteken, és a multidiszciplináris szemléletmódot kialakítani a régészeti kutatásokban.

„B” témakör - Élettan, Kórélettan, Klinikai farmakológia 2005. április 23, szombat, 14:00-17:40, Kisterem

Pontozó Bizottság:

Dr. Feszt György, konzultáns professzor

Dr. Szilágyi Tibor, egyetemi előadótanár

Dr. Brassai Attila, egyetemi adjunktus

Dr. László Anna Mária, egyetemi adjunktus

Dr. Kolcsár Melinda, egyetemi tanársegéd

1. GYÓGYHATÁSÚ TÁPLÁLÉKKIEGÉSZÍTŐK HELYI GYULLADÁSGÁTLÓ HATÁSÁNAK KÍSÉRLETES VIZSGÁLATA

Szerzők: Bódi Beáta (MOGYE, ÁOK 4), Török Barna (MOGYE, ÁOK 3)

Témavezető: Fazakas Zita egyetemi adjunktus, Biokémia Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: A gyógyhatású táplálékkiegészítők helyi gyulladásgátló hatásának vizsgálata, illetve összehasonlítása kísérleti állatokon. **Anyag és módszer:** A felhasznált anyagok Morinda citrifolia (Noni - Noni Juice), Aloe Vera (Aloe Vera gél) és Propolisz koncentrátum. A kísérletet 15 tengerimalacon végeztük, melyek átlagsúlya 500 gramm volt. Az állatok farcombjának 3 cm² felületét leborotváltuk és Staphylococcus aureus hemolizáló törzset tartalmazó szuszpenzióval gyulladást idéztünk elő. Tolómerce segítségével mértük az ödémás bőrvastagságot a kezelés megkezdése előtt és a kezelés alatt. A kontroll 0,5 ml fiziológias sóoldat volt. **Eredmények:** Táblázatba foglaltuk a kezeletlen és a kezelés alatti ödémás bőrvastagság átlagértékét (mm-ben), a kezelt és kezeletlen ödémás bőrvastagság közötti különbséget (mm%-ban), valamint azok statisztikai feldolgozását. **Következtetés:** A gyógyhatású táplálékkiegészítő készítmények helyi gyulladáscsökkentő hatása kimutatható. Terápiás alkalmazása kiegészítőként hatékony, illetve bizonyos esetekben önmagukban is elősegítik a gyógyulást.

2. DELTA ÉS MŰ OPIOID RECEPTOR LIGANDOK INTRATHECALIS ANTINOCICEPTÍV HATÁSÁNAK VIZSGÁLATA PATKÁNYBAN

Szerzők: Hadjadi Leila (SE, ÁOK 4), Lenkey Nóra (SE, ÁOK 5), Hanusz Tamás (SE, ÁOK 4)

Témavezető: Dr. Király Kornél, Dr. Riba Pál, Semmelweis Egyetem, Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet

Bevezető / Célkitűzés: Az opioid kutatásban a mai napig vitatott kérdés a delta receptorok szerepe a fájdalomcsillapításban és az opioid tolerancia kialakulásában. A kísérletekben első sorban arra kerestük a választ, hogy a különböző delta receptor agonisták (DPDPE, Deltorphine II) és antagonisták (chaTIPPpsi) hogyan befolyásolják a szelektív mű agonista DAMGO antinociceptív hatását patkányokban. A patkány előnye az egerrel szemben, hogy opioid rendszere közelebb áll az emberihez, és a szövetei in vitro módszerekkel könnyebben vizsgálhatóak. **Anyag és módszer:** 250-350g közötti hím whistar patkányoknak intrathecalis kanült ültettünk be L5-6 csigolyák irányából (hasonlóan a humán eljárásához). Ez a módszer sokkal kíméletesebb (kisebb morbiditási és mortalitási), mint a Magyarországon elterjedt atlanto-occipitális kanulálás. A kísérleteket a műtét utáni 1-3. napon végeztük el. A fájdalomcsillapítás vizsgálata tail-flick teszten történt. **Eredmények:** A mű és delta receptor agonisták (DAMGO és DPDPE) együttes adásakor nem alakult ki kölcsönhatás, míg a szelektív mű antagonistáchaTIPPpsi adása során mindkét agonista hatékonysága csökkent. **Következtetések:** Eredményeink arra utalnak, hogy nem morfin-toleráns patkányban a szelektív delta ligandok nem befolyásolják a DAMGO antinociceptív hatását, valamint a DPDPE antinociceptív hatását gerincvelői szinten nem delta receptoron keresztül fejti ki.

3. A CALCIUM ARITMIA KELTŐ HATÁSÁNAK TANULMÁNYOZÁSA BÉKA SZÍVEN

Szerzők: Kerti Margit Katalin, Bartha Hajnal Júlia (MOGYE, ÁOK 2)

Témavezető: Dr. Orbán-Kis Károly, Dr. Szilágyi Tibor, MOGYE, Élettani Tanszék

A szív működés számos rendellenességének hátterében az intracelluláris Ca^{2+} koncentráció bizonyos kritikus szint felé való emelkedése található. Ezen általános megfontolások alapján in situ békaszíven tanulmányoztuk a calcium ionok hatását. Módszer: A békákat (*Rana Esculenta*) despinalizáltuk, majd a mellkas teljes felnyitása révén feltártuk a szívet. A szívcsúcsba acélhorogot helyeztünk, és ezt egy differenciál erősítő beemenetéhez és egy mechano-elektromos átalakítóhoz csatlakoztattuk. Az így nyert elektromos és mechanikai jelet A/D konverter segítségével számítógépbe vittük, tároltuk, majd off-line feldolgoztuk. Stabil állapotot felírása után májon keresztül CaCl_2 -ot adagoltunk. Eredmények: Folyamatosan követve a szív működés paramétereit megállapítottuk, hogy a calcium hatása fokozatosan alakult ki. Maximális hatás 30 másodperc - 1 perc alatt jelentkezett, ezután az elváltozások lassan és fokozatosan csökkentek. Calcium hatására több esetben kamrafibrilláció alakult ki. Ha ez nem következett be, a szívösszehúzódások frekvenciája csökkent, a monofázisos potenciál amplitúdója és 20-80% felfutási ideje nőtt. Az összehúzódások ereje és tartama, továbbá a 20-80% felfutási ideje nőtt, az elektro-mechanikai csatlakozási idő nem változott számottevően. Következtetés: Eredményeink hozzájárulnak az intracelluláris calcium koncentráció növekedés aritmia keltő hatásának jellemzéséhez. A kalciumadagolás hatására bekövetkező kamrafibrilláció alátámasztja ezen ionok szerepét a hirtelen szívhalál kialakulásában.

4. A PROMETHAZIN ÉS Ca^{2+} IONOK HATÁSA A BÉKASZÍV ELEKTROMOS ÉS MECHANIKAI TEVÉKENYSÉGÉRE

Szerzők: Keszegpál Éva Katalin, Péter Juliánna (MOGYE, ÁOK 2)

Témavezető: Dr. Orbán-Kis Károly, Dr. Szilágyi Tibor, MOGYE, Élettani Tanszék

A hirtelen szívhalál kialakulásában fontos szerepe van a megnövekedett intracelluláris Ca^{2+} szintnek. A fenotiazinok csoportjába tartozó promethazin (Romergan) befolyásolja a calmodulin működését és ezáltal a sejten belüli calcium háztartást. Kísérleteinkben a promethazin és a calcium békaszívre gyakorolt hatását tanulmányoztuk. Módszer: Méréseinket despinalizált békákön, in situ körülmények között végeztük. Extracelluláris elektród segítségével felírtuk a szív elektromos tevékenységét és egy mechano-elektromos átalakító segítségével a mechanikai aktivitását. A békákat két csoportra osztottuk, az egyik csoport csak calciumot, a másik promethazint majd calciumot kapott. A hatóanyagokat intrahepatikus úton adagoltuk. Eredmények: A promethazin önmagában is befolyásolta a szív működését, legfontosabb hatás a kifejezett bradikardia volt. Promethazin előkezelés részlegesen akadályozta a calcium hatására jelentkező szívfrekvencia csökkenést, a monofázisos potenciál amplitúdójának és 20-80% felfutási idejének növekedését. Hasonlóképpen az összehúzódások ereje és tartama is kisebb mértékben nőtt, mint a csupán calciumot kapó csoportnál. Következtetés: Mivel a promethazin a szív működés számos paraméterét a calciummal ellentétesen befolyásolja, antiaritmias és kardioprotektív hatása lehet. Ugyanakkor saját szívhatása miatt, bármilyen célból történő alkalmazása óvatosságot igényel.

5. A KD-5621 NEVŰ SZOMATOSZTATIN 4 RECEPTOR AGONISTA VEGYÜLET IN VITRO ÉS IN VIVO FARMAKOLÓGIAI VIZSGÁLATA

Szerző: Keszthelyi Dániel (PTE, ÁOK 3)

Témavezető: Dr. Helyes Zsuzsanna, PTE ÁOK Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet

Célkitűzés: A kapszaicin-érzékeny primer afferensekből felszabaduló szenzoros neuropeptidek (P-anyag, kalcitonin gén-rokon peptid-CGRP) neurogén gyulladást váltanak ki a beidegzési területen; az ugyanitt felszabaduló szomatosztatin gyulladásgátló és antinociceptív hatásokkal rendelkezik. Jelen kísérleteink célja a KD-5621 nevű, sst_4 szelektív szintetikus agonista vegyület hatásának vizsgálata volt in vitro és in vivo patkány-, és egérmodellekben. Anyag és módszer: Izolált tracheából elektromos téringerléssel kiváltott P-anyag, CGRP és szomatosztatin felszabadulást mértük RIA-val. Patkány akutan denervált hátsó láb bőrén, illetve egérfülön neurogén gyulladást váltottunk ki 1% mustárolajos ecseteléssel és a plazmafehérjék kiáramlását Evans kék festékkumulációs módszerrel, a fülduzzadást mikrométerrel határoztuk meg. Krónikusan denervált végtagon a dextránnal előidézett duzzadást pletizmóméterrel, a bradykininnel indukált plazmafehérje-kiáramlást Evans késsel mértük. Eredmények: A KD-5621 (100-2000 nM) koncentráció-függő módon csökkentette a vizsgált szenzoros neuropeptidek felszabadulását, a bazális peptidkiáramlásra nem volt hatással. Szignifikánsan gátolta (1-100 $\mu\text{g/kg}$ i.p.) mind mustárolajjal előidézett neurogén, mind a dextránnal,

illetve bradykininnel előidézett nem neurogén gyulladást. Következtetések: Eredményeink azt mutatják, hogy a KD-5621 hatékonyan gátolja a gyulladásos folyamatok nem neurogén és neurogén komponensét. Ennek alapján új terápiás célpontot jelenthet különféle gyulladásos kórképek kezelésében.

6. ENDOTOXIN HATÁSA EPILEPTOGENEZISRE

Szerző: Király Noémi (BBTE, Biológia-Geológia Szak, 4)

Témavezető: Dr. Juhász Gábor, MTA-ELTE Budapest, Neurobiológia és Élettan Tanszék; Dr. Szilágyi Nóra, MTA-ELTE Budapest, Neurobiológia és Élettan Tanszék.

Bevezető: A talamo-kortikális pályarendszer sajátos működésének elektrofiziológiai vizsgálata összeköthető immunológiai kísérlettel, melynek során bakteriális endotoxin (lipopoliszacharid, LPS) révén lázmechanizmust vizsgálunk. A klasszikus lázgörccs-állapothoz sajátos EEG-kép társul: az epilepsziás rohamok száma megnő és megváltozik a kortikális ingerlési állapot is. Mindez jól vizsgálható a Fourier-transzformáción alapuló vizuális kiértékelési eljárással. Anyag és módszer: A kísérletsorozathoz a WAG/Rij genetikailag epilepsziás törzshöz tartozó patkányok időse hím egyedeit használtuk, melyek spontán módon epilepsziás rohamokon esnek át napszakos periodicitással. Az EEG-regisztrátumait utólagos feldolgozással MatLab programozási környezetben vizsgáltuk, a megfelelő matematikai eljárásokra kidolgozott scriptekkel. Eredmények: A rohamok ideje alatt megfigyelt EEG-szakasz wavelet-képe arra enged következtetni, hogy a lázgörccs alatt a teljes idegi excitáció megváltozik: a rohamok felszabdaldódnak, az alacsony frekvenciák nagyobb intenzitással vesznek részt a spektrum kialakításában. Ugyanakkor a talamusz és a kéreg közti kommunikáció is eltolódik, késleltetést szenved. Következtetések: Az LPS központi hatásáért a felszabaduló citokinek felelősek, melyek az idegi működést modulálják, egyelőre még részben ismeretlen szignáltranszdukciós utakon. A wavelet kép elemzésének kidolgozása immuno-elektrofiziológiai mérések esetén ezen finomhangoltság vizsgálatát célozza meg, ígéretes kiértékelési módszert jelenthet a további kísérletek során.

7. A MITOKONDRIÁLIS SZABADGYÖKTERMELÉS VISSZAHAT A MIKROGLIA METABOLIZMUSÁRA

Szerző: Krizsán Gergely (SE, ÁOK 3)

Témavezető: Dr. Tretter László, SE Budapest, Orvosi Biokémiai Intézet

Bevezető: A mitokondriális elektrontranszportlánc működése során fiziológiás körülmények között is keletkeznek reaktív oxigén származékok (ROS). A légzési lánc komplexek károsodása következtében bizonyos neurodegeneratív betegségekben – pl. Alzheimer- és Parkinson-kórban – megnő a mikroglia-sejtek ROS-termelése, s az így kifejlődő oxidatív stressz mind a mikroglia, mind a neuronok metabolizmusára hatással van. A következő kérdést tettük fel: a megemelkedett szabadgyöktermelés következtében károsodik-e a mikroglia lebontó anyagcseréjének folyamata és aktiválódnak-e a sejt védelmi mechanizmusai? Anyag és módszer: Kísérleteinkben a mitokondriális Komplex I ill. III. deficienciáját specifikus gátlószerekkel – rotenonnal ill. antimycinnel – váltottuk ki BV-2 mikroglia sejtvonalban. Három citrátköri (citrát-szintáz: CS, akonitáz: AC ill. α -ketoglutarát-dehidrogenáz: α -KGDH) és egy glikolitikus (3-foszfoglicerinaldehid-dehidrogenáz: PGAD) enzim aktivitását vizsgáltuk az oxidatív stressz hatására a keletkező NADH fluoreszcenciájának mérésével. A sejtek viabilitását laktát-dehidrogenáz (LDH) felszabadulásának mérésével ellenőriztük, továbbá mértük az oxigénfogyasztásnak az egyes gátlószerek koncentrációjától való függését. Eredmények: A vizsgálatokhoz optimális sejtszámok meghatározása után a gátlószerek hatását és annak időfüggését mértük. Az AC esetén az inaktiváció a rotenonra kismértékű, az antimycinre kifejezett, a PGAD nagymértékben gátlódik mindkét inhibitor hatására, de az antimycinre jobban, míg a CS és az α -KGDH aktivitása gyakorlatilag nem változik. 90 perc után azonban a csökkent működésű enzimek aktivitása emelkedni kezd. Következtetések: Eredményeink azt mutatják, hogy a mitokondriális légzési komplexek deficienciája következtében megemelkedő ROS-termelés hatással van mind az intramitokondriális (citrátköri), mind a citoplazmatikus (glikolitikus) metabolizmusra, így hozzájárulhat a fenti betegségek patogeneziséhez. Továbbá a ROS hatására sérült enzimatisz folyamatok helyreállítása viszonylag korán megkezdődik.

8. A PIRUVÁT KETTŐS HATÁSA A KÖZPONTI IDEGRENSZERBEN

Szerző: Lektor Bálint (SE, ÁOK 4)

Témavezető: Dr. Tretter László, Orvosi Biokémiai Intézet

Bevezető: A központi idegrendszer betegségei között az iszkémiás-reperfúziós károsodásnak nagy jelentősége van. A károsodás kivédésében a farmakológiai gátlószerek mellett endogén anyagoknak is szerepük lehet. A

piruvátot sokan neuroprotektív anyagként tartják számon. Azonban korábbi munkánkban kimutattuk, hogy az izolált piruvát-dehidrogenáz enzim nagy mennyiségű reaktív oxigénszármazék (ROS) termelésére képes. Vizsgálatainkban a piruvát-metabolizmust tanulmányoztuk szinaptoszómákban és mitokondriumokban, különös tekintettel a piruvát prooxidáns és antioxidáns hatásaira. **Anyag és módszer:** Izolált szinaptoszóma, fluorimetriás H_2O_2 mérése. **Eredmények:** Vizsgáltuk a piruvát ROS-képző tulajdonságát, hatását az intracelluláris kalciumszint ($[Ca^{2+}]_i$) glukózmegvonással kiváltott emelkedésére, a glukózmegvonással kombinált oxidatív stresszel kiváltott intracelluláris $[Na^+]$ -emelkedésre és a mitokondriális membránpotenciálra. Megállapítottuk, hogy a piroszölősav jobban véd a glukózmegvonás okozta $[Ca^{2+}]_i$ -növekedéssel szemben, mint a legtöbb citrátköri intermedier, de védő hatása alatta marad a glukózenak. Piruvát adásával a glukózmegvonás következtében létrejövő mitokondriális membránpotenciál-csökkenés hatékonyan antagonizálható, ugyanakkor a piruvát hatására bekövetkező ROS-képződés idegvégződésekből jóval nagyobb, mint a glukóz adására létrejövő. A piruvát ROS-képző hatását a légzési lánc gátlása potenciózza. **Következtetések:** Eredményeinkből arra következtetünk, hogy megfelelő oxigénellátottság esetén a piruvát metabolizmust serkentő, protektív, míg hipoxiában, a NADH/NAD arány növekedésekor a piruvát ROS-képzést fokozó hatása a domináns.

9. AZ α -KETOGLUTARÁT METABOLIZMUS SZEREPE IDEGVÉGZŐDÉSEKBEN

Szerző: Miklós Melinda (SE, ÁOK 3)

Témavezető: Dr. Tretter László, Orvosi Biokémia Intézet

Célkitűzés: Az α -ketoglutarát szubsztátja (α KG) a Szentgyörgyi-Krebs ciklus sebességmeghatározó enzimének, az α -ketoglutarát dehidrogenáznak (α KGDH). Az enzim defektusa kimutatható különféle neurodegeneratív betegségekből, mint a Parkinson kór és az Alzheimer kór. Tavalyi munkámban bemutattam, az α KGDH képes reaktív oxigéngyököket (ROS) termelni, és ennek mértékét elsősorban a NADH/NAD⁺ arány szabályozza. A szabadgyökök hozzájárulnak neurodegeneratív betegségek patomechanizmusához. Az idei munkában azt vizsgáltuk, milyen patológias tényezők befolyásolhatják az α KGDH aktivitását, és az ehhez kapcsolódó ROS termelést. **Módszerek:** Kísérleteinkben izolált idegvégződéseket (szinaptoszóma) és izolált enzimet használtunk. Vizsgáltuk a glutation (GSH) + diamid (D) kombináció, az α -keto-b-metil-n-valeriánsav (KMV) és az amyloid-b-fehérje (Ab) hatását az α KGDH aktivitására és ROS képzésére. Az enzim aktivitását a NADH keletkezéssel, a H_2O_2 felszabadulást AmplexRed-del mértük fluorimetriáson. **Eredmények:** Az oxidatív stresszt modellező GSH+D kombináció inaktíválta az α KGDH-t, és viszonylag kevésbé gátolta a szabadgyök termelést. A KMV, egy a Jávorfaszirup betegségben felhalmozódó termék, közel párhuzamosan csökkentette az enzimaktivitást és a H_2O_2 képzést Ab. jelenlétében, mely fehérje Alzheimer kórban agyi plakkokat alkot, nagymértékben csökkent enzimaktivitást mellett kismértékben gátolt ROS képzést találtunk. **Következtetés:** Az α KGDH aktivitását befolyásoló szerek nemcsak a citrát ciklus fluxusát korlátozzák, hanem az idegsejtek ROS termelését is befolyásolják.

10. HIDROKORTIZON HATÁSA HUMÁN GRANULOCITÁK INDUKÁLT APOPTÓZISÁRA

Szerző: Legeza Balázs (SE, ÁOK 4)

Témavezető: Dr. Kardon Tamás, Orvosi Vegytani, Molekuláris Biológiai és Pathobiokémiai Intézet

Számos szteroid gyulladásgátlóról tudjuk, hogy apoptózist indukálnak limfocitákban, makrofágokban. Leukocitákban viszont a hidrokortizonnak ezzel ellentétes hatása van. Egy klorogénsavszármazék, az S3483, amely gátolja a glukóz-6-foszfát transzportot az endoplazmás retikulumban apoptózist indukál granulocitákban. Kísérleteinkben arra kerestünk választ, hogy a hidrokortizon vajon ki tudja-e védeni a granulociták S3483 által indukált apoptózist. **Eredményeink** azt mutatták, hogy mind granulocitákban, mind granulocita jellegű sejteké differenciálódott HL-60-as sejtekben a hidrokortizon kivédte az S3483 apoptózist indukáló hatását. A kutatócsoport korábbi eredményei azt mutatták, hogy a granulociták endoplazmás retikulumában jelen van a májhoz hasonlóan a glukóz-6-foszfátot oxidálni képes hexóz-6-foszfát reduktáz. Ennek az enzimnek a működése emeli az intraluminális NADPH koncentrációt. Amennyiben a glukóz-6-foszfát nem jut el az enzimhez, az intraluminális NADPH szintje lecsökken ennek következtében endoplazmás retikulum stressz jöhet létre, amely apoptózishoz vezet. A májban ismert a H6P és az oxidált kortizont redukálni képes 11betahidroxiszteroidreduktáz kóoperációja. Ez az enzim egy oxidoreduktáz, amely koncentrációviszonyoktól függően oxidációra és redukcióra is képes. Májban alapvetően a kortizont redukálja aktív hidrokortizonná. Granulocitákban a 11betahidroxiszteroidreduktáz enzim jelenléte még nem bizonyított. Amennyiben a granulocitákban endoplazmás retikulumában is jelen van ez az enzim, úgy a hidrokortizont oxidálja, így fenntartva a lumen NADPH koncentrációját, ami az apoptózis kivédéséhez vezethet.

11. A CANNABINOIDOK HATÁSÁNAK VIZSGÁLATA GYULLADÁSOS BÉLBETEGSÉGEKBEN

Szerzők: Muresan Ambrus Katalin, Ruff Rudolf, Rus János (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Brassai Attila egyetemi adjunktus, Farmakológia Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: Kísérleteink során vizsgáltuk, hogy a cannabinoidok hogyan tudják befolyásolni a gyulladásos bélbetegség folyamatát és ugyanakkor milyen a hatékonyságuk egy bélre ható gyulladásgátlóval szemben. Anyag és módszer: 36 egeret (hím és nőstény) 4 csoportra osztottunk. A bélgyulladást intrarectalisán bejuttatott ecetsavval váltottuk ki mind a négy csoport esetében. Az első vizsgálati csoportot anandamiddal, a másodikat pedig sulfasalazinnal kezeltük, mindkét esetben napi egyszeri adagolással s.c., a két kontroll csoport placebóként a nekik megfelelő vizsgálati csoport oldószert kapta. Mindkét csoporton belül 24, 48 illetve 72 óra után az egereket feláldoztuk és megvizsgáltuk a bélfal változásait, melyeket pontozási rendszer alapján értékeltünk. Az állatokat szoros megfigyelés alatt tartottuk és megfigyeltük az általános állapotot, viselkedést, testsúlygörbét. Eredményeink azt mutatják, hogy az anandamid védő hatással rendelkezik a bél gyulladásos folyamataival szemben és ez a hatás nagyságrendileg hasonló volt a sulfasalazin hatásához. Az alkalmazott anandamid dózist az egerek jól tolerálták. Következtetések: Az anandamid állatkísérleti colitisben jó hatékonyságú és jól tolerált gyulladáscsökkentőnek bizonyult, hatékonysága a sulfasalazinnal összevethető.

12. CANNABINOID RECEPTOR AGONISTÁK HATÁSÁNAK ÖSSZEHASONLÍTÁSA KÜLÖNBÖZŐ TERÁPIÁBAN ALKALMAZOTT ANTIHIPERTENZIV SZEREKKEL TENGHERIMAC VAS DEFERENSEN

Szerzők: Muresan Ambrus Katalin, Ruff Rudolf, Rus János (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Brassai Attila egyetemi adjunktus, Farmakológia Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: Ismerve a cannabinoidok simaizom relaxáló tulajdonságát felmerül ezen anyagok potenciális hatékonysága magasvérnyomás-betegségben. Összehasonlítottuk két cannabinoid agonista hatását a gyógyászatban már használt két antihipertóniás szer: az α_1 receptor gátló prazosin és az ACE gátló captopril hatásával. Anyag és módszer: A kipreparált vas deferenset Krebs-Henseleit szervfürdőbe helyeztük, állandó fiziológias hőmérséklet és oxigénkoncentráció biztosításával. A szövetet egyenáramú impulzusokkal elektromosan ingereltük, regisztráltuk és feldolgoztuk a különböző anyagok jelenlétében kiváltott kontrakciókat. A szervfürdőhöz az első csoportban CB1 receptor agonistákat (anandamid és CP 55,940), a másodikban α_1 -receptor blokkolót (prazosin), a harmadikban pedig angiotenzin konvertáló enzim gátlót (captopril) adagoltunk 100 nM, 1 μ M, 10 μ M koncentrációkban. Eredmények: A cannabinoidok szignifikánsan csökkentették a kontrakciók amplitúdóját, ez a hatás nagyságrendileg hasonló az alkalmazott antihipertenzív szerekéhez. A hatáserősség az alkalmazott összes koncentráció mellett a következő sorrendben növekedett: CP 55,940, captopril, anandamid és prazosin. Következtetések: A cannabinoidok hatékonysága a simaizom készítmény ellazításában hasonló nagyságrendű az antihipertenzív szerekével. Feltehető hatékonyságuk az érfa simaizom ellazításában hipertóniában.

13. A NEUTROFILEK FAGOCITA TEVÉKENYSÉGE DISTIREOZISOKBAN

Szerző: Oláh Réka (MOGYE, ÁOK 3)

Témavezetők: Dr. László Annamária egyetemi adjunktus, Dr. László Magdolna egyetemi adjunktus, Kórélettan Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: A pajzsmirigy egy sokarcú endokrin mirigy, amely hormonjai révén hatással van a szervezet különböző szervére, az anyagcserére és a védekező rendszerére is. A hormonok és a szervezet nem specifikus védekezőképessége közötti összefüggés kevésbé tanulmányozott. Nagyon sok a megválaszolatlan kérdés. Ebben a tanulmányban a tiroxin és spontán NBT-teszt közötti összefüggést vizsgáltuk. Anyag és módszer: A tanulmányozott esetek száma 107. Ezek közül 33 eutireosisos, 52 hipertireosisos, míg 22 hipotireosisos. A 74 beteg közül 65 (87,83%) nő, 9 (12,17%) férfi, 7-78 közötti életkorúak. Az FT4-et ECLIA (electrochemiluminescence immunoassay) míg a fagocitózist spontán NBT-tesztel vizsgáltuk. Az Eredményeket %-ban fejeztük ki a formazant tartalmazó 100 neutrofil aránya alapján. Kiszámoltuk a számtani középarányost, a standard deviációt (D S) és a „T” tesztet. Eredmények: Az FT4 hipertireosisosban (közéérték kor és nemtől függetlenül) $25,122 \pm 4,25$ pg/ml, míg hipotireosisosban $3,703 \pm 2,500$ pg/ml. A spontán NBT teszt hipertireosisosban ($45,00 \pm 14,8\%$) szignifikánsan nő ($p < 0,01$) a kontrollhoz ($14,00 \pm 7,87\%$) viszonyítva. Hipotireozisban a teszt szintén nő ($38,00 \pm 14,14\%$), de a növekedés a kontrollhoz viszonyítva nem szignifikáns. Következtetések:

Az FT4 hipertireozisban szignifikánsan ($p < 0,01$) emeli az NBT-tesztet. A hiper-és hipotireosis közötti különbség nem szignifikáns ($p > 0,05$). Ilyen szempontból a hipertireosis a szervezet számára előnyös, mivel a fagocitózis fontos láncszeme mind a specifikus mind a nem specifikus védekezésnek. A megváltozott fagocita funkció hatással lehet a distireosisokhoz társuló egyéb betegségek lefolyásában.

14. MILYEN GYORSAN AUGMENTÁLÓDIK KÍSÉRLETES ORTHOSZTÁZIS HATÁSÁRA A MIOGÉN TÓNUS A VENA SAPHENÁBAN

Szerző: Prigya Orsolya (SE, ÁOK 4)

Témavezető: Dr. Dörnyei Gabriella, Dr. Monos Emil, SE Klinikai Kísérleti Kutató- és Humán Élettani Intézet

Célkitűzés: Korábban kimutattuk, hogy 2 hetes orthosztatikus gravitációs terhelésnek kitett patkányokban a v. saphena nyomás-indukált miogén tónusa (MT) fokozódott, ugyanakkor 4 hét után már nem találtunk szignifikáns növekedést. Jelen kísérletünkben arra kerestünk választ, hogy 1 hetes orthosztázis augmentálja-e a tónust, valamint befolyásolja-e a vena adrenerg agonisták iránti érzékenységet. **Anyag és módszer:** Patkányok egy csoportját (HUT) 45°-os csöketrecekben fej-fel pozícióban, a kontroll csoportot vízszintesen tartottuk egy hétig. Az izolált v. saphenát szervfürdőben mindkét végén kanuláltuk, majd Krebs-Ringer (KR) oldattal perfundáltuk és szuperfundáltuk. A külső érátmérőt 2-5-10-15-20 Hgmm-es intraluminális nyomásszinteken mértük KR (Daktív), KR+noradrenalin (DNE), és Ca²⁺ mentes KR-oldat (Dpasszív) jelenlétében, majd kiszámítottuk a MT-t. **Eredmények:** A MT szignifikánsan nagyobb volt az 5-20 Hgmm-es nyomástartományban a HUT vénákban a kontroll állatokéhoz képest. NE jelentősen fokozta az értónust, ennek mértékében azonban – bár növekvő tendenciát mutatott a HUT erekben – nem volt különbség a csoportok között. **Következtetések:** Már 1 hetes orthosztázis hatására is fokozódik a vena saphena nyomás-indukált miogén tónusa. E mechanizmusnak szerepe lehet a tartós orthosztatikus tolerancia biztosításában.

15. AZ INTRACRANÁLIS ANEURIZMÁK BIOMECHANIKAI TULAJDONSÁGAI

Szerzők: Zilahy Gábor, Themistoklis Konstantinos (SE, ÁOK 4)

Témavezetők: Raffai Gábor, Prof. Dr. Monos Emil, Klinikai Kísérleti Kutató- és Humán Élettani Intézet, SE Budapest

Bevezető: Máig nem ismert, hogy mi a közvetlen oka az agyi aneurizmák megrepedésének, ezért összehasonlító „stress-strain” (o-ε) vizsgálatokat végeztünk műtėti anyagból származó ép és előzőleg rupturált aneurizmák falából kimetszett szövetcsíkokon. **Módszer:** Az aneurizma zsákokból ($n=36$) 3 mm széles csíkokat ($n=60$) vágunk ki. A preparátumokat inkubációt követően Krebs-Ringer oldatban 37 °C-on, egytengelyű biomechanikai berendezéssel 120 mp-ként 200 μm-el lépcsőzetesen a határterhelésig nyújtottuk. Az így kialakuló erőt (F) mértük és regisztráltuk. A nyújtási lépcsőkhöz tartozó feszülést (o), relatív megnyúlást (ε) és viszkoelasztikus paramétereket (Ep, Es, η) Maxwell modell alapján számoltuk. **Eredmények:** A nyújtások hatására a preparátumok szabályos stressz-relaxációt mutattak a határterhelésig. Regressziós analízissel a relatív megnyúlás maximuma (ε_{max}) és az átlagos kezdeti falvastagság (h) között lineáris összefüggést kaptunk (ε_{max}=0,31±0,46h, $r^2=0,45$). Az ép aneurysmákból származó csíkok azonos ε_{max} és h mellett szignifikánsan magasabb fal feszülésnél (585±93 kPa) szakadtak el, mint a már rupturáltak (279±39 kPa). Hasonló különbség adódott a határterhelésnél kapott Ep (16±3 vs 8±1 MPa) és η (142±23 vs 66±14 MPa/s) értékére is. **Következtetések:** A ruptura nem fokális, hanem általános falgyengülés miatt következik be. A falvastagság 45%-ban befolyásolja a nyújthatóságot.

16. VAZOAKTÍV PEPTIDEK HATÁSÁNAK TANULMÁNYOZÁSA TENGHERIMALAC IZOLÁLT VAS DEFERENSÉN

Szerzők: Ruff Rudolf, Muresan Ambrus Katalin, Rus János (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Brassai Attila egyetemi adjunktus, Gyógyszertan Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: Dolgozatunk célja összehasonlítani az endothelin-1 illetve az angiotenzin-II izolált vas deferensre kifejtett hatását valamint egy endothelin illetve egy angiotenzin receptor antagonistá terápia adagjainak hatáserősségét. **Anyag és módszer:** A kipeparált vas deferenset Krebs-Henseleit szervfürdőbe helyeztük, egyenáramú impulzusokkal ingereltük, regisztráltuk és számítógép segítségével feldolgoztuk a kiváltott kontrakciókat. A szervfürdőhöz endothelin-1 illetve angiotenzin-II-t adtunk különböző koncentrációkban, és regisztráltuk a kontrakció módosulásokat a kontrollhoz viszonyítva. Meghatároztuk a két anyag ekvipotens koncentrációit. Az antagonisták hatásának vizsgálatára két állatcsoport egy hetes előkezelésben részesült: szulfioxazollal illetve irbesartannal, a két kontroll csoport placebóként a nekik megfelelő vizsgálati csoport oldószerét kapta. Ezután az ekvipotens koncentrációjú agonisták hatását vizsgáltuk a nekik megfelelő csoport

izolált vas deferensén. **Eredmények:** Ekvimolaris koncentrációban az endothelin-1 nagyobb amplitúdójú kontrakciókat váltott ki, mint az angiotenzin-II, együtt alkalmazva additív hatásúak. A sulfizoxazollal kezelt csoport esetében az ekvipotens koncentrációjú endothelin-1 nagyobb amplitúdójú kontrakciókat váltott ki. **Következtetések:** Az endothelin-1 ekvimolaris koncentrációban erősebb konstriktor, mint az angiotenzin-II. Terápiás adagban a sulfizoxazol kevésbé bizonyult hatékonynak, mint az irbesartan.

17. RENIN-ANGIOTENZIN RENDSZERRE HATÓ GYÓGYSZEREK HATÁSA TENGHERIMALAC VAS DEFERENSÉN

Szerzők: Rus János, Muresan Ambrus Katalin, Ruff Rudolf (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Brassai Attila egyetemi adjunktus, Gyógyszertan tanszék, MOGYE

Célkitűzés: Az angiotenzin II, az ACE-gátlók és az AT1-R blokkolók hatását figyeltük elektromos ingerlés jelenlétében a tengerimalac vas deferensén. **Anyag és módszer:** A kipreparált vas deferenset a szervfürdőben angiotenzin II oldattal és ACE-gátlót tartalmazó oldatokkal mostuk át és ezek jelenlétében ingereltük. Az AII-t három különböző koncentrációban alkalmaztuk 10-8-10-7-10-6. Az ACE gátlók közül a captopril és lisinopril 10, 50, 100 micromólos oldatban használtuk. A lisinopril és a ramipril in vivo is alkalmaztuk. Az AT-R blokkolók közül a telmisartan és candesartan vizsgáltuk in vivo. **Eredmény:** Megfigyeléseink mindegyik esetben pozitívak voltak, vagyis az összehúzódás mértéke az ACE gátló és AT-blokkolók jelenlétében mérséklődött és a tiszta angiotenzin II oldat esetében jelentős volt az összehúzódás mértéke. **Következtetés:** Mindezek az Eredmények alátámasztják a AT1 és AT4 receptorok jelenlétét a hím nemi szervek szintjén és a renin angiotenzin rendszer fontosságát egyes patológiai folyamatokban.

„C1” témakör - Kardiológia, Angiológia, Hematológia
2005. április 23, szombat, 13:30 - 15:40, Nagyterem

Pontozó Bizottság:

Dr. Brassai Zoltán, egyetemi tanár
Dr. Benedek István, egyetemi előadótanár
Dr. Kelemen Piroska, egyetemi adjunktus
Dr. Puskás Attila, egyetemi adjunktus
Dr. Frigy Attila, egyetemi tanársegéd

1. A KRÓNIKUS VÉNÁS ELÉGTELENSÉG KLINIKAI ÉS PARAKLINIKAI JELLEGZETESSÉGEI

Szerző: *Andorkó Orsolya, (MOGYE, ÁOK 6)*

Témavezető: *Dr. Puskás Attila egyetemi adjunktus, II. Belgyógyászati Klinika, Marosvásárhely*

Bevezető: A KVE (krónikus vénás elégtelenség) gyűjtőfogalom, amely összesíti az alsó végtag felületes és/vagy mélyvénás rendszerében létrejövő billentyű-elégtelenség illetve elfolyási akadály következtében kialakult ortosztatisz vénás hipertóniát az összes kísérő jelenségeivel együtt. A dolgozatban a KVE-ben szenvedő betegeket részletes klinikai és paraklinikai vizsgálatoknak vetettük alá, különös hangsúlyt fektetve az alábbiakra: nem, kor, anamnézis, kockázati tényezők, tünetek, komplex CEAP - stadializálás, lokalizáció, valamint terápiás javaslatok. **Anyag és módszer:** a marosvásárhelyi II. Belgyógyászati Klinika angiológiai profilú szakrendelését (2003 október és 2004 májusa közt) felkereső pácienseknek rögzítettük az adatait egy kérdőív szerint. A tünetek és jelek alapján egy ún. klinikai pontrendszert (score) állítottunk össze, amely korrelál a betegség súlyosságával, valamint stadializáltuk a CEAP - rendszer szerint. Az adatokat excel - táblázatban dolgoztuk fel. **Eredmények:** a primér varicositás jóval nagyobb arányban fordul elő, mint a poszttrombotikus szindróma és jól kezelhető műtéti úton, megelőzve ezáltal a szövödményeket. A leggyakrabban érintett szakasz a vena saphena magna térd alatti szakasza. A nők aránya is magasabb. Poszttrombotikus szindróma esetén a kórelőzmény sokszor nem megfelelő vagy hiányzó antikoaguláns terápiát tárt fel. Következtetés: A KVE tulajdonképpen népbetegség, a páciens életminőséget a szövödmények fölöttébb rontják, különösen a lábszárfehély. Ezek ellenére a betegcsoport ellátása korántsem megfelelő és sürgős szemléletváltásra van szükség e tekintetben.

2. AUTOLÓG ÖSSEJT ÁTÜLTETÉS SZEREPE A LEUKÉMIÁS BETEGEK KEZELÉSÉBEN

Szerzők: *Bakó Csilla, Rácz Emese (MOGYE, ÁOK 4)*

Témavezető: *Dr. Benedek István, hematológus főorvos, Marosvásárhelyi Hematológiai és Össejttranszplantációs Klinika*

Célkitűzés: Az össejt átültetés egy új lehetőség a leukémiás betegek gyógyításában. Ennek két módja ismeretes. Az allogén átültetés esetében idegen össejtet ültetünk a beteg szervezetébe. Autológ átültetés során a donor maga a beteg. Ilyenkor a beteg egészséges össejtjét ültetjük át. Dolgozatunkba ennek az eljárásnak a hatékonyságát vizsgáltuk meg a Marosvásárhelyi Hematológia Klinika beteganyagában. **Anyag és módszer:** A marosvásárhelyi hematológia és csontvelő-átültető központban az elmúlt két év során nyolc esetben végeztek autológ össejt átültetést, ezek közül három nő és öt férfi. A betegek átlagéletkora 26 év. Öt esetben M4, két esetben T sejtes és egy pre B sejtes volt az akut leukémia. Az össejt begyűjtése speciális technikával történik. Nagy adag citosztatikum adagolás után növekedési faktort (granulocita makrofág stimuláló faktor) kaptak a betegek. Ennek hatására az össejt koncentráció a perifériás vérben magas értéket ér el és a begyűjtés

a perifériás vérből történik. **Eredmények:** nyolc esetben sikerült megfelelő mennyiségű össejtet gyűjteni (CD34pozitív). Az átültetés az európai bizottság normái szerint történik. Mind a nyolc esetben az átültetés sikeres volt, a normál vérképzés újraindult. **Következtetés:** Az autológ össejt átültetés egy új lehetőség a leukémiás betegek kezelésében és növeli a betegek gyógyulási esélyeit.

3. A VON WILLEBRAND FAKTOR, MINT AZ ENDOTHEL DYSFUNKCIO MARKERE

Szerzők: Gyulai Gabriella, Kontesveller Márta, Bartis Tamás (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezetők: Dr. Kelemen Piroska, egyetemi adjunktus, MOGYE, 2-es Számú Belgyógyászati Klinika, Dr. Nagy Előd, egyetemi adjunktus, Megyei Kórház Központi Laboratórium, Dr. Brassai Zoltán, egyetemi tanár, MOGYE, 2-es Számú Belgyógyászati Klinika

Célkitűzés: Ismert szakirodalmi adat, hogy a von Willebrand factor (vWF) a vascularis endothel dysfunctio markere. Dolgozatunkban vizsgáltuk a vWF és a fibrinogén plazmaszintjét különböző Fontaine stádiumú diabeteses és nem diabeteses atherosclerosisos obliteratív arteriopathiában. Kerestük a vWF és fibrinogén plazmaszint-összefüggését az érelváltozások súlyosságával. **Anyag és módszer:** 64 perifériás érbántalommal diagnosztizált beteg adatait dolgoztuk fel (33 diabeteses, 31 nem diabeteses atherosclerosisos arteriopathia). A vWF meghatározása kompetitív immunoassay módszerrel történt, míg a fibrinogén Clauss módszer alapján határoztuk meg. **Eredmények:** a diabeteses arteriopathiás csoportban a vWF és fibrinogén plazmaszintje magasabb a nem diabeteses arteriopathiás csoporthoz képest. Kritikus ischémiás betegcsoportban a fibrinogén magasabb, míg a vWF szignifikánsan magasabb, mint II-es Fontaine stádiumban levő arteriopathiás betegeknél, függetlenül az arteriopathia etiológiájától. A vWF magasabb pluriszegmentális vascularis érintettség esetén (perifériás erek, coronariák, carotis) a csak perifériás érbántalomban szenvedő csoporthoz képest. **Következtetések:** A vWF érzékeny markere a perifériás atherosclerosis stádiumának és a pluriszegmentális érintettségnek ill. a fibrinogén plazmaszintje is vészjelző lehet.

4. A REKANALIZÁCIÓ FOLYAMATÁNAK KÖVETÉSE MÉLYVÉNÁS TROMBÓZISBAN – EGY ÉVES PROSPEKTÍV TANULMÁNY

Szerzők: Hadadi László (MOGYE, ÁOK 6), Riza Hajnal-Timea (MOGYE, ÁOK 6), Hadadi Zoltán (Debreceni Egyetem, IK, PTM 4)

Témavezetők: Dr. Balogh Zsolt Elek egyetemi gyakornok, Dr. Puskás Attila, egyetemi adjunktus (II.sz. Belgyógyászati Klinika - MOGYE)

Célkitűzés: a rekanalizáció folyamatának követése color duplex módszer segítségével és a spontán fibrinolízist befolyásoló tényezők vizsgálata. **Anyag és módszer:** harminckét, teljes elzáródást okozó heveny mélyvénás trombózissal diagnosztizált beteg esetében echo duplex scan vizsgálatot ismételünk 1, 3, 6 és 12 hónapra az akut fázist követően, saját fejlesztésű szoftverrel meghatározva a trombus rekanalizációjának mértékét és összefüggést keresve ezen folyamat és a kor, a nem, a lokalizáció illetve az etiológia között. **Eredmények:** átlagban 39.7% (1. hónap), 64.8% (3. hónap), 82.0% (6. hónap), 90.3% (12. hónap) rekanalizációt figyeltünk meg az érintett vénaszakaszokat együttesen figyelembe véve. Szignifikáns különbségeket találunk a spontán fibrinolízis dinamikájában az életkort, a nemet, a betegség etiológiáját és a trombus lokalizációját illetően. **Következtetések:** a poszttrombotikus szindróma megelőzésében oly lényeges trombus rekanalizáció már az első három hónapot követően jelentős nagyságrendű, egy év után teljessé válva az esetek legnagyobb részében. Ezen disztál-proximál irányba haladó folyamat dinamikáját nagymértékben befolyásolja a beteg életkora, neme, a trombózis etiológiája és a kezelés helyes alkalmazása.

5. A GRANULOCYTA COLONIA STIMULÁLÓ FAKTOR SZEREPE A HEMATOLÓGIAI BETEGSÉGEK SORÁN FELLÉPŐ SÚLYOS GRANULOCYTOPÉNIÁK KEZELÉSÉBEN

Szerző: Henter Krisztina (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Benedek István egyetemi adjunktus, II. Hematológia Klinika, Marosvásárhely

Bevezető: A dolgozatban a granulocyta colonia stimuláló faktor szerepét követtük, a hematológiai betegségek során fellépő súlyos granulocytopeniák kezelésében. A neutropénia kialakulása esetén csökken a baktériumok elleni védekezés, könnyen kialakulhat fertőzés, láz, sepszis. A növekedési faktorok a fehérvérsejtképzés időtartamát rövidítik le, ezáltal rövidebb idő alatt kerülnek ki a csontvelőből a granulocyták a perifériás vérbe. **Anyag és módszer:** A marosvásárhelyi II. Hematológiai Klinika nyilvántartásában levő (2003 január és december közt), súlyos neutropeniában szenvedő 36 beteg esetében vizsgáltuk a granulocytaszám változását, növekedését a növekedési faktor Neupogen hatására. **Eredmények:** A Neupogen hatására 19 esetben

a granulocytaszám általában 7 napon belül normalizálódott, 17 esetben a neutropeniás állapot elhúzódott 10-14 napig is. A vizsgálatban 7 transzplantált beteg is szerepel akinek az összejt átültetés 0-ik napjától kezdve adott Neupogén hatását követtük. Kimutatható volt, hogy a növekedési faktor hatására mind a 7 beteg esetében a neutropeniás periódus nem haladta meg a 15 napot. Következtetés: A növekedési faktor alkalmazása után jelentősen lerövidül a súlyos granulocytopeniás szakasz. Csökken a fertőzések súlyossága. A kezelés jól tolerált. Javul a remissziós ráta illetve a betegek gyógyulási esélye.

6. INTRA- ÉS PERICARDIÁLIS IDEGEN TESTEK OKOZTA SÉRÜLÉSEK

Szerzők: Madarász Csilla-Zita, Orosz Jácint István (MOGYE, ÁOK 3)

Témavezető: Conf. Dr. Liebhart Mihail, Dr. Jerzicska Ernő, Marosvásárhelyi Szív és Érbetegségi Klinika

Bevezetés: Dolgozatunk célja, hogy felmérjük a posttraumás cardiogén sérülések és intracardiálisan levő idegen testek előfordulásának okát, gyakoriságát és a sebészeti beavatkozások formáit. **Anyag és módszer:** A marosvásárhelyi Szív- és Érbetegségi Klinika sebészeti beavatkozásait tanulmányoztuk, 1966-2005 között az okok statisztikai analizisével. Ezen betegeknél vizsgáltuk a sérülés lokalizációját, patogenezisét, szövődményét, és az esetenként visszamaradt idegen testek típusát, valamint a műtéti indikációt, a sebészeti beavatkozások formáit. **Eredmények:** A tanulmányozott sebészeti beavatkozásokban, a szívben és pericardiálisan 20%-ban maradt vissza idegen test: lövedék, repesz, fenőkö, üvegszilánk. A legtöbb esetben a sérülés fehér fegyverrel történt, ezeknél nem maradt vissza idegen test. 2 esetben a pericardium, 9 esetben a bal szívfél, míg a jobb szívfél 16 esetben volt érintett a sérülések során. A sérülések 36% -ában alakult ki szövődményként szívtamponád. Következtetések: A leggyakrabban kialakuló szövődmény a szívtamponád mellett a hemotorax. Idegen test visszamaradásával bekövetkező szív-sérülések diagnózisa relatív könnyű, a mai képalkotó eljárásokkal. Idegen test visszamaradása nélkül létrejövő szív-sérülések teljes diagnózisa nehézkes, sebészeti feltárása rutinszerű. A visszamaradt idegen testeket, az extracorporális keringés használatával, lehet a legjobb eredménnyel eltávolítani. A postoperatív Eredmények nagyon jók (100%-os a túlélés, az idegentest eltávolítása esetén). A penetráló traumás, szív és nagyerek sérülései, növekvő tendenciát mutatnak az utóbbi években.

7. TENDECIÁK A MAGASVÉRNYOMÁS EGYÉNEKNÉL MAROSVÁSÁRHELYEN

Szerzők: Mezei Zoltán, Szabados Csongor, Kovács Katalin (MOGYE, ÁOK 5)

Témavezetők: Ifj. Dr. Benedek István, Közegészségügyi Központ

Célkitűzés: A világviszonylatban egyre gyakoribb magasvérnyomás az orvostársadalom fokozottabb odafigyelését igényli. Célunk volt megvizsgálni, hogy a már létező, tavaly elvégzett Maros megyei kimutatás mennyire helytálló az újabb hazai vagy külföldi kimutatások tükrében, és ebből hasznos következtetéseket levonni, megbízhatóságát felmérni. **Anyag és módszer:** A vérnyomásmérést két egymás utáni évben, egy gyógyszerterápiában végeztük, Marosvásárhely központjában. Manométeres vérnyommérővel, 5 Hgmm-nyi pontossággal 701, illetve 623 ember vérnyomását mértük meg 2003 és 2004-ben. A mérést megelőzte egy rövid anamnézis, amely tartalmazza a beteg nemét, életkorát, a rizikófaktorokat, valamint azt, hogy a beteg antihipertenzív kezelés alatt van-e, vagy ha megszakította-e azt. **Eredmények:** A mért esetek 36%-ban volt megfigyelhető magasvérnyomás 2004-ben, szemben az 55% értékkel 2003-ban. Az esetek 66%-ban volt megfigyelhető valamely rizikófaktor jelenléte 2003-ban, hogy ez az érték 80%-ra nőjön 2004-ben. Következtetések: Nagyon fontos a betegek felvilágosítása a kezelés fontosságáról, és a rizikófaktorok szerepéről. Ez a dolgozat aláhúzza a magas vérnyomás elterjedtségét és a rizikófaktorok vizsgálatának a jelentőségét.

8. A MIKROCIRKULÁCIÓ JELLEGZETESSÉGEI 2 TÍPUSÚ DIABÉTESZES BETEGEKNÉL

Szerzők: Molnár Réka, Nagy Imre (MOGYE, ÁOK 5)

Témavezetők: Dr. Makó Katalin, egyetemi tanársegéd, Prof. Dr. Brassai Zoltán, 2-es Belgyógyászati Klinika

Célkitűzés: A 2-es típusú diabétesznek (T2DM) az egyik legkorábban megjelenő szövődménye a mikrocirkuláció strukturális és funkcionális zavara. A létrejövő krónikus endothel diszfunkció következtében a mikrocirkuláció ún. indukálható rezerv flow-kapacitása jelentősen beszűkül. Dolgozatunkban ezen mikrocirkulációs elváltozásokat, görbékét mutatjuk be. **Anyag és módszer:** 55 T2DM páciens vizsgáltunk, akik a marosvásárhelyi 2. Belklinika beteganyagát képezték. A mikrocirkuláció vizsgálata lézer Doppler áramlásmérés módszerével történt (PowerLab200 - ADInstruments). Minden betegnél regisztráltuk a mikrocirkulációs alapáramlást majd elvégeztük a posztokkluzív reaktív hiperémia és a venoarteriális reflex-

válasz vizsgálatát. Az endothel funkció felmérésére az endothel-függő és attól független hatású vazóaktív anyagokat (acetilkolin és nitroprusszid nátrium) iontoforézis módszerével juttattuk be és mértük a kialakuló válaszképet. Eredmények: A mikrocirkuláció a vizsgált betegek 100%-ban érintett, 75%-ban kóros a venoarteriális reflex-válasz. Az endothel diszfunkció 100%-ban kimutatható és a diabéteszes betegeknél súlyosabb formában jelentkezik, mint a csak ateroszklerotikus betegcsoportban. Következtetések: A lézer Doppler áramlásmérés az iontoforézis módszerével kiegészítve értékes vizsgálat a mikrocirkuláció jellegzetességeinek kimutatására.

9. BILLENTYŰ-MESZESEDÉSEK KLINIKAI JELENTŐSÉGE SZÍVBETEGEKBEN

Szerző: Péter Emőke (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Frigy Attila, MOGYE, Belgyógyászati Tanszék

Az utóbbi években egyre nagyobb hangsúlyt kap, a klasszikus szívérrendszeri kockázati tényezők mellett, a szívbillentyűk dystrophiás elmeszesedésének fontossága. Célul tűztük ki a mitralis- és aorta billentyűk meszesedése és a különböző cardiovascularis kórállapotok előfordulása közötti összefüggés tanulmányozását, a marosvásárhelyi IV-es sz. Belgyógyászati Klinika kardiológiai betegein. Betegek és módszer: 222 beteg (119 férfi, 103 nő, átlagéletkor 66 év) mutattuk ki transthoracalis echocardiographiával a mitralis annulus és az aortabillentyű meszesedését. Ezen betegek összehasonlításra kerültek, egy azonos számú, életkorban és nemben megegyező, véletlenszerűen kiválasztott kardiológiai betegcsoporttal. Vizsgáltuk a különböző cardiovascularis betegségek előfordulását (magas vérnyomás, ischaemiás szívbetegség, szívelégtelenség, stb), a laboratóriumi paramétereket valamint az electro- és echocardiographiás elváltozásokat (Chi-négyzet teszt, szignifikáns $p < 0,05$). Eredmények: A társbetegségek közül a szívelégtelenség nagyobb százalékban (72% vs. 54%) volt jelen a kontrollcsoporthoz viszonyítva. A laboratóriumi értékek nem mutattak különbséget a két csoport között, míg az electrocardiographiás vizsgálatok az aritmiák gyakoriságának, nem szignifikáns, emelkedését jelezték. Echocardiographiásan a myocardium hypertrophiájának az előfordulása több mint 50%-al volt nagyobb a meszes billentyűjű betegeknél ($p = 0,02$). Következtetések: A mitralis- és aorta billentyű meszesedés a szívérrendszeri megbetegedések súlyosbodása, elsősorban a szívelégtelenség felé történő progresszió, markerének bizonyult. Ezen betegek fokozottabb odafigyelést igényelnek mind az utánkötés mind pedig a terápia szempontjából.

10. ÉLVEZETI SZEREK (KÁVÉ, CIGARETTA) HATÁSA A SZÍVFREKVENCIÁRA ÉS A QTc TÁVOLSÁGRA EGÉSZSÉGES, FIATAL EGYÉNEKBEN

Szerzők: Varga Lóránd Attila, Orbán Sándor (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Frigy Attila IV. számú Belgyógyászati Klinika

Célkitűzés: a kardiális reaktivitás és ezen belül a szívfrekvencia (szf) és a QTc változásának vizsgálata fiatal felnőtteken dohányzás és kávé hatására. Vizsgált személyek és módszer: 14 egészséges önkéntest (habitális dohányzók és kávéfogyasztók) - átlagéletkor 23,3 év, 3 férfi, 11 nő - vontunk be a vizsgálatba. Dohányzás (1 cigaretta elszívása, 5 perc alatt) illetve kávéfogyasztás (2dl, 5 perc alatt) előtt és után EKG-görbét rögzítettünk a szívfrekvencia (SzF) illetve a korrigált QT távolság (QTc) változásának követésére (II. elvezetés). A QT intervallumot a Bazett (QTcB), Fridericia (QTcF) és Sagie (QTcS) képletek alapján korrigáltuk. A paraméterek módosulását páros t-teszt segítségével értékeltük (szignifikáns $p < 0,05$). Eredmények: a SzF dohányzás során a kiindulási értékhez képest szignifikánsan nőtt ($74,78 \pm 7,08$ vs. $82,05 \pm 13,73$; $p < 0,023$) illetve kávé hatására csökkent ($78,06 \pm 13,8$ vs. $70,33 \pm 10,3$, $p < 0,048$). A QTc intervallum mindkét esetben szignifikánsan csökkent mindhárom formula szerint (dohányzás: QTcB: $0,436 \pm 0,02$ vs. $0,430 \pm 0,03$; $p = 0,009$; QTcF: $0,042 \pm 0,02$ vs. $0,408 \pm 0,02$, $p = 0,003$; QTcS: $0,04209 \pm 0,02$ vs. $0,4082$, $p = 0,001$). Következtetések: A két élvezeti szer hatása, a vizsgált paraméterek alapján, nem bizonyult egyértelműen károsnak. A QTc intervallum csökkenése antiaritmiás protektív hatást jelenthet habitális dohányosoknál illetve kávéfogyasztóknál.

**„C2” témakör - Általános Belgyógyászat, Gyermekgyógyászat
2005. április 23, szombat 9:00 - 12:10, Nagyterem**

Pontozó Bizottság:

Dr. Kun Imre Zoltán, egyetemi tanár

Dr. Kiss Éva, egyetemi előadótanár

Dr. Szabó Mónika, egyetemi adjunktus

Dr. Török Imola, egyetemi adjunktus

1. AZ ÚJSZÜLÖTTKORI HYALINMEMBRÁN-BETEGSÉG KLINIKO-EVOLUTÍV ASPEKTUSAI

Szerzők: Bartha Annamária, Bernád Zsuzsánna (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Simon Márta, egyetemi tanársegéd, I. számú Neonatológia Klinika, Neonatális Intenzív Centrum

Bevezetés: Az újszülöttkori patológiában a leggyakrabban előforduló szindrómák közé tartozik a Respiratorikus Distressz szindróma, amelynek hátterében számos ok fedezhető fel. Ezen okok egyike a hyalinmembrán-betegség, amelyet a tüdőfelszín bevonó lipidegének, a surfactansnak a hiánya okozza. **Célkitűzések:** Felmérni a hyalinmembrán-betegség gyakoriságát a születendő csecsemők között, sajátosságait a különböző rizikó tényezők jelenlétében vagy hiányában és megállapítani a surfactans-terápia előnyeit és hátrányait. **Anyag és módszer:** Megvizsgáltuk a 2001.január-2004.január között született 2.000 g-nál kisebb testsúlyú újszülötteket. Számuk 567 volt, amelyből 95 - öt hyalinmembrán-betegséggel diagnosztizáltak. Ezen csoportnál néztük meg a rizikó tényezők jelenlétét és a kliniko - evolutív sajátosságokat. **Eredmények:** A hyalinmembrán-betegségben szenvedő újszülöttek jelentős részénél legalább 3 rizikó tényező volt jelen (koraszülöttség, hímnem, császármetszéssel születettek, akut perinatális stressz, cukorbeteg anya, ikerterhességből származó második újszülött, HMB az előzményekben, placenta rendellenességek, hydrops foetalis). A szteroid profilaxisban részesült anyák újszülöttei enyhébb klinikai tüneteket és jobb prognózist mutattak. A surfactans kezelésben részesültek mortalitása csökkent és prognózisa javult. **Következtetés:** A surfactans kezelés csökkenti a hyalinmembrán-betegségben szenvedő újszülöttek mortalitását és a kórházi kezelés időtartamát (ezáltal csökkentve a költségeket, habár a surfactans ára magas).

2. AZ I-ES TÍPUSÚ MUCOPOLISACCHARIDOZIS MOLEKULÁRIS DIAGNOSZTIKÁJA

Szerző: Benke Margit (PTE, ÁOK)

Témavezető: Dr. Kellermayer Richárd, PTE Pécs, Orvosi Genetikai és Gyermekfejlődéstan Intézet

Bevezető: A mucopolisaccharidozisek (MPS) a glucosaminoglikánok (GAG) lebomlási zavara miatt kialakuló lizoszómális tárolási betegségek. Munkánk során ezek közül a leggyakoribb I-es típussal foglalkoztunk. A betegség hátterében az α -L-iduronidáz enzim kódoló gén mutációja áll. Az MPS I diagnosztikájában jelenleg elsődleges a klinikai tünetek azonosítása, a vizelet GAG vizsgálata, frakcionálás, valamint az enzimaktivitás mérése. E vizsgálatokat követően, ideális esetben megtörténik az α -L-iduronidáz gén szekvenálása is. Célunk ezen gén mutációinak feltérképezése volt az intézetünkben gondozott betegeknel. **Anyag és módszer:** A mutációk a kisozással nyert DNS minta PCR amplifikációja majd szekvenálása során mutathatók ki. Munkánk során irodalomból vett adatok alapján igyekeztük beállítani a szekvenáláshoz szükséges PCR körülményeket, valamint egy európai referencia laborral is felvettük a kapcsolatot. **Eredmények:** Vizsgálataink során sikerült azonosítanunk a betegeink tüneteinek hátterében álló mutációkat. Egyik betegünknel egy eddig még ismeretlen mutációt találtunk. **Következtetések:** A betegségnek különböző súlyosságú formái ismertek. A pontos prognózis megállapításához valamint az esetleges célzott terápiához szükség van az

egyes mutációk és a hozzájuk tartozó klinikai kép kapcsolatának minél pontosabb feltérképezésére. Irodalmi adatoknak megfelelően a talált mutációk korreláltak a klinikai kép súlyosságával. Az újonnan leírt mutáció a betegség enyhébb megjelenési formájáért lehet felelős.

3. TERHESSÉG LEFOLYÁSA ÉS A KIS SÚLYÚ ÚJSZÜLÖTT PATHOLOGIA KÖZÖTTI ESETLEGES ÖSSZEFÜGGÉSEK

Szerzők: Dávid Edith, Vitályos Tünde (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Simon Márta, tanársegéd, MOGYE, I. sz. Neonatológia Klinika

Célkitűzés: A korukhoz képest kis súlyú újszülöttek (SGA) fokozott morbiditása és anyai rizikófaktorok, valamint az extrauterin adaptáció és evolúció közötti összefüggéseket vizsgáltuk. **Anyag és módszer:** feldolgoztuk 296, 2001 január 1.- 2003 december 31. között született SGA újszülött kórlapját. **Eredmények:** 273 érett, 23 koraszülött. Az esetek 65%-a falusi származású volt. Anyai kockázati tényezők közül 57%-ban multiparitást, 17%-ban alultápláltságot, 11%-ban pedig preeclampsziát, 11%-ban fertőzéseket találtunk. Congenitális vitium 3, diabetes 2 esetben volt. Magzati faktorok szerepe: fejlődési rendellenességek 43%, intrauterin fertőzések 23%, ikerterhesség 17%, Rh inkompatibilitás 14%, chromosoma rendellenesség 3%. 142 újszülöttnél jelentkeztek szövőmények: 30%-ban hypoglycaemia, 20%-ban malformáció, 18%-ban polycithaemia, 15%-ban hiperbilirubinaemia, 8%-ban asphyxia és perinatális fertőzés, 3%-ban aspirációs pneumonia. Koraszülötteknél asphyxiát 9, intraventricularis haemorrhagiát 4, hialinmembránbetegséget és hypoglycaemiát 3, malformációt 5 esetben észleltünk. **Következtetések:** A terhesség alatt bekövetkező szövőmények nagymértékben befolyásolják a magzat intrauterin fejlődését. A társuló betegségek előfordulása megnehezíti a korához képest kis súlyú újszülött extrauterin adaptációját.

4. EOZINOFILIA ELŐFORDULÁSA AZ I. SZ. GYERMEKGYÓGYÁSZATI KLINIKA ONKOHEMATOLÓGIAI OSZTÁLYÁN

Szerző: Dezső Anna (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Horváth Adrienne, egyetemi adjunktus, I. számú Gyermekgyógyászati Klinika, MOGYE

Célkitűzés: Megfigyelni az osztályon kezelt gyerekeknél fellépő eozinofília előfordulását, annak lehetséges okait illetve következményeit. **Anyag és módszer:** Dolgozatomhoz a marosvásárhelyi 1. számú Gyermekgyógyászati Klinika - Onkohematológia osztályának 2 év beteganyagát használtam fel (2002- 2004), tanulmányozva azon kórlapokat, ahol eozinofília lépett fel. **Eredmények:** 280 betegből 12 esetben jelentkező eozinofília. A betegségek, melyekhez eozinofília társult a következők voltak: ALL, neurofibromatosis, neonatális hepatitisz, toxocariosis, Hodgkin kór, giardiozis. **Következtetések:** A gyerekeknél előforduló toxocariosis a vártnál jóval gyakoribb, ezért szükség lenne a parazitózist kimutató szerológia lehetőségére Marosvásárhelyen. Az eozinofília oka, azokban az esetekben ahol parazitózishoz és egy malignus betegséghoz társul, valószínűleg a malignus betegség. Erre a kezelés következményei vezettek rá.

5. IDŐSKORI MACULA DEGENERESCENTIA - EPIDEMIOLÓGIA, KLINIKUM

Szerző: Dobrea Levente, Mátyás Ferenc (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Csiszár Anna előadótanár, Marosvásárhelyi Szemészeti Klinika, Dr. Elekes Ella, Optimed Szemészeti Rendelő

Célkitűzés, Bevezető: Mivel hazánk népességének átlagkora növekvő tendenciát mutat, egyre gyakoribbak az idős korra jellemző megbetegedések. Fontosnak találtuk ezért az eme a betegségekre jellemző epidemiológiai és klinikai adatok felmérését, hogy hatékonyabb preventív módszereket dolgozhassunk ki. **Anyag és módszer:** Ezen tanulmányban a Marosvásárhelyi Szemészeti Klinika 2003-2004 közötti betegállományát vizsgáltuk. A használt vizsgálati módszerek: Amsler-rács, biomikroszkópos vizsgálat, szemfenék és látótér vizsgálat. Az adatokat számítógép segítségével dolgoztuk fel. **Eredmények:** Kutatásaink rávilágítottak arra, hogy ezen betegség az egyik leggyakoribb oka a látásélesség csökkenésének a 65 évet meghaladó korosztályban. Ugyanakkor arra következtethetünk, hogy ezen megbetegedés a szervezet egészét érintő degeneratív folyamat lokális megnyilvánulásaként értelmezhető, mivel gyakori a hasonló morfológiai háttérű megbetegedésekkel való társulás. Sikertelt kimutatnunk a feltételezett rizikótényezők és a betegség megjelenése között. **Következtetések:** Fokozott figyelmet kell szentelnünk a preventív módszerek alkalmazásának, mivel a betegség kialakulásával a létező terápiás módszerek elégtelennek bizonyultak. Fontos a megelőzés mivel ezen betegek saját családjuk számára is terhet jelenthetnek speciális életvitelt követelve meg és elveszthetik aktív társadalmi szerepüket.

6. BÖRGOMBÁSODÁSOK ELŐFORDULÁSÁNAK GYAKORISÁGA A BÖRGYÓGYÁSZATI KLINIKÁRA BEUTALT BETEGEKEN

Szerzők: Gyulai Éva, Nagy Annamária (MOGYE, ÁOK 5),

Témavezető Dr. Fekete Gyula László egyetemi tanár, MOGYE, Bőrgyógyászati Klinika

Bevezető: A mycosisok a bőr gombás fertőzései, amelyeket nagyrészt a dermatophytonok és részben a sarjadzó gombák okozzák. A dermatophytonok többsejtű gombák, amelyek lehetnek anthrophytok, zoophytok illetve geophytok. A sarjadzó gombák emberre patogén törzse a *Candida albicans*. Célkitűzés: Tanulmányunk célja a bőrgombásodások gyakoriságának felmérése a Bőrgyógyászati Klinikára 2004-ben beutalt betegeken valamint összefüggések keresése a gombásodás és más társbetegségek között. **Anyag és módszer:** a betegek kórlapjait dolgoztuk fel, meghatározva a bőrgombásodások nemek szerinti, kor szerinti, fő- illetve társbetegségkénti megoszlását. Ugyanakkor összefüggést próbáltunk találni a bőrgombásodás megjelenése és a diabetes mellitus között. **Eredmények:** Lokalizáció szerint a betegek többsége lábgombásodásban, törzs és legkevésbé kézgombásodásban szenvednek. A nők és a városon lakók között gyakoribb a mycosis. A betegek 1/5-e diabeteses. A beutaltak nagy többsége vénás keringési elégtelenséggel rendelkezett. Ezeknél nagy arányban fordult elő a lábgombásodás. **Következtetés:** A bőrgombásodások legtöbbször jelen vannak a vénás és artériás keringési elégtelenségben társbetegségként. Emiatt dominálnak a plantaris lokalizációjú gombásodások különböző klinikai formái. A diabetesben szenvedők bőrgombásodásai gyakoribb és súlyosabb formákat öltenek fel. Dominálnak a trichophyton fertőzések. Tehát fontos a helyes kezelése a gombásodásnak, de emellett szükséges a társbetegségek szisztémás és lokális terápiája is.

7. IDIOPATHIÁS NEPHROSIS SYNDROMA SZÖVŐDMÉNYEI, ESETISMERTETÉS

Szerző: Jakab Ildikó (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Kiss Éva, egyetemi előadótanár, II. sz. Gyermekklinika, MOGYE

Célkitűzés: Dolgozatunkban az idiopathiás nephrosis syndroma jellegzetes, a betegséghez és a kezeléshez társuló szövődményes eseteit elemeztük. **Anyag és módszer:** Retrospektíven tanulmányoztuk a marosvásárhelyi II. sz. Gyermekklinika beteganyagában található szövődményes idiopathiás nephrosis syndromában szenvedő gyerekek betegségének fejlődését a kórházba való felvételtől napjainkig. **Eredmények:** A II. sz. Gyermekklinika beteganyagában három olyan idiopathiás nephrosis syndromában szenvedő gyerek volt nyilvántartva, akik jellegzetes szövődményeket mutattak. Az 1. esetben a betegség szövődménye peritonitis és a bal v. iliaca externa trombózisa a 2. esetben a kezelés szövődménye felső tápcsatornai vérzés, a 3. esetben a betegséghez és kezeléshez kapcsolódó szövődmények hyperglycaemia és hyperglycosuria, gyomorvérzés és osteoporosis. **Következtetés:** 1. Az idiopathiás nephrosis syndroma és kezelésének szövődményei nem ritkák és egyáltalán nem veszélytelenek. 2. Az 1-es sz. esetben eleve a szövődmény kapcsán derült fény az eredeti betegségre. 3. A corticoterápia kiváltotta szövődmények az elkezdett kezelés gyors abbahagyását és más gyógyszer(ek)re való áttérést igényelt.

8. VÉRZÉSES SZÖVŐDMÉNYEK A GYERMEKKORI AKUT LIMFOID LEUKÉMIÁBAN

Szerzők: Kovács Erika-Lídia, Fejér Annamária (MOGYE, ÁOK 5)

Témavezető: Dr. Horváth Adrienne, egyetemi adjunktus, I. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika, MOGYE

Bevezető: Az akut limfoid leukémiában (ALL) az egyik leggyakoribb szövődmény a vérzés, amely lehet a betegség egyik kezdeti tünete, vagy a kezelés szövődménye. Célkitűzés: Megfigyelni, hogy milyen formában lépett fel vérzés; a trombocitaszám és vérzés közti összefüggést; a vérzés súlyosságának mértékét; a betegség vagy a kezelés következtében fellépő vérzés gyakoriságát. Hogyan befolyásolja a vérzés az oki kezelést? **Anyag és módszer:** A marosvásárhelyi I. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika Onkohematológiai Osztályára 2002-2005 között beutalt, ALL-val diagnosztizált, 25 beteg adatait vizsgáltuk, akiknél jelentkezett a vérzés. **Eredmények:** A vizsgált eseteknél a következő vérzésformákat találtuk: bőrvérzések, nyálkahártyavérzések, szervi vérzések. **Következtetések:** 1. A vérzés fellépte és az alacsony trombocitaszám között nem lehet egyértelműen ok-okozati összefüggést felállítani. 2. A súlyos trombocitopénia miatt a kezdeti lumbalpunkciónál néha el kellett halasztani. A jövőben - ennek kiküszöbölésére - a ferretizált trombocita koncentrátum jelentősen megoldást, ami napjainkban még nem mindig hozzáférhető. 3. Figyelni kell a vérzések profilaxisára, és az alacsony trombocitaszámú betegeknél elővigyázatosan kell az orvosi beavatkozások elvégzésének időpontját eldönteni.

9. SZEMÉSZETI KLINIKAI ELVÁLTOZÁSOK PRIMER NYITOTT ZUGÚ GLAUKÓMÁBAN

Szerzők: MÁTYÁS FERENC, Dobrea Levente (MOGYE, ÁOK 6), Imre Ágnes (MOGYE, ÁOK 4)

Témavezetők: Dr. Császár Anna egyetemi előadótanár Szemészeti Klinika, MOGYE, Dr. Elekes Ella

Bevezető: A primer nyitott zugú glaukóma (POAG) gyakori betegség, csendes előhaladás után súlyos és maradandó funkciócsökkenést okoz, vakuláshoz vezethet. Célunk felmérni a betegség epidemiológiai jellegzetességeit, vizsgálni a klinikai megnyilvánulásait, különösen a gyakorló szemész számára fontos dolgokat szem előtt tartva. **Anyag és módszer:** Retrospektív vizsgálatunkban a marosvásárhelyi Szemészeti Klinika 2003-2004 évi beteganyagát használtuk fel. A vizsgált periódusban kezelt 4950 betegből 918-nak (18,55%) volt POAG-ja. Figyeltük a társbetegségeket, epidemiológiai adatokat, funkcionális vizsgálatokat, első pólus- és szemfenék-vizsgálatok Eredményeit. **Eredmények:** A betegség a 40 évnél idősebbeket érinti (95,75%), átlagéletkor 62,1 év, inkább a nőket (66,34%). A társbetegségek közül leggyakoribbak a katarakta (58,28%), öregkori makula degenerescencia (20,92%), cukorbetegség (14,16%). A szemészeti vizsgálatok közül a látás-élességet, látótérvizsgálatot, szemnyomást, gonioszkópiát, a szemlencse és látóidegfő állapotát összegeztük. **Következtetések:** A 40 évnél idősebbeknél gondolni kell erre a betegségekre. Marosvásárhelyen elég jó a betegek szűrése, mivel a betegek nagy része a POAG gyanújával került beutalásra, viszont gond, hogy nincs lehetőség jó funkcionális vizsgálatok végzésére. Nagy szükség lenne a betegek diszpenzarizálására, ez tenne lehetővé megfelelő követést. További vizsgálatok szükségesek a POAG és társbetegségek kapcsolatának vizsgálatára.

10. AZ EPSTEIN BARR VÍRUS EPIDEMIOLÓGIÁJA, ETIOPATOGENÉZISE ÉS GYERMEK-KORI MALIGNUS VÉRKÉPZŐSZERVI DAGANATOKBAN BETÖLTÖTT SZEREPE

Szerzők: Minier Tünde, Pitó Csenge Ágnes (MOGYE, ÁOK5)

Témavezető: Dr. Horváth Adrienne egyetemi adjunktus, MOGYE, Marosvásárhelyi I. sz. Gyermekgyógyászat Klinika

Bevezető: Az Epstein Barr vírus (EBV) a herpesvírusok családjába tartozó ubiquiter kórokozó, amely hatékony stratégiát fejlesztett ki a fertőzésre, fennmaradásra és terjedésre. A gazdaszervezet állandó fertőzését okozza, a klinikai kimenetel az emberi szervezet védekezőképessége és vírus patogenitása közötti arány függvénye. **Anyag és módszer:** Az I.számú Gyermekgyógyászat Onkohematológia osztályán mértük fel a 2001 január óta nyilvántartásba került daganatos megbetegedésben szenvedő gyermekeknek a szerológiai vizsgálatok adatait alapul véve, hogy a diagnózis felállításának időpontjában hány esetben volt kimutatható heveny vagy már lezajlott EBV fertőzés. **Eredmények:** A nyilvántartásban szereplő 53 esetben a fiú- lány arány 1,2:1, átlagéletkor fiúknál 7,23 év, lányoknál 5,48 év. A daganatos betegség diagnózisának időpontjában az 53 esetből 17 esetben (32,07%) nem végeztek EBV vizsgálatot, 5 esetben (9,43%) IgM és IgG negativitás, 31 esetben (58,49%) az EBV specifikus immunglobulinok valamelyikének emelkedése volt észlelhető. A leggyakrabban (54,71%) előforduló akut leukémiák esetén 19 esetben (65,51%) az EBV IgM vagy IgG vizsgálat pozitívnak (3 esetben akut, 16-ban pedig előzetesen lezajlott fertőzés), 3 esetben (10,34%) negatívnak bizonyult, 7 esetben nem végeztek immunglobulin kimutatást. **Következtetések:** Az akut leukémiáknál előforduló EBV által okozott heveny vagy lezajlott fertőzés magasabb előfordulást mutat az átlag populációhoz viszonyítva, tekintetbe véve a betegek alacsony átlagéletkorát, ami fiúknál 7,04 év, lányoknál 5,70 év.

11. A KORASZÜLÖTTÉK INTRAVENTRICULÁRIS AGYVÉRZÉSE

Szerző: Nagy Zsuzsanna, (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető tanár: Dr. Simon Márta, tanársegéd, MOGYE, I-es számú Neonatológia

A neonatális ellátás fejlődésének köszönhetően egyre kisebb az a gesztációs kor és születési súly, amellyel életben tarthatók a koraszülöttek, viszont megnőtt a neonatális morbiditás ennél a populációnál. Emellett a korszerű, nem invazív diagnosztikai eljárások egyre több patológia korai felismerését teszik lehetővé. Ennek tudható be a koraszülötteknél előforduló intraventriculáris agyvérzés arányának látszólag nagyfokú előfordulása. **Célkitűzés:** Dolgozatunk célja felmérni a koraszülöttek agykamrai vérzésének gyakoriságát, fokozatait, megnyilvánulási formáit. **Anyag és módszer:** Tanulmányunkat 2001.01.01-2003.12.31 között született, osztályunkra beutalt koraszülötteken végeztük. Vizsgáltuk az intraventricularis agyvérzésének előfordulásának gyakoriságát, klinikai tüneteit, paraklinikai Eredményeit, a kórlefolyást és az alkalmazott kezelés hatásosságát. **Eredmények:** 64 koraszülött (gesztációs kor <36 hét) adatainak retrospektív elemzését végezve megállapítottuk, hogy a germinális mátrix vérzés 53,12%-ban rossz prognózisú, III-IV. stádiumú vérzés, és ebből az agyvérzés 64,70%-ban közvetlen halálokal volt. **Következtetés:** Az intraventricularis agyvérzés a koraszülött patológiában a korszerű intenzív ellátás mellett is gyakori. A profilaxis Eredményei

lényegesebben biztatóbbak, mint a már kialakult kórkép kezelési lehetőségei. Fontos a koraszülés arányának lecsökkentése, valamint a 32 hétnél kisebb terhességek olyan központba irányítása, ahol modern neonatalis intenzív osztály létezik.

12. A HÚGYÚTI KÖBETEGSÉG ULTRAHANGOS DIAGNOSZTIZÁLÁSA A MAROSVÁSÁRHELYI II. SZÁMÚ GYEREKKLINIKA 3 ÉVES ANYAGÁBÓL

Szerzők: Simon-Szabó Zsuzsánna, Molnár Beáta (MOGYE, ÁOK 5), Kintzel Helga (MOGYE, ÁOK 4)

Témavezetők: Dr. Voicu Lucia Sanda egyetemi tanársegéd, MOGYE, II-es számú Gyerekklinika, főorvos, Dr. Kiss Éva egyetemi előadótanár, MOGYE, II-es számú Gyerekklinika, vezető főorvos

Célkitűzés: Célunk ultrahangos módszerrel felfedezésre kerülő gyermekkori húgyúti köbetegek gyakoriságának tanulmányozása. **Anyag és módszer:** A marosvásárhelyi II-es számú Gyerekklinikán 2001 szeptember - 2005 március időszakában elvégzett 3850 ultrahangos vizsgálat feldolgozása az életkor, nem, heteroanamnézis, tünettan, gyakoriság, elhelyezkedés és lehetőség szerint a kő kémiai összetételének megállapítása alapján. **Eredmények és Következtetések:** A tanulmányozott 3850 esetből 77 alkalommal állt fenn köbetegek gyanúja. Ebből a 77 esetből 26%-nál volt pozitív az ultrahangos lelet, a fennmaradó 74%-nál nem volt egyértelműen igazolható a kő létezése. Az ultrahang nem alkalmas 3 mm-nél kisebb képződmények (mikrolitiázis, homok), ugyanakkor az uréterkövek kimutatására.

13. HIPERTÓNIÁS NŐBETEGEK BETEGSÉG- ÉS TERÁPIÁS ISMERETE

Szerző: Vass Angyalka (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Frigy Attila, egyetemi tanársegéd, MOGYE, Belgyógyászati Tanszék

Célkitűzés: Hipertóniás nőbetegek ismereteinek felmérése betegségükkel illetve terápiájukkal kapcsolatban. **Anyag és módszer:** 47 (átlagéletkoruk 55 év) hipertóniás, kórházban fekvő nőbeteg töltött ki egy kérdőívet, mely a betegség illetve a kezelés néhány aspektusának ismeretére kérdezett rá. **Eredmények:** A betegek 82,97%-a részesült felvilágosításban az életmódváltoztatás fontosságáról. Bevallásuk szerint 61,7%-a változtatta meg részben az életmódját ennek alapján. A legtöbben csak étrendjüket változtatták meg. A kezelték 68,88%-a fel tudta sorolni a szedett gyógyszerek nevét. A betegek 86,66%-a otthon is szedi a gyógyszereket, de 35,71%-a kihagyásokkal. **Következtetés:** a hipertóniás betegek a kezelőorvosoktól kapott felvilágosításra töredékesen emlékeznek, az életmód megváltoztatása másodlagos a gyógyszerek szedésének fontossága mellett.

14. A NAGYON KISSÚLYÚ KORASZÜLÖTTÉK ADAPTÁCIÓS NEHÉZSÉGEI

Szerzők: Vitályos Tünde Mária, Dávid Edith (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Simon Márta egyetemi tanársegéd, I számú Neonatológiai Intenzív Centrum, MOGYE

Célkitűzés: Dolgozatunk célja a nagyon kissúlyú koraszülöttek (VLBW) ellátásával kapcsolatos nehézségek vizsgálata, valamint a morbiditás, mortalitás követése. **Anyag és módszer:** feldolgoztuk 113, 2001. január 1. - 2003. december 31. között 1500gr. alatt született nagyon kissúlyú koraszülött kórlapját. **Eredmények:** Az esetek 64%-a vidéki származású volt. Koraszülést kiváltó leggyakoribb okok: multiparitás (20%), korai burokrepedés (15%), terhesség nem követése (9%), placenta praevia (9%). Az előfordult patológiát uralja a hialinmembrán betegség (34%), perinatális hypoxia (16%) és az intraventriculáris haemorrhágia (13%). **Következtetések:** 1. A kissúlyú koraszülött életkilátásainak növelése érdekében léteznie kell egy szoros együttműködésnek családorvos-nőgyógyász-neonatólgus között, az időben felismert veszélyeztetett kategória olyan centrumokba irányítva, ahol a koraszülés megelőzése és végső esetben helyes kezelése lehetséges. 2. A beindult koraszülés esetén ajánlatos a magzat "in utero" szállítása. Szükség van egy mozgó neonatális intenzív egységre, amely biztosítani tudja a szállítás alatt a megfelelő hőmérsékletet, a vitális funkciók fenn tartását, valamint a megfelelő hidratálást és vércukorszintet.

**„C3” témakör - Immunológia, Endokrinológia,
Gasztroenterológia, Neurológia
2005. április 24, vasárnap, 14:20 - 16:30, Kisterem**

Pontozó Bizottság:

Dr. Kun Imre Zoltán, egyetemi tanár

Dr. Kiss Éva, egyetemi előadótanár

Dr. Szatmári Szabolcs, egyetemi adjunktus

Dr. Török Imola, egyetemi adjunktus

**1. PRINS GÉNEXPRESSZIÓ VIZSGÁLATA TENYÉSZTETT KERATINOCITÁKBAN ÉS
HACAT SEJTEKBN STRESSZINDUKCIÓ HATÁSÁRA**

Szerző: Bari Lilla (SZTE, ÁOK 4)

Témavezető: Dr. Széll Márta, SZTE Bőrgyógyászati és Allergológiai Klinika, Szeged

Célkitűzés: Irodalmi és saját adataink is arra utalnak, hogy a pikkelysömörös tünetmentes epidermiszből izolált keratinociták, összehasonlítva az egészséges keratinocitákkal, fokozott érzékenységgel reagálnak stressz hatására. **Anyag és módszer:** Kutatócsoportunk a közelmúltban azonosított egy nem-kódoló RNS gént, amely eredményeink szerint szerepet játszhat a pikkelysömörre való hajlam és a sejtek stresszválaszának kialakításában, ezért a gén a PRINS (Psoriasis-susceptibility Related RNA Gene Induced by Stress) nevet kapta. Célunk volt a különböző stresszhatásokra létrejövő PRINS gén-expresszió összehasonlítása a pikkelysömörös tünetmentes keratinociták modelljének tekinthető HaCaT sejtekben, és egészséges epidermiszből tenyésztett keratinocitákban. **Eredmények:** A transzláció gátlást okozó cycloheximide jelenlétében tenyésztett HaCaT sejtek esetén kettős - egy azonnali és egy késői - PRINS expresszió emelkedést tapasztaltunk, ezzel szemben tenyésztett keratinocitákban az azonnali válasz elmaradt, és csak késői expresszió növekedést detektáltunk. UV-B besugárzás mindkét sejttypusban hasonló mértékű és kinetikájú PRINS génexpresszió indukciót eredményezett. Különböző mikrobiális anyagok (tuberculin, peptidoglikán, lipopoliszacharid és *Candida albicans*) folyamatos, ill. 1 órás jelenlétében tenyésztett HaCaT sejtek valamennyi anyag esetében PRINS génexpresszió emelkedéssel válaszoltak, míg a mikrobiális anyagokkal tenyésztett keratinocitákban csak a lipopoliszacharid indukált fokozott PRINS expressziót. **Következtetések:** Kísérleti eredményeink arra utalnak, hogy a stresszindukált PRINS gén expressziója eltérő szabályozás alatt áll a pikkelysömörös tünetmentes keratinocitákat modellező HaCaT sejtekben és az egészséges keratinocitákban. Feltételezzük, hogy ez is szerepet játszik a két sejttypus eltérő stresszválaszának kialakításában.

**2. FORMIL-PEPTID KOMPONENST TARTALMAZÓ PEPTIDKONJUGÁTUMOK
ALKALMAZHATÓSÁGA THP-1 MONOCITÁK KEMOTAKTIKUS DRUG TARGETINGJÉBEN**

Szerző: Birinyi Judit (SE, ÁOK 4)

Témavezető: Dr. Láng Orsolya és Dr. Kőhidai László, Genetikai, Sejt- és Immunbiológiai Intézet, Budapest

A kemotaxis a migrációra képes sejtek alapvető élettani válaszreakciója, mely számos fiziológiás és pathológiás folyamatban játszik meghatározó szerepet. Fontos lépése gyulladásos folyamatoknak, daganatos sejtek inváziójának és metasztázis képzésének. Befolyásolása, mind pozitív, illetve negatív irányban, igen nagy gyakorlati jelentőséggel bírhat terápiás szinten is. Kemotaktikusan aktív ligandokkal olyan konjugátumok állíthatók elő, amelyek a kemotaktikus drug targeting (CDT) jó alanyai lehetnek. A CDT a gyógyszermolekulák célsejtbe juttatásának új, általunk leírt technikája, mely a gyógyszermolekula hordozómolekulához ill. kemotaktikusan aktív ligandhoz történő konjugálását jelenti. Hordozómolekulaként biológiai funkcióval is rendelkező polipeptideket alkalmaztunk: polilizin (EAK, SAK) és tuftsinszármazékokat ill. ligandként különböző formilpeptideket. A vizsgálatokat humán leukémiás monocita modellen (THP-1), Boyden chamber

technika, Neuro Probe® kamrás változatával végeztük. Kíváncsiak voltunk rá, hogy befolyásolható-e a hordozómolekulák kemotaktikus hatása formil-peptidek konjugálásával illetve, hogy az alaplánc kémiai módosítása hogyan hat a konjugátum tulajdonságaira. **Eredmények:** polilizineknél jelentős különbség van az EAK és SAK között, csak az EAK-fMLF működik attraktánsként. Ez wortmanninnal specifikusan gátlható. A tuftsin alapú molekulák esetében a formil-peptiddel való konjugálás attraktáns molekulákat adott, azonban az fMLF váltja ki a legerősebb hatást. A tuftsin alaplánc módosítása negatívan befolyásolja a kemotaktikus jeleget. Az internalizáció vizsgálatából kitűnik, hogy egyéb sejtfiziológiai paraméterek esetében is eltérés van konjugátum és hordozó molekula között. Összefoglalva megállapíthatjuk, hogy az fMLF ideális kemotaktikus ligand és konjugátumai a „kemotaktikus drug-targeting” jó alanyai lehetnek a közeljövőben.

3. A DEPRESSZIÓS TÜNETEGYÜTTES STABIL ÉS INGADOZÓ MOZGÁSTELJESÍTMÉNYŰ PARKINSON KÓROS BETEGEKNÉL

Szerző: Biró Katalin, Tusa Csaba (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezetők: Dr. Szász József Attila, egyetemi tanársegéd, Dr. Szőcs Ildikó, Neurológiai Tanszék, MOGYE

Célkitűzésünk a mozgásteljesítmény ingadozása és a depressziós tünetegyüttes közötti lehetséges összefüggés tanulmányozása volt. **Anyag és módszer:** 2003 január - 2004 december között consecutive vizsgált Parkinson-kóros betegek közül 37-et vontunk be a vizsgálatba, a következő beválasztási kritériumok alapján: kórtartam 4-8 év között, stabil szubsztitúciós kezelés az utolsó 6 hónapban. A vizsgálat a klinikai státus, a Hoehn-Yahr skála és a Beck depressziós kérdőív segítségével történt. Az elemzett csoportban 23 beteg mozgásteljesítménye stabil volt, míg 14 beteg fluktuált. Valamennyi beteget „on” fázisban vizsgáltuk. **Eredmények:** Az ingadozó mozgásteljesítményű betegcsoportban (Hoehn-Yahr stádiumok átlaga 2.93) a depresszió gyakorisága (69.56%) jelentősen nagyobb volt a stabil motoros tünetekkel rendelkező betegek csoportjához képest (Hoehn-Yahr átlaga 2.84, depresszió gyakorisága 28.57%), ($p=0.015$, chitest). **Következtetések:** A mozgásteljesítmény ingadozása a betegek kedélyállapotát még a mozgás „jó” fázisában is negatívan befolyásolja, ennél a betegcsoportnál gyakrabban fordul elő a depresszió.

4. PAJZSMIRIGYRÁKOK INCIDENCIÁJÁNAK ALAKULÁSA A MAROSVÁSÁRHELYI ENDOKRINOLÓGIAI KLINIKA 1991-1994 ÉS 2001-2004-ES BETEGANYAGÁBAN

Szerzők: Buzogány Ildikó, Szántó Zsuzsanna (MOGYE, ÁOK 5)

Témavezető: Prof. Dr. Kun Imre Zoltán egyetemi professzor, Endokrinológiai Tanszék, MOGYE, Endokrinológiai Klinika

Célkitűzés: A Marosvásárhelyi Endokrinológiai Klinikán végzett felmérések alapján a pajzsmirigyrákok incidenciája az 1986-os cernobili atomkatasztrófa után megnövekedett. Ez a növekedés két periódusban csúszkodott ki: 1992-1994 valamint 2001-2003 között. Jelen vizsgálataink a két fenti periódus alaposabb elemzését tűzték ki célul. **Anyag és módszer:** Vizsgáltuk a pajzsmirigyrák incidenciáját az összes egyidejűleg beutalt, illetve a diffúz és göbös golyvás betegek körében, az 1991-1994 és 2001-2004-es periódusokban. **Eredmények:** Az első periódusban közel 1200, a másodikban pedig 2000 körüli, különböző stádiumú és jellegű golyvát találtunk. 1991-1994 között a göbös golyvák kb. 3%-a illetve 2001-2004 között kb. 6%-a bizonyult pajzsmirigyráknak, így 21 illetve 90 új esetet diagnosztizáltunk. A pajzsmirigyrákok mindkét periódusban a nőknél domináltak. Az első időszakhoz viszonyítva 2001-2004 között a papilláris formák relatív aránya szignifikánsan emelkedett. 1990 előtt a Marosvásárhelyi Endokrinológiai Klinikán nem tartottak számon egyetlen pajzsmirigyrákos gyermeket sem, 1991-1994 között egy, 2001-2004 között pedig három gyermeknél diagnosztizáltak pajzsmirigy malignómát. **Következtetés:** A göbös golyvás esetekhez viszonyított pajzsmirigyrákok száma 2001-2004 között kb. kétszeresére növekedett az 1991-1994-es időszakhoz képest. Előzetes vizsgálataink és irodalmi adatok alapján feltehető, hogy ez a növekedés részben a cernobili atomkatasztrófának, részben a diagnosztikai módszerek tökéletesedésének tulajdonítható.

5. HISZTAMIN SZEREPE AZ ORRPOLIPOK PATOGENEZISÉBEN

Szerzők: Hellinger Éva, Hellinger Andrea (SE, GYK 4)

Témavezetők: Dr. Darvas Zsuzsanna Dr. Jókúti Adrienn, Genetikai, Sejt- és Immunbiológiai Intézet, Budapest

Bevezető: Az orrpolip gyakran recidiváló, jóindulatú orrnyálkahártya-kitüremkedés az orrjáratokból az orrüregbe. Etiológiája, patogenezise ismeretlen. Munkánkban a hisztamin, illetve receptorainak szerepét vizsgáltuk. **Anyag és módszer:** A hisztamint HPLC-s analízissel, a hisztamin-receptorok (H1, H2, H3 és

H4) fehérje szintű expresszióját pedig Western-blot technikával mértük polipszövetben és kontrollként alsó orrkagyló nyálkahártyában. Ezekben a mintákban ELISA módszerrel vizsgáltuk az eozinofil kationos protein (ECP) szintjét. **Eredmények:** Az orrpolipokban emelkedett hisztidin dekarboxiláz aktivitás mellett nem volt szignifikánsan magasabb hisztamin tartalom, viszont eltérést találtunk a hisztamin receptorok fehérje szintű mennyiségében. A legnagyobb mértékű változást fehérjeszinten a H4 receptor esetében találtuk ahol jelentősen megemelkedett ezen receptorok mennyisége a polipszövetben a kontroll nyálkahártyához képest. Az eozinofil sejtekre jellemző ECP szintje szintén megnövekedett, ami a polipszövetre jellemző magas eozinofil sejtszámra utal. **Következtetések:** Korábbi kutatásaink során kimutattuk, hogy a hisztamin-metabolizmus megváltozik orrpolipózisban, azaz a hisztamin termeléséért és lebontásáért felelős enzimek működése megnövekszik. Feltételezhetjük, hogy a hisztamin szerepet játszik az IL-5 által fenntartott eosinophil-sejtes gyulladás kialakulásában, és jelen munkánk alapján valószínűsíthető hogy a hisztamin H4 receptoron keresztül fejti ki hatását.

6. A SÚLYOS STROKE-OS BETEGEK ELLÁTÁSA MAROSVÁSÁRHELYEN

Szerző: Iacob Timea, Neubauer Gy. Emőke (MOGYE, ÁOK 4)

Témavezető: Dr. Szatmári Szabolcs egyetemi adjunktus, 2-es számú Neurológiai Klinika-MOGYE

Bizonyos esetekben a stroke rövid idő alatt rendkívül súlyos kimenetelű. **Célkitűzés:** A Maros megyei kórházba szállított súlyos stroke-os betegek ellátására és prognózisára vonatkozó adatok vizsgálata. **Anyag és módszer:** A Maros megyei kórház sürgősségi részlegén 6 hónapos periódusban vizsgált marosvásárhelyi lakhelyű stroke-os betegek adatainak elemzése függetlenül attól, hogy ezen betegek beutalást nyertek vagy sem. **Eredmények:** A Maros megyei kórház sürgősségi részlegén 2004 április 1 – szeptember 30.-a között 164 betegnél állapítottak meg heveny cerebro-vascularis betegséget. Közülük 151 kórházi kezelésben részesült. Nagyon súlyos állapotban (kómában vagy beutalás előtt meghalt) 27 stroke-os beteg érkezett (ez az összes stroke-os betegeknek a 17%-a). Közülük 16(59%) meghalt beutalás előtt vagy a kórházi ápolás alatt. Ebből 9 beteg a beutalás előtt a SMURD-nál halt meg és 4(15%) beteget a kilátástalanul súlyos kómás állapot miatt haza szállítottak. A stroke kezdete után 30 nappal a betegek 81%-a halott volt. **Következtetés:** A súlyos, kómás stroke-os betegek ellátása komoly etikai, szervezési és anyagi feladatot ró a sürgősségi ellátásban résztvevő személyekre.

7. A ROSSZINDULATÚ TÁPCSATORNAI DAGANATOK VIZSGÁLATA A II. SZÁMÚ BELGYÓGYÁSZATI KLINIKA BETEGANYAGÁBAN

Szerzők: Koncz Zsuzsa, Chici Andrea (MOGYE, ÁOK, 4)

Témavezető: Dr. Szalman Krisztina, egyetemi tanársegéd, II. Belgyógyászati Klinika, MOGYE

Célkitűzés: A tápcsatornai daganatok előfordulása évről-évre növekszik. Az Egészségügyi Világszervezet adatai szerint a daganatok okozta elhalálozásoknak a vastagbélrák a 2. leggyakoribb oka, a gyomorrák a 7. helyen áll. Dolgozatunk célja felmérni a tápcsatornai daganatok előfordulási gyakoriságát, meghatározni, hogy e rákos megbetegedéseket milyen stádiumban sikerült diagnosztizálni. **Anyag és módszer:** retrospektív dolgoztuk fel a II. számú Belgyógyászati Klinika 2004. január-december közötti periódus beteganyagát, követve a paraklinikai vizsgálati módszereket, azok Eredményeit. Összefüggést kerestünk a laboratóriumi elváltozások és a rákos megbetegedések stádiumai között, követtük a választott kezelési módszereket. **Eredmények:** az 520 gastro-enterológiai eset közül 43 volt rosszindulatú tápcsatornai daganat, amelyből 16 gyomor-, 9 vastagbél-, 3 nyelőcső-, 2 máj-, 1 pancreas-, 1 epehólyag daganat volt. A betegek átlag életkora 65 év. 32 esetben találtunk laboratóriumi elváltozást (VSH, Hgb, Ht, LDH), míg 11 esetben nem volt tapasztalható kóros elváltozás. **Következtetések:** Előrehaladott daganatoknál kevésbé van releváns laboratóriumi elváltozás. A gyomorrák esetén fellépő leggyakoribb tünet az étvágytalanság, hányinger, hányás, testsúlycsökkenés. A colon tumorok esetén a leggyakrabban előforduló panasz a székelési habitus megváltozása, puffadás, fogyság, sápadtság. A választott kezelések többsége sebészi.

8. A HASI ULTRAHANGVIZSGÁLAT JELENTŐSÉGE A MÁJ TÉRSZŰKÍTŐ FOLYAMATAI-NAK KÓRISMÉZÉSÉBEN

Szerzők: Mihály Emőke, Bokor Barna-József, Kodra Beáta (MOGYE, ÁOK 4)

Témavezető: Dr. Török Imola egyetemi adjunktus, I. sz. Belgyógyászati Klinika, MOGYE

Célkitűzés: Dolgozatunk célja az ultrahang, komputertomográfia, biopszia és sebészeti beavatkozás szerepének tanulmányozása a máj térszűkítő folyamatainak kórismézésében. **Anyag és módszer:** A Marosvásárhelyi

Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem I. sz. Belgyógyászati Klinikáján 2003- 2004 között megvizsgált 171 beteg adatait dolgoztuk fel, akiknél májdaganatok voltak jelen. A betegeket a képződmények ultrahangos képe alapján csoportosítottuk. A kórelőzmény, objektív vizsgálat, ultrahang és a laboratóriumi Eredmények alapján megállapítottuk az iránydiagnózist. Hasonlóképpen vizsgáltuk a komputertomográfia, biopszia és a sebészeti beavatkozások Eredményeinek hozzájárulását a kórisméhez. Eredmények: Ultrahangos megjelelésük alapján a máj térszűkítő képződményei leggyakrabban vegyes formát mutattak, amelyet követek a hyperechogen, hypoechogen, cisztikus, majd a kalcifikált formák. A mi esetünkben a leggyakrabban haemangiómák voltak jelen, követve őket a rosszindulatú daganatok- metasztázisok és elsődleges daganatok, cisztikus képletek, göccs steathosisok, jóindulatú daganatok, tályogok és hematómák. Az Eredményeket elemeztük és összehasonlítottuk a szakirodalomban találtakkal. Következtetések: A hasi ultrahang vizsgálat nagyon fontos és elsődleges a máj térszűkítő képződmények behatárolásában, nagyságuk, számuk és felépítésük feltérképezésében. Az etiológiai kórisme megállapításához szükséges a kórelőzmény, objektív vizsgálat és laboratóriumi vizsgálatok, valamint az echo- doppler, komputertomográfia, biopszia illetve a sebészeti beavatkozás is, mivel egyes esetekben csak ez tudja tisztázni a kórismét. Olykor a kórisme tisztázatlan marad, mert a beteg közreműködése nem kielégítő.

9. AZ *6 INTEGRIN ELLENES ANTITESTEK VIZSGÁLATA BULLOSUS PEMPHIGOIDBAN SZENVEDŐ BETEGEK SZÉRUMÁBAN

Szerző: Perényi Ádám (SZTE, ÁOK 4)

Témavezetők: Husz Sándor, Kiss Mária SZTE ÁOK, Bőrgyógyászati és Allergológiai Klinika, Szeged

Bevezetés: A bullosus pemphigoid (BP) subepidermalis hólyagképződéssel járó autoimmun kórkép. Az egyik autoantigen a BP230 intracellularis plak protein. A másik, a BP180 II. típusú transzmembran glikoprotein, amely a basalis membrán *6 integrinjéhez kapcsolódik. Az *6 integrin ellenes antitestek előfordulása a szérumban még kevésbé tisztázott. Vizsgálatunk célja annak felderítése volt, hogy vajon kimutathatók-e a BP-ben szenvedő betegek szérumban *6 integrin ellenes autoantitestek. Anyag és módszer: A vizsgálathoz 30 hólyagos bőrbetegségben szenvedő beteg, kontrollként 10 egészséges ember szérumát használtuk. A betegek - 13 nő és 16 férfi - életkora 35-től 99 évig terjed, átlagéletkoruk 76,67 év. Közülük 25 klinikailag igazoltan BP-ban, 4 pemphigus vulgarisban és 1 bullosus dermatitisben szenved. Az autoantitesteket ELISA technikával vizsgáltuk, amely során antigenként az *6 integrin 4 féle antigenikus epitopjának fúziós rekombináns konstrukciói szerepeltek. Eredmények: Az igazoltan bullosus pemphigoidban szenvedők 52%-a legalább egy konstrukcióval adott pozitív reakciót, míg a vizsgált egészségesek, pemphigus vulgarisban ill. bullosus dermatitisben szenvedők nem adtak reakciót egyik konstrukcióval sem. Következtetések: Vizsgálatainkból ebben a témában elsőként arra a következtetésre jutottunk, hogy a két ismert BP antigén mellett az *6 integrin is célantigénként viselkedik. Az *6 integrin ellenes autoantitestek jelentőségét a betegség kialakulásában és fenntartásában további vizsgálatok tisztázhatják.

10. HIPOFIZÉR NANIZMUSOK A MAROSVÁSÁRHELYI ENDOKRINOLÓGIAI KLINIKA ÖTÉVES (2000-2004) BETEGANYAGÁBAN

Szerző: Szatmári Judit (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Kun Imre Zoltán, egyetemi tanár, Endokrinológia klinika, MOGYE

Célkitűzés: A hipofizér nanizmusban szenvedő gyermekek követése, klinikai és paraklinikai adatainak értékelése. Anyag és módszer: a Marosvásárhelyi Endokrinológiai Klinikára 2000 és 2004 között beutalt 85 hipofizér nanizmosus beteg adatait tanulmányoztuk, retrospektív vizsgálat során. Eredmények: A 85 hipofizér elégtelenség közül 65 volt monoton és 20 politop. A 20 politop elégtelenséghez 2 esetben társult centrális diabetes insipidus, míg négyet csak a pubertás elérésekor diagnosztizáltak politop elégtelenségként (kezdetben 2-nél csak hipotireózist, míg másik 2-nél csak GH hiányt észleltek). 66 esetben végeztek kéztő röntgenfelvételt, ebből 50 bizonyítja a csontkor késését, átlagban 2,93 évvel. A hosszúnövekedés elmaradásának átlaga -2,57 standard deviáció. 19 esetben tudtuk követni a hGH-készítmények (Norditropin és Genotropin) hatékonyságát. Az átlag-növekedés a kezelés első évében 9,35cm volt. A politop hipofízis elégtelenség jobban reagált: a növekedés minden esetben 10cm/év fölé (átlag 11,8), míg izolált GH-hiányban az esetek felében a növekedés 7cm/év alatt (átlag 4,71cm) volt. Autoimmun poliglanduláris elégtelenség esetében nem kaptunk a kezelésre megfelelő választ (1 beteg - növekedés 2cm/év). Következtetés: A hGH-kezelés minden esetben

hatékony volt, kivéve egy autoimmun poliglanduláris elégtelenségben szenvedő gyermeket, aki mellékvesekéreg elégtelensége miatt szteroid-kezelésben részesült. A politop hipofízis elégtelenségben szenvedők növekedési üteme (komplex terápia mellett) gyorsabb volt, mint a monotop formában.

11. AGYÉRKATASZTRÓFA ÉS A KÓRHÁZBA JUTÁS KÖZÖTT ELTELT IDŐ

Szerzők: Szekeres Csilla-Cecília, Szentgyörgyi Szidónia (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Szatmári Szabolcs egyetemi adjunktus MOGYE, II-es számú Neurológiai klinika

Célkitűzés: Stroke-on átesett betegek átlagos kórházba szállítási idejének, valamint a késés okának a vizsgálata prospektív összehasonlító tanulmányban. **Anyag és módszer:** A Marosvásárhelyi Megyei Kórházba 2004-ben 6 hónap alatt beutalt, agyi érkatasztrófát elszenvedett marosvásárhelyi betegeket vizsgáltunk (151 eset, ebből 70 nő és 81 férfi) egy komplex adatlap segítségével. Az így nyert adatokat összehasonlítottuk egy ezelőtt öt évvel ugyanitt, hasonló módszerekkel végzett éves tanulmány **Eredményeivel** (261 eset, 96 nő, 165 férfi). **Eredmények:** 2000-ben Marosvásárhelyen stroke miatt az átlagos kórházba szállítási idő (terápiás ablak) 31,3 óra volt nőknél, 13,4 óra férfiaknál – mint látható, e szempontból jelentős különbség volt a nőket, valamint a férfiakat tartalmazó csoportok között. 2004-ben a terápiás ablak 14 óra volt nőknél (jelentős csökkenés a 2000-ben talált értékekhez képest), és 24 óra férfiaknál (náluk sajnos nőtt az átlagos beszállítási idő). 2000-ben a betegek 37,9 %-a érkezett kórházba a három órás időablakon belül, míg 2004-ben a betegek 41 %-át szállították kórházba három óra alatt. **Következtetések:** Mivel a gyors kórházba szállítás, a 3 órán belül megkezdett kezelés a leghatásosabb mód, hogy az agyi károsodások kialakulását mérsékelni lehessen, betegeinknél a sikeres kezelés esélye jelentősen korlátozott. A késés okainak felismerése segítséget jelent a terápiás ablakot csökkentő intézkedések irányának a megszabásában.

12. STROKE-OS BETEGEK RÖVID TÁVÚ KÖVETÉSE MAROSVÁSÁRHELYEN

Szerző: Szentgyörgyi Szidónia, Szekeres Csilla Cecília (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Szatmári Szabolcs egyetemi adjunktus, 2. számú Neurológiai Klinika

Célkitűzés: A marosvásárhelyi Megyei Kórház osztályaira (1-2. Neurológia, ATI, SMURD, Idegsebészet) beutalt marosvásárhelyi stroke-os betegek állapotának felmérése a kórházi kezelés után és 30 nappal a stroke fellépte után. **Anyag és módszer:** A vizsgálat során a 2004.04.01-2004.09.30 között beutalt és kezelt marosvásárhelyi stroke-os betegek állapotát követtük a nem, életkor, klinikai diagnózis figyelembe vételével. A betegeket a következőképpen csoportosítottuk: nagyon súlyos (ágyhoz kötöttek), közepesen súlyos állapotban levők, maradványtünet nélküliek. **Eredmények:** 151 beteget vizsgáltunk, ezek közül 80(53%) férfi és 71(47%) nő. A legfiatalabb beteg életkora 33 év, a legidősebb betegé 95 év volt. A 65 év alatti betegek száma 62(41%), a 65 év fölöttiek száma 89(59%). Az esetek eloszlása: 126 ischaemiás, 21 vérzéses, 4 subarachnoidális vérzés. 65 év felett az ischaemiás stroke volt gyakoribb, míg a subarachnoidális vérzés az **Eredményeinkben** a 65 év alatti korcsoportban fordult elő. A 151 betegből 22 halt meg a kórházban, az elkövetkező 30 napban 27-re nőtt a halálozások száma, 4 esetről nincsenek adataink. Felmérésünk alapján a 65 év feletti betegeknél nagyobb arányú a halálozás, gyakoribb a nagyon súlyos kimenetel és ritkább a maradványtünet nélküliek száma. **Következtetések:** A cerebrovasculáris betegség széles körű populációt érint, a megelőzésre kellene fektetni a hangsúlyt, mivel megfelelő kezelés és secundær prevenció mellett a gyógyultak aránya alacsony.

13. A COMT-GÁTLÓK SZEREPE PARKINSON-KÓR KEZELÉSÉBEN

Szerzők: Tusa Csaba, Bíró Katalin (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Szász József Attila egyetemi tanársegéd, II. Neurológia osztály, MOGYE

Bevezetés: Parkinson-kór szubsztitúciós kezelését követően motoros teljesítményingadozások jelentkeznek, amelyek tovább nehezítik a betegek életkörülményeit. A COMT-gátlók bevezetésével (amelyektől a levodopa-hatástartam hosszabbítása várható), javíthatóak a betegek motoros teljesítményei. **Célkitűzés:** Felmérni a levodopához társított COMT-gátló hatásait a Parkinson-kór késői stádiumaiban. **Anyag és módszer:** 2004. január és 2004. december közötti intervallumban a Marosvásárhelyi Idegklinikán vizsgált Parkinson-kóros betegek közül azokat követtük, akiknél a szubsztitúciós terápia illetve a dopamin-agonisták segítségével már nem lehetett kielégítő hatást elérni. **Eredményeink** igazolják a COMT-gátlás jelentőségét a Parkinson-kór késői stádiumainak kezelésében. **Következtetés:** a motoros fluktuációk csökkentése a betegek életkörülményeinek javulásához vezet.

14. AZ EPEKÖBETEGSÉG ELŐFORDULÁSÁNAK KÖVETÉSE DIABETES MELLITUSBAN

Szerző: Vackán Melánia-Sarolta (MOGYE, ÁOK.4)

Témavezető: Dr.Török Imola, egyetemi adjunktus, I.Belgyógyászati Klinika, MOGYE

Ismeretes, hogy a cukorbetegség az epekő megjelenésének hajlamosító tényezője. Diabetes mellitusban, különösen a II.-es típusban gyakran vannak jelen olyan egyéb állapotok (obezitás, diszlipidémia, túlzott kalóriabevitel), amelyek ugyancsak az epekőbetegségekre hajlamosítanak. Célkitűzés: dolgozatunk célja az epekőbetegség előfordulásának követése diabetes mellitusban szenvedő egyéneknél. Anyag és módszer: a Marosvásárhelyi Megyei Sürgősségi Klinika I-es és II-es belgyógyászati osztályára 2003. január 1.-2004. december 31. között beutalt diabéteszes betegeknek vizsgáltuk az epekővesség előfordulását. Ugyanakkor követtük az obezitás, a diszlipidémia jelenlétét. A cukorbetegség, illetve annak típusa az anamnéziséből tűnt ki, az obezitást a testtömeg indexből állapítottuk meg, és követtük az összkoleszterin, illetve a triglicerid szintet. Az epekővesség diagnosztizálására a hasi ultrahang szolgált. Eredmények: 109 diabéteszes betegből 37 szenvedett inzulin-dependens diabéteszben, és 72 nem inzulin-dependens diabéteszben. Az epekővességet 21 betegnél bizonyítottuk, ebből 5 inzulin-függő cukorbeteg, 16 nem inzulin-függő cukorbeteg. Nemek szerint is vizsgáltuk az epekővesség előfordulását: 15 nő, 6 férfi. Az obezitás és a diszlipidémia, különösen a hipertrigliceridémia gyakran volt jelen, főleg a II-es típusú diabéteszes epekőbetegeknél. Következtetések: Az epehólyag működési zavara és megbetegedése diabetes mellitusban igen gyakori, különösen a II-es típusban. Ennek oka egyfelől a diabetesben kialakuló metabolizmus zavar a májban, másfelől a diabeteses viszcerális neuropátia, ami hipomotilitáshoz, epepangáshoz vezet. Az obezitás és a diszlipidémia társulása fokozza az epekő megjelenésének lehetőségét.

„D” témakör - Műteti Orvostudomány 2005. április 24, vasárnap, 9:00 - 12:50, Nagyterem

Pontozó Bizottság:

Dr. Nagy Örs, egyetemi tanár
Dr. Hamar János, egyetemi tanár
Dr. Szabó Béla, egyetemi előadótanár
Dr. Mártha Orsolya, egyetemi adjunktus
Dr. Butiurca Sándor, egyetemi tanársegéd

1. A BIOMETRIA SZEREPE A SZEMLENCSEBEÜLTETÉSBEN. A MÜLENCSETERVEZÉSEL KAPCSOLATOS TAPASZTALATOK

Szerző: *Ambrus Emese Erzsébet (MOGYE, ÁOK 6)*

Témavezető: *Dr. Elekes Ella Mária, Prof. Dr. Csiszár Anna Adrienn. Optolens Szemsebészet, Szemklinika, MOGYE*

Bevezetés / Célkitűzés: A szürkehályog műteti megoldásakor a minimálinvazív műteti technika alkalmazásán túl a legfontosabb a tökéletes funkcionális rehabilitáció, azaz a lehető legjobb látásélesség elérése. Ennek érdekében műlencsetervezés és beültetés történik. A műlencsetervezés az A-scan echobiometria speciális alkalmazási területe. A műlencsetervezés célja a kívánatos posztoperatív refrakció elérése, a váratlan nagyfokú ametropia elkerülése, az anisometropia minimalizálása. A tervezéssel foglalkozó szakirodalom manapság igen terjedelmessé vált. Tanulmányunk célja, az Optolens Szemsebészet esetanyaga alapján, a gyakorlati szempontok szerinti műlencsetervezés elemzése és értelmezése. **Anyag és módszer:** Az ultrahangos biometria és a műlencsetervezés Alcon Ultrascan készülékkel történt SRK és SRK/T számítási képletek alapján. A műlencsetervezés lépései: keratometria, a bulbuszhossz ultrahangos mérése, számítás. **Eredmények/Következtetések:** Eredményeink arra engednek következtetni, hogy a kezdeti betanulási idő hibáin túl a mérések és a számítások megbízhatóak. A megfelelő műteti technika ("in the bag" implantáció) esetén a funkcionális eredmény a tervezettnél megfelelő. A személyreszóló tervezésnek főképp az extrém refrakciós állapotokban (nagyfokú rövid- és távollátás) van jelentősége.

2. A SZATMÁRNÉMETI MEGYEI KÓRHÁZBAN ELVÉGZETT PERTROHANTREIKUS TÖRÉSEK ENDER SZEGZÉSÉNEK KRITIKAI ELEMZÉSE

Szerzők: *Bartha Lóránd, Holló Gergely (MOGYE, ÁOK 5), Petruska Edward (MOGYE, ÁOK 4)*

Témavezető: *Dr. Bálint C. Andor egyetemi adjunktus, II. Ortopédia és Traumatológia Klinika MOGYE, Dr. Bartha Dezső ortopéd főorvos, Szatmári Megyei kórház.*

Célkitűzés: célunk a Szatmárnémeti Megyei Kórház Ortopédiai osztályán elvégzett utóbbi 100 Ender típusú elasztikus oszteosztézis statisztikai elemzése és a megfelelő következtetések levonása. **Anyag és módszer:** Megvizsgáltuk a 2002. január 1. és 2004. november 4. között elvégzett 100 Ender típusú műtéten átesett beteg kórházi bennfekvés alatti evolúcióját, majd a 3 hónap múlva elvégzett kontrollröntgenfelvételeket és az esetleges szövödmények miatti utólagos kezeléseket. A szerzett információkat feldolgoztuk, és statisztikailag bemutatjuk. **Eredmények:** Műteti szövödmények: tromboflebitis 2 esetben, felfekvések 5 esetben. 3 betegnél nem tudtunk kontrollröntgenfelvételt elvégezni elhalálozás miatt. 52 esetben észleltünk kóros tartást az operált végtagnál, ami rövidülésben és/vagy külső rotációban nyilvánult meg. 12 betegnél tapasztaltuk a szegek kicsúszását, ami újabb műtétet vont maga után. 1 esetben a rövidülés olyan nagy mértékű volt, hogy korrekciós oszteotómiát kellett elvégezni. 18 beteg panaszkodott késői térdfájdalmakról. 62 betegnél eltávolították a szegeket 1 év után. 28 beteg a lábán távozott a kórházból, mivel a rehabilitációs kezelést korán elkezdték. **Következtetések:** az említett műteti eljárás látványos, ráadásul nagyon olcsó is, de meglepően sok káros szövödménnyel párosul. Ezért csak jól szelektált esetekben javasolt az alkalmazása. El kell tekinteni az anyagi megfontolásoktól, előnybe részesíteni a modernebb, de jóval drágább módszereket, mint például a gamma szegzés vagy a hip dynamic screw alkalmazása.

3. ZÁRÓIZOMMEGTARTÓ MŰTÉTEK ALSÓ VÉGBÉLDAGANATOK ESETÉBEN

Szerzők: Bartis Tamás, Gyulai Gabriella, Flórián István (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Bancu Șerban, egyetemi tanár, II. számú Sebészeti Klinika, MOGYE

Bevezető / Célkitűzés: Napjainkban a colorectalis daganatok a mellrákkal, méhrákkal és a tüdőrákkal együtt vezetik a daganatok okozta elhalálozások listáját (Four Major Cancers). Célunk a marosvásárhelyi 2-es számú Sebészeti Klinikán alsó végbéldaganatok miatt végzett műtétek Eredményeinek elemzése, a záróizommegtartó műtéti eljárások arányának meghatározása. **Anyag és módszer:** A klinikán 1997 - 2004 között, 197 műtét történt végbélrák miatt. A kórlapok alapján gyűjtött adatokból vizsgáltuk a demográfiai jellemzőket, a daganatok elhelyezkedése és a műtéti típusok közötti összefüggéseket, a műtéti mortalitást és morbiditást, hangsúlyt fektetve a recidiva illetve egyéb szövődmények miatt ismételt beutalt esetekre is. **Eredmények:** A daganatok elhelyezkedése harmadonként: felső 31 (14,76%), középső 32 (15,24%), alsó 147 (70%). Az alsó elhelyezkedésű daganatok esetében a férfi/nő arány 87/60, az átlagos életkor 64,38 év. Az alsó végbéldaganatok esetében záróizommegtartó műtét 31 (22,46%) esetben történt, míg amputáció 93 (67,39%) esetben. Műtéti elhalálozás 3 esetben következett be. **Következtetések:** A nemzetközi szakirodalomból ismert kezelési elvek a klinika gyakorlatában és a lehetőségek függvényében alkalmazásra kerülnek. Az alsó végbéldaganatok esetében a kisebb mennyiségű záróizommegtartó műtét azzal indokolható, hogy 62 esetben a tumor a külső záróizomtól 0 - 4 cm távolságra helyezkedett el.

4. AZ ŐRSZEM NYIROKCSOMÓ BIOPSZIA VITÁLIS KÉK FESTÉSSSEL VALÓ KIMUTATÁSA EMLŐRÁKOS BETEGEKNÉL

Szerzők: Căpraru Olga, Lőrinczi Krisztina (MOGYE ÁOK 4)

Témavezető: Dr. Bara Tivadar egyetemi előadótanár, II. Sebészeti klinika, MOGYE

Az őrszem (sentinel) nyirokcsomó-biopszia vitális kék (metilén-kék, patentkék) festéssel axilláris státust megítélő módszer. Célkitűzés: Az őrszem nyirokcsomó-biopszia vitális kék festéssel alkalmazhatóságának megítélése emlőrákban. **Anyag és módszer:** II. sebészeti Klinikán először 2002-ben, azóta 8 esetben vitális kék (metilén-kék) festéses őrszem-nyirokcsomó azonosítását és biopsziát végeztek. A festékanyag nyirokhálózatba való juttatása peritumorális injekcióval történt. Mindegyik betegen mastectomiát végeztek, melyet minden esetben axilláris blokkdissectio egészített ki. **Eredmények:** Az elvégzett 8 nyiroktérképezésben, minden esetben sikerült őrszem-nyirokcsomót azonosítani. 3 esetben nem volt axilláris invázió, 5 esetben az őrszem nyirokcsomóban áttét volt, ezekből 2 esetben további axilláris nyirokcsomó metastázis volt jelen. **Következtetések:** A sentinel nyirokcsomó-biopsziát vitális kék festéssel egy alkalmas sebészeti diagnosztikus eljárásnak tartjuk, ami szenzitívebbé teszi az axilláris dissectiót, ugyanakkor nem hosszabbítja jelentősen a műtéti időt.

5. A BAL KAMRA ANEURYSMA SEBÉSZETI MEGOLDÁSA ÉS AZT KÖVETŐ HAEMODINAMIKAI VÁLTOZÁSOK VIZSGÁLATA SWAN-GANZ KATÉTER SEGÍTSÉGÉVEL

Szerzők: Dávid Csaba Levente, Györgydeák Bőborka (MOGYE, ÁOK 6).

Témavezetők: Prof. Dr. Deac Radu (IBCVT, Marosvásárhely), Dr. Kovács Judit (IBCVT, Marosvásárhely).

Bevezető: Napjainkban első helyen van a szív-érrendszeri betegségek okozta elhalálozás, azok között is vezető helyen szerepel az akut myocardialis infarctus valamint fő szövődményeinek egyike, a bal kamra (BK) aneurysma miatt bekövetkezett elhalálozások száma. A BK aneurysma egyike azoknak a morphopathológiai elváltozásoknak amelyet sebészileg sikeresen lehet kezelni és postoperatorikusan jelentősen javul a páciens életkilátása. **Célkitűzésünk** az volt, hogy kiderítsük a különböző műtéti megoldások Eredményességét és esetleges előnyeit a konzervatív kezeléssel szemben. **Anyag és módszer:** A marosvásárhelyi szívsebészet 2002-2005 években műtött BK aneurysmával társuló koronáriás betegeit vizsgáltuk. A műtét típusa: koronaria revascularizáció és nagyobb aneurysmák esetén a BK geometriai rekonstrukciója "módosított Dor műtéttel", kisebb aneurysma esetén pedig a BK aneurysma kiiktatása - lineáris varrattal. Vizsgáltuk a beteg klinikai állapotát, az inotropikum-szükségletet, valamint a BK működését haemodinamikai szempontból Swan-Ganz katéter segítségével pre- valamint postoperatorikusan és a haemodinamikai változásokból következtettünk a műtét Eredményességére. **Eredmények:** Az elmúlt 3 és ¼ év alatt műtött betegek száma 35, ezek közül 31 páciens (88,57 %) postoperatorikus klinikai és haemodinamikai állapota kedvező volt, 7 betegnek (20 %) nagyobb adag inotropikumra ± contrapulsációs ballonra volt szüksége a műtét utáni első napokban, 3 beteg (8,57 %) elhunyt. **Következtetések:** A BK geometriai rekonstrukciója sikeresen javítja a páciensek életminőségét és életkilátásait.

6. AZ ALSÓ VÉGTAG IDÜLT OBLITERATIV VERŐÉRBETEGSÉGE. AZ 1997-2003 KÖZÖTT VÉGZETT AORTO-BIFEMURÁLIS ÉS AXILO-BIFEMURÁLIS BY-PASS-OK KIÉRTÉKELÉSE

Szerzők: Dénes Tamás, Fetés Péter (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Mureșan Adrian, I. sz. Sebészeti klinika MOGYE

Bevezető: A trombarterectomia és a by-pass-ok a leggyakrabban használt sebészeti eljárások az obstruktív vasculopathiák kezelésében. **Anyag és módszer:** A jelen tanulmányban 87 obliterativ verőérbetegségben szenvedő beteget tanulmányoztunk, akiket 1997-2003 között utaltak be az I.sz. Sebészeti klinikára. **Eredmények:** A betegek életkora 30-80 év között váltakozott. A nem megoszlás látványos, a 87 esetből mindössze 4 nő. Az aorto-bifemurális és axilo-bifemurális by-pass-ok megoszlási aránya 77 a 10-hez. Az általunk leggyakrabban használt protézis a „dacron„. A szövődmények száma 42 (ebből 6 halálos). Az axilo-bifemurális by-pass-ok esetében jelentkeztek a leggyakrabban a szövődmények. **Következtetések:** Az utóbbi évek tapasztalataiból azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a többlépcsős műtétek alkalmazásával jobb Eredményeket érhetünk el.

7. A HIATUS HERNIÁK MŰTÉTI KEZELÉSE: KLASSZIKUS VAGY LAPAROSZKÓPIÁS?

Szerzők: Flórián István, Bartis Tamás (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Butiurca Sándor, egyetemi tanársegéd, II. számú Sebészeti Klinika, MOGYE, Dr. Miklós

Zsuzsánna, II. számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, MOGYE

Célkitűzés: A dolgozat célja a hiatus herniák műtéti kezelésében elért Eredményeinknek a bemutatása, párhuzamba állítva a klasszikus és laparoszkoپیás műtétek eredményeit. **Anyag és módszer:** A II. számú Sebészeti Klinikán 1999-2004 között 68 beteget utaltak be hiatus sérvvel, ezek közül 48 beteget kezeltek műtétil, 40-et nyílt műtéti és 8 beteget laparoszkoپیás eljárással. A dolgozatban a különböző műtéti eljárások indikációit (a paraklinikai vizsgálatok és a társbetegségek figyelembevételével), ezek eredményeit és szövődményeit követtük. **Eredmények és Következtetések:** A vizsgált betegállomány esetén több esetben volt indikált a nyílt műtét a társbetegségek miatt. A laparoszkoپیás műtétek posztoperatív evolúciója sokkal kedvezőbb, mint a nyílt műtéteké. A laparoszkoپیás műtét utáni kórházi tartózkodás ideje általában 2-3 nap, míg a nyílt operáció után 5-8 nap. A műtét előtti aktivitás visszatérése pedig 1-3 hét múlva várható. A laparoszkoپیás műtét hátránya, hogy csak jól szelektált betegállományon alkalmazható.

8. ANTIBIOTIKUM TARTALMÚ CEMENT SPACER, MINT A GENNYESEN SZÖVŐDÖTT CSÍPÓ ARTROPLASZTIKA EGYIK KEZELÉSI MÓDSZERE

Szerzők: Iszlai Zoltán, Sebestyén Laura (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Prof. Dr. Nagy Örs, Dr. Bod Péter, II. számú Ortopédiai és Traumatológiai Klinika, MOGYE

Célkitűzés: A gennyes szövődmény megjelenése a primér és a revíziós artroplasztika talaján katasztrófát jelent úgy a páciens mint a kezelő orvos számára. Célunk a fertőzés felszámolása és a funkció helyreállítása. **Anyag és módszer:** A 2000-2004 közötti időszakban összesen 7 páciensnek volt antibiotikum spacer beültetve. Jelen dolgozatban az elért eredményeket mutatjuk be és értékeljük. **Eredmények:** A gennyesen szövődött csípő artroplasztikák kezelésében két fő irányzat terjedt el: az agylépéses és a kétlépéses reprotetizáció. A marosvásárhelyi klinika álláspontja szerint a legbiztosabb a kétlépéses reprotetizáció. A célzott antibiotikummal készült spacer, helyileg nemcsak bakteriosztatikus, hanem baktericid koncentrációt is biztosít, ugyanakkor gátolja a szövetek zsugorodását és a csontvelő ürülése miatt kialakuló szekundér anémiát. A páciens rövid távon mobilizálható, de a spacerrel sohasem terhelheti teljes súlyal a beteg végtagját. **Következtetések:** Az antibiotikum spacernek úgy terápiás szempontból mint mechanikai szempontból igen fontos szerepe van, mivel a kétlépéses reprotetizáció keretén belül biztos helyi viszonyokat tud kialakítani.

9. AZ ALSÓ VÉGTAGI VISSZEREK KEZELÉSÉNEK MŰTÉTI LEHETŐSÉGEI, ELŐNYEI ÉS EREDMÉNYEI

Szerző: Kapás Barna (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Butiurca Sándor, egyetemi tanársegéd, II. Sebészeti Klinika, MOGYE

Célkitűzés: A visszérbetegségek kezelésében használt műtéti megoldások és Eredményeinek ismertetése, valamint a beavatkozás optimális időpontjának a meghatározása még a szövődmények (pigmentált bőr, láb-szárfekély) kialakulása előtt. **Anyag és módszer:** A marosvásárhelyi II. Sebészeti Klinika 2000 - 2004 között

beteganyagának retrospektív vizsgálata. Feljegyeztük a páciensek adatait: életkor, nem, foglalkozás, családi kórelőzmény, társult betegségek, testsúly, klinikai tünetek, kórházi kezelési idő és az alkalmazott műtési eljárásokat. **Eredmények:** A beutalások száma emelkedő tendenciát mutat. Amíg 2000-ben 57 eset fordult elő, addig 2004-ben 198 egyén jelentkezett. Tehát 5 év alatt összesen 558 pácienszt kezeltek, ebből 12,9%-ának kialakult, vagy már kezdődő lábszárfekélye volt. A leggyakrabban alkalmazott műtési eljárások: crosectomia, v.safena parva és magna parciális vagy teljes intraluminalis strippingje (Babcock-műtét), subfascialis perforans ligatura (Linton-műtét) és helyi varicetomiák. A beavatkozás módja mindig személyre szabott. **Következtetések:** A visszérbetegség napjainkban népbetegségnek is tekinthető. A legsúlyosabb szövőd-ménynek, a lábszárfekélynek, nagyarányú előfordulása arra enged következtetni, hogy nincs megoldva a műtési kezelés optimális időpontjának a kiválasztása. Az időben elvégzett beavatkozás jó eredményeket mutat, javítja az egyén életminőségét és további munkahelyi viszonyát.

10. AZ I-ES TÍPUSÚ KOLLAGÉN GÉNPOLIMORFIZMUSA ÉS A CHONDROMALACIA PATELLAE KÖZÖTTI KAPCSOLAT VIZSGÁLATA

Szerző: Kiss Marianna (SE, ÁOK 6), Dr. Polauf Tamás

Témavezető: Dr. Nyíri Péter, Szent János Kórház Ortopéd-Traumatológiai Osztály, Budapest

Célkitűzés: Kimutatható-e kapcsolat az elülső térdfájdalmat panaszoló fiatalok, elsősorban nők jellemző betegsége a chondromalacia patellae valamint a COL1a1 gén polimorfizmusa között? **Anyag és módszer:** A kutatásban ép és chondromalaciás porccal rendelkező 15-25 éves fiatalokat, többnyire nőket vizsgáltunk. Mindkét csoportnál végeztünk fizikális és laboratóriumi vizsgálatot (csontanyagcsere). Ezután történt a vér levétele, majd a DNS szeparálás és a COL1a1 gén Sp1 polimorfizmusának vizsgálata. **Eredmények:** A chondromalaciás porccal rendelkezők között lényegesen nagyobb számban fordult elő az igazoltan csökkent csontsűrűséggel járó „ss” allél. **Következtetések:** Mivel az I-es típusú kollagén elsősorban a csontban, az inakban és szalagokban található meg, így a felállított kapcsolat alapján felmerül elsősorban a subchondrális csont szerepe, mint etiológiai faktor. Továbbá azarthrosis és a chondromalacia így genetikailag is összehasonlítható.

11. AZ ÁLTALÁNOS ANESZTÉZIA MÉLYSÉGÉNEK MONITORIZÁLÁSA A BISPECTRÁLIS INDEX SEGÍTSÉGÉVEL

Szerzők: Krivács Izabella, Kardos Beáta (MOGYE, ÁOK 4)

Témavezető tanárok: Prof. Dr. Deac Radu; Dr. Kovács Judit adjunktus

Célkitűzés: Minden orvosi beavatkozás felméréseben, így az általános anesztéziában is szükség van kvantitatív adatokra. Az alvás mélységének megítélése a mindennapokban szubjektív, így az számos esetben pontatlan lehet a beteg nem kis kárára. Az általános anesztézia alatti ébrenlét átlagos gyakorisága szerencsére alacsony, kb.0,2%-os, a csak intravénás szerral altatottak esetén kissé magasabb 0,4%. A hosszútávú következmények igen kedvezőtlenek: jellemző a súlyos depresszió kialakulása. **Anyag és módszer:** mivel az anesztetikumok hatásukat elsődlegesen a központi idegrendszer sejtjeinek deprimálása révén fejtik ki, jó monitorizálási lehetőség az EEG követése. A bispektrális index (BIS) számítása során az EEG-hullámok értékelését (bispektrális analízis) is figyelembe veszik. A BIS-t 25 általános anesztéziában részesülő páciens esetén monitorizáltuk, majd kikérdeztük a betegeket ébredés után esetleges emlékképeikről. **Eredmények:** A BIS-index a műtét/kivizsgálás alatt szinte minden esetben 65 alatt volt, egyetlen páciens sem számolt be kellemetlen emlékekről. **Következtetések:** A BIS korrelációja a hipnózis/anesztézia mélységével igen szoros, akár inhalációs, akár intravénás anesztézia esetén, így a BIS követését alkalmasnak tartjuk az anesztézia mélységének objektív megítélésére és követésére.

12. A TERHESSÉG KIMENETELÉNEK KÖVETÉSE GESZTÁCIÓS HYPERTONIÁBAN ÉS PREECLAMPSIÁBAN

Szerzők: Marosi Edina-Kinga (MOGYE, ÁOK 6), Balázs-Bécsi Eszter (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Szabó Béla, egyetemi előadótanár, I. sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, MOGYE

Célkitűzés: Dolgozatunk során arra a kérdésre kerestünk választ, hogy van-e különbség a gesztációs hypertonia (terhességi magas vérnyomás proteinuria nélkül) és a preeclampsia (proteinuriával) között a terhesség kimenetelét illetően. **Anyag és módszer:** A marosvásárhelyi Megyei Kórház I számú Szülészeti-Nőgyógyászati Klinikáján 2003január 1-2004december 31 között lezajlott 4653 szülésből választottuk ki azokat az eseteket, számszerint 256-ot, melyeknél terhességi hypertonia jeletkezett. Eseteinket 4 nagy csoportba

osztottuk: enyhe és súlyos gesztációs hypertonia valamint enyhe és súlyos preeclampsia. Követtük a koraszülések (37 illetve 35 hetes gesztációs kor előtti), valamint a gesztációs időhöz képest kis súlyú újszülöttek előfordulásának gyakoriságát. **Eredmények:** A súlyos gesztációs hypertoniás csoportnál a koraszülés és az intrauterin növekedés elmaradása lényegesen gyakoribb volt az enyhe gesztációs hypertoniás csoporthoz viszonyítva. Ugyanez a jelenség megfigyelhető volt a súlyos gesztációs hypertoniás és az enyhe preeclampsias esetek között is. Az enyhe preeclampsias és enyhe gesztációs hypertoniás csoport között nem találtunk szignifikáns különbséget a vizsgált paramétereket illetően. **Következtetés:** Súlyos gesztációs hypertoniában lényegesen gyakoribb a koraszülés mint enyhe gesztációs hypertoniában vagy enyhe preeclampsiasban, ezért fontos a korai felismerés és követés.

13. TAPASZTALATAINK A GASZTROINTESTINÁLIS SZTROMÁLIS TUMOROK (GIST) SEBÉSZI KEZELÉSÉBEN

Szerző: Miklós Imola (MOGYE, ÁOK 5)

Témavezető: Dr. Bara Tivadar, egyetemi előadótanár, II. Sebészeti Klinika, MOGYE

Bevezető: A GIST-ok a tápcsatorna falából, differenciálatlan kötőszöveti sejtekből kiinduló ritka daganatok, amelyek külön csoportot alkotnak. Jellemző rájuk a CD117 és CD34 antigén pozitivitás. **Anyag és módszer:** A marosvásárhelyi II. Sebészeti Klinika beteganyagát vizsgáltuk az 1997-2004 közötti időszakban. **Eredmények:** A vizsgált 8 év alatt 21 műtétileg kezelt GIST fordult elő anyagunkban, leggyakrabban a gyomorban (57%), valamivel ritkábban a vékonybélben (43%). A diagnózis kórszövettani és immunhisztokémiai módszerekkel történt. Minden esetben a sebészi kezelés célja a daganat vagy daganatok teljes eltávolítása volt. Három esetben észleltünk recidívát (6 hónap, illetve 6 év után). Ezen esetekben sebészi kezelés után tirozin kináz gátló gyógyszer (Gleevecá) bevezetésére is sor került. **Következtetések:** Eseteinkben a GIST diagnózis megállapítása mindig a műtét után történt kórszövettani és immunhisztokémiai módszerekkel. A GIST kezelésében első és legfontosabb lépés a sebészi eltávolítás. Fontos a betegek utánkövetése a GIST-ok kiszámíthatatlan viselkedése miatt (recidíva évek múlva is lehetséges). A sebészileg nem kezelhető esetekben gyógyszeres kezelést is alkalmaztunk jó eredménnyel.

14. AZ IMPINGEMENT SZINDROMA A BOKA TRAUMATOLÓGIÁJÁBAN

Szerzők: Ozsvát Zoltán (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Bătagă Tiberiu egyetemi adjunktus, II. számú Ortopédia és Traumatológia Klinika, MOGYE

Célkitűzés: Az impingement szindróma fontos szerepet játszhat a krónikus bokafájdalom kialakulásában, különösen azon pácienseknél, akiknek a patológiás előzményeiben fellelhetők különböző bokatáji traumás léziók: kontúziók, rándulások, törések. A dolgozat célja, modern imagisztikai diagnosztizálási eljárások bemutatása, azon etiológiai tényezők kiértékelése amelyek a leggyakrabban vezettek az impingement szindróma kialakulásához, valamint az arthroscopos kezelés eredményességének a felmérése. **Anyag és módszer:** A dolgozat alapját a marosvásárhelyi II. Ortopédia és Traumatológia Klinika beteganyaga szolgáltatja, valamint különböző külföldi tanulmányok a modern imagisztikai eljárásokról ebben a kórképben. Visszamenőleg tanulmányoztuk a beteganyagot 2001 – 2004 közötti időszakban, az eredményeket pedig nem, etiológia, valamint a kezelés eredményességének a függvényében statisztikai adatokban dolgoztuk fel. **Eredmények:** A jellegzetes tünetekkel jelentkező és kivizsgált 21 páciens, 6 férfi (28,57%), 15 nő (71,42%), előzményeiben 38.09%-ban bokatörés, 61.90%-ban bokarándulás volt kimutatható. Valamennyien arthroscopos beavatkozásban részesültek, diagnosztizálás és kezelés céljából, amelynek során megtörtént a kórosan felszaporodott kötőszöveti részek eltávolítása. A kezelés eredményei 61.9%-ban nagyon jók, 33.33%-ban elfogadhatóak, 4.76%-ban szerények voltak. **Következtetések:** Bár a bemutatott képalkotási eljárások alkalmazása még nem annyira elterjedt, fontos információkkal szolgálhatnak a kórkép pontos felismerésében és az elváltozások lokalizálásában. Az arthroscopos beavatkozás hatásos módszernek bizonyult úgy diagnosztikai mint kezelési szempontból, a rövidtávú eredmények pedig elfogadhatóak.

15. HÜVELYI SZÜLÉS CSÁSZÁRMETSZÉSES HEGES MÉHEN AZ I. SZ. SZÜLÉSZETI ÉS NŐGYÓGYÁSZATI KLINIKA 3 ÉVES ANYAGÁBAN

Szerző: Porkoláb Huba, Szép Xénia (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Kiss Szilárd Leó tanársegéd, I. számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, MOGYE.

Célkitűzés: Dolgozatunk célja, hogy megvizsgáljuk, hogy hány hüvelyi szülés fordul elő császármetszéses heges méhen a klinika 3 éves anyagában. **Anyag és módszer:** Feldolgoztuk a marosvásárhelyi I. számú

Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika három éves anyagában a heges méhvel kapcsolatos szülészeti patológiát 2002-2004 között. **Eredmények:** A vizsgált időszakban a klinikán 5920 szülés zajlott le, 1155 császármetszést végeztek és 305 heges méh fordult elő. Heges méhen történő hüvelyi szülések százalékos aránya 23,60% volt a feldolgozott anyagban. Heges méh etiológiájában 96,08 %-ban a császármetszés áll. **Következtetés:** Heges méhen lezajlott hüvelyi szülés után kötelező a méhür kézi letapintása. A heges méhen lezajló hüvelyi szülés egy reális lehetőség amely számos előnnyel jár. A szülést vezető orvosra hárul a feladat hogy eldöntse melyek azok az esetek ahol a hüvelyi szülés megkísérélhető, megfelelő körültekintés mellett a fenyegető hegészétválás nem specifikus jelei miatt.

16. SZEMLÉLETVÁLTOZÁS A KRÓNIKUS PANCREATITIS SEBÉSZI KEZELÉSÉBEN

Szerzők: Toma Áron, Mátyás Krisztina-Ágota (MOGYE, ÁOK 4)

Témavezető: Dr. Bara Tivadar, egyetemi előadótanár, II. Számú Sebészeti Klinika, MOGYE

Célkitűzés: Az utóbbi 30 évben az új diagnosztikai módszerek (Echo, CT, ERCP) megjelenése és bevezetése az orvosi gyakorlatba jelentős változásokat hozott a krónikus pancreatitis sebészi kezelésében. A dolgozat célja a marosvásárhelyi megyei II. Számú Sebészeti Klinikán krónikus pancreatitisszel műtött beteganyag vizsgálata valamint a különböző műteti technikák és diagnosztikai módszerek ismertetése. **Anyag és módszer:** Dolgozatunk alapjául a marosvásárhelyi II. Számú Sebészeti Klinika beteganyaga szolgált. Az 1997 - 2004 periódusban 275 beteget kezeltek különböző pancreas bántalmakkal amelyek közül 74 krónikus pancreatitis. A 74 esetet a cefalikus pszeudotumoralis krónikus pancreatitis, a pancreas-pszeudocysták és a Wirsung-vezeték lithiasis képviselték. **Eredmények:** A 74 krónikus pancreatitis beteg közül 58 (78,37%) férfi és 16 (21,63%) nő. A következő sebészi megoldásokat alkalmazták: cefalikus duodenopancreatectomia, duodenum megtartásos pancreasfej resectió, distális pancreas resectió, cystoduodenostomia, cystogastrotomia, cystojejunostomia. **Következtetések:** Az utóbbi 30 évben jelentős változások történtek a krónikus pancreatitis sebészi kezelésében. A sebészi kezelés célkitűzése minél több funkcióképes szövet megtartása. A II. Számú Sebészeti Klinikán a resectios műtétek helyét a drainage műtétek vették át. Limitált resectios műtetet csak a pszeudotumoralis krónikus pancreatitis esetében végeztek, vagy ha a pancreas daganat nem volt kizárható. A leggyakoribb drainage műtet a cystogastrotomia.

17. A FEMUR CSONSZERKEZETI VÁLTOZÁSAI NEMCEMENTEZETT ENDOPROTEZISSZÁR KÖRÜL

Szerző: Zuh Sándor-György (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Nagy Örs, egyetemi tanár, Dr. Gergely István, egyetemi gyakornok MOGYE, Ortopédia Traumatológia tanszék

Célkitűzés: a Marosvásárhelyi II. Számú Ortopédiai és Traumatológiai Klinikán 2000-2004 között beültetésre került nemcementezett csípőízületi endoprotézisek 2 éves radiológiai és klinikai utánkövetését végeztük. **Anyag és módszer:** 2000-2004 között a Marosvásárhelyi II. Számú Ortopédiai és Traumatológiai Klinikán 308 csípőízületi arthroplastikát végeztek nemcementezett endoprotézissel. Jelen dolgozatban 32 beteg csípőízületi endoprotézisszár és vápa csontos környezetének radiológiai reakcióit követtük. A radiológiai és a klinikai utánkövetéssel egyidejűleg a betegek szubjektív véleményét is értékeltük. A fájdalomértékelés a VAS (Visual Analog Scale), valamint a WOMAC (Western Ontario and McMaster Universities Osteoarthritis Index scores) alapján történt. **Eredmények:** a fent említett skálák alapján a betegek nagy többségében fájdalommentességet tapasztaltunk, azonban változó erősségű fájdalomra panaszkodó betegekkel is találkoztunk. **Következtetések:** A comb és térdfájdalmakra panaszkodó betegek (26%) és radiológiai képei között összefüggést mutattunk ki, viszont a cement nélküli protézisek beültetésének feltételeit, elveit betartva, a megfelelő műteti technika mellett is számíthatunk a csontos környezet különböző reakcióira.

„E1” témakör - Megelőző Orvostudomány 2005. április 23, szombat, 15:00 - 17:40, Kórusterem

Pontozó Bizottság:

Dr. Ábrám Zoltán, egyetemi előadótanáár

Dr. Hecser László, egyetemi előadótanáár

Dr. Farkas Evelyn, egyetemi adjunktus

Dr. Herman László, egyetemi adjunktus

Dr. Zaharia Kézdi Iringó, egyetemi adjunktus

1. BIOKÉMIAI PARAMÉTEREK ÖSSZEHASOLÍTÁSA DOHÁNYZÓ ÉS NEM DOHÁNYZÓ EGYETEMISTÁK KÖRÉBEN.

Szerzők: Incze Boglárka, Andó Réka (MOGYE, ÁOK 3)

Témavezető: Fazakas Zita, Biokémia Tanszék, Bölöni Júlia, Biokémia Tanszék

Célkitűzés: A dohányzás napjaink egyik legnépszerűbb káros szenvedélye, amelynek legfőbb hátránya, hogy nemcsak az egyénre, hanem annak környezetére is ártalmas. Egy dohányzónak nagyobb szüksége van vitaminokra és nyomelemekre, ezért normális napi bevitel mellett az elvárásaink alapján ezen értékeknek alacsonyabbnak kellene lenniük. Az irodalmi adatok szerint a dohányzók és fogamzásgátlót használók triglicerid és koleszterin szintje emelkedett. A fenti biokémiai paramétereket vizsgáltuk és hasonlítottuk össze a címben szereplő két csoport között. **Anyag és módszer:** A harmadéves egyetemisták körében tanulmányoztuk a vérplazma biokémiai paramétereinek változását a dohányzás függvényében. A vizsgált biokémiai paraméterek a következők: Ca, Mg, Fe, triglicerid és összkoleszterin. A kérdőív alapján felmértük a vizsgált egyetemisták táplálkozási és magatartási szokásait, valamint összefüggést kerestünk a testsúly és a dohányzás között. **Eredmények:** A vizsgált diákok biokémiai paraméterei a normal értékek határain belül változtak. **Következtetés:** A 20-22 éves korosztályban még nem mutathatók ki a dohányzás káros hatásai. Az általunk kapott normal értékek nem csupán a rövid dohányzási múltnak és az ép immunrendszernek köszönhetőek, hanem annak is, hogy a diákok táplálékkiegészítőket fogyasztanak, melyek pótolják a vitamin és nyomelem napi szükségletét.

2. A DEHIDRATÁCIÓ HATÁSA AZ AEROB TELJESÍTMÉNYRE ÉS A DEHIDRATÁCIÓ MEGELŐZÉSE SPORTOLÓKNÁL

Szerzők: István Gabriella, Horváth Szidónia Noémi, Tinka Timea Réka (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Ábrám Zoltán egyetemi előadótanáár, MOGYE, Közegészségstani Tanszék

Célkitűzés: Sok sportoló és nem sportoló szenved enyhe dehidratációban. A folyadékvesztések összegződnek, ami azt jelenti, hogy könnyen dehidratáltakká válhatunk. Célunk a dehidratáció veszélyeinek tanulmányozása fokozatosan növekvő folyadékvesztés esetén. **Anyag és módszer:** 16 önkéntes, rendszeresen sportoló (aerobikozó) lány testsúlyát 2%-al, illetve 4%-al csökkentettük. **Eredmények:** A dehidratáció kardiovaszkuláris hatást eredményez, emeli a testhőmérsékletet és rontja a teljesítményt. A 2%-os súlyvesztés befolyásolja az edzőképességet, az aerob kapacitás 10-20%-al romlott. A 4%-os súlyvesztés már hányingert, émelygést okoz. **Következtetés:** A megelőzés jobb, mint gyógymódokhoz folyamodni. Ajánlatos 500 ml folyadékot inni 2 órával az edzés előtt, hogy a hidratációt segítsük, és hogy elegendő idő maradjon a túlzott vízmennyiség kiválasztására. Ajánlatos 125-150 ml folyadék bevitel közvetlenül az edzés előtt.

3. A GYERGYÓSZENTMIKLÓSI KÖZÉPISKOLÁSOK DOHÁNYZÁSI SZOKÁSAI

Szerzők: István Gabriella, Horváth Szidónia Noémi, Tinka Timea Réka (MOGYE 6 ÁOK)

Témavezető: Dr. Ábrám Zoltán egyetemi előadótanáár, Közegészségstani Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: a 2004 évben felmértük a dohányzás gyakoriságát a gyergyószentmiklósi középiskolások körében. **Módszer és anyag:** a dolgozat kérdőíves felmérésen alapszik amelyet 14-18 éves diákok töltöttek ki

a gyergyószentmiklósi középiskolákban. **Eredmények:** a 425 kiértékelt dolgozat alapján megállapíthatjuk hogy a diákok 80.5% - a (342 diák) próbálta ki a dohányzást, ebből 43 % (147diák) fiú, 57 % (195 diák) lány. A diákok 48.24 % a (165 diák) aktív dohányos, ezek 40.6 % a (67 diák) fiú míg 59.4 % a (98 diák) lány. **Következtetések:** a diákok jelentős hányada kipróbálta a dohányzást, sőt majdnem a fele a megkérdezetteknek már aktív dohányos. Figyelemre méltó hogy a lányok hányada nagyobb úgy azok közt akik csak kipróbáltak a dohányzást, mind azok közt is akik aktív dohányosok.

4. JÁNOSHALMI (HU) ÉS CSÍKSZEREDAI (RO) ÁLTALÁNOS ISKOLÁSOK FOGAZATI STÁTUSÁNAK VIZSGÁLATA A PREVENCIÓ TÜKRÉBEN

Szerzők: Jakab Botond, Madár István (MOGYE, FOK 5)

Témavezető: Dr. Ábrám Zoltán, egyetemi előadótanár, Közegészségtani Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: Az általános iskolások körében fellelhető szájüregi betegségek és fogazati rendelleneségek felmérése, az ezeket kiváltó kóroktani tényezők felderítése, a gyermekek dentálhigiéniai oktatása, illetve a főbb hiányosságok megállapítása a prevencióban, amelyek miatt a rendelleneségek kialakulhattak. **Anyag és módszer:** 313 tanulót kérdeztünk ki és vizsgáltunk meg. **Eredmények és Következtetések:** A vizsgálat alapján az alábbi következtetések vonhatóak le: 1. A diákok csekély hányada végzi helyesen a fogmosást. 2. Nagyfokú a hiányosság a szülők egészségügyi ismereteiben és közömbös a hozzáállásuk a megelőzéshez. Az anyagi háttér nem kielégítő. 3. Gyakran találkozunk jatrogén ártalmak által létrejött illetve „segített” fogazati rendelleneségekkel. A gyermekfogászati és orthodontiai diagnózis felállítása után a szülőknek írásban tanácsolunk az illető gyerekre indokolt kezelést.

5. A SZATMÁR MEGYEI ÁLTALÁNOS ÉS KÖZÉPISKOLÁSOK ÉLETMÓDJÁNAK ÉS TÁPLÁLKOZÁSI SZOKÁSAINAK VIZSGÁLATA

Szerzők: Kintzel Helga (MOGYE, ÁOK 4), Molnár Beáta (MOGYE, ÁOK 5), Simon – Szabó Zsuzsánna (MOGYE, ÁOK 5)

Témavezető: Dr. Ábrám Zoltán egyetemi előadótanár, Közegészségtani Tanszék, MOGYE, Dr. Nemes-Nagy Enikő tanársegéd, Biokémia Tanszék, MOGYE, Dr. Máthé János egyetemi előadótanár, Biokémia Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: Dolgozatunk célja általános és középiskolás diákok táplálkozási szokásainak és életmódjának vizsgálata. **Anyag és módszer:** Névtelen kérdőíves felmérést végeztünk 210, 11-19 éves diák között. Kérdéseink a táplálkozásra, dohányzásra, alkoholfogyasztásra, mozgási szokásokra vonatkoztak. A kiértékelés pontozás alapján történt. **Eredmények:** A 210 diák közül 22 (10,47%) egészségesen, 12 (5,71%) egészségtelenül, míg 176 (83,8%) elfogadhatóan táplálkozik. Ezen kívül a testtömeg-index alapján megkülönböztettünk: 88 (41,9%) normális testsúlyú, valamint 122 (58,1%) nem megfelelő testsúlyú (alultáplált, sovány, túlsúlyos) diákok. **Következtetések:** Az egészséges életmód nagymértékben befolyásolja a testsúlyt, illetve a szervezet ellenálló képességét. A testsúly normálistól való eltérése számos betegség elősegítő tényezője, illetve a túlsúly és a soványság egyaránt kedvezőtlenül hat a szervezet ellenálló képességére.

5. AZ ACNE KLINIKUMA, BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐI ÉS HATÁSA AZ EGYÉNRE

Szerző: Páll Edit (MOGYE, ÁOK 4)

Témavezető: Dr. Fekete László, Bőrgyógyászati Klinika, Marosvásárhely

Bevezető: az acne a pilosebaceus rendszer polietiológiájú betegsége, melyre jellemző a seborrhea és a folliculusokban jelentkező keratinizációs zavar által kiváltott fokozott comedoképződés. **Anyag és módszer:** a 95 darab kiosztott kérdőívet olyan 14-20 éves diákok töltötték ki, akiknél az acne különböző klinikai stádiumban, lokalizációban és kiterjedésben jelentkezett. A kérdőív tartalmazta az acne klinikumát, befolyásoló tényezőit és esztétikai hatását érintő kérdéseket. **Eredmények:** papulopustulosus forma 85,26%-nál szerepel nemek szerint egyenlő arányban, a vidéken élők 77,14%-nál. 100%-t zavarja az acne stádiumtól függetlenül és 97,89% nyomkodja is. 78,94% empirikusan, 8,42% nem kezeli és csak 12,63% fordult szakorvoshoz. 76,84%-nál az acne családi halmozódást mutat. A megkérdezettek közül kevesen élnek rendszeres nemi életet, ezek 60%-a az acne enyhülését tapasztalta. Lányoknak feltett kérdésekből kiderül, hogy az acne súlyosbodik menstruációs ciklus előtt, 40,35%-nál találtunk dysmenorrhoeat, két esetben ovárium cisztát. 42%-nál állandóan jelen van az acne, 65,26% pedig nem fedezett fel periodicitást az acne megjelenését illetően. **Következtetések:** a vizsgált anyagon az acne papulopustulosus formáját találtuk túlsúlyban. Bár a megkérdezettek közül mindenkit zavar az acne, a szakorvoshoz fordulóik aránya alacsony, a fiatalok inkább az empirikus kezelést

részesítik előnyben. Az acne főbb befolyásoló tényezői: genetikai háttér, hormonális állapot, nyomkodás általi fertőzés, tovaszórás, nem megfelelő kezelés. Az acne egy krónikus evolutív betegség melynek kezelése stádiumtól függetlenül javasolt.

6. FIATALOK SZEXUÁLIS ISMERETEIT, SZOKÁSAIT ÉS ÉRTÉKRENDJÉT ÉRINTŐ VÁLTOZÁSOK 2000-2005 KÖZÖTT

Szerző: Péterfi Csaba Botond, Hadnagy László, Kóka Katalin (MOGYE, ÁOK 4)

Témavezetők: Dr. Ábrám Zoltán, Közegészségügyi Tanszék MOGYE, Dr. Vinkler Márta Erzsébet, Flór Ferenc kórház, Kistarcsa

Célkitűzés: Dolgozatomban célja a fiatalok életmódjában, és világnézetében végbement változásainak a tanulmányozása, az utóbbi öt évben szexuális szokásaikat, szexuális úton terjedő betegségekről való ismereteiket, valamint fogamzásgátlásról alkotott véleményüket tekintve. **Anyag és módszer:** Tanulmányomhoz kérdőíves módszert használtam. Az 2000, 2001, 2002, valamint 2004-es felmérések adatait véve alapul, kiegészítő felméréseket végeztem a csíkszeredai és udvarhelyi líceumok 11-12 osztályos diákjai, a MOGYE 4-ed éves diákjai és a csíkszeredai EMTE angol-román szakos második éves hallgatói körében. Az eredményeket Excel program segítségével dolgoztam fel. **Eredmények:** Az elmúlt évek során jól megfigyelhető egy, a középiskolások körében végbemenő folyamat a szexuális szokásaik, értékrendjük változását tekintve. Ismereteik széleskörűek, nagy százalékban helyesen válaszoltak a kérdésekre. Válaszaik sokszor pontosabbak a nemi betegségekre, és a fogamzásgátlásra nézve, mint egyetemista társaiké. **Következtetések:** A mai középiskolás fiatalok sokkal érettebbek korábbi elődjeiknél. Megfelelően ismerik a szexuális úton terjedő betegségeket, és a fogamzásgátlási módszereket.

7. KÜLÖNBÖZŐ GYÓGYSZEREK ÉS EGYÉB VEGYI ANYAGOK HATÁSA A MEMÓRIÁRA ÉS A TANULÁSI FOLYAMATRA

Szerzők: Portörő István (MOGYE, ÁOK 6), Szász István Zsolt (MOGYE, ÁOK 5), Bálint Hajnal (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Ábrám Zoltán, egyetemi előadótanár (MOGYE, Közegészségügyi Tanszék)

Munkánk során – egészségvédelmi órák „Mentálhigiénia, tanulási módszerek” témájában – sok kérdést kaptunk azzal kapcsolatban, hogy mely szerek hogyan befolyásolják a memóriát. **Célkitűzés:** Célunk volt felmérni, hogy a diákok milyen memóriajavító szereket használnak, és ezek a szerek illetve más, életmóddal kapcsolatos tevékenységek – mint például dohányzás, alkohol- vagy drog fogyasztás – során szervezetbe jutó vegyi anyagok hogyan befolyásolják a memóriát. Továbbá, hogy ez milyen összefüggésben áll a tanulással kapcsolatos neuropszichés folyamatokkal mint a figyelem, stressz, stb. **Anyag és módszer:** Felmérésünk középiskolások és felsőoktatásban résztvevő diákok csoportjaira terjedt ki. Módszerünk két részből állt: névtelen kérdőíves felmérésből és memóriatesztelésből. A középiskolások esetében ez mindig egészségvédelmi órák keretén belül történt. **Eredmények:** Jelenlegi feldolgozottság mellett elmondható, hogy számos diák próbált már ki memóriát vagy tanulási képességet javító szert. A kipróbálás gyakorisága releváns kiugrást mutat a stresszhelyzettel szembesülő körében. A leggyakoribb kipróbált szer a lecitin, de nem ritka a természetes „agyfénysítók” használata sem, amelyek (pozitív) hatása sok esetben megkérdőjelezhető. Igazolódni látszik a dohányzás emlékezőképességre gyakorolt káros hatása. Tudjuk azt, hogy a marijuána súlyosan rontja az agyat, amfetamin hatására csökken a koncentráció képesség. Erre is találtunk egy-két példát. **Következtetések:** A felvilágosítás és tanácsadás szükségessége két esetben is felmerült. Az életmód memóriakárosító hatása tekintetében, valamint a mesterséges, de főként a természetes memóriajavítók megismerése tekintetében.

8. A NŐK ALKOHOLIZMUSÁNAK GYAKORISÁGA ÉS JELLEGZETESSÉGEI

Szerzők: Scheitz Júlia-Hildegard (MOGYE, ÁOK 6), Scheitz Rozália-Éva (MOGYE, ÁOK 3)

Témavezető: Dr. Bartalus Etelka, főorvos (Dicsőszentmártoni Municipiumi Kórház, Pszichiátriai Osztály)

Célkitűzés: A női alkoholizmus gyakoriságának és jellegzetességeinek felmérése különböző szempontok függvényében. **Anyag és módszer:** Felméréseink során a Dicsőszentmártoni Municipiumi Kórház Pszichiátriai Osztályának 2002-2004 közötti adatait dolgoztuk fel. Követtük a női alkoholisták megoszlását: életkor, családi állapot, társadalmi státusz, munkaviszony függvényében. Megfigyeltük az elsődleges és másodlagos alkoholisták részarányát, az ivási szokásokat, valamint a női alkoholizmus sajátos etiológiáját. **Eredmények:** A beutalt alkoholista betegek 33%-a nő. Az alkoholista nők többsége 30-45 év közötti, középosztálybeli, családi állapot szerint özvegy vagy elvált. Ugyanakkor nagyobb az elsődleges alkoholisták részaránya.

Következtetések: A női alkoholizmus általánosan elterjedt jelenség, növekvő tendenciát mutat. Társadalmi kategóriáktól, életkortól, családi állapottól független az előfordulása. Megfigyeléseink alapján az érzelmi krízisállapotok lényegesen hozzájárulnak a női alkoholizmus kialakulásához.

9. TISZTÁN LÁTNÍ – DROGPREVENCIÓ 13-16 ÉVES DIÁKOK KÖRÉBEN

Szerzők: Simon Kata és Molnár Miklós Csaba, Sapientia – Erdélyi Magyar Tudományegyetem, szociálpedagógia szak
Témavezető: Dr. Albert Lőrincz Enikő, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Szociális munkás tanszék

Célkitűzés: Dolgozatunkban két éves, 13-16 éves diákok körében végzett drogprenvenációs csoportfoglalkozásaink eredményeit mutatjuk be. **Anyag és módszer:** A csoportfoglalkozások 10 alkalmasak, ebből 2 alkalom a preteszt, illetve a posztteszt felvétele. A csoportfoglalkozásokon a Tied a döntés nevű prevenációs programot alkalmaztuk, amely az érzelmi nevelést és a drogokhoz való hozzáállás tisztázását célozta. **Eredmények:** A vizsgált mintákban azt az eredményt kaptuk, hogy a 13-16 éves diákok körében észlelhető volt egy alapvető attitűdváltozás a drogfogyasztással kapcsolatban; a csoportfoglalkozások hatékonyak voltak. **Következtetések:** A csoportfoglalkozások lévén arra a következtetésre jutottunk, hogy a vizsgált populáció körében a könnyű drogok használata eléggé gyakori, viszont általában a kábítószerokról hiányos, illetve téves ismereteik vannak. Ugyanakkor azt is tapasztaltuk, hogy a diákok nagyon nyitottak az ilyen típusú prevenációs foglalkozások iránt.

10. EXOGÉN TÉNYEZŐK SZEREPE A KÓRHÁZIBEUTALÁSRASZORULÓ ALKOHOLISTÁK ESETÉBEN

Szerzők: Szász István Zsolt (MOGYE, ÁOK 5), Tinka Tímea Réka, Portörő István (MOGYE, ÁOK 6)
Témavezető: Dr. Ábrám Zoltán egyetemi előadótanár, Közegészségtan Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: Célunk rámutatni az exogén tényezők szerepére az átmenetileg absztinenssé vagy szociális alkoholfogyasztóvá vált alkoholisták, kórházi beutalást igénylő, visszaeső patológiás alkoholfogyasztókká válásában. **Anyag és módszer:** Az adatgyűjtés kérdőíves módszerrel történt a 2001 és 2002. években a dicsőszentmártoni kórház elmegyógyászati szakosztályára beutalt krónikus alkoholisták kórlapjai alapján. **Eredmények:** A 2001-2002-es években az elmegyógyászati szakosztályra összesen 4189 beteg került beutalásra, közülük visszaeső patológiás alkoholfogyasztó 401 volt. Felméréseinkből kiderült, hogy a legfontosabb exogén tényezőcsoportok (családi, munkahelyi, megélhetési) döntően járultak hozzá az absztinenssé vagy szociális alkoholfogyasztóvá vált alkoholisták visszaeső patológiás alkoholfogyasztókká válásához. **Következtetés:** Az eredmények tükrében az exogén tényezőknek fontos szerepük van az alkoholizmus kórlefolrásában és a visszaesésben. A komplex kezelés és profilaxis keretén belül nagy gondot kell fordítani a családi, gazdasági, társadalmi háttér orvoslására is.

11. MEREVEDÉSI ZAVAROK - INTIMITÁS

Szerző: Várnai Réka (PTE, ÁOK)
Témavezető: Dr. Végh Mária, PTE ÁOK Családorvostani Intézet és III. sz. Belgyógyászati Klinika

Bevezető: Merevedési zavarral a férfiak több mint 40%-a szembesül 40 éves életkor felett világszerte. Ennek ellenére még ma is tabunak számít Magyarországon beszélni erről a problémáról, miközben a szexuális életben bekövetkező zavar kihat a beteg és partnere életminőségére, életvitelére és a mentális állapotára. Célul tűztük ki a férfiak és a háziorvosok nyitottságának felmérését szexuális problémákkal kapcsolatban, illetve a háziorvos és a beteg közötti bizalom megítélését a merevedési zavarok tükrében. **Módszer:** Kérdőíves adatfelvétel a 20 és 60 év közötti férfiak körében a PTE ÁOK Urológiai Klinikán. Összesen 90 fő. **Eredmények:** A férfiak 32 %-a nem tud négy szemközt beszélni háziorvosával, mivel a rendelés ideje alatt bent tartózkodik az asszisztens, illetve megfelelő helyiség hiányában. 93 %-nak még sosem tett fel háziorvosa merevedési zavarra vonatkozó kérdést. 28 %-k nincsen tisztában a szexuális funkciók öregedéssel együtt járó változásaival. 40 %-k senkinek sem beszélne merevedési zavaráról. 88 %-k nem mondaná el családorvosának merevedési zavarát, egyrészt, mert az nem tartozik a háziorvosra, másrészt szégyenkeznének erről beszélni. **Következtetések:** Lehetőséget kell teremteni a háziorvos és betege közötti négy szemközt beszélgetésre. A családorvos kérdezzen rá esetleges merevedési zavarra, bizonyos betegségek meglétekor.

„E2” témakör - Varia
2005. április 23, szombat, 9:00 - 13:20, Kórusterem

Pontozó Bizottság:

Dr. Ábrám Zoltán, egyetemi előadótanár

Dr. Hecser László, egyetemi előadótanár

Dr. Farkas Evelyn, egyetemi adjunktus

Dr. Herman László, egyetemi adjunktus

Dr. Zaharia Kézdi Iringó, egyetemi adjunktus

1. HIBAFORRÁSOK FELTÁRÁSA A MÁJDAGANATOK KOMPUTERTOMOGRÁFIÁS MÓDSZERREL TÖRTÉNŐ FELISMERÉSÉBEN

Szerzők: Bokor Barna-József, Chici Andrea Réka, Mihály Emőke (MOGYE, ÁOK 4)

Témavezető: Dr. Herman László egyetemi előadótanár, Radiológia és Imagisztika Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: A májdaganatok kórismézésekor felmerülő differenciál diagnosztikai kérdések bemutatása a Marosvásárhelyi Radiológia és Imagisztika Klinika komputertomográfias részlegén végzett vizsgálatok kapcsán. **Dolgozatunk célja** egy átfogó képet nyújtani a felmerülő tévedési lehetőségekről. **Anyag és módszer:** A máj natív és kontrasztanyagot komputertomográfias módszerrel történő vizsgálata során a képeken előforduló lehetséges tévedési forrásokat kerestük és tanulmányoztuk, a magyar és angol hagyományos és digitális szakirodalom alapján. **Eredmények:** Kontrasztanyagot vizsgálatok esetében leggyakoribb hibaforrások: vaszkuláris variációk, érrellátási rendellenességek, hyperpláziás góccok, daganat körüli kontrasztanyag felhalmozódás. Natív felvételek esetében: zsíros elváltozások, valamint a diffúz zsíros máj gócos elváltozásai. **Következtetések:** A máj diffúz és fokális elváltozások kórisméjének megállapításakor különös körülményekkel kell eljárni a fent említett tévedési lehetőségek elkerülése végett.

2. A CT VIZSGÁLAT JELENTŐSÉGE A MALIGNUS AGYDAGANATOK KORAI DIAGNOSZTIKÁJÁBAN

Szerző: Bürger-Szabó Anna (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Herman László, egyetemi adjunktus, Radiológiai és Imagisztikai Klinika, MOGYE

Célkitűzés: Bemutatni a CT vizsgálatok jelentőségét a malignus agydaganatok korai felismerésében, és a CT vizsgálattal meghatározni a kezelés irányvonalát, amely napjainkban is nehéz feladatnak számít. Képző eljárásokkal daganatok tekintetében választ kell adni arra, hogy a látott elváltozás daganat vagy más eredetű (trauma, vérzés, ciszta, stb), az agyállományból indul ki (intraaxiális) vagy nem (extraaxiális), a daganat soliter vagy multiplex, primér vagy metasztatikus, pontosan milyen agyi struktúrákat érint, feltárni a malignitásra utaló jeleket (nekrózis, bevérzés, oedema, kontraszt-halmozódás). **Anyag és módszer:** A klinikai esetek statisztikai feldolgozása a marosvásárhelyi Radiológiai és Imagisztikai Klinika CT osztálya, és az Idegsebészeti Klinika beteganyagából történt. **Eredmények:** Következésképpen hangsúlyoznunk kell azt a tényt, hogy a malignus agytumorkok százalékos aránya az utóbbi években növekvő tendenciát mutat, és hogy a fiatalabb korosztály érintettségének aránya is megnőtt. Habár a kórbonctani, kórszövettani, neurológiai, idegsebészeti és képző eljárások fejlődése sokszor változtatta az intracranialis tumorok beosztását, a CT vizsgálattal helyesen diagnosztizált, korai stádiumban felismert és helyes sebészeti kezelést alkalmazva az elért Eredmények az esetek 65-70% jónak és nagyon jónak mondhatók.

3. A CANNABIS ÉS SZÁRMAZÉKAI HATÁSA A PSZHIKUMRA

Szerzők: Burkhardt Noémi, Mátyás Krisztina (MOGYE, ÁOK 4)

Témavezető: Dr. Gábor Grecu József egyetemi tanár, I Pszichiátriai Klinika, MOGYE

Bevezetés: A cannabis származékok alapvetően befolyásolják az idegrendszer működését és befolyásolják a fogyasztó pszihikumát. **Anyag és módszer:** Élet és tudomány című folyóirat, Mindentudás Egyeteme hordoz

Gabos Grecu Iosif, Freund Tamás, Demetrovics Zsolt munkássága. **Eredmények:** A szer használói által leggyakrabban említett hatások a következők: boldogság, kedélyesség, megnövekedett fogékonyág, az egymás közti kommunikáció elmélyülése, egymás fokozottabb megértése, szabad képzettársítások, szokatlan asszociációk, a képzelet játéka, egy különleges, "mögöttes" valóság érzékelése, a környezet olyan részleteinek észrevétele, amelyekre normális állapotban a használó nem figyel fel, jobb vizualizáló készség, megváltozott időérzékelés, változások a tér- és mélyérzékelésben, az érzéketlen élmények gazdagodása, könnyebb a gondolatokba behelyezkedni. Általános a gátlások feloldódása. Következtetések: A THC kapcsolódik az agykéregben levő CB-1 receptorokat tartalmazó gátlóidegsejtekhez, így nem szabadul fel GABA, következésképp az idegsejt nem képes ellátni feladatát. A THC ezáltal drasztikusan beleavatkozik a tanulás és az emlékezés folyamatába. A marihuána és a hasis fő hatása a tudatállapot módosítása. A drog hatása alatt a használó a normalistól eltérően éli meg a világot. Szintén megváltozik a gondolkodás, s a használó sokszor kreatívabbnak, okosabbnak éli meg magát. Ez az érzés ugyanakkor csalóka, elsősorban abból adódik, hogy a valóság pontos érzékelése a marihuána hatása alatt sérül.

4. AZ ALKOHOLIZMUS ÉS AZ ÖNGYILKOSSÁGI KÍSÉRLETEK KOMORBIDITÁSA

Szerző: Albert Csilla (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Gabos Grecu József egyetemi előadótanár, I. Pszichiátriai Klinika, MOGYE

Előző kutatásokban az alkoholista személyek öngyilkossági kísérleteit bemutató adatok szociodemográfiai variabilitást és pszichiátriai komorbiditást mutatnak. Célkitűzés: összefüggések keresése és kimutatása az alkoholizmus és az öngyilkossági kísérletek gyakorisága között klinikó-statisztikai szempontból. **Anyag és módszer:** a marosvásárhelyi I. Számú Pszichiátriai Klinika 2001 és 2005 közötti alkoholproblémákkal diagnosztizált beteganyagának felmérése, különös figyelemmel az öngyilkossági szándék és kísérletek előfordulására, a klinikailag releváns információk adatbázisba gyűjtése, az alkoholfüggőség és suicidumkísérletek összefüggő aspektusainak kiértékelése. **Eredmények:** Az alkohollal való visszaélés vagy alkoholfüggőség összefüggései az öngyilkossági gondolatokkal és kísérletekkel számos esetben egyértelműen megjelennek. A négy évre visszatekintő felmérés alkoholista személyeknél olyan tényezőket azonosított, melyek kevés, de jelentős százalékban hozzájárulnak a bekövetkező öngyilkossági kísérletek előfordulási arányához. **Következtetés:** Az alkohol mértéktelen fogyasztása bizonyíthatóan jelentős kockázati tényező a sikeres és sikertelen öngyilkosságok esetében egyaránt.

5. A SEPSISZENTGYÖRGYI FELNŐTT LAKOSSÁG EGÉSZSÉGÉNEK VIZSGÁLATA

Szerzők: Incze Réka (MOGYE, ÁOK 6), Mészáros Ferenc (MOGYE, ÁOK 4)

Témavezető: Dr. Ábrám Zoltán egyetemi előadótanár, MOGYE, Közegészségtani Tanszék

Célkitűzés: Dolgozatunkban a sepsiszentgyörgyi felnőtt lakosság egészségét vizsgáljuk, és felmérjük az egészségmagatartását. **Anyag és módszer:** A kutatás kérdőíves felmérés elvégzéséből és feldolgozásából áll a felnőttek körében az életkor és a nem szerinti reprezentatív mintán. Sepsiszentgyörgyön összesen 100 felnőtt személy adatfelvételére került sor, a mintaválasztás a választási névjegyzék alapján történt, a végső súlyozás elvégzésénél a népszámlálási adatokat vettük figyelembe. **Eredmények:** Az egészségi állapot meghatározásánál a leggyakrabban előforduló tüneteket és betegségeket követtük. Kiemelten elemeztük az igen gyakori szív-érrendszeri megbetegedéseket, valamint az allergiás és a depressziós betegségeket. Külön elemeztük az egészségügyi ellátásról kifejtett véleményeket, valamint a lakosság egészségmagatartásának a legfőbb elemeit: dohányzás, alkoholfogyasztás, testmozgás. **Következtetések:** Az eredményekből a sepsiszentgyörgyi felnőtt magyar lakosság testi-lelki egészségi állapota követhető, kihangsúlyozva az egészséges életmód és a megelőzés jelentőségét.

6. ALKOHOLFOGYASZTÁSI SZOKÁSOK A BUDAPESTI SZIGET FESZTIVÁLON

Szerzők: Koncsag Előd (MOGYE, ÁOK 5), Frigy Szabolcs (Sapientia-EMTE Marosvásárhely, Humán és Műszaki Tudományok Kara, Szociálpedagógia szak)

Témavezetők: Dr. Ábrám Zoltán, egyetemi előadótanár, MOGYE, Közegészségtani Tanszék; Dr. Szentesi Péter, pszichiáter főorvos, Félúton Alapítvány, Budapest

Célkitűzés és módszer: A budapesti Sziget Fesztiválon hét nap alatt mintegy 750 önkéntes látogató töltötte ki névtelenül magyar, angol vagy német nyelvű kérdőívünket, amely demográfiai és szociológiai adatokra, a szabadidő eltöltési módjára, cigaretta-, drog- és alkoholfogyasztási szokásokra kérdezett rá. A kérdőív második része egy 20 kérdéses, alkoholfüggőséget vizsgáló (Clark Vaughan féle) önértékelő tesztet tartal-

mazott. 726 kérdőív került kiértékelésre, a leíró és összehasonlító statisztikákat SPSS programmal végeztük. **Eredmények:** az alapsokaság 80%-a 17 és 30 év közötti életkorú, 57% férfi, 43% nő. Az alkoholfogyasztás gyakorisága férfiaknál: maximum havi 3-4 alkalommal 30,7%, heti 1-2 alkalommal 40,8%, ennél gyakrabban pedig 28,5%; a nőknél ezek az adatok rendre 56,8%, 31,4% és 11,8%. Az első alkoholfogyasztás időpontja mindkét nemnél 14 éves korra tehető (NS, $p=0,389$). Az alkoholfüggőséget vizsgáló teszt eredményei szerint a férfiak 20%-a nem függő, 22%-uk veszélyeztetett, 58%-uk pedig azonnali segítségre szorul, míg nők esetében ezek az értékek 39%, 28%, illetve 33%. A kvadrilisek szerint képezett négy költőpénz-kategóriában nincs (!) szignifikáns különbség (NS, $p=0,397$) az alkoholfüggőség vonatkozásában. Az első alkoholfogyasztás időpontja és a függőség pontszáma között erős szignifikanciával gyenge korrelációt bizonyítottunk ($r = -0,206$ és $p=0,000$). **Következtetés:** az alkoholfogyasztási szokásokat felmérő eddigi munkák eredményeit a fenti adatok messze felülmúlják. Javaslatunk a „buli-szervíz” tevékenység elindítása.

7. CT-VIZSGÁLATOK SZEREPE A PANCREAS PATOLÓGIÁS ELVÁLTOZÁSAIHOZ HASONLÓ, PERIPANCREATIKUS TÉRFOGLALÓ FOLYAMATOK ELKÜLÖNÍTŐ KÖRISMÉJÉBEN

Szerző: Kovács Emese, Vida Árpád Olivér (MOGYE ÁOK 4)

Témavezető: Dr. Herman László, egyetemi adjunktus, MOGYE, Radiológia és Imagisztika Tanszék

Célkitűzés: Bemutatni azon peripancreatikus patológiás elváltozásokat, amelyek a pancreas diffúz vagy körülírt elváltozásainak körismézési tévedéseire vezetnek. **Anyag és módszer:** A pancreas feltételezett elváltozásai miatt CT-vizsgálatra küldött betegeket vizsgáltunk, szükség szerint kontrasztanyagot is alkalmaztunk. **Eredmények:** A vizsgálatok során, a peripancreatikus szervek olyan elváltozásaira találtunk, amelyek hasonlóak a pancreas patológiás elváltozásaihoz, differenciáldiagnosztikai értékűek, és következményesen befolyásolják a választandó terápiás eljárásokat. **Következtetések:** A CT-vizsgálat magasfokú pontossággal bír a peripancreatikus térfoglaló folyamatok elkülönítésében, ha: megfelelő CT-vizsgálati eljárásokat alkalmazunk, kontrasztanyagot használunk, illetve többsíkú és 3D-s rekonstrukciós modelleket hozunk létre.

8. A KEMOTAKTIKUS DRUG-TARGETING MODELLEZÉSE EGYSEJTŰ CSILLÓSON.

Szerző: Láng Júlia (BME, Vegyész-mérnöki Kar, Biomérnök Szak 2 - Budapest)

Témavezetők: Dr. Kóhidai László, SE, Genetikai, Sejt- és Immunbiológiai Intézet, Budapest

A formilált, bakteriális eredetű tripeptideket (pl. fMLF), illetve ezek származékait a szakirodalom klasszikus kemotaktikus ligandként tartja számon. Hatásuk a filogenetikailag alacsonyabb rendű eukarióta egysejtűeken hasonló, a magasabb rendű sejteken tapasztalható. Munkánk során 3 kérdésre kerestünk választ: (i) mely származékok kemotaktikus hatása kiemelkedő csillós modellen; (ii) hordozó molekulával való konjugálás módosítja-e az alapaktivitást; (iii) a molekulák mely tulajdonságai felelősek az észleltektől. Vizsgálatainkat *Tetrahymena pyriformis* GL csillós eukarióta modell logartimikus növekedési fázisban lévő tenyészeitén végeztük. Ligandként az fMLF, fMMM, fNleLF tripeptideket, hordozóként oligotuftszint ($T20 = [TKPKG]_4$), konjugátumként T20-fMLF, succ-T20-fMLF, form-T20-fMLF, T20-fMMM, T20-NleLF, [GFLGK]2-T20-fML-NH2 molekulákat vizsgáltuk. Az fMLFF, fMF, fMV, fMS, mint lehetséges kemotaktikus ligandok hatását is elemeztük. Méréseinkhez a kapilláris assay módszert alkalmaztunk. Eredményeink szerint a molekula Met tartalmának növelésével megváltozik az fMLF kemotaktikus karaktere (fMLF-10-10-10-6 M attraktáns; fMMM - 10-12-10-6 M repellens). A T20 alapvetően kemoattraktáns jellegét a tripeptidekkel való konjugálás lerontja. A hordozó molekula oldalláncon történő szukcinilezése, formilálása, ill. az alaplánc N-terminálisán [GFLGK]2 hasítószekvencia alkalmazása egyaránt fokozta az attraktáns jellegét. A fNleLF kemoattraktáns hatását a T20-szal való konjugálás növelte. Fenti formilált tripeptidek esetében a C-terminális aminosav „surface exposed area/oldékonyosság” aránya meghatározó a ligand kemotaktikus aktivitása szempontjából. Összegezve: a tuftsin alapú hordozó molekulák a formilált tripeptid eredetű ligandok kemoattraktáns jellegét növelhetik, illetve internalizációt serkentő hatásuk révén kemotaktikus drug-targeting alkalmas komponensei lehetnek.

9. LELKI EGÉSZSÉG FELMÉRÉSE AZ ERDÉLYI LAKOSSÁG KÖRÉBEN

Szerző: Majláth Melinda, Burkhart Noémi, Mátyás Krisztina (MOGYE, ÁOK 4)

Témavezetők: Dr. Finta Hajnal egyetemi tanársegéd, Dr. Ábrám Zoltán egyetemi előadótanár, Közegészség-tan tanszék, MOGYE

Célkitűzés: a nyáradszeredai lakosság lelki egészségének feltárása, az életminőség romlásában meghatározó társadalmi, mentális és magatartási tényezők szempontjából. A regionális különbségek elemzése. **Anyag**

és módszer: a Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézete által kidolgozott kérdőíves felmérés. **Eredmények:** A Beck depressziós tünetbecslő skála első helyén a 60 feletti férfiak vannak, ezt követik a középkorú nők és a 60 feletti nők. A bizalmatlansági rátát a férfiak vezetik. Az általános jólléti (wellbeing) skála vesztesei a középkorú nők, 72%-os deficitel, ezt követik a hasonló korú férfiak 53%-al. Vitális kimerültségben minden korosztályban vezetnek a nők. A kockázati és protektív tényezők közé tartozik a szociális, gazdasági helyzet, iskolázottság, munkahelyi kontroll képessége, megbirkózási készség, társas támogatás, vallásosság. **Következtetések:** a depressziós tünetegyüttes összességében nőknél gyakoribb, míg ennek következményei férfiakon súlyosabbak. A vitális kimerültség a krónikus stressz legmegfelelőbb mérőeszköze. A legfontosabb protektív tényezők: a célravezető konfliktusmegoldási stratégiák, a megfelelő beállítottság és a társas támogatás mértéke.

10. A DEPRESSZIÓ ÉS AZ EVÉSZAVAROK KÖZÖTTI KAPCSOLAT

Szerző: Mátyás Krisztina, Burkhardt Noémi, Toma Áron (MOGYE, ÁOK 4)

Témavezető: Dr. Gábor Grecu József egyetemi tanár, I. Pszichiátriai Klinika, MOGYE

Célkitűzés: A hangulati élet zavarai széles spektrumot ölelnek fel, amellyel sok más pszichiátriai zavar is érintkezik. Több adat utal arra, hogy a táplálkozási magatartás zavarai is sok tekintetben találkoznak a depresszióval. Depresszióban Depresszió szokványos tünet az evés megváltozása, s evészavarokban gyakori a depresszió. Vizsgáljuk a bonyolult kapcsolatra utaló pszichopatológiai, genetikai, biokémiai és farmakológiai érveket. **Anyag és módszer:** Az Amerikai Pszichiátriai Társaság és európai általánosan elfogadott tanulmányok anyagának feldolgozása a múlt század közepétől napjainkig, a depresszió-elmélet figyelembevételével, mely az evészavarok etiopatogenezisének legelfogadottabb betegségmodellje. **Eredmények:** Az adatok alapján a depresszió és az evészavarok között nem oki kapcsolat tételezhető fel, azaz az evészavarok nem tekinthetők egyszerűen depresszió-ekvivalensnek, hanem korrelációs természetű, többtényezős meghatározottságról van szó, amely az evészavarokban szenvedő betegek egy altípusában kifejezettebb. **Következtetések:** Az evészavarok depresszióelmélete szelektív modell, mely e heterogén betegség spektrum egy részének, a betegek egy nagyobb alcsoportjának megértését és a racionálisabb terápia tervezését segítheti (leginkább az antidepresszív farmakoterápiára gondolhatunk).

11. A SZÍV-ÉRRENDSZERI BETEGSÉGEK KOCKÁZATI TÉNYEZŐI

Szerző: Portik Botond (MOGYE, ÁOK 3)

Témavezető: Dr. Buksa Krisztina, MOGYE, Kórélettan tanszék

Bevezető: A szív-érrendszeri betegségek mortalitása világszerte az első helyen áll. Ezen megbetegedések megelőzésére legalább akkora hangsúlyt kellene fektetni, mint a már meglévő betegség kezelésére. Fel kell mérni az életünkben jelenlévő kockázati tényezőket, melyek a szív-érrendszeri betegségek kialakulását segítik elő. **Anyag és módszer:** 100, többnyire egyetemista fiatal bevonásával készítettem el dolgozatomat. Kérdőívek és tesztek segítségével próbáltam egy képet kapni ezen fiatalok mindennapjaiban jelenlévő rizikófaktorokról. **Eredmények:** eredményeim nem térnek el más, hasonló célkitűzésű vizsgálatok eredményeitől. Az általam vizsgált csoport életében ugyanazok a kockázati tényezők vannak jelen, mint a nagyobb átlagnál. Próbáltam összefüggéseket keresni, így pl. a családi halmozódás esetén más kockázati tényezők jelenlétét kutatom; vagy pedig kockázati tényezők halmozódása és klinikai megnyilvánulás kapcsolatára próbálok fényt deríteni. **Következtetések:** Messzemenő következtetéseket nem tudok levonni, dolgozatomnak nem is ez a célja. Az általam vizsgált korosztálynak még nincsenek szív-érrendszeri panaszai, a meglévő kockázati tényezők ismeretében valóban csak „jóslás” lenne bármilyen következtetést is levonni. Egyszerűen csak a figyelmet szeretném felhívni azokra a jelenlévő tényezőkre, amelyek a batyunkban hordozott lehetőségeket valóságá válnak.

12. A GYÓGYSZERVIZSGÁLATOK HELYES KLINIKAI GYAKORLATA – GOOD CLINICAL PRACTICE (GCP)

Szerző: Rosenberg Annamária (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Jimborean Gabriela, egyetemi előadótanár (Pneumonológia Klinika, Marosvásárhely)

Bevezető: A GCP egységes vizsgálati irányelveket biztosít Európa, Japán és az USA számára és így elősegíti, hogy ezen országok hatóságai kölcsönösen elfogadják országaikban végzett klinikai vizsgálatok eredményeit. A GCP úgy definiálható, mint az az etikai és minőségi standard, amely szerint a klinikai vizsgálatokat tervezik, végrehajtják és publikálják, így biztosított csak az adatok hitelessége. Az etikai standard védi a vizsgálati

alany jogait és meggyőzi a társadalmat arról, hogy ez a gyakorlatban is megvalósul, míg a minőségi standard biztosítja a klinikai adatok minőségét és a vizsgálat megfelelő ellenőrzését. Dolgozatom célja röviden ábrázolni hogyan zajlik le egy klinikai vizsgálat, fázisait, mit kell figyelembe venni egy olyan személynek, aki résztvevő alany szeretne lenni, melyek a vizsgálat előnyei és hátrányai, mi a szponzor illetve a monitor szerepe és mit jelent a protokoll a standardoknak megfelelően. Következtetések: A GCP az etikai normák magas szintű megtartása, ezáltal biztosítva a klinikai vizsgálatok tudományos adatainak hitelességét.

13. A HEXAVALENS KRÓM HATÁSA A BŐR ÉS NYÁLKAHÁRTYÁRA

Szerzők: Szász István Zsolt (MOGYE, ÁOK 5), Tinka Tímea Réka, Portörő István (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Ábrám Zoltán egyetemi előadótanár, Közegészségügy Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: Célunk rámutatni a hexavalens króm okozta bőr és nyálkahártya elváltozások gyakoriságára a foglalkozási ártalomnak kitett alkalmazottak körében, az elváltozások klinikai formáira, valamint az életkor, munkahely, régiség és szakképesítés szerinti eloszlására. Anyag és módszer: A hosszanti epidemiológiai tanulmány az 1986-1995 közötti 10 évre terjed. Magába foglalja a hexavalens krómnak, mint foglalkozási ártalomnak a hatását az alkalmazottak periódikus bőrgyógyászati szűrése során észlelt, bőr és nyálkahártya elváltozásai alapján. A tanulmányt a dicsőszentmártoni S.C. BICAPA S.A. vegyipari üzem alkalmazottai körében végeztük. Az adatok statisztikai feldolgozása a Student "t" módszerrel történt. Eredmények: Az 1986-1995 között elvégzett bőrgyógyászati szűrésen 2511 alkalmazott vett részt. Ezen időszak alatt a hexavalens krómnak kitett alkalmazottak évi átlagos száma 512 volt. Az említett foglalkozási ártalom 116 alkalmazottnál okozott kóros elváltozást a bőr és nyálkahártyán. A kóros elváltozások gyakoribbak voltak a közvetlenül a termelésben dolgozóknál (57,76%) és az egy évig terjedő régiséggel rendelkezőknél (39,66%). A leggyakoribb kóros bőr-nyálkahártya elváltozás az orr-sővény perforáció volt (56,14%). Következtetés: A hexavalens króm a szervezetet nagymértékben károsítja, kiemelten a bőr és nyálkahártyát. Fontos szerep hárul a betegség szakkezelése mellett a megelőzésre, a munkahelyi, munkaegészségügyi normák betartására és a periódikus szűrésre, külön figyelmet szentelve a kóros elváltozást mutató alkalmazottakra és a fokozottan kitett kategóriákra.

14. AZ ELHÍZÁS ÉS AZ AGYÉRKATASZTRÓFA KAPCSOLATA

Szerzők: Szekeres Csilla-Cecília, Dávid Edith (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezetők: Dr. Szatmári Szabolcs, egyetemi adjunktus, II-es számú Neurológiai Klinika; Dr. Szabó Mónika, egyetemi adjunktus, II-es számú Belgyógyászati Klinika, Diabetológia Centrum

Célkitűzés: Stroke-on átesett páciensek szívérrendszeri rizikófaktorainak - ezek között az elhízás - vizsgálata prospektív összehasonlító tanulmányban. Anyag és módszer: A marosvásárhelyi ideggyógyászati klinikákra beutalt, agyi érkatasztrófát elszenvedett betegeket vizsgáltunk, akiknek általános és neurológiai állapota megengedte a párbeszédet és a szükséges mérések elvégzését. Vizsgáltunk továbbá egy 121 tagú kontrollcsoportot (58 nő, 63 férfi), véletlenszerűen választva a betegeket. Tanulmányunkat a stroke rizikófaktoraira vonatkozó adatlap segítségével végeztük. Eredmények: A kórházban kezelt stroke-os betegek közül 93 esetben (45 nő, 48 férfi) nyertünk értékelhető adatokat. Megállapítottuk, hogy a stroke-os betegek és a kontrollcsoport testtömegindex átlagértékei között nem volt különbség (mindkét csoportban: 27,2 kg/m²). A stroke-os férfi betegek között gyakoribb volt az android (alma) típusú elhízás (a stroke-os férfiak 71%, míg a kontrollcsoportban található férfiak 62%-ánál találtunk alma típusú elhízást). A nőkből álló csoportok között mindössze 1%-nyi különbséget találtunk. A kontrollcsoport bővítése folyamatban van. Ennek célja a még pontosabb statisztikai adatok nyerése. Következtetések: Tanulmányunkban az android típusú elhízás a stroke befolyásolható rizikófaktorának bizonyult, elsősorban a férfi betegek esetében. Az ilyen irányú felvilágosítás és egészségnevelés hozzájárulna a betegség olcsó és Eredményes megelőzéséhez.

15. A CT-ÁS CLONOGRÁFIA SEGÍTSÉGÉVEL KIMUTATHATÓ VASTAGBÉL TELŐDÉSI DEFEKTUSOK ÉS A VIZSGÁLAT DIFFERENCIÁL DIAGNOSZTIKAI ÉRTÉKE

Szerző: Vida Árpád Olivér, Kovács Emese (MOGYE, ÁOK 4)

Témavezető: Dr. Herman László egyetemi előadótanár, MOGYE, Radiológia és Imagisztika Tanszék

Célkitűzés: A dolgozat célja bemutatni a CT-ás Colonográfia módszerét a vastagbél lakunáris elváltozásai esetében és ezen eljárásnak az elkülönítő kóriszmézésben való értékét a nem invazív kivizsgálási módszerek terén. Anyag és módszer: Tanulmányoztuk a szakirodalomban leírt módszert, valamint a Marosvásárhelyi Radiológia és Imagisztika Klinikán előforduló vastagbél patológiás elváltozásait mutató beteganyagot.

Eredmények: A CT Colonográfiával végzett kóriszméréshez, és az elváltozások felismeréséhez szükség van a vastagbél optimális előkészítésére. Így a különböző imagisztikai rekonstrukciós eljárások segítségével képesek vagyunk egy megfelelő pozitív diagnózis felállítására. Az elváltozásokat felosztjuk: benignus, szemimalignus és malignus telődési hiányokra. **Következtetések:** Az Eredmények értékeléséhez szükség van a vastagbél megfelelő előkészítésére a vizsgálatra. Az imagisztikai eljárások, így a képalkotó kétdimenziós, háromdimenziós rekonstrukciók és CT Colonográfia kombinálása, a pozitív kórisme felállításához elengedhetetlenek. Egy olyan nem invazív eljárásról van szó, mely a beteget megkíméli a fölösleges traumáktól.

16. AZ URINÓMÁK ÉS A VIZELET PATHOLÓGIÁS ELFOLYÁSAINAK RADIOLÓGIAI-IMAGISZTIKAI KÓRISMÉZÉSE ÉS AZ IMAGISZTIKAILAG VEZÉRELT BEAVATKOZÁSOK

Szerző: Vida Árpád Olivér (MOGYE, ÁOK 4), Vida Edith- Beáta (MOGYE, ÁOK 3)

Témavezető: Dr. Herman László, egyetemi előadótanár, MOGYE, Radiológia és Imagisztika Tanszék

Célkitűzés: A dolgozat célja bemutatni az imagisztikai módszerek fontosságát a vizelet kiválasztó és elvezetőrendszer szintjén történő folytonosság megszakadás következményeként fellépő urinómák kóriszmérésére, és bizonyos esetekben az imagisztikai vezérlés segítségével elvégezhető beavatkozásokat ezen szinteken. **Anyag és módszer:** Dolgozatunkban a CT-ás eljárásokat használtuk fel a főleg sürgősségi vizsgálatok során kórismézett felső és alsó vizeletkiválasztó rendszer traumáinak szövődeményeként kialakuló urinómák kimutatására, és differenciál diagnosztizálására. Felhasználtuk és tanulmányoztuk a magyar-, angol-, és digitális szakirodalmat, és a Marosvásárhelyi Radiológia és Imagisztika Klinika anyagát. Az elvégzett imagisztikai vizsgálatok: kontrasztanyag CT; CT cisztográfia; Retrográd ureterográfia. **Eredmények:** A szakirodalmat tanulmányozva észrevettük, hogy mivel a korai szövődemények közé tartozhat a vese ruptúrával járó masszív retroperitoneális vérzés és az azt követő exsanguináció. Más esetekben pedig perirenális tályog, paralitikus ileus vagy hidronefrosis. A gyors kórisme és sürgősségi beavatkozás a személy életének a megmentését kell, hogy célozza. **Következtetések:** Az imagisztikai vizsgálatok fontos szerepet kapnak az urinómák kóriszmérésében és kiterjedésük meghatározásában. Bizonyos jól meghatározott esetekben az imagisztikailag vezérelt beavatkozások is fontos szerepet játszanak a pathológiás vizelet elfolyások megoldásában.

17. A KONTRASZTANYAGOS UH-VIZSGÁLATOK A MÁJ KÓROS ELVÁLTOZÁSAINAK KÓRISMÉJÉBEN

Szerzők: Toma Áron, Mátyás Krisztina-Ágota (MOGYE, ÁOK 4), Toma Szilveszter-Róbert (MOGYE, FOK 1)

Témavezető: Dr. Herman László egyetemi előadótanár, Radiológia és Imagisztika Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: A modern kivizsgálás a májdaganatos betegek estében olyan képalkotási módszert tesz szükségessé amelynek magas az érzékenysége a kóros elváltozások felfedezésében és ugyanakkor, az elkülönítő kórisme felállítása céljából, az elváltozások pontos leírását is lehetővé teszi. A dolgozat célja az UH-diagnosztikában használt egyik legmodernebb kivizsgálási módszer, a CEUS (Contras-Enhanced Ultrasound) vagy a kontrasztanyag UH-vizsgálat hatékonyságának és előnyeinek ismertetése különböző máj elváltozásokban. **Anyag és módszer:** Májdaganat diagnózisával elküldött betegeken UH vizsgálatot végeztünk az utóbbi időkben előállított és az UH diagnosztikában használt kontrasztanyagok segítségével. **Eredmények:** A hagyományos UH-vizsgálattal szemben kontrasztanyag UH-vizsgálattal a máj kóros elváltozásainak felfedezése és leírása könnyebbé és pontosabbá vált. A helyesen kórismézett kóros elváltozások száma 65%-ról (kontrasztanyag nélkül) 92%-ra nőtt (kontrasztanyaggal). **Következtetések:** A máj kóros elváltozásainak UH-os felfedezése és jellemzése lényegesen javul kontrasztanyag (SonoVue-Braco) használata esetén. A májmetasztázisok kivizsgálásában a módszer a CT-hez hasonló értékű. A nehezebben kórismezhető esetekben a CEUS alternatív kivizsgálási módszer lehet vagy CT és MR vizsgálatokhoz társítotják.

„E3” témakör - Labordiagnosztika, Mikrobiológia
2005. április 24, vasárnap, 9:00 - 11:30, Kórusterem

Pontozó Bizottság:

Dr. Máthé János, egyetemi tanár
Dr. Hajdú Barabás Enikő, egyetemi adjunktus
Dr. Lőrinczi Lilla, egyetemi adjunktus
Dr. Nagy Előd, egyetemi adjunktus

1. A C-REAKTÍV PROTEIN, A PERIFÉRIÁS ÉRRENDSZERI MEGBETEGEDÉSEK RIZIKÓFAKTORA

Szerző: *Albert Orsolya, Fülöp Ibolya, Sipos Katalin (MOGYE, GYK 5)*
Témavezető: *Dr. Nagy Előd, egyetemi adjunktus, Biokémia Tanszék, MOGYE*

Bevezetés: A C-reaktív protein (CRP) az elsőként identifikált és az egyik legismertebb akut fázis fehérje amely főként a májban, kisebb mértékben a nyiroksejtekben, újabb közlések szerint az érelmeszesedéses plakkban is termelődik. Szérumszintje a gyulladásos folyamatok során megemelkedik. Laboratóriumi meghatározása fontos szerepet játszik a különböző kórképek diagnosztizálásában, a betegségek aktivitásának meghatározásában, valamint a differenciáldiagnosztikában. **Célkitűzés:** Az utóbbi időben olyan prognosztikai markerek állnak a vizsgálatok középpontjában, melyek alkalmasak az ischaemiás szívbetegség iránt veszélyeztetett egyének korai kiszűrésére, és ezért nagy szerepük van a primer prevencióban. Dolgozatunk célja a CRP mint, vaszkuláris kockázati tényezőként betöltött szerepének és klinikai hasznosságának a kutatása. **Anyag és módszer:** Vizsgálatunk alapját 50 klinikailag valamilyen perifériás érrendszeri megbetegedésben szenvedő véradó képezte. A CRP-meghatározás immunturbidimetriás módszerrel történt. Rögzítettük a résztvevők anamnesztikus adatait és egyes klinikai paramétereit (nem, életkor, dohányzás, összkoleszterin, triglicerid, húgysav, vérnyomás, Doppler index). **Eredmények, Következtetések:** A vizsgálatokban résztvevő véradók ¼-e mutatott magas, gyulladásra jellemző CRP-szintet. A IV. Fontaine stádium CRP értékei csak óvatosan értékelhetők a gangréna gyulladáskeltő hatása miatt. A CRP-szint csökkentése egy új út lehet az atherosclerosis következményeinek mérséklésében.

2. METHICILLIN ÉRZÉKENY ÉS METHICILLIN REZISZTENS STAPHYLOCOCCUS AUREUS TÖRZSEK SZAPORODÁSI JELLEGZETESSÉGEINEK ÉS KÖLCÖNHATÁSAINAK VIZSGÁLATA

Szerző: *Bartos Hilda Brigitta (MOGYE, ÁOK 3)*
Témavezetők: *Dr. Székely Edit egyetemi tanársegéd, Dr. Lőrinczi Lilla egyetemi adjunktus, Mikrobiológiai Tanszék, MOGYE*

Célkitűzés: Methicillin-rezisztens *S. aureus* (MRSA) és methicillin érzékeny *S. aureus* (MSSA) törzsek szaporodási jellegzetességeit hasonlítottuk össze és vizsgáltuk az egymásra gyakorolt kölcsönhatásukat in vitro körülmények között. **Anyag és módszer:** A kísérletekben klinikai izolátumokat használtunk. Az MRSA és MSSA törzseket külön-külön szív-agykivonatban tenyésztettük. A szaporodási ütemük megállapítására élő csíraszám meghatározást végeztünk 0, 2, 4, 6 és 24 órára a leoltástól számítva. A kölcsönhatás vizsgálatára szív-agykivonatba azonos arányban leoltva 24 órán keresztül együtt tenyésztettük a két törzset, majd véres agaron szélesztettük és meghatároztuk az MSSA/MRSA arányt. **Eredmények:** Külön-külön tenyésztve a törzseket az MRSA növekedési üteme lassúbb volt. Együtt tenyésztést követően a MSSA törzs túlnőtte a MRSA törzset. **Következtetés:** A MRSA törzs lassúbb növekedése azt a tényt támasztja alá, hogy a methicillin

rezisztencia megszerzése révén a *S. aureus* veszít a bakteriális fitnessből. MSSA-val való együtt tenyésztés során háttérbe szorul, ennek in vivo következménye az lehet, hogy MSSA-val való kolonizáció esetében a MRSA nem tud elszaporodni és kolonizálni.

3. A VON WILLEBRAND-FAKTOR, MINT AZ ATHEROSCLEROSIS KORAI KOCKÁZATI TÉNYEZŐJE

Szerzők: Fülöp Ibolya, Albert Orsolya, Sipos Katalin-Ildikó (MOGYE, GYK 5)

Témavezető: Dr. Nagy Előd, egyetemi adjunktus, Gyógyszerészeti Biokémia Tanszék, MOGYE

Bevezető: Az érlemeszesedés korunk legelterjedtebb betegsége. Kórfejlődésében szerepet játszik az endothelsejtek diszfunkciója, amely során különböző mediátorok (vWF, fibronektin) szaporodnak fel, amelyek hatására a trombocyták összecsapzódnak és az endothelhez rögzülnek. A vWF egy, a plazmában 5-10mg/L koncentrációban keringő 500-20000 kDa-os multimer glikoprotein, amely az endothelsejtekben és a megakaryocytákban termelődik, megtalálható a trombocytákban is. Célkitűzés: a vWF plazmaszintjének mérése perifériás érbántalommal diagnosztizált betegeknél. **Anyag és módszer:** 55 beteg adatait dolgozzuk fel (44 atherosclerosis és 11 trombophlebitis). A vWF antigén meghatározása ELISA módszerrel történt. Követtünk más paramétereket is: vényomásérték, koleszterin-, triglicerid-, húgysavkoncentráció, Doppler-index, dohányzás. **Eredmények, Következtetések:** mivel a plazmában levő vWF elsősorban az endothelsejtből származik, a vWF jó markere az endothel diszfunkciónak, -aktivációnak és -sérülésnek. Az atherosclerosis betegek mintegy 1/5-e valamint a trombophlebitisz esetek kb fele mutatott jelentősen emelkedett plazma vWF koncentrációkat. Eredményeink alapján azt mondhatjuk, hogy a vWF szint mérése mindkét fenti betegség kockázati felmérésében hasznos lehet.

4. ANTIBIOTIKUM-ÉRZÉKENYSÉG VIZSGÁLAT A SZÉLES SPEKTRUMÚ SS-LAKTAMÁZ TERMELŐ ESCHERICHIA COLI ÉS KLEBSIELLA TÖRZSEK ESETÉN

Szerző: Koncz Zsuzsa (MOGYE, ÁOK 4)

Témavezetők: Dr. Cipleu Paula, Dr. Barabás-Hajdu Enikő, egyetemi adjunktus, Mikrobiológia Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: A széles spektrumú β -laktamáz (SzSBL) termelő *E. coli* és *Klebsiella* törzsek olyan antibiotikumokkal szembeni érzékenysége a vizsgálata, melyek kezelési alternatívát nyújthatnak. A SzSBL-t termelő *E. coli* és *Klebsiella* törzsek minden penicillin, cephalosporin és aztreonam származékkal szemben in vivo rezisztenciát mutatnak, még abban az esetben is, ha az in vitro vizsgálatok érzékenységet jelölnek. **Anyag és módszer:** A MOGYE Mikrobiológia Tanszékén 2004. január - 2005. február közötti periódusban tesztelt törzsek a Marosvásárhelyi Klinikai Megyei Kórház különböző osztályairól, különféle kóros váladékokból származtak. A SzSBL pozitív törzsek érzékenységét Biseptol, aminoglikozid, chinolon, carbapenem, klavulánsav, stb. tartalmú mikrokorongok felhasználásával tanulmányoztuk. **Eredmények:** Az SzSBL pozitív *E. coli* törzsek a carbapenemekkel szemben 93%-os, a *Klebsiella* törzsek pedig 95%-os érzékenységet mutattak. A legmagasabb rezisztencia (98%) az Ampicillin esetében volt tapasztalható. **Következtetések:** Súlyos fertőzések kezelésére legalkalmasabbnak a carbapenemek bizonyultak, de enyhébb fertőzés esetén eredményesen alkalmazhatóak a chinolonok, a Colistin és a Cefoxitin.

5. AZ ANTIBIOTIKUM-REZISZTENCIA GLOBÁLIS JELENTŐSÉGE ÉS A GYÓGYSZERÉSZHALLGATÓK ISMERETSZINTJE A REZISZTENCIÁVAL KAPCSOLATBAN

Szerzők: Murvai Csilla Ünige, Pataki Annamária (MOGYE, GYK 4)

Témavezető: Dr. Barabás-Hajdu Enikő, egyetemi adjunktus, MOGYE, Mikrobiológia- Vírustan- Parazitológia Tanszék.

Bevezető: Az antimikrobiális rezisztencia globális problémává nőtte ki magát. Hivatalos nemzetközi statisztikai adatok alapján (WHO, CDC, EARSS, NARMS, stb.) az utóbbi két évtizedben jelentősen nőtt az eladott antibiotikumok mennyisége, a rezisztens törzsek százalékos aránya; ezzel ellentétben viszont az új antibiotikumok előállítási lehetősége minimumra csökkent. Fontos, hogy az egészségügyben dolgozók tisztában legyenek a rezisztencia mechanizmusaival, a kialakulást okozó faktorokkal és a megelőzési stratégiákkal. Célunk felmérni a gyógyszerészhallgatók ismeretszintjét a rezisztencia problémaköréről, általános mikrobiológiával és antibiotikumokkal kapcsolatos alapfogalmakról. **Anyag és módszer:** Az adatok felvétele névtelen kérdőívek segítségével történt II.-V. éves gyógyszerészhallgatók körében, a kapott válaszok alapján következtetéseket vonunk le az egyetemisták felkészültségéről és arról, hogy milyen a hozzáállásuk a felvetett problémához. **Eredmények, Következtetés:** A kérdőívek kiértékelése folyamatban van. A részleges

Eredmények szerint a megkérdezettek többsége rendelkezik bizonyos ismeretekkel az antibiotikum-rezisztenciát illetően, de az észlelt hiányosságok azt jelzik, hogy a gyógyszerészhallgatókban nem tudatosult kellő mértékben a rezisztencia problémájának jelentősége.

6. ASZIMMETRIKUS IMMUNGLOBULIN DAGANATOS BETEGEKBEN

Szerző: Papp Olivér (POTE, Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Polgár Beáta, Prof. Dr. Szekeres-Barthó Júlia

Az aszimmetrikus IgG (AAb) egyik Fab karján mannózból gazdag oligoszacharid molekula helyezkedik el. Az aszimmetrikus szerkezet következtében a molekula bár a szimmetrikus IgG-vel azonos specificitással és affinitással köti az antigént, egyes effector funkciói károsodnak, pl. nem precipitál. Az AAb molekulák aránya bizonyos fiziológiás vagy patológias állapotokban, pl. terhesség, emelkedést mutat az egészséges személyek értékeihez viszonyítva. Tekintve, hogy antigénköti képessége érintetlen, blokkoló ellenanyagként működhet és pl. a tumorantigének elfedésével gátolhatja a hatékony tumor ellenes immunválasz kialakulását. A hypothesis vizsgálata céljából első lépésként összehasonlítottuk tumoros betegek és egészséges donorok serumában az aszimmetrikus IgG arányát az össz.IgG-n belül. Az aszimmetrikus IgG mennyiségét annak Con-A kötő képessége alapján ELISA-val határoztuk meg. Ugyanazon serumok össz.IgG koncentrációját szintén ELISA-val mértük. Egészséges donorok serumában-vizsgálataink szerint- az össz.IgG mintegy 15-20%-a aszimmetrikus. Tumoros betegek serumában ez az arány szignifikánsan megnő. Eredményeink alátámasztják azt a feltételezést, hogy a nem-precipitáló ellenanyagok szerepet játszanak a tumorelles immunválaszban.

7. MAGYARORSZÁGI BETEGANYAGBÓL ISOLÁLT METHICILLIN REZISZTENS STAPHYLOCOCCUS AUREUS (MRSA) TÖRZSEK VANCOMYCIN ÉRZÉKENYSÉGÉNEK RETROSPEKTÍV ANALÍZISE

Szerző: Széplaki Kinga (MOGYE, ÁOK 4)

Témavezetők: Dr. Maródi Csaba egyetemi tanársegéd, Semmelweis Egyetem Budapest, Orvosi Mikrobiológiai Intézet, Dr. Székely Edit egyetemi tanársegéd, Mikrobiológiai Tanszék, MOGYE

Bevezető: A Staphylococcus aureus gyakran izolált, minden életkort érintő, obligát patogén kórokozó. Methicillin rezisztens törzsei (MRSA) világviszonylatban az első számú nosocomialis ágensnek számítanak. A baktérium által kiváltott megbetegedések széles skálája ismert, a súlyos fertőzések kezelésének szuverén szere a vancomycin. Azonban 1996 májusában vancomycin mérsékelt érzékeny S. aureus (VISA) törzset izoláltak Japánban. Retrospektív vizsgálatok Eredményeképpen további VISA törzseket találtak a világ számos országában (USA, Európában, Ázsiában), majd végül 2002-ben két vancomycin rezisztens S. aureus (VRSA) izolátumot azonosítottak az USA-ban, melyeket később még két, az előzőektől független törzs is követett. Mindegyik tartalmazta az enterococcusok van A génjét. A tanulmányok során az is kiderült, hogy a VISA és VRSA törzsek azonosítására a rutinszerűen alkalmazott módszerek nem kielégítőek. Célul tűztük ki magyarországi invazív fertőzésekben izolált methicillin rezisztens S. aureus (MRSA) törzsek vancomycin érzékenységeinek retrospektív analízisét. Anyag és módszer: Klinikai anyagból származó, törzsbankban lefagyasztott 182 MRSA törzset vizsgáltunk vancomycin korongdiffúzióval, az ún. „screening” lemez, a mikrodilúciós technika, valamint populáció analízis segítségével. Eredmények: A vizsgált törzsek között csökkent vancomycin érzékenységű, illetve vancomycin rezisztens törzset nem sikerült azonosítani. Következtetések: VRSA fertőzésekben a vancomycin terápia hatástalan, ezért fontos a VRSA illetve VISA fenotípusok helyes azonosítása. A vancomycin rezisztencia felbukkanására bármikor számítani kell, ezért folyamatos monitorizálására szükség van.

8. STAPHYLOCOCCUS AUREUS HORDOZÁS FELMÉRÉSE ORVOSTANHALLGATÓK KÖRÉBEN

Szerző: Tanczos Boróka (MOGYE, ÁOK 4)

Témavezetők: Dr. Székely Edit egyetemi tanársegéd, Dr. Lőrinczi Lilla egyetemi adjunktus, Mikrobiológiai Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: Az orvostanhallgatók körében előforduló S. aureus hordozást és a hordozói állapot kialakulását elősegítő tényezőket vizsgáltuk. Anyag és módszer: A felmérést egy 148 fős randomizált diákcsoporton végeztük. A diákok kérdőívet töltöttek ki a kórházi környezetben eltöltött időre, lakáskörülményekre, antibiotikum kezelésekre vonatkozó kérdésekkel. A hordozás vizsgálatára váladékot vettünk az első

orrüregből Stuart szállító tápközegbe. A mintákat dúsítást követően egyszerű és 6 mg/ml oxacillin tartalmú Chapman táptalajokra oltottuk ki. A *S. aureus* további azonosítása a klasszikus bakteriológiai eljárások révén történt. **Eredmények:** A vizsgált csoportban 29 (19,6%) *S. aureus* hordozót azonosítottunk. Nem izoláltunk methicillin-rezisztens *S. aureus* törzset. Kolonizációt elősegítő tényezőknek bizonyultak: több lakótárral való együttlakás (RR=2,18, CI 95%), antibiotikum kezelések a felmérést megelőző 6 hónapban (RR=1,31, CI 95%), 5 napnál tovább tartó antibiotikum kezelés (RR=1,85, CI 95%). Nem észleltünk szignifikáns különbséget a kolonizációt illetően a kórházi környezetet frekvenciálódó illetve nem frekvenciálódó diákok csoportja között. **Következtetés:** A diákközösségben előforduló *S. aureus* hordozás nem haladja meg az általános populációban előforduló hordozás mértékét. A diákközösségekben adottak a feltételek a *S. aureus* terjedésének.

9. KÜLÖNBÖZŐ MINTÁKBÓL ISOLÁLT ENTEROCOCCUSOK ANTIBIOTIKUMOKKAL SZEMBENI REZISZTENCIÁJÁNAK VIZSGÁLATA

Szerzők: Tatár Gabriella Csilla (MOGYE, ÁOK 4), Török Barna, (MOGYE, ÁOK 3)

Témavezetők: Dr. Székely Edit egyetemi tanársegéd, Dr. Lőrinczi Lilla egyetemi adjunktus, Mikrobiológiai Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: kórházban ápolott betegektől származó mintákból izolált enterococcusok antibiotikumokkal szembeni rezisztenciájának vizsgálata, glikopeptidekkel szemben rezisztens, illetve magas szintű aminoglikozid rezisztenciát mutató enterococcusok előfordulásának követése. **Anyag és módszer:** 2004 október - 2005 március között 102 mintából izolált enterococcus törzset teszteltünk. A törzsek izolálása és azonosítása klasszikus bakteriológiai eljárásokkal, az antibiotikum rezisztencia vizsgálatát NCCLS előírások figyelembe vételével, korongdiffúziós eljárással végeztük. **Eredmények:** A vizsgált törzseknél nem észleltünk glikopeptid rezisztenciát. Magas szintű aminoglikozid rezisztencia 20 esetben fordult elő. Penicillinnel szemben 66, ampicillinnel szemben 21, tetraciklinnel szemben 54, norfloxacinnal szemben 39, rifampicinnal szemben 21, erythromycinnal és chloramphenicolal szemben 20 törzs bizonyult rezisztensnek. Vizsgált törzsek közül 23 törzs egy, 28 törzs két és 42 törzs három vagy annál több antibiotikummal szemben mutatott egyidejű rezisztenciát. **Következtetések:** Enterococcus törzseknél az antibiotikumokkal szembeni rezisztencia előfordulása változatos és gyakori, ezért fontos a laboratóriumi tesztelése. Világszerte elterjedően vannak a glikopeptid rezisztens enterococcusok, az általunk vizsgált törzseknél nem észleltünk rezisztenciát ezen antibiotikumokkal szemben. Jelentős számban fordultak elő magas szintű aminoglikozid rezisztenciát mutató enterococcusok, ennek hátterében az említett antibiotikumok kiterjedt alkalmazása állhat.

„F” témakör - Fogorvostudomány 2005. április 24, vasárnap, 9:50 - 12:20, Kórusterem

Pontozó Bizottság:

Dr. Kovács Dezső, egyetemi tanár
Dr. Matekovics György, egyetemi tanár
Dr. Mártha Ildikó, egyetemi tanársegéd
Dr. Pongrácz Antal, főorvos

1. ESZTÉTIKUS FOGRESTAURÁCIÓ A FRONTÁLIS ZÓNÁBAN

Szerzők: Csík M. Gábor Lóránd (Temesvári Ogy, E FOK 6), Lihet Szabina (Temesvári Ogy, E FOK 6).

Témavezető: Dr. Kovács-Kurucz J. Szabolcs, doktorandusz, Victor Babeş OGYE Fogorvostudományi Egyetem, Temesvár

Bevezető / Célkitűzés: A frontfogak restaurációja során az esetek zömében a direkt kompozitok alkalmazása eredményezi az optimális megoldást. A megfelelő esztétikai, alaktani és funkciós eredmény eléréséhez a fogorvosnak alapos ismeretekkel kell rendelkeznie a kompozit műgyanták tulajdonságairól, a megfelelő fog-előkészítési technikákról, a természetes fog optikai tulajdonságairól és a színek öt dimenziójáról. **Anyag és módszer:** Egy klinikai esetismertetés kapcsán két destruált (1.1 – 2.1 –es) frontfog esztétikus restaurációja kerül bemutatásra. Lépésről lépésre nyomon lehet követni a MICERIUM-mal történő felhelyezés módszerét és a Dr. Lorenzo Vanini féle anatómiai rétegezési technikát. **Eredmények:** A bemutatott technikával elsősorban az esztétikai elvárásoknak próbáltunk eleget tenni. Természetesen az alaki és funkciós kritériumok sem szorultak háttérbe. Következtetés. A modern adhezív technika és a mikrohibrid kompozitok együttesen teszik lehetővé, hogy még a fogszű vagy trauma miatt nagymértékben destruált fogak konzervatív eszközökkel is helyreállíthatóak legyenek. A protetikai megoldással szemben, itt jelentős mértékben kíméletesen kell bánni a megmaradt ép keményszövetekkel. A modern mikrohibrid anyagok fizikai tulajdonságai is előnyösebbek a múltban használt mikrofilleknel. A funkcionális elvárásoknak is jobban megfelelnek és a restaurációk élethű esztétikai hatásukat hosszú távon is megőrzik.

2. A FOGÁGYBETEGSÉGEK KEZELÉSI LEHETŐSÉGEI ÉS AZ EREDMÉNYEK MEGTARTÁSA

Szerző: Csupor Imola (NA, FOK 4), László Katalin (NA, FOK 4)

Témavezető: Dr. Dôri Ferenc (SE, Parodontológia Klinika)

Bevezető: A fogágybetegségek kezelésében a páciensnek receptívnek kell lennie, meg kell értenie a parodontális betegségek pathogenesisét, a kezelés és a profilaxis lényegét, azt, hogy különös fogékonysággal rendelkezik, ezért fontos, hogy a szájápolása professzionális legyen. **Anyag és módszer:** A komplex parodontális terápia magába foglalja a konzervatív és a korrekciós kezelést. Előbbi a retenciós tényezők eltávolítását, a supragingivális és subgingivális higiénés kezelést, valamint a páciens instruálását jelenti. A korrekciós kezelés része a fogszabályozás, a provizorikus protetikai ellátás, sinezés és a sebészeti ellátások, ezen belül a parodontális tasak sebészete, reparatív (tasakküret, módosított Widman-lebenyes és apikálisan elcsúsztatott lebenyes műtét) és regeneratív eljárások révén. **Eredmények:** Küret után tasakredukció és a gyulladás klinikai tüneteinek megszűnése várható, az íny színe, állaga normális. Apikálisan elcsúsztatott lebenyes műtétnél supragingiválissá tesszük a tasakot, ami jelentős esztétikai és fonetikai hátránnyal jár. A módosított Widman-lebeny technika előnye a jó rálátás és a relatív kis sebészeti trauma. A regeneratív eljárásoknál a legjobb eredmények membránokkal és autogén csonttranszplantációval születtek. **Következtetések:** A páciens fel kell világosítani, hogy a periódikus ellenőrzés a rendelőben csak akkor eredményes, ha maga is naponta elvégzi az indikált szájápolási műveleteket.

3. ÉSZREVÉTELEK A SZÁJÉGÉS SZINDRÓMÁRÓL EGY KLINIKAI ESET KAPCSÁN

Szerzők: Ferencz Zsófia (Temesvári OgyE, FOK 5) Teleki Réka (Aradi OFE, FOK 6)
Témavezető: Dr. Varga Imola, rezidens, Victor Babeş OGYE Fogorvostudományi Egyetem, Temesvár

Bevezető / Célkitűzés: A szájégés tünetegyüttes az idősebb korosztályt érintő krónikus, fájdalmas szájüregi állapot, amely a nyelv, az ajkak és a szájnyálkahártya égő érzésével társul. Az egyre emelkedő átlagéletkor maga után vonja ennek a tünetcsoportnak mind gyakoribb előfordulását. Kialakulásában helyi, szisztémás és környezeti okokat kell keresni. Sikeres kezelése csak a kiváltó okok alapos megismerése után történhet. **Anyag és módszer:** Közleményünkben egy olyan klinikai esetet ismertetünk, ahol a helyi és az általános halmozott patológia egyszerre fordult elő. Enyhe diabetes mellitusban szenvedő férfibeteg szájpadlásán az eritémás elváltozásokat égő fájdalom kísérte. Egy régi, nem megfelelő fogsor csak rontotta a szájmilió egyensúlyát. **Eredmények:** A cukorbetegség újraértékelése és a gyógyszerelés valamint a diéta pontos beállítása után került sor egy új fogmű elkészítésére. Az optimalizációs protetikai rehabilitáció meghozta a kívánt Eredményt és jelentős mértékben javított a páciens életminőségén. **Következtetések:** Az általános, szisztémás kórfolyamatok pozitív befolyásolása nélkül az orális rehabilitáció sikertelenségre van ítélve. Helyes kórisme és egy alaposan átgondolt fogászati terápia sok esetben meghozza a kívánt gyógyulást. **Kulcsszavak:** szájégés, ok-okozati összefüggés, protetikai optimalizáció, esetismertetés.

4. RÉSZLEGES FOGHIÁNYOK PÓTLÁSA TERMOPLASZTIKUS ANYAG SEGÍTSÉGÉVEL (BIO-DENTAPLAST)

Szerző: Galaczi Imre Attila (MOGYE, FOK 6)
Témavezető: Dr. Mac István, fogszakorvos, Csíkszereda

Célkitűzés: Dolgozatommal egy olyan alternatívára szeretnék rámutatni, amelyet a rohamosan fejlődő fogorvostudomány nyújt a kivehető fémvázis részleges fogpótlásokkal szemben. **Anyag és módszer:** Napjainkban széleskörű alkalmazásuk van a műgyanta alapanyagú termoplasztikus anyagoknak. Az általunk tanulmányozott "bio-dentaplast" nagyon jó fiziko-kémiai tulajdonságokkal rendelkezik, ami az anyag viszonylag alacsony olvadási hőmérsékletének (200-230C) másrészt a magas (7,2-7,5 bar) nyomáson történő feldolgozásának tulajdonítható. **Eredmények:** A dolgozathoz felhasznált képanyag négy paciensen elért Eredményeket mutatja be. Az így készített részleges pótlás a szájban eleget tesz a funkcionális és esztétikai követelményeknek, ugyanakkor a rugalmassága és könnyűsége kényelmesebbé teszi viselését. **Következtetések:** A fogszínű esztétikus pótlásokkal ellátott betegek megelégedésüket tanúsították munkánk iránt.

5. A SZÁJÜREG FELSZÍNES DAGANATMEGELŐZŐ ELVÁLTOZÁSAI A MAROSVÁSÁRHELYI 6. KÓRBONCTANI INTÉZET NÉGY ÉVES ANYAGÁBAN

Szerző: Hajdú László (MOGYE, FOK 6)
Témavezető: Dr. Egyed-Zs. Imre, egyetemi tanár, MOGYE, Kórbonctani Intézet

Célkitűzés: a felszínes szájüregi daganatmegelőző elváltozások gyakoriságának és formáinak felmérése és ismertetése. **Anyag és módszer:** tanulmányoztuk a szakirodalomban a szájüregi felszínes daganatmegelőző elváltozások klinikai és kórszövettani képét, elhelyezkedését, formáit és osztályozását, elkülönítő kórisméjét, kóroktanát, járványtanát illetve a malignus elfajulás kockázatát. Retrospektív vizsgálatot végeztünk a Kórbonctani Intézet kórszövettani anyagában 2001-2004 közötti időszakban illetve a MOGYE Szájsebészeti Klinikájának egy éves ambuláns anyagában. **Eredmények:** kórszövettani vizsgálatra leggyakrabban a következő elváltozások kerültek: leukoplákia, idült, kifehélyesedő nyálkahártya és ajak gyulladások, lichen oris illetve keratoacanthoma. **Következtetések:** a szájüregi daganatmegelőző elváltozások többségét a klinikai kép alapján diagnosztizálják. Az egyes klinikai formák ismerete elengedhetetlen és szerves része a preventív szemléletű fogorvosi ténykedésnek.

6. A JÁNOSHALMI (HU) ÉS CSÍKSZEREDAI (RO) ÁLTALÁNOS ISKOLÁS TANULÓK FOGAZATI STÁTUSÁNAK FELMÉRÉSE ÉS ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Szerzők: Madár István, Jakab Botond (MOGYE, FOK 5)
Témavezető: Dr. Mártha Krisztina egyetemi tanársegéd, Gyermekfogászati és Fogszabályozási Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: A két általános iskola diákjai fogazatának a felmérése gyermekfogászati és fogszabályozási szempontok alapján. A vizsgálat során kerestük a kóroktani összefüggéseket a fogazati rendellenességek kiala-

kulásában. **Anyag és módszer:** A 313 tanulón a felmérést két általunk szerkesztett kérdőív segítségével (egy a szülő, egy a gyermek számára) és egy klinikai vizsgálattal végeztük. Ezen adatok alapján állítottuk fel az orthodontiai diagnózist. Egyes esetekről fényképes anyagot is készítettünk. **Eredmények és Következtetések:** Annak ellenére, hogy mindkét tanintézménynél iskolafogászat működik a vizsgálat során jelenős eltéréseket találtunk a két vizsgálati anyag között.

7. A FOGSZUVASODÁS GYAKORISÁGÁNAK VIZSGÁLATA A MAROSVÁSÁRHELYI DIÁKOK KÖRÉBEN

Szerző: Madaras Balázs, Vajna Bálint Péter (MOGYE, FOK 5)

Témavezető: Dr. Pop Mihai egyetemi előadótanár, Konzerváló Fogászati tanszék, Odontológiai és parodontológiai Klinika, MOGYE.

Célkitűzés: A caries frekvenciájának és a különböző caries típusok előfordulási arányának meghatározása a 14-18 éves diákok körében. **Anyag és módszer:** A marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Lyceum fogorvosi rendelőjében 226, 14-18 éves diák szájüregeinek klinikai vizsgálatát végeztük el. **Eredmény:** Fény derült a magas caries frekvenciára, az elégtelen fogorvosi ellátottságra, és a diákok hiányos szájhigiéniai ismereteire. **Következtetés:** Az Eredmények alapján hangsúlyoznánk a prevenció, az egészségügyi nevelés, és az iskola-fogászat fontosságát.

8. GYÓGYNÖVÉNYKIVONAT TARTALMÚ GÉL ALKALMAZÁSA FOGÍNGYULLADÁSOK KIEGÉSZÍTŐ KEZELÉSÉBEN

Szerző: Máthé Bernadette Evelyn (MOGYE, FOK 6)

Témavezetők: Prof. Dr. Bocskay István, egyetemi tanár, Konzerváló Fogászati Tanszék, Odontológiai és Parodontológiai Klinika, Prof. Dr. Cséde Károly, Farmakognózi és Fitoterápiás Tanszék, Dr. Sipos Emese, Gyógygyógyászati Technológiai Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: Célunk a gélkészítmények bioadhezív tulajdonságát kihasználva egy gyógynövénykivonat alapú gél elkészítése és alkalmazása a plakk eredetű fogínygyulladások kiegészítő kezelésében. **Anyag és módszer:** A 2004-ben általunk készített 6 gyógynövény kivonatát használtuk fel. A Carbopol 940 NF segítségével gél állítottunk elő, melyet egy speciális tüvel ellátott fecskendő segítségével vittünk be a betegek ínytasakjába. A kezelést 10 páciensen végeztük, a kontroll csoportban ugyanannyi beteg volt. A kontroll csoport esetében csak professzionális higiénizálást alkalmaztunk, amit a géllal kezelt páciensek esetében szintén elvégeztünk. Kezelések előtt és 3 nap után mértük a Gingivális Indexeket, keneteket és fényképeket készítettünk. **Eredmények:** A GI értéke a kontroll csoportban átlagban 34,8%-al csökkent, míg a géllal kezelt csoportban 67,3%-al. **Következtetések:** Az általunk készített gél eredményesen használható, gyorsítja a folyamat gyógyulását és nagy mértékben csökkenti a páciensek szubjektív tüneteit. Kísérleteinket folytatjuk.

9. ÖSSZEHASONLÍTÁS EGY EURÓPAI UNIÓBAN LÉVŐ ÉS ODA FELVÉTELRE KÉSZÜLŐ ORSZÁGBAN MŰKÖDŐ FOGORVOSI MAGÁNRENDELŐ TEVÉKENYSÉGE KÖZÖTT

Szerző: Péter Tamás (MOGYE, FOK 6)

Témavezető: Dr. Farkas Evelyn egyetemi adjunktus, Népegészségügyi Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: Jelen dolgozatunk a 2004. évi TDK-n bemutatott munkának folytatása. Az akkor még nem ismertett és az újabb felméréseink alapján megpróbáljuk megállapítani, hogy a hazai fogorvosi rendelők működése terén mit kell változtatni vagy pótolni az EU-ba való felvétel idejéig. **Anyag és módszer:** Németországi (régi Unió), magyarországi (új Unió) és hazai (felvételre váró) fogorvosi rendelőben végeztünk adatgyűjtést személyes helyszíni felmérés alapján. Vizsgálatunk tárgyát a használt anyagok, technológiák, műszerezettség, valamint a pénzügyi – adminisztratív eljárások képezték. Munkánkat kérdőívek segítették. **Eredmények:** A szakmai előírások mindhárom országban különbözőek. A fogászati anyagok használatában hasonlóságot és megegyezést találtunk. Ez főleg a beteg fizetőképességének és a fogorvos szokásainak függvénye. Romániában is csak az EU által elfogadott anyagokat szabad használni. A fogászati technológiák szempontjából az adott fogorvosi iskolák által sugallt különbségeket találtunk. Pénzügyi-adminisztratív szempontból a hazai előírások még elnézőek. **Következtetések:** A hazai fogorvosi testület szakmai szempontból meg fog felelni az Unió normáinak, ha műszerezettségét tökéletesíti. Kiemeljük az egyetemek felelősségét főleg a fogorvosok gyakorlati felkészítése terén. Pénzügyi-adminisztratív szempontból szigorítások várhatók.

10. GALVANIZÁCIÓS TECHNIKÁVAL KIVITELEZETT RÖGZÍTETT FOGPÓTLÁS

Szerzők: Schramkó Szilárd (Temesvári OgyE, FOK 5), Csik Maticu Balázs (Temesvári OgyE, FOK 2)
Témavezető: Dr. Radu Scurtu, tanársegéd. Victor Babeş OGYE Fogorvostudományi Egyetem, Temesvár

Bevezető / Célkitűzés: Vitathatatlan előnyei miatt a galvanformálási technika (GFT) a rögzített fogpótlások területén is egyre nagyobb karriert tudhat magáénak. Jelen pillanatban frontálisan háromtagú hídtestet, a laterális régióban pedig két elemből összetett fogművet ajánlott készíteni. **Anyag és módszer:** A leplezés termo/baro polimerizálható akrillal, Artglassal vagy kerámiával egyaránt kivitelezhető. A GFT-val előállított rögzített fogpótlásoknak hat féle elkészítési módja ismeretes. Ezeknek a módszereknek az ismertetése és technikai értékelése kerül bemutatásra egy klinikai eset kapcsán. **Eredmények:** Az elkészült fogmű úgy technikailag, mint a szájba helyezve a fogpótlás összes elvárásainak optimálisan megfelel. **Következtetés:** A GFT segítségével egy modern és forradalmian új módszer került a szakemberek kezébe. Segítségével jól illeszthető és esztétikailag megfelelő fogművek készülnek.

11. GALVANIZÁCIÓS FORMÁZÁSI TECHNIKA A FOGÁSZATBAN

Szerzők: Schramkó Szilárd (Temesvári OgyE, FOK 5), Seres Géza (Nagyvárad OFE, FOK 4.)
Témavezető: Dr. Radu Scurtu, tanársegéd, Victor Babeş OGYE Fogorvostudományi Egyetem, Temesvár

Bevezető/Célkitűzés: A galvanizációs formázás egy viszonylag új, gyorsan és látványosan fejlődő technológia a modern fogászatban. Európa nyugati felében ezt az elegáns eljárást rutinszerűen alkalmazzák. A fogorvosnak kényelmes és szakmailag tökéletes esztétikát nyújtó megoldás, a fogtechnikai laboratóriumban patikatiszta körülmények között precíz és optimális restaurációt lehet készíteni. **Anyag és módszer:** Egy rögzített fogmű elkészítésének galvanizációs részletei lépésről – lépésre kerülnek bemutatásra. A felhasznált anyagok és a technikai módszerek szakszerűen követik egymást. **Eredmények:** A galvanizációs technika nyert fogmű előnyeinek és hátrányainak ismertetésében a pozitív eredményeké az elsőség. **Következtetés:** Mivel egyetemünkön két éve használjuk ezt a technológiát, diáktársainknak és kollégáimnak szeretném közvetlenül bemutatni a galvanizációs technika előnyeit, a galvanizációs úton előállított sapkák, hídtestek készítésének lépéseit.

12. FOGORVOS – FOGTECHNIKUS EGYÜTTMŰKÖDÉS A PROTETIKAI REHABILITÁCIÓBAN

Szerzők: Simon István (MOGYE, FOK 4), Pataki Erzsébet (MOGYE, FOK 5)
Témavezető: Dr. Székely Melinda egyetemi előadótanár, Fogak és Fogívek Morfológiája; Fogpótlások Technológiája és Fogászati Anyagtan Tanszék, MOGYE

Bevezető: A dolgozat bemutatja, egy klinikai eset kapcsán, a részleges foghiányban alkalmazott komplex protetikai rehabilitáció klinikai és technikai aspektusait. Páciensünk esztétikailag elfogadhatatlan fogpótlással jelentkezett, ami számára lelki, szociális és egzisztenciális problémát jelentett. **Anyag és módszer:** Alapos klinikai vizsgálat és pro-protetikai műtéti beavatkozás előzte meg a fogcsontok megfelelő előkészítését. A rögzített fogpótlások készítésére korszerű, szövetbarát anyagokat: nikkel-mentes fémet, valamint hidrotermikus kerámiát használtunk. Különös figyelmet fordítottunk arra, hogy a fogászati anyagokat gyártó cégek által előírt technológiát pontosan alkalmazzuk. **Eredmények:** Egyedi kialakítású fémkerámia hidakat készítettünk. A funkcionális okklúzió követelményeinek megfelelő rágófelszíneket alakítottunk ki. Pozitív pszichés, esztétikai, biológiai és biomechanikai orális rehabilitációt értünk el. **Következtetések:** Jelen dolgozatunk arra hívja fel a figyelmet, hogy a korszerű technológia alkalmazása mellett elengedhetetlen a páciens, fogorvos, fogtechnikus együttműködése az optimális protetikai rehabilitáció elérése érdekében.

13. FÉLELEMCSÖKKENTŐ MÓDSZEREK ALKALMAZÁSA A FOGÁSZATBAN

Szerző: Szabó Zsuzsánna (BBTE, Magiszteri képzés), Orbán Árpád-Szilárd (Műszaki Egyetem, Kolozsvár, Számítástechnika Szak 5)
Témavezető: Dr. Adriana Băban egyetemi tanár, BBTE, Pszichológia Kar

Bevezető: Több ország statisztikai számításai szerint az átlagpopuláció 80%-a fél a fogászati kezelésektől. De csökkenthető-e ez a félelem? És ha igen, milyen módszerekkel? És vajon ezek a módszerek egyformán hatnak-e különböző korcsoportok esetében? Kutatásunkban a relaxációs zene, humoros filmek és tájokzató plakátok fogászati félelemre gyakorolt hatása kerül feltárára. **Célkitűzés** Megvizsgálni a különböző félelem-

csökkentő módszerek hatását a fogászati félelemre, és összehasonlítani ezeket hatékonyságuk, és későbbi alkalmazhatóságuk tekintetében a fogászat terén. **Anyag és módszer:** A célpopulációt kézdivásárhelyi fogászati páciensek alkotják. A vizsgált személyek száma 150. A kutatási csoportokat a fogászati félelmet és állapotszorongást mérő tesztek (DAS, DFS, STAI-S) segítségével mérjük fel, fogászati kezelések előtt és után. A kutatás design-ja: független csoportos kísérlet. A kapott eredményeket t-teszt és ANOVA segítségével értékeljük. A nullhipotézist $p = 0.05$ -ös szignifikanciaszint felett elvetjük. **Eredmények:** A kapott eredmények alapján a kísérleti csoport alacsonyabb fogászati félelmet mutatott ($p = 0.05$), mint a kontrollcsoport, ami alátámasztja, hogy az alkalmazott módszerekkel való beavatkozás hatékony volt. **Következtetések:** A statisztikai elemzések alapján elmondható, hogy a félelemcsökkentő módszerek, melyeket a kutatás során alkalmaztunk csökkentik a fogászati félelmet fogászati közegben. A relaxációs zene hatékonysága rövid távon nagyobb, mint hosszútávon. A fiatalok esetében hatásosabbak a félelemcsökkentő módszerekre, mint a harmadik korosztályhoz tartozóak esetében.

„G” témakör - Gyógyszerésztudomány
2005. április 23, szombat, 9:00 - 12:30, Kisterem

Pontozó Bizottság:

Dr. Tőkés Béla, egyetemi tanár
Dr. Kincses Ajtai Mária, egyetemi tanár
Dr. Sipos Emese, egyetemi előadótanár
Dr. Varga Erzsébet, egyetemi adjunktus

1. A BOR BIOAKTÍV ÖSSZETEVŐINEK ELEMZÉSE

Szerző: *Avar Péter Ágoston (POTE, GYK 4)*

Témavezető: *Márk László, Dr. Ohmacht Róbert, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet, Pécs, ig. Prof. Dr. Sümegi Balázs*

Az előadás a bort, mint sokkomponensű bioaktív rendszert mutatja be. Rámutat a szerző által legfontosabbnak tartott, élettani hatással rendelkező komponensekre, kiemelve a stilbéneket. Bemutatja a használt boranalitikai módszereket, különös tekintettel a nagyhatékonyságú kromatográfiai módszerekre, ezen belül a szerző által is kutatott fenolos összetevők meghatározására. Az előadás a saját eredmények és az irodalmi adatok összehasonlító elemzésével zárul.

2. A KARBAMAZEPIN B-CIKLODEXTRINNEL KÉPZETT KOMPLEXEINEK ELŐÁLLÍTÁSA ÉS AZ ELŐÁLLÍTOTT KOMPLEXEK TULAJDONSÁGAINAK VIZSGÁLATA

Szerző: *György Emőke, Aszalós Mónika (MOGYE, GYK 5)*

Témavezető: *Dr. Ciurba Adriana egyetemi előadótanár, MOGYE, Gyógyszertechnológia Tanszék*

Célkitűzés: A karbamazepin egy epilepszia ellenes tulajdonságokkal rendelkező gyógyszeres anyag, melynek folyékony gyógyszerformák alakjában történő adagolása visszaszorul a hatóanyag vízben való csökkent oldékonysága miatt. Jelen tanulmány célja az említett hatóanyag vízben való oldékonyságának javítása, s ezáltal a különböző gyógyszerformákból való kioldódás növelése. Anyag és módszer: A karbamazepin oldékonyságának növelésére b-ciklodextrinnel képzett komplexálási módszert alkalmaztunk. Az inklúziós komplexeket szilárd - és folyadékközegben fizikai keverék, gyúrás és porlasztva szárítás módszereivel állítottuk elő, különböző molarányú karbamazepin: b-ciklodextrin (1:1, 1:2.) keveréket használva. A folyamat során követtük a karbamazepin oldékonyságának változását. A telítési koncentráció mérésére koncentrált oldatot készítettünk mesterséges gyomor - és bélnedvben. Ugyanezen közegek felhasználásával történt a hatóanyag kioldódásának vizsgálata, a mintavétel után a próbák koncentrációjának meghatározását UV spektrofotometriásan végeztük. A zárványkomplexeket termogravimetriás vizsgálatnak is alávetettük, követve a hevítés hatására bekövetkezett változásokat. Eredmények: A komplexek létrejöttét a termogravimetriás vizsgálatok is igazolják, minden esetben észlelhető a komplexálás során bekövetkezett oldékonyság - és kioldódásnövekedés, legkifejezettebben a gyúrt 1:2 (bélnedv) és fizikai keverék 1:1 (gyomornedv) esetén. Következtetések: A kísérletek igazolják, hogy a β - ciklodextrinnel való komplexálás jelentősen megnöveli az oldékonyságot és a kioldódást, lenetűvé téve a hatóanyag formulálását és jobb biodisziponibilitását.

3. A NITRONOK SZABADGYÖKMEGKÖTŐ KÉPESSÉGÉNEK POLAROGRÁFIÁS VIZSGÁLATA - A NITRONOK SZINTÉZISE

Szerző: *Kilyén Csilla (MOGYE, GYK 4)*

Témavezető: *Prof. Dr. Tőkés Béla egyetemi tanár, MOGYE, Fizikai Kémia Tanszék*

Célunk: Olyan gyökcspadák alkalmazása, amelyek megkötik az aktív szabadgyököket és ezzel olyan reakciósorszatokat indítanak el, amelyek ezek Eredményeként kevésbé aktív, tehát kevésbé káros termékek

keletkeznek. Ilyen vegyületosztályként, az utóbbi években a nitronok igen változatos kémiai szerkezetű családja került előtérbe. A cél érdekében a kinetikus polarográfiás áram értékesíthető, szabadgyökforrásként terc-butil-hidroperoxidot használva. A Fe(II) ionok peroxidok (terc-butil-hidroperoxid) jelenlétében kinetikus (katalitikus) áramot adnak, a folyamat közbeeső lépése a keletkezett Fe(II) ionok és a peroxidok kémiai reakciója (Fenton-típusú reakció). A kölcsönhatás kinetikája mennyiségileg kiértékelhető. Gyökbefogó jelenlétében várható, hogy a kinetikai paraméterek módosuljanak. Az N-difenilnitron gyökscsapdaként való alkalmazása érdekében, az említett vegyület szintézisét tűztük ki elsődleges célként. **Módszer és Eredmények:** Több módszert kipróbálva egy kétlépésből álló szintéziseggyüttes bizonyult a legmegfelelőbbnek, melynek első lépéseként az N-fenilhidroxilamint állítottuk elő, nitrobenzoltól kiindulva. Második lépésként a keletkezett N-fenilhidroxilamint frissen desztillált benzaldehiddel reagáltattuk, így nyertük az N-difenil-nitront. A reakció lefolyását vékonyréteg-kromatográfiával követtük. A keletkezett fehér, kristályos vegyületet az olvadáspont alapján azonosítottuk Böetius olvadáspontmérő segítségével. Ez 113°C. Az Eredményt megerősíti a vegyület kémiai szerkezetvizsgálata, melyet spektroszkópián (^1H - és ^{13}C -NMR) végeztünk. Következtetés: A leírt módszerrel szintetizált N-difenilnitront, szabadgyökscsapdaként alkalmazhatjuk. Várható, hogy az alapvegyület szubsztituált származékait előállítva a nitronok szabadgyökmegkötő képességét polarográfiás módszerrel előre megtervezett mértékben lehet szabályozni.

4. GYULLADÁSCSÖKKENTŐ ÉS BÉTA-BLOKKOLÓ GYÓGYSZEREK SZTEEOSZELEKTÍV KÖLCSÖNHATÁSA FEHÉRJÉKKEL

Szerzők: Kuti Petronella (PTE, TTK 5), Sági Csenge (PTE, ÁOK), Szécsényi Márta (PTE, ÁOK)

Témavezető: Kilár Ferenc, PTE, ÁOK, Bioanalitikai Intézet

Bevezető: A gyógyszermolekulák a szérumban található makromolekulákhoz (albumin, transzferrin) reverzibilisen kapcsolódhatnak. Az emberi szérum transzferrin elsődleges feladata a Fe^{3+} szállítása. In vitro kísérletekkel bebizonyították, hogy elválasztási technikákban (kromatográfia, elektroforézis) a transzferrin képes elválasztani optikai izomereket egymástól. Ebben a munkánkban pozitívan és negatívan töltött gyógyszer-molekulák sztereoszelektív kölcsönhatásairól számolunk be. Anyag és módszer: Bélelt kapillárisban képzett transzferrin-zónán pH6-os MES pufferben elektroforetizáltuk a gyógyszerek racém keverékeit. A kapilláris elektroforézis módszerét alkalmaztuk, a BioFocus3000 készüléken dolgoztunk. Mivel a negatívan töltött gyulladáscsökkentők, valamint a pozitív töltésű béta-blokkoló más-más tulajdonságúak, ezért a vizsgálat körülményeit ennek megfelelően állítottuk be. **Eredmények:** A pozitív töltésű propranolol és a negatív töltésű fenoprofen esetében nem sikerült alapvonal felbontást elérni. S-propranolol segítségével meghatároztuk, mely enantiomer kötődik erősebben a transzferrinhez. A negatív töltésű suprofen és indoprofen esetében alapvonal felbontást értünk el. **Következtetések:** A transzferrin sztereoszelektív kölcsönhatásai ugyanazon a pH-n pozitív és negatív töltésű gyógyszerek esetében is létrejöhetnek, tehát a transzferrin molekuláris felismerése nem korlátozódik egyféle töltésre. A kísérlet jelentősége az, hogy transzferrin segítségével esetleg sikerülhet gyógyszereket szállítani olyan sejtekhez, amelyek nagy számban tartalmaznak transzferrin-receptorokat. Azonban nem feledkezhetünk meg arról, hogy a transzferrin és a gyógyszerek kölcsönhatásai in vivo körülmények között nincsenek még felderítve.

5. ILLÓOLAJOK ÉS ALKALOIDOK KEMOTAKTIKUS HATÁSÁNAK VIZSGÁLATA EGYSEJTŰ TETRAHYMENA PYRIFORMIS MODELLEN.

Szerző: Lajkó Eszter (SE, GYK 4)

*Témavezetők: Dr. Köhida László, Dr. Lemberkovics Éva, Dr. Szőke Éva
Genetikai, Sejt- és Immunbiológiai Intézet, Budapest*

Az illóolajok, mint szignalizációban részt vevő molekulák biológiai jelentősége mind a növény, mind az állatvilágban jelentős. Alacsony hőmérsékleten illékony, gáz halmazállapotú formáik biztosítják azt a széles hatásspektrumot, mely faj-, illetve fiziológiai állapot-függően már igen alacsony koncentrációban attraktáns és repellens választ egyaránt indukálhat. A gyógyászat már régen alkalmazza a főleg növényi eredetű illóolajok terápiás hatásait. A rendszerint több komponensből álló keverékek specifikus hatásának kialakításáért major és minor komponensek együttes jelenléte felelős. A kemotaktikus aktivitás vizsgálatára, bioaktív anyagok jellemzésére alkalmas a sejteletleni index. Egysejtűek esetében a reakció egyike a legadekvátabb, jól mérhető, receptor indukcióhoz kötött in vivo válaszoknak, így alkalmas az illóolajok sejtszintű hatásainak elemzésére. Korábbi munkáink jelezték, hogy a csillós eukarióta *Tetrahymena pyriformis* jó modell a kemotaxis vizsgálatokra és illóolajok esetében is (ld. *Ocimum basilicum* vs. *Cinnamomum aromaticum* vagy *Eucalyptus citriodora*) érzékeny különbséget tesz. Jelen munkánkban az antiszeptikumként és étvágyjavítóként is alkalmazott *Dracocephalum moladavica* illóolaját és ennek két fő komponensét (citrál, geraniol),

valamint a *Lobelia inflata* metanolos kivonatát és annak bronchitisben, dohányzásról való leszoktatásban és Alzheimer kór kezelésében is használt komponensét a lobelint valamint az összkivonat poliacetilénjeit vizsgáltuk, képesek-e ezek a növényi eredetű és a gyógyszerészetben is használt anyagok a kemotaktikus aktivitás befolyásolására. **Eredményeink:** A két vizsgált növényi extraktum kemotaktikus karaktere jelentősen eltér: a *D. moldavica* (illóolaj) koncentráció függő, erős kemorepellens hatást mutat, míg a *L. inflata* (metanolos kivonat) alacsony és magas koncentráción egyaránt szignifikánsan kemoattraktáns. A fő komponensek elemzése nem támasztja alá az össz-extraktumok vizsgálati **Eredményeit:** geraniol - enyhe attraktáns, citrál - neutrális; lobelin HCl és a poliaceti'ének egyaránt repellens hatásúak voltak. **Következtetés:** Eredményeink arra utalnak, hogy a vizsgált növényi extraktumok (illóolaj és metanolos kivonat) kemotaktikus hatásának kialakításában jelentős szerep jut egyes eddig nem vizsgált minor komponenseknek. Az adatok egyben a minor komponensek sejtfiziológiai és potenciális terápiás jelentőségét is jelzik.

6. A CITOKRÓM P450 ENZIM ALCSOPORTOK JELENTŐSÉGE A GYÓGYSZER METABOLIZÁCIÓBAN KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A MELOXICAM FARMAKOKINETIKÁJÁRA

Szerző: Lakó Tünde (MOGYE, GYK 5)

Témavezetők: Prof. Dr. Feszt Györg, konzultáns e. t., MOGYE, Gyógyszertan Tanszék, Dr. Vari Camil Eugen egyetemi adjunktus, MOGYE, Gyógyszertan Tanszék

A gyógyszer metabolizáció nemcsak egy hatóanyag farmakokinetikáját meghatározó folyamatok egyike, hanem jelentős, néha súlyos kimenetelű interakciók alapját képezheti. Mindezen jelenségekben kulcsfontossága van a citokróm P450 enzimrendszer tagjainak. Dolgozatunk célja a citokróm alcsoportok ismertetése és ezek szerepének vizsgálata a meloxicam, egy viszonylag szelektív COX2 gátló nem szteroid gyulladáscsökkentő egyes farmakokinetikai interakcióiban. A meloxicam metabolizációja a májban főleg a CYP450 2C9 és 3A4 izoenzimek által történik. Patkányokon végzett kísérleteinkben 5 mg/ tskg meloxicam egyszeri adag po. bevitele után tanulmányoztuk a szer farmakokinetikáját egymagában majd az átalakulást katalizáló CYP alcsoportok gátlóival együtt. A hatóanyag és metabolitjainak szérumszintjét HPLC segítségével határoztuk meg. Az eredményeket számítógépes program segítségével értékelve nemcsak érdekes összefüggésekhez jutottunk, hanem általánosítva azt a következtetést is levonhatjuk, hogy a citokróm P450 enzimrendszerrel kapcsolatos információk nagy segítséget nyújthatnak a mindennapi élet gyakorlatában is, birtokukban képesek leszünk terápiás szempontból jelentős gyógyszer kölcsönhatásokat előrelátni.

7. AGUTIN-HEGYSÉGBORÓKA (JUNIPERUS COMMUNIS L.) TERMÉSEKILLÓOLAJÁNAK VIZSGÁLATA

Szerző: László Erika (MOGYE, GYK 5)

Témavezető: Prof. Dr. Csédy Károly egyetemi tanár, MOGYE, farmakognózia tanszék

Célkitűzés: A Gutin-hegységben fellelhető boróka-populációt több mint harminc éve nem tanulmányozták a termések (*Juniperi galbulus*) illóolaj tartalma és a kinyerhető illóolaj komponensei, illetve ezek aránya szempontjából. Célom a begyűjtött termések illóolajtartalmának illetve az illóolaj százalékos összetételének a tanulmányozása. **Anyag és módszer:** Az általam begyűjtött anyagnak (amely tartalmaz ágat, levelet és termést) 12%-a termés, 45%-a levél és 43%-a ág (száraz tömegre vonatkoztatott tömegszázalékban megadva). A termésből előzetes minőségi osztályozás után az érvényben lévő X. Román Gyógyszerkönyv előírása szerint nyert illóolajat vizsgáltuk gázkromatográffal összekapcsolt tömegspektrométerrel. **Eredmény és Következtetés:** Megállapítottuk hogy a termés illóolaj tartalma minőségtől függően 0,3-1,1% között változik. Azonosítottuk az illó komponenseit és meghatároztuk a százalékos összetételt. A fő komponensek az α -pinen (37,81-56,89%), myrcen (22,01%), β -pinen (1,45-12,91%), terpinen-4-ol (1,10-3,97%), sabinen (6,28%). Az egyéb komponensek (thujen, terpinen, terpinolene, citronellal, bornyl-acetate, verbenene, muurolene, stb.) aránya nem érte el az 1 %-ot az egészhez viszonyítva. Az így kapott eredményeket összehasonlítottuk egyéb forrásmunkákkal (Hargita-hegység boróka populációjának vizsgálata, valamint észak-európai- finn, norvég, svéd-forrásmunkákkal). Ha a főbb komponensek arányát nézzük, akkor megállapíthatjuk, hogy a Gutinból gyűjtött minta illóolajának összetétele inkább az észak-európai tájakról származó borókatermés illóolajához hasonlít.

8. NITRONOK, MINT SZBADGYÖK-FOGÓ VEGYÜLETEK

Szerző: Molnár Kinga (MOGYE, GYK 5)

Témavezető: Drd. Brindusa Mitroi adjunktus, MOGYE, Analitika tanszék

Célkitűzés (Bevezetés): A nitronok szerkezete, előállítása, fizikai és kémiai tulajdonságai. A szerves kémia osztályozása szerint ebbe a csoportba tartoznak a nitrozszármazékok, aminok, nitrozo származé-

kok, hidroxilamin származékok, azoszármazékok, hidrazoszármazékok, diazoszármazékok, azidok, stb. Általános megállapítások szerves gyökökről, szerepük, tulajdonságaik. Egy szabadgyököt úgy határoznak meg, mint egy olyan atom vagy molekula, aminek egy páratlan elektronja van. Ez lehet anionos, kationos vagy semleges. Biológiában az oxigén szabadgyökök állnak a figyelem központjában (OFRs=OSzGy). Ezek a páratlan energiával rendelkező molekulák hatalmas gondot okozhatnak a szervezetben. Hogy az elektronkonfiguráció stabil legyen, a molekulák elektronokat fognak felvenni más molekuláktól, ami egy láncreakciót eredményez. A kutatás célja a nitronok szabadgyök fogó képességének bebizonyítása. **Anyag és módszer:** Szabadgyököt generálunk H₂O₂ segítségével, Fe²⁺ és Fe³⁺ katalizátor jelenlétében. -OH szabad gyök keletkezik, amit szalicilsavval reagáltatunk. A -OH gyök beépül a molekulába, különböző vegyületeket eredményezve. Ezeket étterrel vonjuk ki, az oldószert elpárologtatjuk, majd egy kimutató reakció következik. Savas közegben NaNO₂-t és wolframátot adunk hozzá. Az elegy elszíneződik, rózsaszínné válik. Ennek a mérése spektrofotometriával történik 510 nm-en. **Eredmények:** A Fe²⁺, Fe³⁺, illetve a szalicilsav mennyiségének változtatásával, a keletkezett vegyület abszorbanciája egyenes arányban nő. Ennek alapján kalibrációs görbét sikerült ábrázolni. A nitron egyidejű adagolása negatív reakcióhoz vezet, nem jelenik meg a rózsaszín elszíneződés. **Következtetések:** KA nitronok jelenlétében a reakció nem megy végbe, ez bizonyítja, hogy ezek a vegyületek antioxidáns jelleggel bírnak. Ez lehetővé teszi a terápiában való felhasználásukat.

9. A GYÓGYSZERÉSZEK SZEREPE AZ ANTIBIOTIKUM-REZISZTENCIA MEGFÉKEZÉSÉBEN

Szerzők: Murvai Csilla Ünige, Pataki Annamária (MOGYE, GYK 4)

Témavezető: Dr. Barabás Hajdu Enikő egyetemi adjunktus, MOGYE, Mikrobiológia- Vírustan- Parazitológia Tanszék.

Célunk: megválaszolni, miért fontos az antibiotikum-rezisztencia ismerete és megfékezése, valamint az, hogy milyen szerepet töltenek be a gyógyszerek az „antibiotikum-rezisztencia korszakában”. Az antibiotikum-rezisztencia nagymértékű terjedése miatt szükséges úgy az egészségügyben dolgozók, mint a lakosság felvilágosítása a helyes antibiotikum-használatról. **Anyag és módszer:** névtelen kérdőívek segítségével felmértük a marosvásárhelyi gyógyszertárakban dolgozók ismeretszintjét ezzel a témakörrel kapcsolatban. Kérdéseink a következő problémákra vonatkoztak: a rezisztencia ismerete, az antibiogram szerepe, a léguti fertőzésekben leggyakrabban ajánlott illetve felírt gyógyszerek, a gyógyszerészek szakmai felkészültsége és képzettsége, stb. **Eredmények:** a gyógyszerészek 88,5% - a aktuális problémának tekinti a rezisztencia terjedését, de csak 31% ismeri fel a rezisztencia kialakulásának összes faktorát. A megkérdezettek 94%-a állítja, hogy léguti fertőzéssel küszködő betegek gyakran fordulnak tanácsért a gyógyszerészhez, és 30%-uk ajánl antibiotikumot léguti fertőzés tünetei esetén. **Következtetések:** Jóllehet a megkérdezettek többsége helyesen válaszolt a kérdésekre, a válaszok alapján arra következtettünk, hogy az antibiotikum-kezelés nem minden esetben indokolt, és bakteriális fertőzés gyanújának felmerülésekor elengedhetetlen a labor-vizsgálatok valamint az érzékenységi tesztek elvégzése a rezisztencia terjedésének megelőzése végett.

10. FITOTERÁPIA - DIVAT VAGY REÁLIS TERÁPIÁS LEHETŐSÉG ?

Szerzők: Pataki Annamária, Murvai Csilla Ünige (MOGYE, GYK 4)

Témavezető: Dr. Tóth Katalin egyetemi előadótanár, MOGYE, Botanika- Sejtbiológia Tanszék

Célkitűzés: Dolgozatunk célja felmérni, hogy mennyire ismertek, elismertek és használtak a gyógynövények a XXI. században, valamint betekintést nyújtunk a fitoterápia aktuális helyzetébe. **Anyag és módszer:** Kérdőíves felmérés segítségével válaszoljuk meg, mennyire ismert a gyógynövények terápiás hatása. A 15 kérdésből álló adatlapot 150-en töltötték ki. A kiértékeléskor figyelembe vettük az életkort és a lakóhelyet (város/ vidék). **Eredmények:** a megkérdezett személyek 65%-a gyűjt gyógynövényt és 97%-uk egyetért azzal, hogy századunkban is igény van a fitoterápiára. A legjobban ismert illetve leggyakrabban használt gyógynövények: Matricaria chamomilla, Menta piperita, Achillea millefolium, Hypericum perforatum. A megkérdezettek 48%-uk részesíti előnyben a növényi alapú gyógyszereket felső léguti fertőzésben, emésztőrendszeri panaszokban, reumás betegségeken, de csak 10%-uk bízik meg teljesen a gyógynövényekben. Közel 73% szerint az utóbbi évtizedekben divattá vált a természetgyógyászat. **Következtetések:** A XXI. században felújult az érdeklődés a gyógynövények iránt. A növényi készítményekkel történő kezelés a gyógyászat egyik lehetősége, melynek értékét akkor mérhetjük fel, ha beillesztjük a terápia egészébe.

11. A LEVISTICI AETHEROLEUM FITOKÉMIAI ÉS MIKROBIOLÓGIAI VIZSGÁLATA

Szerzők: Rápolti Gyöngyvér Éva (MOCYE, GYK 5), Szabó Orsolya (CORVINUS Egyetem, Budapest, Élelmiszeripari kar, Mikrobiológia és biotechnológia tanszék)

Témavezető: Dr. Varga Erzsébet egyetemi adjunktus, MOGYE, Farmakognózia és fitoterápia tanszék.

Célkitűzés: A Levistici aetheroleum mennyiségi illetve minőségi vizsgálatát tűztük ki célul. Mikrobiológiai kísérleteket végeztünk, az illóolaj gombákra és baktériumokra való hatását vizsgáltuk. **Anyag és módszer:** A Levistici aetheroleumot a Levisticum officinale Koch, lestyán különböző részeiből desztilláltuk. A lestyán gyökér-, szár-, levél- és mag illóolaja. mennyiségileg vízgőzdesztillációval a X. R. Gy. szerint határoztuk meg. A Levisticum aetheroleum minőségi meghatározása a X. R. Gy. szerint történt, az Eucalypti aetheroleum monográfiája nyomán. Az illóolaj mikrobiológiai vizsgálatára kétféle módszert alkalmaztunk: az agar diffúziós és egy fotometriás módszert. Mindkét módszer esetében két gombára: a Candida albicans-ra és a Saccharomyces cerevisiae-re, illetve két baktériumra: a Pseudomonas aeruginosa-ra és a Staphylococcus aureus-ra végeztünk kísérleteket. **Eredmény, megbeszélés:** Mennyiségi meghatározás következtében a legnagyobb hozammal állítottuk elő az illóolajat a Levistici fructus-ból, 1.398%. A VRK meghatározás során a Levistici radix és Levistici fructus illóolaja négy frakciót, a Levistici folium és Levistici herba illóolaja két frakciót adott. A mikrobiológiai vizsgálatok során az illóolajaink gátolták a Saccharomyces cerevisiae és Candida albicans szaporodását valamint a Staphylococcus aureus-ét.

12. AZ ANGIOTENSIN-CONVERTASE-ENZIM GÁTLÓK ÉS AZ ANGIOTENSIN II-RECEPTOR BLOKKOLÓK ANALGETIKUS HATÁSÁNAK VIZSGÁLATA

Szerzők: Sipos Katalin Ildikó, Albert Orsolya, Fülöp Ibolya (MOGYE, GYK 5)

Témavezetők: Dr. Kolcsár Melinda, MOGYE, Farmakológia tanszék, Dr. Vari Camil, MOGYE, Farmakológia tanszék

Célkitűzés: A renin-angiotensin-aldoszteron rendszer (RAAR) gátlói napjaink legelterjedtebb vérnyomáscsökkentő gyógyszerei. Legújabb kutatások szerint a keringő RAAR mellett létezik egy szöveti is, és az erre ható szerek a jól ismert hemodinamikai hatásokon kívül jelentős neuroendocrin effektusokat fejtenek ki. Kísérleti adatok igazolták az angiotensin II pronociceptív hatását, és egyre nagyobb szerepet tulajdonítanak ennek a hormonnak a cardiovascularis események centrális integrálásában. Dolgozatunkban az angiotensin-convertase-enzim (ACE) gátlók és az angiotensin II-receptor blokkolók (ARB) fájdalomérzésre kifejtett hatását vizsgáltuk. **Anyag és módszer:** Hím, ivarérett fehéregereken vizsgáltuk a trandolapril és losartan nocicepcióra kifejtett hatását, összehasonlítva azt az analgetikumként használt methamizol és codein hatásával. A fájdalomcsillapító hatást forrólemez-teszt és 1%-os ecetsavval kiváltott vonaglászós-teszt segítségével mértük, egyszeri és ismételt perorális adagolás után. **Eredmények / Következtetések:** Valamennyi alkalmazott gyógyszer befolyásolta a nocicepciót, a kiindulási fájdalom-reakcióidőt megnyújtva a forrólemez-tesztben, ill. a vonaglászósok számát csökkentve a vonaglászós-tesztben. A csoportok közötti különbségeket Student „t” tesztje segítségével hasonlítottuk össze és az irodalmi adatok tükrében tárgyaltuk a két RAAR-t gátló szer analgetikus hatásának lehetséges mechanizmusait.

13. FELSŐ-HÁROMSZÉKEN GYÚJTOTT VACCINIUM MYRTILLUS L. ÉS VACCINIUM VITIS-IDAEA L. HATÓANYAGAINAK ÖSSZEHASONLÍTÓ VIZSGÁLATA

Szerző: Szabó Judit, Váncsa Szende (MOGYE, GYK 4)

Témavezető: Dr. Varga Erzsébet egyetemi adjunktus, MOGYE, Farmakognózia és Fitoterápia Tanszék

Bevezető: Felső - Háromszék négy zónájában végeztük el (Bálványosi Hidegfürdők, Torjai Büdös barlang, Lassúági Ezeréves Erdő, Mohos tőzepláp) a Vaccinium myrtillus L. (fekete áfonya) és Vaccinium vitis-idaea L. (vörös áfonya) négyzetméterenkénti egyedszámának megszámolását, illetve szárazanyagtartalmának meghatározását. A régebbi irodalmi adatok az áfonyák jelentős mennyiségű fenolglükozid tartalmát írják le, ennek tulajdonítva terápiás hatásukat. Újabb adatok szerint viszont a cseranyagok számottevő jelenlétének köszönhető ez a hatás. Az innen begyűjtött növények levelében vizsgáltuk a fenolglükozid (arbutin), flavonoid, procianidin és összpolicenol tartalmát. **Anyag és módszer:** Spektrofotometriás mennyiségi vizsgálatok: fenolglükozid tartalmat a 4. Európai Gyógyszerkönyv, a flavonoid tartalmat a 10. Német Gyógyszerkönyv, az összpolicenoltartalmat a VII. Magyar Gyógyszerkönyv, a procianidint a Bate-Smith reakció alapján végeztük Vékonyréteg kromatográfiás minőségi meghatározásokat is végeztünk: flavonglikozidok, aglikonok (7. Magyar Gyógyszerkönyv szerint), fenolglükozid: arbutin jelenléte (Springer, A Thin Layer Chromatography

Atlas, 1996 szerint). Eredmények, Következtetések: Vizsgálataink során kiderült, hogy az arbutin tartalom mennyiségileg kimutathatatlan és előfordulása is csak a vörös áfonyában igazolható, viszont a tanninok százalékos aránya magas mindkét fajnál.

14. MOEXIPRIL MEGHATÁROZÁSA HPLC-UV MÓDSZERREL

Szerző: Tihanyi Mária (SE, PhD)

Témavezető: Dr. Kalász Huba, Semmelweis Egyetem, Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet

Bevezetés: A moexipril hidroklorid az ACE-gátlók közé tartozó hosszú hatású (24 óras) vérnyomáscsökkentő. A moexipril prodrug, mely a szervezetben, főként a májban egy etil-csoport hidrolízisével alakul át aktív metabolitjává, a moexipriláttá. Célul tűztük ki a moexipril és a moexiprilát egyidejű mérésére alkalmas kromatográfiai módszer kidolgozását, amellyel mind gyógyszer-készítményből (stabilitás vizsgálat), mind pedig biológiai közegből (patkány szérum, máj, vizelet, stb.) kvantitatív analízis lehetséges. **Anyag és módszer:** Nagyhatékonyságú folyadékkromatográfiai (HPLC) elválasztást alkalmaztunk UV detektálással. Mozgó fázisként különböző szerves oldószer-puffer elegyekkel kísérleteztünk. **Eredmények:** A moexipril vizsgálata megvalósítható fordított-fázisú oszlopon (C-18), acetonitril-foszfát puffer (pH 4) mozgó fázis alkalmazásával. A moexipril 2 és 10 perc között eluálódott az acetonitril-puffer aránytól függően. Ha a kromatográfiai csúcs alatti területet a minta mennyiségének függvényében vizsgáltuk, lineáris összefüggést kaptunk 250 µg/ml és 0,1 mg/ml között. **Következtetések:** A módszer alkalmas a moexipril kvantitatív meghatározására, így eredményeink felhasználhatók a moexipril farmakokinetikájának és metabolizmusának jobb megismeréséhez.

15. ULTRAIBOLYA FÉNY HATÁSA AZ OLDATBAN LÉVŐ SIMVASTATIN STABILITÁSÁRA

Szerző: Váncsa Szende (MOGYE, GYK 4)

Témavezető: Dr. Imre Silvia egyetemi adjunktus, MOGYE, Gyógyszerellenőrzési Tanszék

Célkitűzés: A plazma lipidszintjét csökkentő gyógyszerek közé tartozik a Simvastatin, mely jelen dolgozat témája. Hatékony, viszont hátránya, hogy nagyon bomlékony vegyület. Oldatának stabilitási vizsgálatát végeztük el, UV fényvel gyorsítva bomlását, majd a kapott bomlástermékeket, nagyhatékonyságú folyadékkromatográfia segítségével választottuk el, ezáltal választ keresve a Simvastatin oldatának időbeni változásaira. **Anyag és módszer:** A hatóanyagot acetonitrilben, utána metanolban oldottuk, meghatározott koncentrációjú oldatát ultraibolya sugárzásnak tettük ki, majd adott időközönként UV- spektrofotométerrel vizsgáltuk koncentrációját és spektrumát, a bomlási reakció végéig. Az oldatot úgy minőségi mintáknak vetettük alá, a módszerek kiindulópontja a 4. Európai Gyógyszerkönyv szerinti HPLC eljárás volt. **Eredmények:** A hatóanyag koncentrációja mindkét oldószer esetében, az idő függvényében számottevően csökkent, és spektrumában is jelentős módosulásokat észleltünk. **Következtetések:** A Simvastatin oldatba vite és UV fény hatásának kitéve, intenzív bomlékonyságának tanúi voltunk, ezt igazolják a megfigyelt spektrális és kromatográfiai változások.

POSZTER SZEKCIÓK

„A” témakör - Morfológia, Patomorfológia 2005. április 23, szombat

Pontozó Bizottság:

Dr. Egyed Zs. Imre, egyetemi tanár
Dr. Gogolák Edit, egyetemi előadótanár
Dr. Pávai Zoltán, egyetemi előadótanár
Dr. Lőrinczi Zoltán, egyetemi adjunktus
Dr. Horváth Emőke, egyetemi tanársegéd

1. A HODGKIN LIMFOMA, LIMFONODULÁRIS FORMÁJÁNAK MIKROSKÓPIKUS ÉS IMMUNOMIKROSKÓPIKUS DIAGNÓZISA

Szerző: Barta Ildikó Erzsébet (Nagyvárad *OGyE, ÁOK 3*)

Témavezető tanárok: Prof. Dr. G. Simu, Dr. O. Pop

Célkitűzés: Ezen limfómák pontos felismerése nagyon fontos a prognózis felállításában az immunohisztokémiai vizsgálatok segítségével. Anyag és módszer: Hodgkin limfóma 4 mikroszkópius formát ölt: limfocitáris predominancia, noduláris szklerózis, sejtvegyülés, limfocitáris deplécio. Mikroszkópius és immunomikroszkópius úton lehet megkülönböztetni: - noduláris formában a nyirokcsomó szerkezete noduláris burjánzással helyettesítődik, kicsi limfocitákkal, hisztiocitákkal - nagy sejtek, limfohisztocitáris sejtek egyetlen nagy többlebenyes sejtmaggal rendelkeznek - popcorn cell. Nagyszámú sejtmagocskák, kicsik és bazofilek. Eredmények: Immunomikroszkópius módszerek megerősítik a különbséget az immunológiai markerek jelenlétével: CD20+, CD79a, BCL6-, CD45 és CD75+ és EMA+ amelyek sosem pozitívak a CD15-re amely a CD30-al együtt szinte mindig pozitív a Reed-Sternberg sejtek esetén. Más megkülönböztetési kritériumok a B sejtek túlsúlyán alapszik, noduláris formában, a T sejtekkel szemben, amelyek rozettaként tömörülnek Reed-Sternberg sejtek köré. Azt a tényt támasztják alá hogy a limfóma 2 patológiai formát ölt: klasszikus Hodgkin limfóma ill. limfocitáris, noduláris predominanciával rendelkező Hodgkin limfóma. Következtetések: Ha felismerjük első, második stádiumban a páciensek 80%-a életben marad több mint 10 évet akár kezelés nélkül is. Előrehaladott formákban kedvezőtlen a prognózis.

2. ETILÉN GLIKOL MÉRGEZÉSEK

Szerzők: Bartus Imola, Weiss Michael (MOGYE, ÁOK 3)

Témavezető: Dr. Csiki Gábor egyetemi tanársegéd, Anatómia és Fejlődéstani Tanszék MOGYE

Bevezető: Etilén glikol: színtelen, szagtalan, édeskes ízű, viszkózus folyadék, vízzel, alkohollal elegyedik gépjárművek hűtő és fékfolyadékának fő komponense. A legtöbb halálos mérgezés abból adódik, hogy többnyire tévedésből etilalkohol helyett fogyasztják el. A toxikus hatásért enzimatikusan létrejött anyagcsere termékek a felelősek. Korai tünetek: 1-6 óra után, az alkohol által létrehozott tünetekhez hasonlóak, hányinger, hányás, szomjúság érzet, poliuria. Tünetek: metabolikus acidózis, keringési elégtelenség. Halál 24-48 órán belül. Anyag és módszer: A Marosvásárhelyi Igazságügyi Orvostani intézetben 2004-ben előfordult 2 EG mérgezéses esetet tanulmányoztuk. Dolgozatunkban az EG által előidézett makro és mikroszkópos elváltozásokat tanulmányoztuk. Eredmények: a két eset közül egyik öngyilkossági célból fogyasztott EG-t, a másik személy tévedésből fogyasztott egy ismeretlen folyadékot, mindkét eset az egyén halálát eredményezte. Következtetés: az EG édes ízű, összekeverhető bármilyen itallal anélkül, hogy annak küllemét, szagát, ízét jelentősen megváltoztatná. Célszerű lenne, ha csak olyan EG tartalmú készítmények kerülnének forgalomba, melyek szagosító illetve olyan színű anyagot tartalmaznak ami felhívja a figyelmet. Így elkerülhetők lennének a véletlen esetek és a rossz szándékú felhasználás.

3. A DISCRANIA ANTROPOMETRIAI VIZSGÁLATA

Szerzők: Bokor Endre, Balázs Zsuzsanna, Bagosi Ágota (MOGYE, ÁOK 2)

Témavezető tanár: Dr. Gogolák H. Edit, egyetemi előadótanár, MOGYE, Anatómiai és Fejlődéstani Tanszék, Ignát Csaba, informatikus, S.C. Anvico S.A.

Bevezető: A nemzetközileg elfogadott koponyamérési sémák szerint a macerált koponya morfolometriai adatait négy standard nézetben szokták meghatározni. Az általunk tanulmányozott discranias koponya méretanalízisét egyedi adatrendszer alapján dolgoztuk fel. **Anyag és módszer:** A tanulmányozott viscerocranium a marosvásárhelyi Anatómia és Fejlődéstani Intézetének ossariumából származik, egy 60 éves férfi teteméből. Craniometria adatait Autocad program segítségével dolgoztuk fel. Jobb és bal oldal-nézetből (norma lateralis), felülnézetből (norma fronto-spheno-occipitalis) az endobasis felől, alulnézetből (norma occipitalis et basalis) az exobasis felől, az apertura piriformis felől (norma frontális) meghatároztuk a legnagyobb sagittális és a transversalis átmérőt. A jobb és bal hemicranium négy mezőjében meghatároztuk a tridimenzionális csontos alakzatok területeinek vetületét. **Eredmények:** Az endobasis vetülete (173,7565 cm²) nagyobb mint az exobázisé (167,3139 cm²). Az endobasis jobb elülső (48,7745cm²) és hátsó ¼-e (44,1552cm²) nagyobb mint a bal elülső (37,0847cm²) és hátsó (43,745cm²) ¼-nek felülete. A norma frontalis terjedelme viszonylag lecsökkent (84,946cm²). A bal arcfél ¼ -ei kiterjedtebb mint a jobb arcfél. **Következtetések:** A koponya mérési adatokat Röntgen vizsgálattal összevetve felhasználják csontmaradványok rekonstrukciójánál és egyének azonosításánál.

4. KETTŐS IKERTORZOK (DICEPHALUS) – ÁLTALÁNOS ÁTTEKINTÉS

Szerzők: Magdás Annamária (MOGYE, ÁOK 2), Stelescu András, Pápai Efraim (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Conf. Dr. Pávai Zoltán, MOGYE, Anatómia és Fejlődéstani Tanszék

Célkitűzés: a kettős ikertorzok kialakulásának elméleti bemutatása. Előfordulási arányuk 1:50.000-1:100.000, a női nemnél nagyobb arányban (3:1) jelentkeznek, túlélési arányuk 1:200.000. Tanulmányoznunk kell az abnormális biológiai folyamatokat, miként Gooddell W. is állította "A kivételek erősítik a szabályt, és a természet abnormális folyamatai fényt derítenek a fiziológiai folyamatokra. Egy folyamat tanulmányozása segít egy másiknak a megértésében... az ikerszörnyek nem az evolúció normális folyamatának a befolyásából erednek, hanem annak akadályozásából." **Következtetések:** A szakirodalomra hivatkozva próbáltunk köröket keresni az ikertorzok különböző összenövési formáira, és ugyanakkor magyarázatot találni a páratlan szervek aszimmetriájára, amelyek az ikertorzok esetében nagy gyakorisággal fordulnak elő. Ilyen példa a bemutatott 12-14 hetes Dicephalus típusú (0.1-0.2:10.000) ikertorz magzat.

5. AZ ANAPLASZTIKUS T SEJTES LIMFÓMA MIKROSKÓPIKUS ÉS IMUNOMIKROSKÓPIKUS DIAGNÓZISA

Szerző: Szász Árpád Lóránt (Nagyvárad OGYE, ÁOK 4)

Témavezetők: Prof. Dr. Simu George, Dr. Ovidiu Pop Morfopatológia tanszék

Célkitűzés: Az anaplasztikus T limfóma egy igen ritka daganatos betegség, amelyet nagyszámú és méretű Tsejtek jellemeznek, amelyek bőséges citoplazmával és patkószerű sejtmagvakkal rendelkeznek, ezenkívül jellemző még a citotoxikus proteinszemcsék jelenléte, amely ezen limfóma kínázának pozitívítására utal/ALK. **Anyag és módszer:** Egy 50 éves beteg férfinél biopsziát végeztünk a nyaki nyirokcsomókból a szövettmintákat hematoxilin-eozinnal színeztük. **Eredmények:** Azt tapasztaltuk, hogy az ALK pozitív betegek esetében afeléjük 40. %-ban jelentkezett, szemben az ALK negatívokkal szemben. **Következtetések:** Azt tapasztaltuk meg, hogy mégis csak az ALK negatív formák az agresszívak, amelyet a T sejtek szintjén lejátszódó hipermetabolizmussal lehetne magyarázni

6. A MAGZATI EXOBASIS BONCTANI ELEMZÉSE

Szerző: Székely János, Vízi Emőke, Vass Júlia (MOGYE, ÁOK 2)

Témavezető tanár: Dr. Gogolák H. Edit, egyetemi előadótanár, MOGYE, Anatómiai és Fejlődéstani Tanszék

Célkitűzés: a humán magzatok exobasisa fejlődésénél az első, második, harmadik, negyedik kopoltyúerdők illetve a postbranchialis, occipitalis, cervicalis és cervico-thoracalis szomiták mesodermális származékai. Macroszkópos boncolási adataik hiányosak. **Anyag és módszer:** a marosvásárhelyi I. Számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáról hat spontán vetelésből származó, nem malformált, 14-28 hetes magzatot macro-

mesoszkópikus módszerekkel boncoltuk. A gége körüli képletek változatos anatómiai viszonyait vizsgáltuk az agyvelő kiemelése után, a C2 csigolya szintjén decapitált fejképzőszítményeken, melyeket 4%-os formalinban rögzítettünk. **Eredmények:** a gége porcos váza harántmetszeti síkokban látszik, köréje csoportosulnak a fejlett m. digastricus elülső háza, a glandula submandibularis, a nyelv saját izmai, a n. vagus, a n. hypoglossus, az a. carotis interna. A glottis zárt sagittális rés, melyre vitorlaszerűen rögzül a gége nyálkahártyája. A porcos csigolyatest és építő elemei mentén látható az a. vertebralis, a duraszák és a postbranchialis szomiták származékai (rövid és hosszú tarkóizmok). A nyert adatokat összehasonlítottuk postnatális szeletanatómia-készítmény bonctani leírásával. **Következtetések:** megfigyeléseinket az imagisztikában és a neonatológiában hasznosíthatjuk.

„C” témakör - Konzervatív Orvostudomány
2005. április 24, vasárnap

Pontozó Bizottság:

Dr. Kun Imre Zoltán, egyetemi tanár

Dr. Kiss Éva, egyetemi előadótanár

Dr. Török Imola, egyetemi előadótanár

Dr. Szatmári Szabolcs, egyetemi adjunktus

1. A BÉKA LUMBÁLIS MOTONEURONOK EXCITATÓRIKUS POSZTSZINAPTIKUS POTENCIÁLJAINAK ÁTLAG AMPLITÚDJÁT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK

Szerzők: Stelescu András, Pápai Efraim (MOGYE, ÁOK 6), Kardos Beáta Magdolna (MOGYE, ÁOK 4)

Témaavezető: Conf. Dr. Wupf Ervin, DOTE, Orvos és Egészség tudományi Centrum, Anatómiai, Szövet és Fejlődéstani Intézet, Conf. Dr. Pávai Zoltán, MOGYE, Anatómia és Fejlődés tan Tanszék

Céltűzés: a szinaptikus hatékonyságot meghatározó tényezők tanulmányozása volt monoszinaptikusan kapcsolt propriospinális axon-motoneuron pároknál békák lumbális gerincvelőjében. Az axonokat intracelluláris elektródák segítségével áramimpulzusokkal ingerelték, és a motoneuronok excitatórikus posztszinaptikus potenciáljait (EPSP) intracellulárisan rögzítették. A fiziológiai kísérleti protokollt követően az axont és a motoneuront neurobiotinnal iontoforetikusán feltöltötték a morfológiai vizsgálatok céljából. A rekonstrukciót, kamera lucida segítségével végezték, ez hat axon-motoneuron pár esetében volt sikeres mind a terminális axon, mind pedig a motoneuronok dendritjeinek esetében. Anyag és módszer: Jelen tanulmányunkban a Neurolucida program segítségével háromdimenziós rekonstrukciót készítettünk a nagy EPSP-t, valamint a kis EPSP-t produkáló motoneuronokról. Morfológiailag hű kábelmodelleket készítettünk ezekről a motoneuronokról és szinapszisaikról az appozíciók helyén. Eredmények: Összevetve a kísérlet által kapott EPSP-kat a modell által kapottakkal, felbecsültük a preszinaptikus biofizikai paramétereket, azokat a preszinaptikus és posztszinaptikus tényezőket keresve, amelyek szerepet játszanak a nagyon eltérő amplitúdók kialakításában. A morfoelektrotónikus transzformáció módszerét használva összefüggésbe hoztuk a szinapszisok geometriai helyzetét és hatékonyságát. A továbbiakban előzetes elektronmikroszkópos tanulmányokra alapozva modelleztük a dendritek felszínén levő kis kitüremkedéseket (thorn). Következtetések: A dolgozatban bemutatjuk az appozíciók számának és elhelyezkedésének, a thornok formájának, valamint a non-lineáris szummációnak az EPSP-ra gyakorolt hatását.

2. A MAGASVÉRNYOMÁS PREVALENCIÁJA MAROSVÁSÁRHELYEN 2004-BEN

Szerzők: Szabados Csongor (MOGYE, ÁOK 5), Mezei Zoltán (MOGYE, ÁOK 5) Kovács Katalin (MOGYE, ÁOK 5)

Témavezető: Ifj. Dr. Benedek István, Közegészségügyi Központ

Célkitűzés: A világviszonylatban egyre gyakoribb magasvérnyomás az orvostársadalom fokozottabb odafigyelését igényli. Célunk volt megvizsgálni, hogy a már létező hazai vagy külföldi kimutatások, mennyire helytállóak Maros megyei viszonylatban, és ebből hasznos következtetéseket levonni. **Anyag és módszer:**

A vérnyomásmérést egy gyógyszerárban végeztük, Marosvásárhely központjában. Manométeres vérnyomásmérővel, 5 Hgmm-nyi pontossággal 623 ember vérnyomását mértük meg. A mérést megelőzte egy rövid anamnézis, amely tartalmazza a beteg nemét, életkorát, a rizikó faktorokat, valamint azt, hogy a beteg antihipertenzív kezelés alatt van-e, vagy ha megszakította-e azt. **Eredmények:** A mért esetek 36%-ban volt megfigyelhető magasvérnyomás. Az esetek 13,80%-ban a magasvérnyomás a kezelés alatt levőknél is fennáll, ami a magasvérnyomásos esetek 38,20%-nak felel meg. **Következtetések:** Nagyon fontos a betegek felvilágosítása a kezelés fontosságáról, és a rizikó faktorok szerepéről. Ez a dolgozat aláhúzza a rizikófaktorok szerepét a magas vérnyomás kialakulásában.

3. FELSŐ HÚGYÚTI FERTŐZÉSEK GYERMEKKORBAN, ESETISMERTETÉS

Szerző: András Gyöngyvér (MOGYE, ÁOK 5)

Témavezető: Dr. Kiss Éva egyetemi előadótanár, II. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika, MOGYE

Bevezető: A húgyúti infekciók (HÚI) a csecsemő-, és gyermekkor leggyakoribb bakteriális fertőzései közé tartoznak (60-90%-ban *E. coli* okozza). **Célkitűzés:** Három eset bemutatásával annak szemléltetése, hogy a HÚI az a betegségcsoport, ahol az elősegítő tényezők szerepe talán fontosabb, mint a kiváltó ok. **Anyag és módszer:** A II. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika Nefrológia osztályára beutalt három, felső húgyúti fertőzésben szenvedő gyermek követésével erre kerestük a választ. Feldolgoztuk a betegek klinikai, paraklinikai adatait, és a képalkotó eljárások eredményeit. **Eredmények:** Mindhárom, Gram negatív enterobaktériumok által okozott, felső HÚI-ban szenvedő gyermeknél a képalkotó eljárások vesefejlődési rendellenességet igazoltak. **Következtetések:** 1. Az általunk vizsgált esetekben a klinikai és paraklinikai vizsgálatok felső HÚI-t igazoltak. 2. Az etiológiai tényező Gram negatív baktérium volt. 3. Az elősegítő tényezők jelenléte igazolja a célkitűzésben mondottakat. 4. Mindezek alapján az a végkövetkeztetés vonható le, hogy a HÚI sikeres kezelésének alapfeltétele az elősegítő tényezők (vese- és húgyúti fejlődési rendellenességek) kezelése.

4. 1-ES TÍPUSÚ CUKORBETEGEK TERHESSÉGE

Szerzők: Balázs-Bécsi Eszter, Marosi Edina Kinga (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Szabó Mónika, egyetemi adjunktus, II. Belgyógyászat, Diabetológiai Centrum, MOGYE

Célkitűzés: nyomon követni a marosvásárhelyi 1 típusú diabeteses nők terhességének lefolyását, esetleges anyai és magzati szövődmények előfordulásának gyakoriságát. **Anyag és módszer:** a marosvásárhelyi Diabetológiai Centrumban nyilvántartott 245 1 típusú diabeteses nő közül 23-nak a terhességeiről feljegyeztük: a terhesség lefolyását, a szülés módját, az újszülöttek egészségi állapotát az 1995-2004-es időszakban. **Eredmények:** Az utóbbi években a cukorbeteg terhességek száma növekvőben volt, a legtöbb ilyen szülés 2004-ben volt. Az esetek mintegy harmadában a szülés módja császármetszés volt, a terhességek átlagidőtartama 38, 5 hét. Spontán abortusz az esetek ¼-ében fordult elő, és 3 esetben történt méhen belüli magzatelhalás. Malformáció, makroszómia ritka. **Következtetés:** Az 1 típusú diabetes mellitus továbbra sem elhanyagolandó rizikótényező a terhességet illetően. Ugyanakkor az egyre gyakoribb terhességvállalás, a magzati makroszómia, malformációk előfordulásának csökkenése azt mutatja, hogy megfelelő odafigyeléssel, kezeléssel, egészségügyi neveléssel a statisztikai mutatók javíthatók.

5. HYPERTONIAVAL SZÖVŐDÖTT TERHESSÉG HATÁSA AZ ÚJSZÜLÖTTRE

Szerzők: Bernád Zsuzsanna, Bartha Annamária (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Simon Márta egyetemi tanársegéd, I sz. Újszülött osztály, MOGYE

Célkitűzés: A terhesség előtt már meglévő valamint a terhesség 20.hete után jelentkezett magas vérnyomás magzati szövődményeinek a vizsgálata. **Anyag és módszer:** Tanulmányunkat az I.sz.Újszülött osztály 2001.01.01- 2004.12.31 között született és beutalt újszülötteken végeztük. A vizsgálat során elemeztük a leggyakoribb neonatológiai betegségeket, követtük a gestatos kort, születési súlyt, Apgar értéket. **Eredmények:** Eddigi részeredményeink (2001-2003) alapján: 200 magas vérnyomással szövődött terhességet vizsgáltunk. A kórkép súlyosságától és az esetleges szövődmények mint a praeeclampsia (24 eset) bekövetkezése függvényében az érintett beteganyagban 73 esetben koraszülést, 47 esetben alacsony születési súlyt, intrauterin magzati retardációt és a súlyosabb formákban perinatális mortalitást (11 eset) találtunk. **Következtetés:** Hypertoniával szövődő állapotok a terhespatológia egyik legjelentősebb kórcsoportját képezik mivel az anya és magzat egészségét és életét veszélyeztetik.

6. A KARÁCSONYFALVI ROMA ÉS NEM ROMA POPULÁCIÓNAK A METABÓLIKUS SZINDRÓMÁRA VONATKOZÓ RIZIKÓ FAKTORAIT ÖSSZEHASONLÍTÓ TANULMÁNY

Szerzők: Csata Imola, Gál Ramóna, (MOGYE, ÁOK 4)

Témavezető: Dr. Szabó Mónika adjunktus, MOGYE, megyei sürgősségi klinika, diabetológia szakosztály

Célkitűzés: elsődleges célja a roma és nem roma populáció egészségi állapotának felmérése a magas vérnyomás, cukorbetegség illetve a magas vérszír szint tekintetében; ugyanakkor szeretnénk kiszűrni azokat az egyéneket a populációból, akik magas rizikófaktorral rendelkeznek, valamint összehasonlítani az ugyanabban a helységben élő egyéneknél a metabolikus szindróma megjelenését elősegítő kockázati tényezőket. Anyag és módszer: egy általános anamnézist követően vérnyomás-, vércukor-, koleszterin-, illetve triglicerid mérést végeztünk el. Eredmények: a romapopuláció magas arányszámban rendelkezik magas testsúlytömeg, indexel, ennek megfelelően nagy számban magas vérnyomással, emelkedett vércukor-, vérszír szinttel, ellentétben a nem roma populációval, akiknél kisebb arányban vannak jelen ezek a mutatók. Következtetések: megfigyeléseink alapján a roma populáció, a nem roma lakosokkal ellentétben, magasabb arányban mutatta a kockázati faktorkor jelenlétét a metabolikus szindrómára vonatkozóan.

7. LEUCOCYTOSIS ÉS HYPERLEUCOCYTOSIS AKUT LEUKAEMIÁS GYERMEKEKNÉL

Szerző: Juhas Imola Noémi (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Horváth Adrienne egyetemi tanársegéd, I. Gyermekklinika, MOGYE

Célkitűzés: A leucocytosis és hyperleucocytosis gyakoriságának, tüneteinek, szövödményeinek és prognosztikai jelentőségének tanulmányozása akut leukaemiás (AL) gyermekeknél. Anyag és módszer: Az I. Gyermekklinika onkológiai osztályán 2000-2005 periódusban kezelt leucocytosissal és hyperleucocytosissal járó akut leukaemiás betegek evolúciójának követése. Eredmények: 17 esetben találtunk az AL diagnosztizálásakor 20 G/l feletti leucocytaszámot. Ebből 29,41% volt súlyos, 35,3% enyhe hyperleucocytosis, 35,3% leucocytosis. A gyerekek átlag életkora 7 év, 58,82% fiú. A hyperleucocytosis jellemző tüneteinek közül megtaláltuk a fáradékonyságot (100%), obnubilációt (11,76%), convulsiót (5,88%), szemfenék elváltozást (23,53%) és az anuriát (11,76%). Az esetek 88,23%-a reverzibilis volt. Következtetés: A hyperleucocytosis súlyosbító tényező az AL-ban. Megfelelő időben megfelelő kezelésre van szükség, ahhoz, hogy szövödményei ne vezessenek a beteg exitusához. Kezelésében fontos a lassú cytoredukció, hidratálás, a vizelet alkalinizálása, diuretikumok és Allopurinol adása. Helyes kezeléssel az esetek többsége reverzibilis.

8. ANTIFOSZFOLIPID SZINDRÓMA, EGY ÚJ ENTITÁS?

Szerző: Kovács Attila Károly (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Prof. Dr. Georgescu Lia egyetemi professzor, Reumatológia Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: Az antiphospholipid syndrome (APS) autoimmun megbetegedés melyben a klinikai tünetek: thrombosis, vetélések és egyéb ide sorolt szülészeti rendellenességek hátterében az ún. anti-foszfolipid autoantitestek (APA) csoportjának van patogenetikai szerepe. Az antifoszfolipid szindrómára csak az utóbbi két évtizedben kezdtek különösebb hangsúlyt fektetni. Anyag és módszer: A legújabb szakkönyvek, szakfolyóiratok erre vonatkozó fejezetei és az interneten talált újdonság összesítése. Eredmények: Az antiphospholipid (APL) antitestek az egészséges felnőttek kb. 1-2%-ában, autoimmun betegségekből ennél jóval gyakrabban mutathatók ki. Következtetések: Mivel a kórkép többnyire fiatal-, illetve középkorú betegekben jelentkezik, igen fontos az idejében történő felismerés, optimális esetben a thromboemboliás és szülészeti szövödmények primer prevenciója.

9. A GYERMEKKORI ROSSZINDULATÚ BETEGSÉGEK ETIOLÓGIAI TÉNYEZŐINEK FELMÉRÉSE

Szerző: Pitó Csenge Ágnes (MOGYE, ÁOK 5), Minier Tünde (MOGYE, ÁOK 5)

Témavezető: Dr. Horváth Adrienne, egyetemi tanársegéd, I. sz. Gyermekgyógyászati Klinika, MOGYE

Célkitűzés: A gyermekkori leukémia és szolid tumoros betegségek etiológiájában genetikai és környezeti tényezőket tartanak számon. Dolgozatunk célja ezen tényezők kimutatása és szerepének meghatározása. Anyag és módszer: Az I. számú Gyermekgyógyászati Klinika Onkohematológia osztály betegeinek körében végeztünk felmérést. A genetikai tényezők jelenlétének kimutatására családfakutatást végeztünk, melyben felmértük három generáción át a daganatos betegségek előfordulását a beteg gyermekek családjában. A

szervezet védekezőképességének csökkenését is vizsgáltuk a visszatérő vírusfertőzéseket véve alapul. A környezeti hajlamosító tényezők közül a sugárzás káros hatásának bizonyítására törekedtünk a beteg gyermekek lakhelyének figyelembe vételével. **Eredmények:** Összesen 42 beteget vizsgáltunk, 23 fiút és 19 lányt. Az esetek 53%-ában találtunk daganatos betegséget a beteg családjában. Visszatérő vírusos fertőzés 62%-ban mutatható ki. Egy esetben találtunk valódi kongenitális immundeficienciát. A gyermekek 55%-a Maros megyei, 26%-a Hargita, míg a maradék 19% más megyékből származik. Következtetések: Csupán a vizsgált esetek felénél lelhető fel a rendelkezésünkre álló módszerek segítségével kimutatható genetikai predisponáló tényező. Daganatos betegségek gyakran jelentkeznek gyenge immunitású egyéneken, és gyakoribbak a magasabb sugárzásnak kitett földrajzi területeken

10. HÚGYÚTI FERTŐZÉSEK KÓROKOZÓINAK ANTIBIOTIKUMOKKAL SZEMBENI REZISZTENCIA VÁLTOZÁSAI

Szerzők: Topai Krisztina, Szabó Lehel (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Kiss Éva egyetemi előadótanár, Gyermekgyógyászat Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: Tudván, hogy a húgyúti fertőzések antibiotikum kezelése változott az utóbbi időben, célkitűzésként a húgyúti fertőzések kórokozóinak és antibiotikumokkal szembeni rezisztenciájuk változásait tanulmányoztuk retrospektív módon. **Anyag és módszer:** A vizsgálat anyagát a Marosvásárhelyi gyermekklinika nefrológiai osztályára beutalt húgyúti fertőzésben szenvedő betegek képezték. A betegeket két csoportra osztottuk: 1.csoport 2001-2002-ben, 2.csoport 2003-2004-ben beutalt betegből tevődött össze. Csak a monobakteriális, szignifikáns bakteriuriát mutató vizelet bakteriológiai leleteit vettük figyelembe. Diffuziometriás módszerrel készült antibiogramok alapján kiszámítottuk a baktériumok antibiotikum érzékenységének és rezisztenciájának arányát és összehasonlítottuk a két periódus eredményeit. **Eredmények:** E.coli megőrizi vezető szerepét az etiológiai tényezők között. A Klebsiella okozta húgyúti fertőzések száma csökkenőben, míg a Proteus és Streptococcus spp. gyakorisága növekedőben van. Továbbá megemlíthetjük, hogy pl.csökken az E.coli érzékenysége cefalotinnal, gentamicinnel, ampicilinnel és cotrimoxazollal szemben és a ciprofloxacinnel szemben rezisztens törzsek száma is több a második csoportban. **Következtetés:** A vizsgálatok figyelmeztető értékűek. A széles körű és nem mindig racionálisan alkalmazott antibiotikum terápia veszélyes rezisztencia fokozódáshoz vezetett. Az ampicillin teljesen kiszorult a húgyúti fertőzések kezeléséből, a cotrimoxazollal szemben egyre több a rezisztens baktérium, de a 3.generációs cefalosporinok és a gyermekgyógyászatban ritkán alkalmazott fluoroquinolonokkal szemben is veszélyesen fokozódik a rezisztencia.

11. URTICARIÁS ÉS ANGIOÖDEMÁS ESETEK A MAROSVÁSÁRHELYI 1-ES SZÁMÚ GYERMEKKLINIKA BETEGANYAGÁBAN

Szerző: Török Brigitta Kinga (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr.Todea Csilla, egyetemi adjunktus, Mogye, 1-es számú gyermekklinika

Célkitűzés: A gyerekkorban előforduló urticaria és angioödema okai. **Anyag és módszer:** 2000-2005 között vizsgáltuk az urticarias eseteket a Mv.-helyi 1-es számú gyermekklinikán. A 68 betegnél nem, életkor, környezet szempontjából a következő megoszlást találtuk: 26 lány, 42 fiú; 8 csecsemő, 13 kisgyerek, 22 ovodás, 25 iskolás. Ezen beutalásra kerülő betegek diagnózisa a következő volt: 54 generalizált urticaria, 14 urticaria + angioödema. A klinikai tünettant alimentáris, gyógyszeres, vírus infekció, parazita illetve ezek társulása okozta. **Következtetések:** Az urticaria gyerekkorban aránylag gyakori, társulhat angioödemával. A mi megfigyelésünk alapján a legtöbb esetben komplex oki tényezőt találtunk: infekció + gyógyszer 11 esetben, parazita + gyógyszer 7, parazita + alimentáris 6, parazita + infekció 5, alimentáris + gyógyszer 2, valamint alimentáris + infekció 2 esetben. A generalizált urticaria tünettana rendszerint ijesztő, ezért sürgősségi ellátást igényelnek.

12. EXTRACORPORÁLIS KÖZÚZÁS ESETLEGES HTA SZÖVŐDMÉNYEI

Szerzők: Veress Szilvia, Molnár Franciska Blanka (MOGYE AOK 5)

Témavezető tanárok: Conf.Dr. Mártha O'solya, MOGYE, Urológia tanszék, Conf.Dr. Oșan Virgil, Urológia klinika Marosvásárhely

Bevezető: Az ESWL (Extracorporal shockwave lithotripsy) az emberi testen kívül előállított lökéshullámokkal végzett közúzás. Ezeket a lökéshullámokat összpontosítani lehet a vesében levő köre, amitől a kö vizelettel eliminálható méretűre darabolódik. Dolgozatunk célja rámutatni az ESWL fontosságára, valamint ok-okozati összefüggést keresni az ESWL és magas vérnyomás között. **Anyag és módszer.** 1730 esetet vizs-

gáltunk. Mértük a vérnyomást a beavatkozás előtt és után. A vizsgált esetek 35,83 %-ban magas vérnyomásos volt már a beavatkozás előtt. A kövek elhelyezkedésük szerint a következő megoszlásban fordultak elő: vesemedence 27%, vesekéhely 40%, pyelo-ureterális átmenet 8%, öntvénykő 2%, uréterkő 23%. Leggyakrabban 5-20 mm átmérőjű kövek kerültek lökeshullám kezelésre eredmények 3 hónapos kontroll után: 80% kömentes monoterápiával, 19% -kömentes kiegészítő terápiával, 1% -enyhe vérnyomásemelkedés észlelhető, Recidivák az esetek 20%-ban fordul elő. Következtetések: Az ESWL a vese és az uréterkövek kezelésében ma a legalkalmasabb módszer. Nem mutatható ki ok-okozati összefüggés az ESWL és a HTA között.

13. EMLŐCARCINOMA A MAROSVÁSÁRHELYI ONKOLÓGIAI KLINIKA NYILVÁNTARTÁSÁBAN 1999 ÉS 2004 KÖZÖTT

Szerző: Csiszér Hajnal Erika (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Demian Radu, egyetemi tanársegéd, Onkológia Klinika, Marosvásárhely

Célkitűzés: A felmérés célja, követni az 1999 és 2004 között felismert emlőcarcinomák gyakoriságát és előfordulását életkor, stádiumok, valamint a kórszövettani eredmények függvényében. Anyag és módszer: A fent említett periódusban a marosvásárhelyi Onkológiai Klinikán nyilvántartott páciensek adatait rögzítettük és statisztikailag feldolgoztuk az excel táblázat segítségével. Eredmények: A legmagasabb incidenciát a 61 és 70 év közötti nők aránya mutatja 136 esettel (28,6%) ezt követi az 51- 60 közötti korcsoport 121 esettel (25,4%). A legkevesebb esetet 40 év alatt találtuk: 19 eset (4%). A diagnosztizálás pillanatában a leggyakoribb stadium a IIA : 151 eset (37,7%) ezt követi a IIIB: 81 esettel (17%). Legritkábban kerül korismezésre az I stadium: 45 eset (9,5%). Kórszövettani szempontból első helyen a ductális invazív carcinoma áll: 385 eset (85%), invazív lobuláris carcinoma: 61 eset (12,8%), majd a vegyes: 10 eset (2%), illetve más típusú: 19 eset (4%). Következtetés: A fent vizsgált periódusban az esetek számának enyhe emelkedése észlelhető. Ha a korismezés IIA stadium előtt történik, a kezelés hatékonyabb lesz, igen ritkán diagnosztizálunk I stádiumban emlőcarcinomát ezért szélesebb körben kellene népszerűsíteni a mammográfiás szűrővizsgálatot. Különös figyelemmel kell követni az 51 - 70 éves korcsoportú nőket, ahol a legmagasabb az emlőrák incidenciája.

14. AZ EMLŐCARCINOMA HORMONTERÁPIÁS KEZELÉSÉNEK KÖVETÉSE

Szerző: Csiszér Hajnal Erika (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Demian Radu, egyetemi tanársegéd, Onkológia Klinika, Marosvásárhely

Célkitűzés: A felmérés célja követni a hormonterápia helyét és szerepét az emlőcarcinoma kezelésében, a használt I és II választású hormon készítmények függvényében 1999 és 2004 között. Anyag és módszer: A marosvásárhelyi Onkológiai Klinika nyilvántartásában szereplő emlőcarcinomás hormonterápiás kezelést követők a fent említett időközben, valamint az Eostrogen és Progeszteron receptorok jelenlétét. Az adatokat az excel táblázatban dolgoztuk fel. Eredmények: A leginkább használt készítmény a Tamoxifen volt, amelyet I választású gyógyszerként alkalmaztunk 475 esetben, életkortól függetlenül, mellékhatások nélkül. 19 esetben a II. választású hormonterápia vált szükségessé, az Arimidex, a kiújulások megjelenése miatt. A Roglutent, ami szintén II. választású készítmény, kevés esetben vezettük be. 14 esetben az Eostrogen és Progeszteron receptorok jelenlétét, 41 esetben (10%) sikerült meghatározni. Következtetés: A leghatékonyabb készítménynek a Tamoxifen bizonyult, a kezelés időtartama pedig 2 és 5 év között változott. A 19 esetben, ahol szükség volt Arimidex bevezetésére, a kiújulás az esetek többségében 24 és 36 hónap között jelent meg a Tamoxifen bevezetését követően minimum 8 hónap és maximum 5 évre. A Roglutent egyre ritkábban választjuk mellékhatásai miatt, helyette főleg az Arimidexet használjuk. A hormonreceptorok meghatározása kötelező, a kevés eset az antitestek vizsgálatához szükséges alapok hiányával magyarázható.

15. A FLUORID SZEREPE HIPERTIREOZISBAN

Szerző: Kovács Zoltán (MOGYE, ÁOK 2)

Témavezető tanár: Fazakas Zita, MOGYE, Biokémia Tanszék, László Annamária, MOGYE, Fiziopatológia Tanszék

Célkitűzés: A vizelet fluoridmennyiségének monitorizálása hipertireozisban szenvedő betegeknél tanulmányozva a jódmennyiségére vonatkozó hatását. Anyag és módszer: 10 hipertireozisban szenvedő felnőtt vizeletéből határoztuk meg a fluoridmennyiséget. Eredmények: A megvizsgált betegek vizeletének átlag fluorid koncentráció értéke $0,378 \pm 0,241$ mg/L, mely fluoridkoncentráció kisebb az optimális értékhez viszonyítva. Következtetések: Az irodalmi adatok szerint, ha a napi fluoridszint 2,3-4,5 mg/L között van, akkor

ez a magas fluridmennyiség csökkenteni fogja az alapanyagcserét, inhibálva a pajzsmirigy jódotszorbcíóját, mivel az illető mirigy bármilyen halogént megköthet magában. Javasoljuk a hipertireozisos betegek fluridszintjének folyamatos ellenőrzését.

16. SUBCLINICAI HYPOTHYREOSIS A MAROSVÁSÁRHELYI ENDOKRINOLÓGIA KLINIKA 2000-2002-ES BETEGANYAGÁBAN

Szerző: Szabó Timea-Éva (MOGYE, ÁOK 4)

Témavezető: Prof. Dr. Kun Imre Zoltán egyetemi tanár, Endokrinológia Klinika, MOGYE

Célkitűzés: Dolgozatunk célja a subclínikai hypothyreosis (S.H.) előfordulási arányának vizsgálata a Marosvásárhelyi Endokrinológia Klinika (M.E.K.) 3 éves beteganyagában. Anyag és módszer: A M.E.K.-ra 2000 és 2002 között beutalt 4039 beteg klinikai, laboratóriumi és paraklinikai adatait vizsgáltuk. A diagnózist a normális FT4 (N:0,85-1,85 ng/dl) mellett észlelt magasabb TSH ($>3,45$ uNE/ml) alapján állították fel. Ezek mellett egyéb vizsgálatokat is végeztek: T3 meghatározás 6 esetben (13,6%), pajzsmirigy-ellenes antitestek 20 esetben (45,4%), pajzsmirigy echographia 25 esetben (56,8%), RIC 23 esetben (52,2%), TSG 17 esetben (38,6%), sella turcica röntgen-felvétel 8 esetben (18,1%). Eredmények: A beutalt betegek közül 44 esetben (1,08%) találtunk S.H.-t. Közülük 41 nő és 3 férfi volt. A nők átlagéletkora 48,1 év, a férfiaké 19,8 év. 17 esetben (38,63%) jód-hiány kapcsán, 14 esetben (31,81%) autoimmun thyreoiditis, 3-3 esetben (6,81%) gyermekkori hipofízis elégtelenség, elhízás illetve thyreoidectomia, 2-2 esetben (4,54%) jód-túlsúly illetve hypophysis adenoma kapcsán alakult ki. Következtetés: S.H. esetében a hypothyreosis klinikai tünetei még nem jelentkeznek, a diagnózis felállítása csak laborvizsgálatokkal lehetséges. Ezért szükséges a TSH és FT4 egyidejű meghatározása és egyéb vizsgálatok elvégzése is. Adott esetben a kezelést már a klinikai tünetek megjelenése előtt el kell kezdeni.

„D” témakör - Műteti Orvostudomány 2005. április 24, vasárnap

Pontozó Bizottság:

Dr. Nagy Örs, egyetemi tanár

Dr. Hamar János, egyetemi tanár

Dr. Szabó Béla, egyetemi előadótanár

Dr. Mártha Orsolya, egyetemi adjunktus

Dr. Butiurca Sándor, egyetemi tanársegéd

1. A RENDES HELYEN TAPADÓ LEPÉNY IDŐ ELŐTTI LEVÁLÁSÁRA HAJLAMOSÍTÓ TÉNYEZŐK KÖVETÉSE

Szerző: Bálint Hajnal (MOGYE, ÁOK6)

Témavezető: Dr. Kiss Szilárd Leó, egyetemi tanársegéd, I. számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, MOGYE

Célkitűzés: A rendes helyen tapadó lepény idő előtti leválására hajlamosító tényezők követése Anyag és módszer: a marosvásárhelyi I. számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika 2000.02.01.-2005.02.01 közötti beteganyagában a rendes helyen tapadó lepény idő előtti leválásával diagnosztizált 84 páciensnél követtük az alábbi tényezőket: életkort, gesztációt, paritást, előzetes abortuszokat, ivarszervi kóros állapotokat, késői toxikózisokat, beutalási panaszokat (vérzéseket, fájdalmat, megnövekedett méhalaptónust), terhesség korát, szülés módját, újszülött viabilitását, elvesztett vérmennyiséget és paraklinikai vizsgálatokat (fibrinogént, trombocitaszámot, hematokritot, hemoglobint, Quick- és Howell-időt). Eredmények: Kórelőzménybeni abortusz 80,96%-ban, késői terhességi toxikózis 67,18%-ban, nagy gesztációs szám 54,77%-ban, multiparitás 52,38%-ban, előrehaladott életkor 21,42%-ban, ivarszervi betegség 12,12%-ban fordult elő. A leggyako-

ribb beutalási panaszok: vérzés 79,76%-ban, fájdalmas méhösszehúzódnások 66,70%-ban, megnövekedett méhálaptónus 52,39%-ban. Újszülöttnél: 57,14% koraszülött, 2500 g alatti testsúly 52,38%, szülés előtti elhalt magzat, méhen belüli elhalás 13,09%. Császármetszés 89,29%-ban, hematóma 55,76%-ban, 600-1000 ml közötti vérvesztés 50%-ban volt. Az esetek 29,76%-a I., 50%-a II. és 20,24%-a III. súlyossági fokozatba sorolt. Következtetések: Leggyakoribb rizikófaktorok a késői terhességi toxikózisok, nagy gesztációs szám és multiparitás. Kimagaslóak a császármetszések aránya és a kórelőzménybeni abortuszok száma. A beutalási tünetek közül a vérzések dominálnak, amelyek következményes anémiával járhatnak.

2. SZÖVŐDMÉNYEK ÉS RECIDIVÁK OPERÁLT VÉGBÉLDAGANATOK ESETÉBEN

Főszervező: Bartis Tamás (MOGYE, ÁOK 6),

Társszerzők: Gál Gabriella, Csató Krisztina (MOGYE, ÁOK 5)

Témavezető: prof. Dr. Bancu Șerban, 2. számú Sebészeti Klinika, MOGYE

Bevezető / Célkitűzés: Dolgozatunkban azt vizsgáljuk, hogy a végbéldagantok műteti kezelését követően hány esetben jelentkeztek recidivák vagy egyéb kései szövődmények, valamint választ keresünk arra is, hogy ezek milyen műteti típusoknál gyakoribbak. **Anyag és módszer:** A klinikán 1997 - 2004 között, 113 beutalás történt olyan esetben, amikor az előző kórisme végbéldaganat volt. A kórlapok alapján gyűjtött adatokból vizsgáltuk a recidivák és szövődmények arányát, hangsúlyt fektetve az első műtét milyenségére (amputáció, illetve záróizommegtartó). **Eredmények:** A 113 újrabemutalásból 35 esetben recidiva volt a kórisme, míg 59 esetben egyéb szövődménnyel találkoztunk. Az újrabemutalás alatti elhalálozás 2 esetben következett be. **Következtetések:** A recidivákat illetően nem észleltünk szignifikáns különbséget az első műtét típusai között, záróizommegtartó műtétek esetében 19 esetben, míg az amputációknál 16 esetben találkoztunk recidivával. A szövődményekkel kapcsolatosan elmondhatjuk, hogy az amputációs műtéteknél gyakrabban találkoztunk bélelzáródással.

3. A VESICO-VAGINÁLIS SIPOLYOK KÓROKTANA A MAROSVÁSÁRHELYI UROLÓGIAI KLINIKA BETEGANYAGÁBAN

Szerzők: Geréb Enikő, Papp Zsuzsanna (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Mártha Orsolya egyetemi adjunktus, Urológia Klinika, MOGYE

A szülészeti, nőgyógyászati műtétek egyik leggyakoribb következménye a vesico-vaginális sipolyok (VVS) kialakulása, amely egy jatrogén úton kialakult rendellenes járatképződés a húgyhólyag és a hüvely között. **Célkitűzés:** A Marosvásárhelyi Urológia Klinika négyéves (2001-2004) beteganyagában a VVS etiológiai tényezőinek és válfajainak tanulmányozása. **Anyag és módszer:** 2001 és 2004 között 29 beteget kezeltünk VVS-el. A betegek átlagéletkora 42 év volt. A sipolyok kialakulásának okai 20 esetben totális hysterectomia (méhnyakrák, fibroma, mioma, post partum vérzés miatt), 6 esetben méhnyakrák miatti sugárkezelés, 1 esetben császármetszés és 2 esetben ismeretlen volt. A sipolyok elhelyezkedése trigonum mögötti, cervico-vaginális és uréterszájadék körüli volt, nagyságuk 0,5 és 5 cm között váltakozott. **Eredmények:** A sebészi kezelés 20 esetben eredményesnek bizonyult a fibroma és post partum vérzés miatti hysterectomia esetében, 9 esetben pedig többszörös visszaesést észleltünk. **Következtetés:** A VVS gyakran előforduló szerzett rendellenesség, melynek megoldása néha az egyszerű katéterfelvezetés, de a nagyobb sipolyok sebészi beavatkozást igényelnek, mely nem minden esetben jár eredménnyel, sok esetben szükség van a beavatkozás megismétlésére.

4. TRANSFUSIO ÉS TRANSFUSIO ALTERNATÍVÁK A MAROSVÁSÁRHELYI SZÍVSEBÉSZETI KLINIKA NYÍLT SZÍVMŰTÉTEN ÁTESETT BETEGANYAGÁBAN

Szerző: Györgydeák Bőborka (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Prof. Dr. Deac Radu, egyetemi tanár, Dr. Kovács Judit, egyetemi adjunktus, Szívsebészeti Klinika MOGYE

Célkitűzés: A vérfogasztás világszerte egyre nagyobb és gyakoribb a műtétek és balesetek következtében. A vér által terjesztett betegségek száma is magas. Olyan eljárások vizsgálatát szeretnénk bemutatni, melyek segítségével elkerülhetjük a homolog vér adását, ezáltal csökkentve az esetleges komplikációk, szövődmények kialakulását és a betegellátás költségeit. **Anyag és módszer:** A vizsgált beteganyag a Marosvásárhelyi Szívsebészeti Klinika Intenzív Terápiás Osztályán az 1996 - 2005 időszakot öleli fel. Transzfúzió átesett betegek száma átlag 500/év volt, átlag 700000ml vérmennyiséget használtak el évente (homolog és autolog vér). Számos esetben véralvadási zavarok, vérzések, cardiális tamponád, láz, hidegrázás, valamint 3 súlyos fertőzés is szövődött (1 -CMV, 2- Hepatitis B) **Eredmények:** Autotransfusio, cell saverek, haemodilutio,

illetve véralvadást elősegítő gyógyszerek használata eredményesen csökkentette a szövődmények, komplikációk kialakulását, ezért egyre inkább növekvő tendenciát mutat azon betegek száma, akik nem igényelnek homolog vért. Az 1996 és 1997 évben 13 beteg, míg a 2004 évben 497 betegnek nem kellett homolog vért adni. Emellett megemlítendő a figyelmesebb sebészi haemostasis alkalmazása.

5. A RECIDIVÁLÓ SCAPULO-HUMERÁLIS FICAM MIATT MŰTÖTT BETEGEK POSTOPERATIV REKUPERÁCIÓJA

Szerzők: Horváth Szidónia Noémi, István Gabriella, Portörő István (MOGYE ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Bálint C. Andor egyetemi adjunktus, Dr. Russu Octav egyetemi tanársegéd, II. Számú Ortopédiai és Traumatológiai Klinika Marosvásárhely, Dr. Span Ádám - Gerthard I. Számú Megyei Kórház Szatmárnémeti

Célkitűzés: Célunk bemutatni a recidiváló scapulo-humerális ficammal műtött pácienseink rekuperációjának módszereit, lépéseit és eredményeit. **Anyag és módszer:** az 1997-2004 közti periódusban klinikánkon 22 páciens került műtetre, 19 férfi és 3 nő, átlag 24 évesek voltak (19 és 65 közt). A betegek rekuperációját műtét után három héttel kezdjük előbb passzív majd aktív gyakorlatokkal. **Eredmények:** 17 esetben értünk el kiváló Eredményt, 3 esetben jó erdményt, 1 esetben 4 hónap után recidivált a ficam de a reintervenció után ez az eset is jó eredményt mutatott. **Következtetések:** mint láthatjuk a betegek műtét utáni rekuperációja hatásos az esetek nagy részében, ami igen fontos mivel a betegek átlag életkora alacsony (24 év) így a munkaképességük visszanyerése igen fontos szempont.

6. AXILLÁRIS BLOKK DISSZEKCIÓ EMLŐRÁK ESETÉN

Szerzők: Khalid Zaid (MOGYE, ÁOK 6), Bíró Jullianna Ildikó (MOGYE, ÁOK 3)

Témavezető: Dr. Bara Tivadar egyetemi előadótanár Megyei II sebészeti klinika

Bevezetés: Az emlőkarcinoma a 3-ik leggyakoribb rosszindulatú daganat a nők körében. A daganatos megbetegedések 22%-át teszik ki és ez a szám növekvőben van. **Célkitűzés:** A 'Sentinel' nyirokcsomók vizsgálata Pantóthen Kék kontrasztanyaggal, rosszindulatú daganat kimutatásának céljából. **Anyag és módszer:** II-es számú marosvásárhelyi sebészeti klinika 5 éves beteg anyagának emlőrákos eseteit elemeztük összefüggést keresve az axillaris nyirokcsomó áttét és életkor, tumorméret, elhelyezkedés, szövettani típus, daganat differenciáltsága, érbetörés között. **Eredmények:** az elvégzett nyiroktérképezésben minden esetben sikerült Sentinel nyirokcsomót azonosítani. **Következtetés:** Egy nagyon korszerű és jól alkalmazható diagnosztikai eljárás, amely mellékhatás mentes.

7. A JÁRÓGÉP HATÉKONYSÁGA PERTHES-KÓRBAN

Szerző: Kolozsvári Csilla (MOGYE, ÁOK VI)

Témavezető: Dr. László Ilona, főorvos, orvostudományok doktora, tudományos főkutató II. Ortopédiai Klinika, Marosvásárhely, Klinika vezető: Prof. Dr. Nagy Örs

A Perthes- kór kezelésének alapelve a csípőízület tehermentesítése, ami megvédi a femurfejet a deformálástól, kivédi a csípőízület incongruenciáját, biztosítva a kezelés végén a femurfej vápával való jó fedését. A tehermentesítés egyik módja a tubertámaszos tehermentesítő járógép alkalmazása. A járógép a tuber ossis ischin támaszkodva a testsúlyból adódó terhelés alól mentesíti a csípőízületet, mivel a test súlya az ülőgumóról a járógépen és a kengyelen keresztül tevődik át a talajra. **Célkitűzés:** A járógéppel való tehermentesítéssel elért **Eredmények** kiértékelése a combfej érintettségének függvényében. **Beteganyag és módszer:** Az 1990-2005-es időszakban 142 Perthes kórból szenvedő gyermeket kezelték tehermentesítő járógéppel. Átlag életkor 6,4 év (3-13 életév között). Leány 28, fiú 114. A járógépet átlag 1,6 évig viselték. Átlag követési idő 6,8 év. A combfej érintettségének súlyosságát a Catterall szerinti osztályozás alapján ítéltük meg. A betegség gyógyulásakor elért eredményeket a végállapot kiértékelése céljából radiológiai minősítettük, a combfej sfericitása és vápával való fedése szerint. **Eredmények:** A Catterall I. és II. súlyossági stádiumban az elért eredmények minden esetben jó és elfogadható, a III. és IV. stádiumban 78%-ban gyenge minősítést értünk el. **Következtetés:** A betegség kezdeti szakában (I. és II. stádiumban) elkezdett járógéppel történő tehermentesítés kivédi a csípőízület incongruenciáját. Következésképpen fontos a betegség korai felismerése és a csípőízület tehermentesítése. A Catterall III. és IV. súlyossági esetekben a tubertámaszos járógép alkalmazása nem elégséges.

8. A PHACOEMULSIFICÁCIÓ MÓDSZERÉNEK VIZSGÁLATA A SZÜRKEHÁLYOG ELTÁVOLÍTÁSÁBAN

Szerzők: Kontesveller Márta-Brigitta, Gyulai Gabriella (MOGYE, ÁOK 6)
Témavezető: Dr. Horváth Karin, egyetemi adjunktus, Szemészeti Klinika, MOGYE

Célkitűzések: A phacoemulsificáció (ultrahanggal történő lencseeltávolítás) és a manuális módszerrel történő szürkehályog kivonás klinikai aspektusainak vizsgálata, intra- és posztoperatív szövődmények gyakoriságának előfordulása. Anyag és módszer: dolgozatunk anyagát különböző életkori fokban levő lencsehomály miatt műtött 81 páciens képezte. Az esetek tanulmányozása során a cataracta típust, érettségi fokát, társbetegség jelenlétét vagy hiányát, intraoperatív és korai postoperatív szövődmények előfordulását vettük figyelembe. Az adatokat statisztikai úton feldolgoztuk és grafikusan megjelenítettük. Eredmények: A vizsgált páciensek többségénél senilis cataracta került eltávolításra, a 81 esetből 88,88% phacoemulsificációs műtéten esett át. A betegek 32,1 százaléka volt magasvérnyomásos, 30,86 százaléka diabetese. Intraoperatív komplikáció 14,81 százaléknál fordult elő. Következtetések: a phacoemulsificáció bevezetésével a betegek kórházi tartózkodási ideje lerövidül, a „megfelelő” páciensek kiválasztása nagy segítség a műtét alatt és annak sikeres elvégzését befolyásolhatja. Ugyanakkor a szövődmények előfordulási aránya függ az operátor gyakorlottságától, a kezdetben relatív magas arány a végzett műtétek számával csökken.

9. DUPUYTEREN BETEGSÉG EIOPATOGENÉZISE

Szerzők: Kovács Izabella (MOGYE, ÁOK 4.), Stupeczky Zsuzsanna (MOGYE, ÁOK 4.)
Témavezető: Dr. Gergely István, Prof. Dr. Nagy Örs (Ortopédia és Traumatológia Klinika)

Célkitűzés: Áttekintve az elmúlt év irodalmi adatait, megállapítjuk, hogy a Dupuytren kontraktúra gyakran előforduló betegség, aminek etiológiája ma sem tisztázott. Anyag és módszer: Megfigyeltük, hogy gyakori a családi halmozódás, illetve a következő rizikó tényezők: kézi mikrotraumák, alkoholizmus, diabetes, epilepszia stb. szerepet játszhatnak a kialakulásában. A betegség lényegéről tehát még ma is keveset tudunk és ezt tükrözi a klinikai gyakorlatban alkalmazott sokféle műteti eljárás. Eredmények: Az operatív kezelés a gyógyítás egyedüli módszere, de a betegség természetének jobb megismerésével remélhető, hogy a jövőben egyéb terápiás lehetőségek is rendelkezésre fognak állni. Következtetések: A Dupuytren betegség etiopatogenezisére vonatkozó megfigyelések bemutatásával remélhető, hogy a kézsebészet ismeretei gyarapodnak és ezeket munkájukban eredményesen felhasználják.

10. A KORAI BUROKREPEDÉS ÉS AZ ENDOCERVIKÁLIS FERTŐZÉS KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉS TANULMÁNYOZÁSA

Szerző: Mike Éva Zsuzsanna (MOGYE, ÁOK 6), Szász Melinda (MOGYE, ÁOK 6)
Témavezető: Dr. Kiss Szilárd Leó, egyetemi tanársegéd, I. számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, MOGYE.

Célkitűzés: Az idő előtti burokrepedés okainak tisztázása, az endocervikális fertőzés szerepének vizsgálata, valamint az ambulatorikusan leoltott kórokozók telepeinek és az antibiogramoknak az összegzése. Anyag és módszer: Az általunk tanulmányozott időszakban (2004 július-2005 március) a marosvásárhelyi I. számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikára beutalt, korai burokrepedéssel diagnosztizált terheseket követtük. Vizsgáltuk a szülés útját és idejét a burokrepedés pillanatához viszonyítva, a mikroorganizmusok előfordulási arányát, ezek érzékenységét antibiogram alapján, az újszülött születési súlyát valamint az 1 perces Apgar értéket. Eredmények: A kitenyésztett mikroorganizmusok nagyrésze Gram-pozitív baktérium (Enterococcus, Staphylococcus), előfordult Gram-negatív baktérium (E. Coli, Klebsiella) és gomba (Candida). A legtöbb baktérium elsősorban penicillin származékokra (Augmentin, Ampicillin), aminoglikozidokra (Gentamicin) és cefalosporinokra érzékeny. Következtetés: A megfelelő antibiotikum kiválasztása és alkalmazása csökkenti illetve megelőzi a chorioamnionitis és neonatális sepszis előfordulását idő előtti burokrepedés esetén.

11. A SUBURETERÁLIS COLLAGÉN IMPLANTÁCIÓ HELYE A VEZICO-URETERÁLIS REFLUX KEZELÉSÉBEN

Szerzők: Papp Zsuzsanna, Geréb Enikő (MOGYE, ÁOK 6)
Témavezető: Dr. Mártha Orsolya egyetemi adjunktus, Urológia Klinika, MOGYE

A vezico-ureterális (renális) reflux (VUR) az egyik leggyakrabban előforduló urogenitális fejlődési rendellenesség. Célkitűzés: Dolgozatunk célja az endoszkópos subureterális kollagén implantáció bemutatása,

illetve ezen módszer helyének meghatározása a vezico-ureterális reflux kezelésében. **Anyag és módszer:** 3 év lefolyása alatt 2002-2004 között a Marosvásárhely-i Urológia Klinikán 13 VUR-os női beteg esetében végeztünk endoszkópos subureterális kollagén implantációt. A betegek életkora 4 és 44 év között váltakozott, míg a reflux súlyossági fokát tekintve 2 esetben II fokú, 7 esetben III fokú, 4 alkalommal IV fokú és egy betegnél pedig kétoldali refluxsal találkoztunk. A kórkép felállításában az anamnézis, fizikális vizsgálat, laboratóriumi vizsgálatok, képalkotó eljárások (ultrahang, intravénás urográfia) és a vizeletáramlás meghatározása volt segítségünkre. A társuló fejlődési rendellenességeket illetően egy betegnél találkoztunk kettőzött vesével és uréter fissus-al, 3 kislánynak hiperaktív hólyagja volt és minden esetben az elsődleges panaszokat a visszatérő húgyúti fertőzések okozták. A beavatkozást 3-6 hónappal követően ultrahanggal és ürítéssel cisztográfiával értékeltük ki a betegek állapotát. **Eredmények:** Egyetlen befejező kezelés 8 esetben megoldotta a refluxot, 2 esetben a reflux súlyossági foka enyhült, míg 3 esetben a beavatkozást meg kellett ismételni, ezek közül egy betegnél nyílt műtetre került sor (uréter reimplantáció). Összefüggést találtunk a reflux súlyossági foka, lokalizációja, az uréterszájadékok alakja és a terápia sikeressége között. **Következtetés:** Az endoszkópos subureterális befejező kezelés egy nagyon hatékony módszer a reflux kezelésében. Megfelelő indikáció és technika esetén egyszerű, olcsó és minimálisan invazív módszer

12. KRÓNIKUS OSTEOMYEELITISEK KÜLÖNBÖZŐ FORMÁINAK KEZELÉSI LEHETŐSÉGEI

Szerzők: *Sólyom Árpád* (MOGYE, ÁOK 4), *Nagy Réka* (MOGYE, ÁOK 2)

Témavezető: *Prof. Dr. Nagy Őrs, Dr. Gergely István tanársegéd, Ortopédiai és Traumatológiai tanszék, MOGYE*

Célkitűzés: Dolgozatunkban a krónikus osteomyelitisek kezelésének nehézségeire és buktatóira hívni fel a figyelmet. Hangsúlyozzuk elsősorban az atipikus klinikai formák esetében a megfelelő műteti technika és a célzott antibioterápia fontosságát. **Anyag és módszer:** A marosvásárhelyi II. Számú Ortopédiai és Traumatológiai klinika 2000-2004 között, idült osteomyelitisszel kezelt betegek közül véletlenszerűen választottunk ki 56-ot. Elemeztük betegeink korszerű megoszlását, az etiológiai tényezőket, az alkalmazott műteti technikák Eredményességét rövid és középtávon. **Megbeszélés, Eredmények:** A leggyakrabban kimutatott kórokozó még mindig a *Staphylococcus aureus* (43%), következik a *Streptococcus epidermidis* (20%), az *E. coli* (19%) illetve a *Pseudomonas aeruginosa* (11%) és *Streptococcus faecalis* (7%). Az esetek nagytöbbsége a 35-65 év közötti férfiaknál fordult elő (68%). A 60 év feletti nőbetegeknél súlyosabb, hosszabb lefolyású eseteket észleltünk. Recidiva az esetek 28%-ban fordult elő. **Következtetések:** Az elért eredmények jónak minősíthetők összehasonlítva a nemzetközi statisztikai adatokkal. Ez elsősorban az időben elvégzett megfelelő műteti beavatkozásnak, a célzott antibioterápiának és a helyesen irányított utókezeléseknek köszönhető.

13. TAPASZTALATAINK A HALLUX VALGUS SEBÉSZETÉBEN

Szerzők: *Stupeczky Zsuzsanna, Kovács I.abella* (MOGYE, ÁOK 4)

Témavezetők: *Dr. Gergely István, Prof. Dr. Nagy Őrs* (Ortopédia és Traumatológia Klinika)

Célkitűzés: Jelen dolgozatban ismertetjük a Marosvásárhelyi Ortopédia és Traumatológia Klinikán 2001-2004 között a hallux valgussal kezelt betegek műteti technikáit, az utókezelést és a korai Eredményeket. **Anyag és módszer:** Az enyhe és a közepesen súlyos esetekben jól alkalmaztuk a Schede műtétet, míg a 12-18°-os intermetatarsialis szög esetében leggyakrabban Scarf féle osteotómiát végeztük. Az említett periódusban 62 betegnél végeztünk műteti beavatkozást, az átlag életkor 49 év, az átlagos utánkövetési idő 2 év volt. A fájdalomváltakozás értékelésére a jól ismert vizuális analóg fájdalom skálát (VAS) használtuk, a funkcionális Eredmény megítélésére pedig a Mayo Klinika értékelő rendszerét. **Eredmények, Következtetések:** Rövid távú eredményeink az esetek 84%-ban nagyon jó illetve jónak mutatkoztak. A metatarso-falangealis szög átlagosan 12°-al, míg az intermetatarsialis szög 8°-al csökkent, 2 esetben maradt vissza reziduális metatarsalgia illetve 6 esetben hallux valgus recidívával találkoztunk. Komplikációként bőr nekrozist, seb környéki hematómát, felszínes tromboflebitist illetve sebgyógyulási zavart említhetjük meg.

14. A COMBNYAKTÖRÉS OPTIMÁLIS SEBÉSZI KEZELÉSE

Szerzők: *Szabó Lehel, Topai Krisztina* (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: *Dr. Băgaș Tiberiu, egyetem, adjunktus II. számú Ortopédiai és Traumatológiai Klinika, MOGYE*

Célkitűzés: A combnyaktörést szenvedő betegek sebészeti kezelésének eredményességét vizsgáltuk. Jelen dolgozat célját a Marosvásárhelyi II. Számú Ortopédiai és Traumatológiai Klinika 2002-2004 közötti beteganyag retrospektív tanulmányozása és a műteti technikák összehasonlítása képezi. **Anyag és módszer:** 118

esetet dolgoztunk fel. Ebből 69 nő, 49 pedig férfi. A 60 év feletti betegek száma 90, ahol a férfi:nő arány 1:1,5. 34 esetben totál endoprotézissel, 64 esetben hemiarthroplasticával, 17 esetben osteosynthesissel kezelt beteg. **Eredmény:** A Garden I-II típusú törést osteosynthesissel kezelték, míg a Garden III-IV típusú és 8 óránál idősebb törések endoprotézis beültetését követelték. Az osteosynthesis rövid műtét, míg a vele együttjáró trauma is lényegesen kisebb mint az endoprotézis alkalmazásánál. Az osteosynthesissel kezelték 35,53% -nál álízület alakult ki. **Következmény:** Az osteosynthesis sikeres ha az első 8 órában elvégezzük. A legerősebb érv a primér endoprotézis mellett, hogy osteosynthesis esetén a korai és késői posztoperatív szövődmények aránya összességében magasabb, mint az endoprotézisben gyakoribb intraoperatív vagy korai és késői posztoperatív szövődményeké együtt.

15. A GYERMEKÁGYI LÁZ ETIOPATOGENÉZISE A MAROSVÁSÁRHELYI I. SZ. SZÜLÉSZETI ÉS NŐGYÓGYÁSZATI KLINIKA BETEGANYAGÁBAN

Szerző: Szász Melinda (MOGYE, ÁOK 6), Mike Éva Zsuzsánna (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Kiss Szilárd Leó egyetemi tanársegéd, I. számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, MOGYE

Célkitűzés: A gyermekági láz kialakulásában szerepet játszó tényezők felmérése, továbbá a kitenyészített mikroorganizmusok és antibiogrammok összegzése. **Anyag és módszer:** A marosvásárhelyi I. számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikán 2004. augusztus 1.- 2005 február 28. között gyermekági lázzal diagnosztizált nőket vizsgáltuk. Felmérésünket az alábbi tényezők figyelembe vételével végeztük: életkor, szülés ideje (időre vagy koraszülés), szülés és burokrepedés közt eltelt idő, szülés módja (hüvelyi vagy császármetszés), láz megjelenésének ideje és fennállásának időtartama, leoltás és antibiogram eredménye, rizikófaktorok. **Eredmények:** Az esetek jelen.ős részében a kitenyészített mikroorganizmus Gram-pozitív baktérium (Enterococcus, Staphylococcus), előfordult Gram-negatív baktérium (E. Coli, Klebsiella) és gomba (Candida). A legtöbb baktérium elsősorban penicillin származékokra (Augmentin, Ampicillin), aminoglikozidokra (Gentamicin) és cefalosporinokra érzékeny. **Következtetés:** A gyermekági láz sajnos még napjainkban is gondot okoz a szülészeten. A betegség etiopatogenezisének ismerete elengedhetetlenül fontos a helyes antibiotikum terápiához, a betegség gyors leküzdéséhez.

„E” témakör - Megelőző Orvostudomány, Varia, Labordiagnosztika, Mikrobiológia 2005. április 24, vasárnap, Kórusterem

Pontozó Bizottság:

Dr. Ábrám Zoltán, egyetemi előadótanár

Dr. Hecser László, egyetemi előadótanár

Dr. Hajdú Barabás Enikő, egyetemi adjunktus

Dr. Nagy Előd, egyetemi adjunktus

1. A DEPRESSZIÓ ELŐFORDULÁSÁNAK VIZSGÁLATA HIPERTÓNIÁS BETEGEKNÉL

Szerző: Balogh Botond (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Gábor Grecu József, egyetemi adjunktus, I Pszichiátriai Klinika, MOGYE

A depresszió egyre gyakrabban fordul elő szív érrendszeri megbetegedésekkel társultan. Számos vizsgálat szerint a depresszió a hipertónia egyik független rizikófaktor. **Célkitűzés:** összefüggések keresése és kimutatása a depresszió és a hipertónia között. **Anyag és módszer:** kérdőíves vizsgálat alapján felmértük a marosvásárhelyi III. Számú belgyógyászati klinika hipertóniával diagnosztizált és kezelt beteganyagát. A depresszió kimutatására a Zung és a Hamilton skálát használtuk. **Eredmények és Következtetés:** a hipertónia gyakran társulhat depresszióval. Ilyen esetben a pszichiátriai betegség diagnózisa és kezelése többnyire elmarad. A magasvérnyomás betegséghez társult depresszió felismerése és megfelelő gyógyszeres kezelése, lényegesen javíthatja az alapbetegség prognózisát.

2. A LAKOSSÁG VISZONYULÁSA AZ EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI FORMÁKHOZ, ELÉGEDETTSÉG AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSAL

Szerző: *Burkhardt Noémi, Mátyás Krisztina, Majláth Melinda (MOGYE, ÁOK 4)*

Témavezető: *Dr. Finta Hajnal, egyetemi ténársegéd, Dr. Ábrám Zoltán, egyetemi előadótánár, Közegészségtan tanszék, MOGYE*

Célkitűzés: Az erdélyi városok lakosságának viszonyulása a betegség esetén felmerülő költségekhez, elégedettségük az egészségügyi ellátási formákkal és az egyének válaszáának összefüggése az egyén iskolai végzettségével valamint az egyének egészségi állapotával. **Anyag és módszer:** A budapesti Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézet által kidolgozott kérdőíves módszer. A kérdőíveket véletlenszerűen kiválasztott egyéneknek alkalmaztuk, statisztikailag releváns módon. **Eredmény:** A megkérdezettek döntő százaléka választotta a társadalombiztosítás által nyújtott lehetőséget, sokkal kevesebben kívánnak alternatív megoldásokat választani a felmerülő költségek esetén. **Következtetés:** a megkérdezettek legtöbbje a társadalombiztosításra szavaztak más lehetőségek rovására, annak ellenére, hogy ugyanazon egyének a társadalombiztosítás által finanszírozott egészségügyi ellátási formákkal inkább elégedetlenek. Az egyének válaszaik ugyanakkor változtak annak függvényében, hogy az illető milyen iskolai végzettséggel bír valamint az egyén egészségi állapotával, illetve az eddig igénybe vett egészségügyi szolgáltatások mértékével.

3. A FLUOXETIN ÉS OLANZAPIN A REZISZTENS DEPRESSZIÓ KEZELÉSÉBEN

Szerző: *Fábián Mária, Szép Xénia (MOGYE, ÁOK 6)*

Témavezető: *Dr. Gábor Grecu József, egyetemi előadótánár, I. Sz. Pszichiátriai Klinika, MOGYE.*

Célkitűzés: A fluoxetin és olanzapin kombinált kezelés hatékonyságának követése a rezisztens depresszióval diagnosztizált betegeken. **Anyag és módszer:** A dolgozat anyagát a marosvásárhelyi I. sz. Pszichiátriai Klinikára beutalt 14 terápiára rezisztens depresszióval diagnosztizált beteg szolgálja. A betegek kombinált terápiában részesültek: 20 mg/nap fluoxetin (Prozac®) reggel, 10mg/nap olanzapin (Zayprexa®) este. A megfigyelés és kezelés 5 hónapos időintervallumban zajlott. A jelenlegi dolgozat az első 6 hét eredményeit mutatja be. A depresszió súlyosságának mérésére, állapotkövetésre használt Hamilton-depresszióskála és Zung-depressziókérdőív a kezelés 1, 7, 14, 21, 35, 42 napjaiban elért változásokat támasztja alá. **Eredmények:** A jelen dolgozat bemutatja a beteganyagot és az elért eredményeket. **Következtetés:** a kapott eredmények igazolják a fluoxetin és olanzapin kombináció hatékonyságát a terápia rezisztens depresszióban.

4. KÖZÉPISKOLÁS DIÁKOK GYÓGYSZERHASZNÁLATI SZOKÁSA, GYÓGYSZERISMERETE, GYÓGYSZERFÜGGŐSÉGE

Szerzők: *Hadnagy László (MOGYE, ÁOK 4), Kun Csilla (MOGYE, GYK 3), Péterfi Csaba (MOGYE, ÁOK 4)*

Témavezető: *Dr. Ábrám Zoltán, egyetemi előadótánár, Közegészségtani tanszék, MOGYE*

Célkitűzés: Célunk, a középiskolások körében felmért, gyógyszerekről alkotott ismereteik, használati szokásaik, tapasztalataik bemutatása, rákérdezve a családorvosaik jelenlétére a betegségek kezelésekor, egészségügyben dolgozó családtagok voltára, érdeklődésükre a téma iránt. **Anyag és módszer:** Kérdőíves felmérés segítségével 15 és 18 év közötti tanulók körében végeztünk kutatást. A megkérdezettek 39%-a fiú, 61%-a lány, 55%-a elméleti gimnáziumba, 45%-a szakiskolába jár. **Eredmények:** A válaszadók 74%-a megbetegedés esetén felkeresi családorvosát, 23%-a nem fordul orvosához, míg 3%-a nem ismeri azt. A diákok 37,9%-át a gyógyszerek hatásáról kellőképpen tájékoztatja orvosa, 38%-a elolvassa a dobozban található útmutatót. Érdeklődésük a téma iránt változó: 37,25% figyelemmel követ gyógyszertudományt bemutató tv-műsorokat, 24,83% olvas ehhez kapcsolódó szakkönyveket, újságcikkeket, 38% nem fogékony a téma iránt. Kiderül, hogy 55% az orvosa által felírt kezelést abbahagyja, amint jobban érzi magát. Az empirikus alapú gyógyszeresedés eredménye: rosszullét esetén, nem orvosi ajánlásra 88,54% szed fájdalomcsillapítókat, 67,93% gyulladáscsökkentőket, 28,24% antibiotikumokat, 6,10% nyugtatókat, 15,26% hányingercsillapítókat, 32,06% hasmenés elleni szereket. A lányok 10,63%-a használt fogamzásgátló tablettát. Rendszeresen szed a megkérdezettek 40,52%-a C vitamint, 11,12%-a kalcium és magnézium pezsgőtablettákat, 3,26%-a vas tartalmú készítményeket, míg 26,14%-nak az anyagiak gondot jelentenek ezek megvásárlásakor. **Következtetés:** a felmérés rávilágít arra, hogy szükséges egy széles körű tájékoztatás a gyógyszerek negatív hatásainak ismertetése érdekében, ugyanakkor hangsúlyosabb kell legyen a családorvosok szerepe a betegségek kezelésében.

5. IZOMDISZMORFIA ELŐFORDULÁSA TESTÉPÍTŐK KÖRÉBEN: ESETTANULMÁNY

Szerző: Hella Zoltán (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Gábos-Grecu József, egyetemi előadótanár, I. Pszichiátria Klinika, MOGYE

Célkitűzés: Jelentős irodalmi adattal rendelkezünk nők körében jelentkező testképzavarról itthon, de kevés tanulmány foglalkozott férfiak körében a témával. A testdiszmorfiás zavar részeként megjelenő izomdiszmorfia, vagyis az izomosság iránti patológiás késztetés - mint entitás - prevalenciájának vizsgálata. **Anyag és módszer:** 64 versenyre készülő, 18-35 év közötti testépítő kérdőív és interjú alapján történő felmérést végeztük, a Harrison G. Pope és Gruber A.J. által 1997-ben lefektetett, izomdiszmorfiára vonatkozó kritériumok felhasználásával, Marosvásárhelyről. A kritériumok mellett kíváncsiak voltunk az egyének anyakapcsolatára, önértékelésére-gyerekkori testsúlyproblémáira, a baráti kapcsolatok jelenlétére vagy hiányára. Ami a komorbiditást illeti kérdéseket tettünk fel kényszeres zavar-perfekcionizmus irányában (izomosság iránti késztetés, testi elégedetlenség). **Eredmények:** A 64 megkérdezett egyénből 3 esetben találtunk pozitív választ az összes diagnosztikai kritériumra, további 4 esetben, habár érintette volt mindegyik kritérium, nem volt lefedve teljesen. A maradék 57 esetben az edzések mellett speciális étrend betartása, testi elégedetlenség, perfekcionizmus-izomabb testalkat iránti vágy volt a meghatározó. Következtetések: 1. Az izomdiszmorfia egy lehetséges külön entitás, amelyben a testképzavar a legfeltűnőbb, ami inkább a testdiszmorfiás zavarhoz közelíti, nem pedig az evészavarokhoz. 2. A zavarban szenvedők különös figyelmet fordítanak étrendükre, de izomnövelés céljából, más evészavartünet, mint például kontrollvesztés nem jellemző. 3. hiperprotektív anyai magatartás megalapozó tényező lehet.

6. A NEUROTUBERCULOSIS JELENLEGI JÁRVÁNYTANI ÉS KLINIKAI MEGNYILVÁNULÁSAI

Szerző: Kiss Ibolya (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Zaharia Kézdi Iringó, egyetemi adjunktus, Fertőző Klinika, MOGYE

Célkitűzés: A neurotuberculosis járványtani adatainak és klinikai megnyilvánulásainak ismertetése a marosvásárhelyi Fertőző Klinika 3 éves beteganyagából. **Anyag és módszer:** 2000-2003 között, 25 neurotuberculosis kórosított beteg anyagából utótanulmányt végeztünk. **Eredmények:** A betegek átlagéletkora 29 év. 72%-uk falusi környezetből származik. Számottevő különbség a nemek között nem volt. A betegek 68%-nál szerepeltek a koponyaűri nyomásfokozódás tünetei. Enkefalitiszes tünetcsoport is jelentkezett konfúz állapot (24%) és aluszékonyság (40%) formájában. 28%-ban alakult ki agyidegi érintettség. Neuroimaging vizsgálatokkal 36%-nál találtunk hidrocefáliát. A mellkas Rtg 56%-ban mutatott kóros elváltozást a tüdő szintjén. A liquor külleme 32%-ban xantochrom, a proteinorahia 20%-ban meghaladta a 100 mg%-t, a glicorahia 32%-ban 45 mg% alatti. A sejtszám 98%-ban 100 / ml feletti, 12%-ban a limfociták mellett granulociták is megtalálhatók. A tejsavszint 92%-ban alacsony, cloruroráhiát nem vizsgáltak. 92%-ban a liquor elváltozás atipikus volt. 12%-ban kitenyészítették a liquorból a Koch bacillust. 92%-ban a tuberculosztatikus kezelés eredményes volt. **Következtetés:** 1. A terápiás próba diagnosztikai értékű. 2. A neurotuberculosisos betegek későn kerülnek megfelelő szakorvosi ellátáshoz. 3. A liquor nem mutat jellegzetes elváltozást minden esetben, ezért a kóros-mérésben össze kell vetni minden járványtani, klinikai és paraklinikai adatot.

7. A LAKOSSÁG EGÉSZSÉGI ÁLLAPOTÁNAK TANULMÁNYOZÁSA BIHAR MEGYÉBEN 1985 ÉS 2002 KÖZÖTT

Szerző: Liskai Katalin MOGYE (ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Farkas Evelyn egyetemi adjunktus, Népegészségügyi Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: A lakosság egészségi állapotának vizsgálata demográfiai módszerek segítségével Bihar megyében 1985 és 2002 között. **Anyag és módszer:** A rendelkezésünkre álló statisztikai adatok összesítése, összehasonlítása és feldolgozása. A következő demográfiai mutatókat követtük: a lakosság száma, az élve születési arányszám, általános termékenység, nyilvántartásba vett terhesek száma, általános halandóság, természetes szaporulat, csecsemőhalandóság és a veszélyeztetett terhességből származó anyai halálozás. **Eredmények:** A lakosság száma enyhén növekedés után (1985 és 1989 között) fokozatosan csökken. Az élve születettek száma átmeneti növekvő tendencia után (1987 és 1989 között) fokozatosan csökken. Az általános termékenység, a nyilvántartásba vett terhesek száma, a csecsemőhalandóság, a veszélyeztetett terhességből származó anyai halálozás csökkenő tendenciát mutat. Az általános halandóságra a növekvő tendencia jellemző. **Következtetés:**

Az adatok feldolgozása alapján azt tapasztaltuk, hogy a lakosság egészségi állapota nem kielégítő. Problémát jelent a természetes szaporulat csökkenése és az általános halandóság növekedése. Javulás tapasztalható azonban az anyai halálozás és a csecsemőhalandóság terén.

8. AZ ERDÉLYI LAKOSSÁG ALVÁSSPROBLÉMÁINAK FELMÉRÉSE

Szerző: *Mátyás Krisztina, Burkhardt Noémi, Toma Áron, (MOGYE, ÁOK 4)*

Témavezető: *Dr. Finta Hajnal, egyetemi tanársegéd, Dr. Ábrám Zoltán, egyetemi előadótanár, Közegészségtan tan-szék, MOGYE*

Célkitűzés: Napjainkban egyre gyakoribbak az alvással kapcsolatos problémák. Kutatásunk célja az erdélyi lakosság egészségmagatartásának felmérése volt. Ezen belül válaszokat kerestünk a lakosság körében felmerülő alvász problémák okaira, figyelembe véve a lakosság kor és nem szerinti megoszlását. **Anyag és módszer:** Az adatgyűjtést a Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézete által összeállított kérdőíves módszer alapján történt. **Eredmények:** A lakosság közel 70%-nál találtunk valamilyen jellegű alvász problémára utaló adatot. A lakosság körében legsúlyosabb problémát az alvás utáni fáradtság és kimerültség érzése, illetve az álmoság jelenti. Ez után, csökkenő tendenciát mutatva, jelentkezik a gyakori éjszakai ébredésre, elalvási nehézségekre, az alvás minőségének romlására utaló adat. Az esetek nagyobb része a fiatal vagy középkorú, dolgozó osztályba tartozik. Nők esetében jóval magasabb arányban jelentkezik a panaszok, ugyancsak a nők, alvász problémáikat súlyosnak vagy közepesnek, míg a férfiak enyhének minősítette. Az alvás időtartama a normális határokon belül mozog. Említésre méltó, hogy az alvász problémákkal küszködők jelentős időt töltenek TV-nézéssel. Következtetés: Az alvász problémák szoros összefüggést mutatnak elsősorban a nemmel, továbbá a munkahelyi stresszel, TV-nézéssel. Kevésbé mutatható ki összefüggés az alvás időtartamával. Korunkban az alvász problémák lassan népbetegségnek számít és jelentősebb figyelmet igényelne.

9. A KÉT ÉVNÉL HOSSZABB IDEIG HASZNÁLT UGYANAZON ANTIRETROVIRÁLIS GYÓGYSZERKOMBINÁCIÓ HATÉKONYSÁGA HIV FERTŐZÖTT GYEREKEKNÉL

Szerző: *Ráduly Éva (MOGYE, ÁOK 6)*

Témavezető: *Dr. Zaharia Kézdi Iringó egyetemi adjunktus, I. számú Fertőző Klinika, MOGYE*

Célkitűzés: A két évnél hosszabb ideig használt ugyanazon antiretrovirális gyógyszerkombináció hatékonyságának vizsgálata HIV fertőzött gyerekeknél. **Anyag és módszer:** A Marosvásárhelyi I-es számú Fertőző Klinikán nyilvántartott HIV fertőzött gyerekek közül tanulmányoztuk annak a 25-nek az immunológiai és klinikai státusát akik 24 hónapnál hosszabb ideig ugyanazt a gyógyszerkombinációt kapták. **Eredmények:** A betegek közül 9-en nem részesültek előzetes antiretrovirális kezelésben, 16 pedig előkezelt volt. A használt gyógyszerkombinációk, a CD4, valamint a víruskópia szám változása a kezelés elején és végén: 2INRT+1IP 7 betegnél (28%), CD4: 247-742, víruskópia szám: 272118-325738, 2INRT+ 1INNRT 9 betegnél (36%), CD4: 255-523, víruskópiaszám: 562003-95976, 1INNRT+1IP 2 esetben (8%), CD4: 425-501, víruskópiaszám: 400-234089, 2INRT+2IP 1 esetben (4%), CD4: 333-1036, víruskópiaszám: 226000-28757, 1INRT+1INNRT+1IP 1 eset (4%), CD4: 508-470, víruskópiaszám: 18000-1222000, 1INRT+2IP 4 eset (16%), CD4: 619-752, víruskópiaszám: 118296-15149, 3 INRT 1 esetben (4%) 634-794, víruskópiaszám: 10594-87554. Következtetések: 1. A hosszú távon legeredményesebb gyógyszerterápiások immunológiai szempontból: 2INRT+1INNRT, 2INRT+2IP, 1INRT+2IP, klinikai szempontból pedig: 2INRT+IP, 2INRT+INNRT. 2. Leghelyesebb lenne a betegeket a vírusrezisztencia meghatározásának eredménye alapján kezelni.

10. BIOLÓGIAI, PSZICOLÓGIAI, SZOCIÓKULTURÁLIS RIZIKÓFAKTOROK MINT A DEPRESSZÓ ÉS ÖNGYILKOSSÁGI MAGATARTÁS KIVÁLTÓI.

Szerző: *Szép Xénia, Fábián Mária, Porkoláb Huba (MOGYE, ÁOK 6).*

Témavezető: *Dr. Gábor Grecu József, egyetemi előadótanár, I. Sz. Pszichiátriai Klinika, MOGYE*

Bevezető: A depresszió és az öngyilkosság komoly népegészségügyi probléma mindenhol a világon. Okainak osztályozásában megkülönböztetünk biológiai, pszichológiai, szociokulturális faktorokat. **Célkitűzés:** Összefüggés vizsgálata a biológiai, pszichológiai, szociokulturális faktorok, a depresszió és az öngyilkossági magatartás között. **Anyag és módszer:** a marosvásárhelyi I. Sz. Pszichiátriai Klinika depresszióval diagnosztizált betegeinek körében felmértük a biológiai, pszichológiai, szociokulturális faktorok gyakoriságát a depresszió és az öngyilkossági magatartás kialakulásában. **Eredmények:** A vizsgált betegek körében a depresszió és öngyilkossági kísérlet gyakrabban jelentkezett nők, munkanélküliek, idős betegek körében. Következtetés: Kétségtelen hogy a depresszió legtragikusabb következménye az öngyilkosság. A depresszió korai felismerése

se és hatékony kezelése, megfelelő betegkövetéssel, a beteg szenvedéseit megszünteti és képes megelőzni a komplikációkat, ezzel a beteg életminőségét is javítva. Hatékony terápiás stratégiák léteznek mind a gyógyszeres, mind a pszihoterápia területén.

11. A MAROSVÁSÁRHELYI LAKÁSOK MIKROKLIMÁJÁNAK TANULMÁNYOZÁSA

Szerzők: Tinka Timea Réka (MOGYE, ÁOK 6), Szász István Zsolt (MOGYE, ÁOK 5), István Gabriella (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezető: Dr. Ábrám Zoltán egyetemi előadótanár, Közegészségtan Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: Célunk a marosvásárhelyi lakások mikroklímájának tanulmányozása volt. **Anyag és módszer:** 30 lakásban végeztünk méréseket, valamint kérdőíves felmérést. A méréseknél a három legfontosabb mikroklímái paramétert vettük figyelembe: hőmérséklet, nedvességtartalom, légáramlat sebessége. **Eredmények:** A mérések alapján kiderült, hogy az átlaghőmérséklet értéke 18,4 °C volt, a relatív nedvességtartalom 44%. A kérdőíves felmérésekben a megkérdezettek 66%-a panaszkodott a porra, 60% zajosnak találta a környezetét. **Következtetés:** A mérések és a kérdőíves felmérés alapján kiderült, hogy a marosvásárhelyi lakások 83%-ában a komfortklímának megfelelő körülmények voltak.

12. GOMBAMÉRGEK ANALITIKAI VIZSGÁLATÁNAK LEHETŐSÉGEI

Szerző: Ferenczi Tamás (POTE, Természettudományi Kar, Biológiai-környezettan 4)

Témavezető: Prof. Dr. Bajnóczy István, Igazságügyi Orvostani Intézet, Márk László, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet, Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar

Célkitűzés: A cél olyan módszer kidolgozása volt, amely alkalmas a Gyilkos Galóca mérgeanyagainak kvalitatív és kvantitatív meghatározásához. Évente átlagosan 50 személy szenved el életveszélyes amatoxin mérgezést. A kezelés megkezdésének gyorsasága alapvetően befolyásolja a mérgezés végső kimenetelét. Az első nehézség a gombamérgezés tényének megállapítása, illetve a mérgezést okozó faj azonosítása. **Anyag és módszer:** Gyári standardokból készített hígításokat vizsgáltunk. (Eluens: acetonitril, amónium acetát.) A folyadék-kromatográfiás meghatározásnál alkalmazott kolonna: C18. A Gyilkos Galóca mérgeének azonosítására néhány helyen ELISA tesztet alkalmaznak, mellyel a mérgezetek vizeletéből és véréből a toxin közvetlenül kimutatható. A módszer két óra alatt specifikus **Eredményt** ad ugyan, de hátránya, hogy az eljárás drága, és a mennyiségi meghatározás lehetősége korlátozott. A vizsgált lineáris tartomány 100-10-4mg/l. A kimutatási határ 2 fmol **Eredmények:** A magas nyomású folyadék-kromatográfia (HPLC) a mérge nagy hígítása mellett is egyértelműen igazolja az anyag jelenlétét, és alkalmas a mennyiség pontos meghatározására. **Következtetések:** Munkánk során olyan nagyhatékonyságú folyadékkromatográfiás módszert dolgoztunk ki, amely alkalmas a szervezetbe került amatoxinok mennyiségi és minőségi meghatározására. A vizsgálat segítségével a toxikológus gyors és megbízható **Eredményt** tud szolgáltatni a klinikusnak a mérgezés súlyosságáról; ily módon megnövekedhet az életveszélyes mérgezések túlélési aránya.

13. KÜLÖNBÖZŐ BIOTOPOK BAKTERIÁLIS KOLONIZÁCIÓJA KÓRHÁZBA UTALT BETEGEKNÉL

Szerző: Mándoki Kinga Hortenzia (MOGYE, ÁOK 6)

Témavezetők: Dr. Lőrinczi Lilla egyetemi adjunktus (MOGYE, Mikrobiológia Tanszék), Dr. Toma Felicia egyetemi adjunktus (MOGYE, Mikrobiológia Tanszék)

Célkitűzés: a baktérium flóra vizsgálata a sebészeti osztályokra beutalt betegeknél (orr-, garatváladék, bőrről vett minta). **Anyag és módszer:** a vizsgált betegeket 2 csoportba soroltuk: B1 és B2. B1- a mintákat a beutaláskor vettük a hordozói állapot felderítése céljából. 50 beutalt személy. B2- 21 beteg. A mintavétel a beutaláskor, illetve a kórházi tartózkodás 3., 5., 10. napján történt. A próbák feldolgozása klasszikus bakteriológiai módszerekkel történt. **Eredmények:** A B1 csoportnál 84%-os tünetmentes hordozói arányt találtunk. A betegek 46%-nál Staphylococcus aureus, 30%-nál Escherichia coli, 8%-nál Klebsiella spp. és 8%-nál Pseudomonas aeruginosa volt jelen a vizsgált mintákban. A tenyér bőréből vett mintákban az esetek 80%-ban volt izolálható patogén vagy fakultatív patogén baktérium. A B2 csoportnál a beutaláskor a vizsgált betegek 24%-nál, 7-10 napos kórházi tartózkodás után 69%-nál mutatható ki patogén és fakultatív patogén baktériumokkal való kolonizáció. **Következtetések:** A sebészeti osztályra beutalt patogén baktériumokkal

kolonizált betegek fontos fertőző forrást képviselnek. A vizsgált egyéneknél a *Staphylococcus aureus* hordozás volt a leggyakoribb, ezt követte az *Escherichia coli*, *Klebsiella* spp. és *Pseudomonas aeruginosa* hordozás. A patogén baktérium fajokkal való klonizáció kórházi környezetben átlag 1-5 nap alatt valósul meg.

14. AZ ASCARIS LUMBRICOIDES BIOLÓGIÁJÁNAK TANULMÁNYOZÁSA

Szerző: Stoica Krisztina (MOGYE, ÁOK 3)

Témavezető: Dr. Barabás-Hajdu Enikő egyetemi adjunktus, Mikrobiológia-Vírusan-Parazitológia Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: a dolgozat célja az *Ascaris lumbricoides* (A.L.), földünk egyik leggyakoribb élősködője petéinek székletben és földben való fejlődésének in vitro tanulmányozása és ennek fényképekkel történő alátámasztása. Anyag és módszer: A pozitív székletmintákat a Marosvásárhelyi Megyei Kórház Parazitológiai Laboratóriumából nyertük, majd tisztítás után a petéket Petri csészébe helyezett földmintákkal kevertük, lefedtük és 210C- on tartottuk. A pe'ek egy részét a székletmintákban hagytuk, ugyanolyan körülmények között. Mindkét mintából naponta natív készítményeket vizsgáltunk és a különböző fejlődési stádiumban levő petéket számoltuk és fényképeztük. Eredmények: A földben gyorsabb fejlődést tapasztaltunk: a peték 90%- a 6 nap után lárvákat tartalmazott. A székletmintákban az első lárvák csak 14 nap után jelentek meg. A peték 12%- a az ötödik napon kétsejtstádiumba jutott, a hetedik napon 3%-a már négysejtes stádiumban volt, míg 14%- a 2-4 sejtstádium különböző alakjait mutatta. Tizedik napon már 12%- a a petéknek volt 4, és 24%- a 2-3 sejtstádiumban. A 12. napon 3%- a a petéknek morula stádiumba jutott és a 14. napon figyeltük meg az első lárvát a peteburokból való kibújásakor. Következtetés: A székletben a peték lassúbb fejlődést mutattak, mint a földben. Az első lárvá stádium a 14., míg a földben már a 6. napon megjelent.

15. VÍZEKBŐL NYERT KRISTÁLYOK TANULMÁNYOZÁSA

Szerző: Szabó Attila Zsolt (MOGYE, ÁOK 2)

Témavezető: Dr. Fazakas Zita egyetemi adjunktus, Biokémia Tanszék, MOGYE

Célkitűzés: megmagyarázni a vízben levő energia biológiai szerepét a különböző alakzatú vízkristályok képei alapján. Anyag és módszer: a tesztelési vizek Petri csészében voltak lefagyasztva -5°C-ra két órán keresztül, majd mikroszkóp alá helyezve 200-tól 500-szorosig terjedő nagyításokban lefényképezve. Eredmények: a vízmintákból vett cseppek fagyasztásakor a víz számos kristályformát mutat, vannak közöttük hatszögűek, oválisak, változékonyak, vagy kristályforma nélküliek, azonban mindegyiknél megfigyelhető a rácsos kristályszerkezet. A következőképpen magyarázzuk a víznek eme különböző kristályosodását: A hidrogén-kötések folyamatos szakadása miatt a vízben erős klaszterek (víztömbök) jönnek létre, amelyek elsiklanak egymás mellett, és mindent magukkal sodornak, ami az útjukba kerül, például a fehérjéket. Rosszabb esetben a vízben levő szennyeződések, jobbik esetben a gyógyszerek és a gyógynövények hatóanyagai irányítják a hidrogénkötéseknek egy jól meghatározott sorrendben történő felszakadását, ezáltal meghatározva a nagy víztömbök mozgását. A víztömbök elsiklanak egymás mellett, és egy bizonyos módon belsejükbe sodorják és magukkal viszik pl. a fehérjéket, amelyek ezáltal óriási energiamennyiséghez jutva be tudják tölteni fiziológias funkciójukat. A továbbiakban szeretném megvizsgálni az egészséges és a patogén szövetekben levő víz kristályosodását feltételezve a különböző kristályosodási formák nyeresét. Azonos kóros folyamatokban valószínű az azonos kristályosodás. Következtetés: a vizekből nyert kristályok formáit fel lehetne használni bizonyos diagnózisok felállítására.

16. A GOT, GPT, γ -GT ENZIMEK AKTIVITÁSA ASZPARTÁMMAL ÉS GLUTAMÁTTAL KEZELT PATKÁNYOKNÁL

Szerző: Sztojka Emőke (MOGYE, ÁOK 3)

Témavezetők: Prof. Dr. Máthé János egyetemi tanár, Petrișor Codruța tanársegéd

Bevezető: Az élelmiszerek nagyipari előállítása, forgalmazása és eltarthatósága szükségessé tette a mesterséges adalékanyagok alkalmazását (pl ide tartozik a glutamát, E620 és az aszpartám, E951), amelyek valós veszélyt jelentenek, potenciális toxicitásuk által, az emberi szervezetre. Ezen okból kiindulva tanulmányoztuk egyes szérum enzimek változását (GOT, GPT, γ -GT) az adalékanyagok májtoxicitásának kimutatására. Anyag és módszer: A kísérlethez szérumot használtunk, amit olyan patkányoktól nyertünk amelyeket 30 napig kezeltünk az adalékokkal, glutamát és aszpartám 1,3-1,5 g/l/nap. Az enzimaktivitás meghatározására kinetikus és spektrofotometriás módszereket alkalmaztunk, az eredményeket a kontroll csoport eredményeivel hasonlítottuk össze. Eredmények: A glutamáttal kezelt patkányoknál a GPT és a γ -GT fokozott aktivitását, a GOT aktivitás csökkenését észleltük. Az aszpartámmal kezelt kísérleti állatoknál megfigyelhettük a

GPT aktivitás fokozódását, valamint a GOT aktivitásának kisebb fokú csökkenését. Következtetések: Ezen megfigyelések alapján kijelenthetjük: folyamatos és nagy mennyiségű aszpartám és glutamát fogyasztása súlyos következményekkel járhat, főleg a májra, ami a metabolizmus központi szerve.

„F” témakör - Fogorvostudomány 2005. április 24, vasárnap

Pontozó Bizottság:

Dr. Kovács Dezső, egyetemi tanár
Dr. Matekovics György, egyetemi tanár
Dr. Mártha Ildikó, egyetemi tanársegéd
Dr. Pongrácz Antal, főorvos

1. FÉMALLERGIA A FOGORVOSLÁSBAN ?!

Szerző: *Dombi Csaba Ábel, Makai - Magoss Ágnes (MOGYE, FOK IV.)*

Témavezető: *Prof. Dr. Popsor Sorin , egyetemi előadótanár, Fogpótlástan Tanszék MOGYE*

Bevezető: Sok fém annak ellenére, hogy önmagában nem képez veszélyt a szervezet számára, képes immunreakciót elindítani. Ha egészen pontosan akarunk fogalmazni, azt kell mondanunk, hogy a „fémallergia” nem is létezik: a szervezetünk immunrendszere a fématomokat önmagukban nem is veszi észre. **Anyag és módszer:** A rögzített fogpótlásokban használatos fémek elemzése allergológiai szempontok szerint. A fémallergia által okozott tünetek bemutatása. Diagnosztikai kérdések, kezelések megbeszélése. Adatgyűjtés Marosvásárhelyen. **Következtetések:** A fogászatban használatos fémek korróziós tulajdonsága, a fémrel való találkozás mennyisége, minősége, a szervezet egyéni szenzibilizációs tulajdonsága közösen befolyásolja ezt a betegséget.

2. A 6-8 ÉVES KISISKOLÁSOK KÖRÉBEN VÉGZETT FELMÉRÉS A DISZFUNKCIÓK ÁLLAPOTÁRÓL

Szerzők: *Dörner Judith, Schiek Bernadett Zsuzsanna (MOGYE, FOK 5)*

Témavezető: *Dr. Mártha Krisztina, egyetemi tanársegéd, Gyermekfogászati-Fogszabályozási tanszék, MOGYE*

Célkitűzés: Vizsgáltuk a maradó fogak normális előtörése szempontjából oly fontos támasztózáron állapotát, valamint az infantilis nyelés és a szájlégzés előfordulási gyakoriságát a kisiskolások körében. **Anyag és módszer:** A Marosvásárhelyi 10-es számú általános iskola 6-8 éves tanulói. A vizsgálati periódus 2004 október-december. **Eredmények:** A 48 páciens közül mindössze néhányan rendelkeztek ép támasztózáronnal, a szájlégzés és/vagy infantilis nyelés majdnem mindegyik gyermeknél jelen volt. **Következtetések:** Az eredményekből kiindulva több figyelmet kellene fordítani a szülők tájékoztatására, valamint kulcsfontosságú lenne az elváltozások korai felismerése és kezelése, amihez elengedhetetlen a szülő és fogorvos együttműködése.

3. MAROS MEGYEI LAKOSOK KÖRÉBEN VÉGZETT FOGÁSZATI FÉLELEMMEL KAPCSOLATOS KÉRDŐÍVES FELMÉRÉS EREDMÉNYEI

Szerző: *Gyöngyi-Incze Bernadette (MOGYE, FOK 6)*

Témavezető: *Dr. Cerghizan Diana, egyetemi gyakornok, MOGYE, Fogpótlástan és Orális Rehabilitáció Klinika*

Bevezető: Annak ellenére, hogy a modern fogászati beavatkozások döntő többsége fájdalommentesen elvégezhető, a betegek nagy része mégis fájdalommal társítja a fogorvossal való találkozást és félelem tölti el. **Anyag és módszer:** Két nemzetközileg használt fogászati szorongás és félelem kérdőív segítségével felmértük végeztünk Maros megye két városának lakosai körében. 120 kérdőívet osztottunk ki, amit a megkérdezettek névtelenül és önkéntesen töltöttek ki. Ebből az értékelhető kérdőívek száma 102. A nemek szerinti megoszlás: 53,9% (N=55) férfi és 46,1% (N=47) nő. **Eredmények:** A részleges Eredmények azt mutatják, hogy a megkérdezettek 2/3-a (70,6%) egyáltalán nem fél és csupán nagyon kevesen (3,9%) rettegnek

a fogorvos látványától. A válaszadók 40,2%-a nagyon fél vagy egyenesen retteg az érzéstelenítéssel járó szúrástól. Következtetések: Már a fogászati beavatkozásoknak a gondolata is félelmet ébreszt az emberekben, különösen a férfiakban, ami csak fokozódik a váróteremben és a fogászati eszközök (fecskendő, tű, fűrő) látványától.

4. INCLUSIOBAN LEVŐ CANINUS SEBÉSZI-ORTODONCIAI ELLÁTÁSÁNAK FELNÖTTKORI ALKALMAZÁSA

Szerzők: Pusztai László Szabolcs, Vajda Zsuzsa (MOGYE, FOK 5)

Témavezető: prof.Dr. Kovács Dezső, egyetemi tanár (MOGYE Szájsebészeti Klinika), Dr Mártha Krisztina tanársegéd, Gyermekfogászati és Fogszabályozási Tanszek

Célkitűzés: Dolgozatunk célja inclusioban levő caninus sebészi-ortodontiai módszerrel történő fogsorba állítás lépéseinek ismertetése. Anyag és módszer: klinikai esetek különböző stádiumainak a bemutatása, a fog fogsorba állítása. Eredményeinket a vizsgálat alatt készített fényképekkel dokumentáltuk. Következtetések: Ha a fog megtartásának meg vannak a lehetőségei és az elvégzett vizsgálatok alapján a fog funkcióképességét lehetségesnek látjuk, akkor az inclusioban levő caninus sebészi-ortodontiai módszerrel történő fogsorba állítása (fog feltárása, koronára brackett ragasztása és fogszabályozási ívek alkalmazása) megvalósítható lehet felnőttkorban is.

5. A FOGORVOS SZAKMAI EGÉSZSÉGVÉDELME AVAGY RENDELŐI ERGONÓMIA EURÓPÁBAN

Szerzők: Schramkó Szilárd (Temesvári OgyE, FOK 5), Kabai József (Temesvári OgyE, FOK 3)

Témavezető: Dr. Kovács-Kurucz J. Szabolcs, doktorandusz Victor Babeş OGYE Fogorvostudományi Egyetem, Temesvár

Bevezető / Célkitűzés: A fogásztól a fogorvoslásig eltelt évszázadok során a fogorvos és páciens testhelyzetének viszonya az utóbbi időkig nem sokat változott. Az egyszerű majd lábpumpás borbélyszék és az állítható fejtámasz egyformán kényelmetlen volt az orális beavatkozás mindkét szereplőjének. Amíg a páciens a legrosszabb esetben egy vagy több fog visszahagyásával távozott a rendelőből, addig a fogorvos szervezete számos, igen súlyos elváltozásokat szenvedett a több évtizedes praxis folyamán. Anyag és módszer: A fogorvosi rendelő alapvető berendezései, az orvos, az asszisztencia és a beteg mozgásteret kerül elemzésre. A páciens vízszintes testtartása, az orvos összes művelet és a nővér segítsége egy harmonikus egységet kell alkosson. Eredmények: A megváltozott, egészséget óvó rendelői ergonómia olyan alternatívákat kínál az ülte dolgozástól a négykezes megoldásig amelyeket igen fontos megismerni. Következtetés: Az EU-ban akkreditált fogorvos oktatásban a rendelői ergonómiája egy kiemelten fontos tantárgy, amely a fogorvos és csapata egészségének károsodását hivatott megelőzni. Ebből a témakörből kívánunk egy pár alapvetően hasznos, gyakorlati gondolatot megosztani a diáktársakkal.

6. A WINTER-FÉLE VONALAK JELENTŐSÉGE AZ ALSÓ BÖLCSESSÉGFOGAK ODONTECTOMIÁJA SORÁN

Szerzők: Vajda Zsuzsa, Fejér Sándor (MOGYE, FOK 5)

Témavezető: Prof. Dr. Kovács Dezső, egyetemi tanár, MOGYE Szájsebészeti Klinika

Célkitűzés: Az inclusioban levő alsó bölcsességfogak odontectomiája során alkalmazható Winter-féle vonalak felhasználhatóságának és gyakorlati jelentőségének vizsgálata. Anyag és módszer: A Marosvásárhelyi Szájsebészeti Klinikán alsó bölcsességfog odontectomiára jelentkező betegeknél vettük figyelembe a röntgenfelvételekre behúzott Winter-féle vonalakat és az impactatio szögét. A vonalak tájékoztatnak a műtét előtt arról, hogy a periosteális lebeny felfejtése után mennyi válik láthatóvá a fogból, mennyi csontot kell eltávolítani a korona felett. Eredmények: A technika jól használható mesioanguláris impactatio esetében, distoanguláris impactatio esetében nincs jelentősége. Következtetések: A technika figyelmen kívül hagyja a fog szeletelésének lehetőségét. Periapicális röntgenfelvételen megfelelő az alkalmazása, panoráma felvételeknél is használható, de nem tudjuk annyira pontosan felmérni a nehézségeket, valamint 1,2-1,4 nagyításban látjuk a struktúrákat, a használt készüléktől függően. A technika ezáltal csak adott esetekben nyújt hasznos információt és bír gyakorlati jelentőséggel.

„G” témakör - Gyógyszerésztudomány 2005. április 23, szombat

Pontozó Bizottság:

Dr. Tókécs Béla, egyetemi tanár

Dr. Kincses Ajtai Mária, egyetemi tanár

Dr. Sipos Emese, egyetemi előadótanár

Dr. Varga Erzsébet, egyetemi adjunktus

1. KETOPROFEN TARTALMÚ GÉLEK ELŐÁLLÍTÁSA ÉS VIZSGÁLATA

Szerző: Aszalós Mónika (MOGYE, GYK 5), György Emőke (MOGYE, GYK 5)

Témavezető: Dr. Ciurba Adriana egyetemi előadótanár, MOGYE, Gyógyszertechnológia Tanszék

Célkitűzés: Jelen dolgozat célja a nem szteroid gyulladáscsökkentő hatóanyagot tartalmazó gélek fizikai-kémiai tulajdonságainak vizsgálata alapján a hatás szempontjából legelőnyösebb készítmények kiválasztása. Anyag és módszer: Különböző semlegesítő anyagokkal (nátrium-hidroxiddal, illetve trietanolaminnal) képzett 1%-os Carbopol 940, Carbopol 974 és Ultrez 10 gélekbe beépítve a ketoprofent, vizsgáltuk a készítmények reológiai tulajdonságait (folyásgörbe, viszkozitásgörbe, penetrometriás mérések), a hatóanyagleadást, valamint a felszívódást elősegítőként hozzáadott mentol és kámfor hatását. **Eredmények, Következtetések:** Az általunk vizsgált készítmények közül kiválasztottuk azokat, amelyek a legmegfelelőbbnek bizonyultak a ketoprofen lokális alkalmazására.

2. AZ ANETHUM GRAVEOLENS ILLÓOLAJÁNAK FITOKÉMIAI ÉS MIKROBIOLÓGIAI VIZSGÁLATA

Szerzők: Biró Gyopár (MOGYE, GYK 5), Szabó Orsolya (Corvinus egyetem Budapest Élelmiszeripari Kar 4)

Témavezető: Dr. Varga Erzsébet egyetemi adjunktus, MOGYE, Farnakognózia és Fitoterápia tanszék

Célkitűzés: Az ernyősvirágzatúak (Apiaceae) családjába tartozó közismert fűszernövény *Anethum graveolens* (kapor) fitokémiai és mikrobiológiai vizsgálatát tűztük ki célul a növény különböző fejlődési szakaszaiban. Anyag és módszer: A gyógynövény fitokémiai vizsgálatánál a föld feletti részekből vizsgázdesztillációval illóolajat állítottunk elő amelyet vékonyrétegekromatográfiával vizsgáltunk. A mikrobiológiai vizsgálatokat a teljes érésben levő Anisi herbaból és Anisi fructusból nyert illóolajjal végeztük egyes gomba és baktérium fajokra agar diffúziós módszerrel és fotometriás módszerrel. **Eredmény, megbeszélés:** A fitokémiai vizsgálatból kiderült, hogy az illóolaj koncentráció a legmagasabb a növény magjába (*Anisi fructus*) teljes éréskor. Vékonyrétegekromatográfiás módszer eredményeként az illóolaj különböző frakcióit kaptuk. A mikrobiológiai vizsgálatok bebizonyították, hogy az illóolaj gátolja a *Saccharomyces cerevisiae* és *Candida albicans* szaporodását az agar diffúziós módszernél és fotometriás módszernél.

3. A NOCICEPTIN HATÁSA A BIOGÉN AMINOK KIÁRAMLÁSÁRA A KÖZPONTI IDEGRENDSZERBEN

Szerzők: Gyenge Melinda (SE, PhD), Bizderi, Borbála (SE, PhD), Hantos, M. (Egyetemi Gyógyszertár Gyógyszerügyi Szervezési Intézet)

(SE, 1Gyógyszerhatástani Intézet, 2Egyetemi Gyógyszertár Gyógyszerügyi Szervezési Intézet, 3Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet, Budapest)

Témavezető: Dr. Tekes Kornélia (SE, Gyógyszerhatástani Intézet)

Célunk: A nociceptin (NC) az opioid-like-1 (ORL1/NOP) receptor endogén agonistája, gátolja a depolarizációval kiváltott neuronális acetilkolin, noradrenalin felszabadulást, a hisztaminerg neuronokkal kölcsönhatása ellentmondásos. Anyag és módszer: Hím Wistar patkányainkat négy csoportba soroltuk: (I) 48/80-nal (100µg/kg, i.c.v.), (II) NC-nel (10µg/állat, i.c.v.), (III) NC-nel és 48/80-nal, (IV) csak oldószerekkel kezelték (fiziológias só, 20µg/állat) kontroll csoport. A liquor (CSF) mintákat a foramen occipitale magnum-on, vérmintákat szemzugen át nyertünk. **Eredmények:** Eredményeink azt mutatják, hogy a NC

kezelés szignifikánsan magasabb HA. szintet eredményez a kontroll értékekhez viszonyítva a CSF-ben, a hypothalamusban, és a hippocampusban, a 5-HT szintre azonban nincs hatással sem a CSF, sem pedig a plazma mintákban. A 48/80 beadása után 1 órával, szignifikánsan megemeli a CSF, és a hypothalamus HA szintjét, valamint a CSF és plazma 5-HT szintjét, a hippocampusban és a cortexben nem okoz szignifikáns HA változást. Következtetések: A NC a 48/80 után 60 perccel adva, magasabb HA szintet eredményez a hypothalamusban és a hippocampusban, mint e két vegyület külön-külön, ami arra utal, hogy a NC a központi idegrendszerben a 48/80-nal nem additív, neuronális HA kiáramlást (is) okoz. Ezt megerősíteni látszik, hogy a NC kezelés nem okoz jelentős 5-HT-szint változást, de szignifikánsan megemeli a CSF HA szintjét. Hogy a HA kiáramlás a NOP receptoron keresztül vagy pedig nem-receptor-mediált mechanizmussal történik, további kísérleteket igényel.

4. AZ ANALITIKA SZEREPE AZ INFORMATIKÁBAN

Szerző: Husaru Otilia (MOGYE, GYK 5)

Témavezető: Conf. Dr. Rosenberg Ladislau egyetemi előadótanár, MOGYE, Management-Marketing tanszék

Bevezető, Célkitűzés: A számítástechnika napjainkban egyre nagyobb felhasználásnak örvend így a gyógyszeriparban is. Ilyen megfontolásból választottam ezt a témát. **Anyag és módszer:** Vizsgálatom alapjául az ACIKLOVIR kioldódását választottam. A kioldódást a Hanson-Resersch nevű kioldó készülékkel végeztem. A kioldódott hatóanyag mennyiségi meghatározása a Schimodzn spektrofotométerrel történt. A meghatározást 6 tablettán végeztem. **Eredmény, Következtetés:** A minták spektrofotometriás meghatározása következtében kiderült, hogy a kioldódott hatóanyag mennyiség értéke 92,852% és 100,34% között van. Mivel a megengedett határ minden egyes tablettára minimum 80%, az általam meghatározott értékek elfogadhatónak tekinthetők.

5. A GERANIUM ROBERTIANUM L. (NEHEZSZAGÚ GÓLYAORR) FARMAKOGNÓZIAI ISMERTETÉSE

Szerző: Kiss Kinga Gréta (MOGYE, GYK 4)

Témavezető: Dr. Varga Erzsébet egyetemi adjunktus, MOGYE, Farmakognózia Tanszék

Célkitűzés: ismertebbé tenni a Geranium robertianum hatását, alkalmazását és terápiás készítményeit. **Anyag és módszer:** Irodalmi források és nemzetközi tanulmányok segítségével feltérképeztem a nehézszagú gólyaorral kapcsolatos információkat, kutatási témákat és a felhasználási területet. **Eredmények:** Bemutatóm tartalmazza a növény botanikai leírását, hatóanyagtartalmának ismertetését, farmakológiai hatásait és felhasználási lehetőségeit. Nagy mennyiségű tannin-tartalmának köszönhetően erős adsztringens, és rendelkezik antibakteriális, vérzéscsillapító, vizelethajtó hatással. Alkalmazható belsőleg és külsőleg egyaránt. **Következtetés:** A felhasznált nemzetközi adatok alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a Geranium robertianum fontos szerepet tölt be a fitoterápiában, ennek ellenére hazai irodalomban elég ritkán fordul elő

6. A TOLVAJOS-TETŐ GYÓGYNÖVÉNYEI ÉS VÉDELME

Szerző: Koncsag Beata (MOGYE, GYK 5)

Témavezető: Prof. Dr. Csedő Károly egyetemi tanár, MOGYE, Farmakognózia és fitoterápia tanszék

Bevezető, Célkitűzés: A Hargita - hegység leggyakrabban használt átjárójának, a Tolvajos-tető gyógynövény gazdaságának az értékét az is növeli hogy könnyen hozzáférhető, a műúthoz számos járható erdei út kapcsolódik, ez a gyógynövények értékesítését megkönnyíti. A fentiek tudatában célul tűztük magunk elé hogy egy reális képet adjunk a gyűjthető mennyiségekről és jelezzük azokat az egyedeket amelyek értékesítését korlátozni kell vagy teljesen be kell tiltani. **Anyag és módszer:** Ennek a területnek a helyszíni felmérése az Európai Unió által elfogadott KT-25 módszert alkalmaztuk. A kutatási terület déli részén található a Lúcs tőzegeleg, amely védett terület és amely egyike az endemikus és jégkorszakból visszamaradt növényekben leggazdagabb területeknek. Endemikus növények: Hepatica transilvanica, Deutaria glandulosa. Jégkorszakból maradtak: Andromeda polifolia, Betula nana, Dryopteris cristata, Stellaria longifolia, Viola epipsila, stb. **Eredmények, Következtetések:** A felmérések 2002-2004 között történtek, az eredmények a következők: a 254 azonosított növényből kb 80 taxon tekinthető gyógynövénynek, amelyek közül ipari célra csak kb 25 species gyűjthető. Így például: Alchemilla silvestris, Artemisia absinthium, Cetraria islandica, Echium vulgare, Fragaria vesca, Origanum vulgare, Potentilla erecta, Rubus caesius, Rumex alpinus, Salix sp, Sornus aucuparia, Thymus serpyllum, Tussilago farfara, Urtica dioica, Vaccinium myrtillum, Veratrum album, stb.

7. MARRUBIUM FAJOK ÖSSZEHASONLÍTÓ FARMAKOGNÓZIAI VIZSGÁLATA

Szerző: Pálfi Tünde (MOGYE, GYK, 4)

Témavezető: Dr. Varga Erzsébet egyetemi adjunktus, Farmakognózia és Fitoterápia Tanszék, Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem.

Célkitűzés: a Marrubium vulgare (orvosi pemetefű) elterjedt európai növény, a népgyógyászatban régóta használják. A Marrubium kotschy kevésbé ismert rokon faj. Jelen dolgozat célja a két faj összehasonlító vizsgálata farmakognóziai szempontból. Anyag és módszer: a növények mikroszkópiai összehasonlításának céljából kersztmetszetet készítettünk a levélből; a metszeteket 10x-es nagyításban vizsgáltuk optikai mikroszkóp segítségével. A növényi drogokból illóolaj mennyiségi meghatározást is végeztünk. Eredmények. Következtetések: a két faj mikroszkópiai tulajdonságai hasonlóak, jellegzetes különbség a fedőszőrökben van: a Marrubium kotschynál emeletes és csillagos fedőszőrök jellemzőek, a Marrubium vulgare többsejtű ostoros fedőszőrökkel rendelkezik. A Marrubium kotschy esetében nem sikerült illóolajat nyerni, míg a Marrubium vulgare mérhető mennyiségű illóolajat szolgáltatott.

8. GYÓGYSZERÉSZETI CÉLRA ALKALMAS VÍZ FELHASZNÁLÁSA ÉS MINŐSÉGÉNEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA A KÜLÖNBÖZŐ GYÓGYSZERKÖNYVEKBEN SZEREPLŐ ELŐÍRÁSOK SZERINT

Szerző: Pány István (MOGYE, GYK 3)

Témavezető: Dr. Sipos Emese előadótanár, MOGYE, Gyógyszertechnológia tanszék

Célkitűzés: Különböző célokra alkalmazott víz (desztillált víz, demineralizált víz, injekció készítésére alkalmas víz, tisztított víz) minőségi megfelelésének összehasonlítása a különböző gyógyszerkönyvekben szereplő előírás szerint. Anyag és módszer: gyógyszerkönyvek és más szakirodalmi források. Eredmények: Az a központi szerep, amelyet a víz, mint nyersanyag a gyógyszerek mikrobiológiai minőségbiztosítása keretében betölt, már egymaga hangsúlyozza a feladatok (előállítás, vizsgálat, validálás) jelentőségét, mert a víz nemcsak receptúra alkotórész, hanem például a gyógyszerek előállítására szolgáló helyiségek, eszközök, tartályok tisztítására, autokláv hűtésre, mint hőátvivő és folyamatok termosztálására. A végtermék mikrobiológiai állapotával együtt a felhasznált víz mikrobiológiai állapotát is meghatározzuk. A víz mikrobiológiai károsító hatást fejthet ki, mivel instabillá teszi a közti- és végtermékeket és ezáltal befolyásolhatja az előállítási folyamatot. Következtetések: Az injekció készítésére alkalmas víz nyerésére a desztillációt írják elő, míg tisztított víz nyerésére a desztillálás mellett nem-termikus eljárásokat, mint pl. az ioncserélőkkel, membránszűrős eljárással és fordított ozmózis eljárással előállított víz használata is megengedett.

Kiemelt Támogatók:

Magyar Oktatási Minisztérium
Sapientia Alapítvány
Illyés Közalapítvány
Iskola Alapítvány
Communitas Alapítvány
Marosvásárhely
Polgármesteri Hivatala
Maros Megyei Tanács
Clinilab

Partnereink:

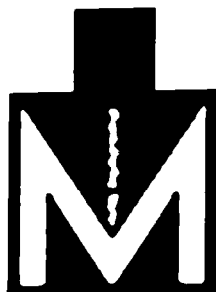
Studium Alapítvány
Erdélyi Múzeum-Egyesület
Bod Péter Diakónia Központ

További Támogatók:

Ameritrex
B&B Gyógyszertár
Berlin-Chemie
Bioceel
BRD
Caritsan
Delicates S.R.L.
S.C. Decean S.R.L. – Csíkszereda
S.C. Digitalis S.R.L.
Dora Medicals S.R.L.
Elmed
Eurato – Székelyudvarhely
Galenus Gyógyszertár – Székelyudvarhely
Gedeon Richter Romania
S.C. Gold-T-Farm S.R.L.
S.C. Gordius S.R.L. – Csíkszereda
Hargita Népe – Csíkszereda
Icos Conf – Székelyudvarhely
Inter American S.A.
Kis Havas Panzió – Csíkszépvíz
Kolla Gyógyszertár – Székelyudvarhely
Kraitén Hargita S. A.
Marmed
Medical Trade Group
Model Prod-com - Csíkkarcfalva
Ortoprofil
Pal-caro S.R.L. – Csíkszereda
Pietra S.R.L. – Gyergyószentmiklós
S.C. Prim Partners S.R.L. – Kézdivásárhely
Procardia
Prof. Dr. Nagy Örs
Prof. Dr. Simon Géza
RTC
Salvator Gyógyszertár – Kézdivásárhely
Sandexag S.R.L.
Sf. Nicolae Gyógyszertár –
Gyergyószentmiklós
Topcalc S.R.L.
Vitos Kerámia - Csíkszereda

**Mindannyiuknak
köszönjük!**

BERLIN-CHEMIE MENARINI

*A Berlin-Chemie, Menarini multinacionális
gyógyszercég, a jól ismert Fastum gel, Lioton
gel és Mezym forte gyártója, orvos-látogatót
alkalmaz marosvásárhelyi lakhellyel.*

ELVÁRÁSAINK:

Orvosi vagy gyógyszerészeti végzettség
Célorientált, dinamikus jellem
B kategóriás járművezetői engedély
Nyolc órás munkaprogram

AJÁNLATUNK:

Dinamikusan fejlődő csapat része lehetsz
Karrier építési lehetőségek-tanfolyamok,
továbbképzők
Motivációs csomag-teljesítményfüggő bérezés

*Angol nyelvű életrajzodat várjuk a 021 23234 32
fax számon, illetve a hr@berlin-chemie.ro e-mail
címre.*

MasterDruck

RO 540342 Marosvásárhely, Laposnya u. 2 ■ RO 540342 Târgu Mureș, str. Lăpușna nr. 2
tel./fax: +40-0265-262359
e-mail: masterdruck@masterdruck.ro

Marosvásárhelyi Magyar Diákszövetség (MMDSZ)

Ro - 540095 Târgu Mureş (Marosvásárhely)

str. Nicolae Grigorescu 15A/1

telefon/fax: +40-265-210311

e-mail: tdk@mmdsz.ro (TDK Szervezői Csapat)

mmdsz@mmdsz.ro (MMDSZ Iroda)

honlap: <http://www.tdk.mmdsz.ro> (TDK honlapja)

<http://www.mmdsz.ro> (MMDSZ honlapja)

